

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติเริ่มร่อยหรอ เนื่องจาก มีการใช้ทรัพยากรกันอย่างไม่ประหยัด อาทิ ป่าไม้ถูกทำลาย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดแคลนน้ำ ภาวะมลพิษ (Pollution) เช่น มลพิษในน้ำ ในอากาศและเสียง มลพิษในอาหาร สารเคมี อันเป็นผลมาจากการเร่งรัดทางด้านอุตสาหกรรมนั่นเอง กาลเวลาผ่านมาจนกระทั่งถึงระยะเมื่อไม่กี่สิบปีมานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทศวรรษที่ผ่านมา (ระยะสิบปี) ซึ่งเรียกกันว่า "ทศวรรษแห่งการพัฒนา" นั้น ปรากฏว่าได้เกิดมีปัญหารุนแรงด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นในบางส่วนของโลกและปัญหาดังกล่าวนี้ ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันในทุกประเทศทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา เช่น ปัญหาทางด้านภาวะมลพิษที่เกี่ยวกับน้ำ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมสลายและหมดสิ้นไปอย่างรวดเร็ว เช่น น้ำมัน แร่ธาตุ ป่าไม้ พืช สัตว์ ทั้งที่เป็นอาหารและที่ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อการศึกษา รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและชุมชนของมนุษย์ เช่น การวางผังเมืองและชุมชนไม่ ถูกต้อง ทำให้เกิดการแออัดยัดเยียด ใช้ทรัพยากรผิดประเภทและลักษณะ ตลอดจนปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมและปัญหาจากของเหลือทิ้งอัน ได้แก่ ขยะมูลฝอย ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาเกิดจากการมีวิถีการใช้วัสดุที่เปลี่ยนไปของมนุษย์ ทำให้มีขยะมูลฝอยจากสิ่งที่ย่อยสลายยากแทนการใช้วัสดุธรรมชาติ ทำให้เกิดปัญหาขยะมากขึ้นและสะสมยากต่อการทำลายให้หมดไป หากมิได้มีการวางแผนอย่างถี่ถ้วนรัดกุม การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นอาจกลายเป็นปัญหามลพิษ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้คนได้

สำหรับประเทศไทยเป็นเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ปัญหาจากขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อ นิเวศวิทยาและคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้มีการพัฒนาการจัดการปัญหาดังกล่าว โดยมีการตรา พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายว่า “มูล ฝอย” หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ขยะพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือกากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรืออื่นๆหรืออาจกล่าวได้ว่า ขยะมูลฝอย คือ บรรดา สิ่งของที่ไม่ต้องการแล้วของมนุษย์ และหากขยะมูลฝอยไม่ได้ถูกทำลาย หรือมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำลายอย่างถูกสุขอนามัย หรือถูกปล่อยปละละเลยทิ้งไว้ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อ

มนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้แก่ เกิดมลภาวะ (Pollution) เช่น เกิดน้ำเสีย อากาศเป็นพิษ กลิ่นเน่าเหม็น รบกวน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สะสมของเชื้อโรค (Breeding Places) เป็นแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิต และสัตว์ต่างๆที่เป็นพาหะเชื้อโรคมานุษย์ได้ ได้แก่ หนู แมลงสาบ แมลงวัน เป็นต้น ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้แหล่งขยะที่ไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกวิธี เสี่ยงต่อสุขภาพ (Health Risk) เสี่ยงต่อการเป็นโรคต่างๆ เช่น โรคระบบทางเดินอาหาร โรคระบบทางเดินหายใจ เป็นต้น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ เช่น การทิ้งขยะลงในแม่น้ำ จะทำให้น้ำเน่าเสีย ปลาหรือสัตว์น้ำอื่นๆตาย เนื่องจากน้ำสกปรก อีกทั้งเมื่อแหล่งน้ำสกปรก ประชาชนไม่สามารถนำน้ำมาใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมอื่นๆได้ เช่น การประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำ น้ำเพื่อใช้ในการเกษตรเน่าเสีย ระบบนิเวศน์วิทยาในแหล่งน้ำนั้นเน่าเสียต้องมีการฟื้นฟูใหม่เป็นการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และประชาชนต้องหาแหล่งน้ำอื่นเพื่อนำมาใช้ทดแทนเป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง เป็นต้น ทำลายทัศนียภาพความสวยงาม ไม่น่าอยู่อาศัย ไม่เหมาะแก่การท่องเที่ยว โดยเฉพาะเมืองแห่งการท่องเที่ยว ถ้าหากประสบปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่อยากจะมาเที่ยวอีก เพราะ ไม่น่าดู ไม่สะอาด อีกทั้งการท่องเที่ยวแบบครอบครัวจะทำให้ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจให้บุตรหลานมาเจอกับสิ่งแวดล้อมที่สกปรกหรือไม่ถูกหลักสุขอนามัยได้

การจัดการปัญหาดังกล่าวมีหน่วยงานทั้งภาครัฐส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบภาระกิจในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความในได้ระบุให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาระกิจการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยโดยเป็นภาระกิจตาม พระราชบัญญัติการจัดการกระจายอำนาจจากส่วนราชการสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2542 การจัดการปัญหาดังกล่าวให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

ตามหลักการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จที่หลากหลาย แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานสาธารณะ การมีส่วนร่วม (participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีความจูงใจ ความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติ (ยุพาพร รูปงาม, 2545)

เทศบาลเมืองหัวหิน เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ตั้งเป็นเมืองท่องเที่ยวในระดับประเทศ และมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอย่างเด่นชัดมาตั้งแต่ในอดีต จนกระทั่งปัจจุบันเป็นที่สนใจอย่างมากของนักลงทุนทั้งชาวไทยและนักลงทุนต่างประเทศ ทำให้มีสถานประกอบการขนาดใหญ่หลายแห่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจของเมืองหัวหินและของประเทศ ในขณะเดียวกันสถานการณ์ดังกล่าวมีผลให้เมืองหัวหินมีอัตราเพิ่มขึ้น ทางด้านประชากร ประชากรแฝง โครงการบ้านจัดสรร ห้างสรรพสินค้า

สถานพยาบาล โรงแรม เส้นทางคมนาคมในเขตเทศบาล นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพิ่มขึ้น ยังผลให้มีขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากตามไปกับการเจริญเติบโตของเมืองหัวหิน

จำนวนขยะมูลฝอยในเมืองหัวหินก็มีปริมาณในระดับเดียวกับเมืองท่องเที่ยวอื่นๆ ในประเทศไทย เช่น ภูเก็ต พัทยา พระนครศรีอยุธยา และชลบุรี การเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยจึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การตระหนักถึงความสำคัญเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดียิ่งเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบตามมาภายหลัง ถ้าการรับมือต่อขยะมูลฝอยในแต่ละวันในปัจจุบันนี้ของเทศบาลเมืองหัวหินยังไม่มีประสิทธิภาพ เป็นที่แน่นอนว่าการวางแผนรับมือต่อปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นในอนาคตย่อมเป็นเรื่องที่ยากลำบากอย่างมาก

ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติการจัดสรรการกระจายอำนาจจากส่วนราชการสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2542 อีกทั้งการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่มีบทบาทกำกับดูแลการดำเนินงานของ อปท. ที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล แก้ไข ปัญหา และวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นตนเอง การมีจิตสำนึกในหน้าที่ของตนเองของประชาชนในท้องถิ่นจะช่วยทำให้ ปัญหาที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขและสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ปัจจุบันเทศบาลเมืองหัวหินมีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการฝัง มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วยการคัดแยกนำกลับมาใช้ใหม่

ถึงแม้การจัดการในปัจจุบันจะมีการวางแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีเป็นรูปธรรมแล้วก็ตาม แต่การประเมินการดำเนินงานเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จำเป็นต้องมีการให้ข้อมูลที่เป็นความจริง เพื่อนำอุปสรรคที่พบมาปรับปรุงแก้ไข ปรับให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันเสมอ โดยเฉพาะเมืองท่องเที่ยวที่กำลังเจริญเติบโต การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ ที่ต้องมีการติดตาม ประเมิน โครงการ เพื่อทบทวนการวางแผนปฏิบัติงาน ให้ผลลัพธ์ของการดำเนินงานออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด มิเช่นนั้นก็จะกลายเป็นเพียงแผนงานที่วางไว้เพื่อให้ดูสวยงาม แต่ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจริง ผลสุดท้ายการไม่ติดตามผลลัพธ์ที่แท้จริงก็นำมาซึ่งปัญหาในการดำเนินงานที่ขาดการแก้ไข เป็นผลเสียต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่อไป ผู้วิจัยได้มีการค้นคว้าการจัดการปัญหาดังกล่าวในเมืองที่เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเช่นเดียวกันกับหัวหินผลของการดำเนินงาน พบว่า

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ผ่านมาจากระบบการกำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลทำให้เกิดขยะตกค้างในพื้นที่ และเกิดปัญหาในพื้นที่ฝังกลบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขและป้องกันปัญหาอยู่ในระดับต่ำ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเหมาะสม การสนับสนุนงบประมาณเน้นการแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากรระดับบริหารมีความต้องการแก้ปัญหาและ

มีความสามารถเหมาะสม แต่ขาดการวิเคราะห์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ครบวงจรและไม่สอดคล้องกับนโยบาย ที่กำหนดไว้ (นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญและนภสันทน์ ลิ้มสันติธรรม, 2550) จากข้อเท็จจริงที่มีการศึกษาพบนี้ ทำให้ผู้วิจัยคิดว่าเมืองท่องเที่ยวที่เป็นเมืองมรดกโลกอย่างพระนครศรีอยุธยา นั้น การมีขยะมูลฝอยปริมาณมากนั้นมิใช่เรื่องแปลก หากแต่การจัดการเพื่อรองรับปริมาณขยะเป็นเรื่องสำคัญยิ่งกว่า อีกทั้งเมื่อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นมีการแก้ไขและป้องกันปัญหาอยู่ในระดับต่ำ ถือว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องหาแนวทางการแก้ไขประเด็นนี้ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสงสัยว่าเมืองหัวหินเองก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกันนี้หรือไม่

เช่นเดียวกับการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการขยะเพื่อรองรับการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า ถึงแม้ว่าพื้นที่บ่อฝังกลบขยะจะมีขนาดใหญ่และน่าจะรองรับปริมาณขยะได้เพียงพอ แต่ด้วยปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากชุมชน การค้าระหว่างประเทศ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและจากโรงงานต่างๆ ในนิคมอุตสาหกรรมของเชียงแสน ซึ่งจะขยายตัวเพิ่มขึ้นตามแผนการเร่งรัดการพัฒนาเมือง และของอำเภอเชียงแสน อาจส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าเดิมซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบการจัดการขยะโดยรวมได้ในอนาคต (สุทธธรร สุวรรณรัตน์ และคณะ, 2550)

อีกประการหนึ่ง ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนบ้านทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ประเด็นที่มีความน่าสนใจ คือ (1) ประชาชนมีพฤติกรรมทิ้งขยะทุกประเภทลงใต้ถุนบ้าน และบริเวณที่สาธารณะทั่วไป ไม่มีการคัดแยกขยะโดยให้เหตุผลว่ายุ่งยาก เสียเวลาและความเคยชิน (2) ประชาชนมีทัศนคติต่อการจัดการขยะว่าควรเป็นหน้าที่ของ อบต.และการทิ้งขยะในถังขยะที่ อบต.จัดให้ไม่มีความสะดวกในการนำขยะไปทิ้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ยอมรับว่าขยะเป็นปัญหา เกิดจากความมั่งง่ายของคน เป็นเรื่องของนิสัย (3) ความมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า อยู่ในระดับต่ำ (วัฒนา ศรีพจนารถ และคณะ, 2548)

ผู้วิจัยตระหนักปัญหาว่าการจัดการเรื่องขยะมูลฝอยในปัจจุบันยังมีอีกมากมายหลายส่วน การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพสมบูรณ์ เพราะขาดหลักการจัดการภาครัฐที่ดีและจากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบกับปัญหาเดียวกันคือ ขาดประสิทธิภาพของการจัดการขยะมูลฝอยและประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ทำให้ผลลัพธ์ดังกล่าวถูกค้นพบเมื่อมีการศึกษาวิจัย การสำรวจข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นแหล่งข้อเท็จจริงสำคัญที่จะช่วยให้ค้นพบปัญหาอุปสรรคต่อการจัดการขยะมูลฝอย เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการเก็บข้อมูลจากข้อเท็จจริงจากประชาชนผู้ให้บริการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้บริหาร การทราบปัญหาอุปสรรคในการทำงานในสถานการณ์ปัจจุบัน ช่วยให้อีกทั้งสองฝ่ายระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยให้ภาครัฐรู้ถึง

“ความต้องการของประชาชน” และนำมาตอบสนองต่อความต้องการได้ นำไปสู่การแก้ไขพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับการจัดการภาครัฐสมัยใหม่

“การจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องเร่งด่วนและจำเป็นที่ท้องถิ่นต้องเร่งดำเนินการจัดการให้มีระบบโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย” (กรมควบคุมมลพิษ, 2552) สำหรับผู้วิจัยเองมีความห่วงใยอย่างยิ่งต่อการประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวควรจะมีการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อชื่อเสียงของเมืองท่องเที่ยวระดับชาติ ที่มีการเจริญเติบโตของเมืองอยู่เสมอ เพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาวิจัยจะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงที่ยากจะค้นพบได้ เป็นการค้นพบข้อมูลสำคัญที่นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขปัญหาพัฒนาการจัดการได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น และรายงานวิจัยที่นำมาอ้างอิงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ความรู้ ความเข้าใจ องค์ความรู้ในการจัดการเรื่องขยะมูลฝอยของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติการจัดสรรการกระจายอำนาจจากส่วนราชการสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปี 2542) น่าจะยังไม่ครบถ้วนอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต และฐานะประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จึงมีความประสงค์จะศึกษาประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินเพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการลดปัญหาอุปสรรคของการจัดการขยะมูลฝอย และแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

1.3.1 ขอบเขตการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. **ขอบเขตด้านประชากรในการศึกษา** ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายเลือกอย่างเจาะจงจาก คณะผู้บริหารเทศบาล บุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล รวมถึงประชาชนในเขตเทศบาลผู้ให้บริการในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินจำนวน 31คน

2. **ขอบเขตเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล** เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ระหว่างการเก็บข้อเชิงลึก ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สมุดบันทึก ปากกา กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง

3. **สถานที่ทำการวิจัย** ได้แก่ พื้นที่เขตเทศบาลเมืองหัวหิน

4. **ขอบเขตการเก็บข้อมูล** ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าเอกสารเทศบาล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน ได้แก่ ประชาชนผู้ให้บริการและเทศบาลเมืองหัวหินผู้ให้บริการ โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 31 คน

5. **ขอบเขตด้านเวลา** ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ มกราคม 2555 – มีนาคม 2555

1.3.2 ขอบเขตการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Dependent Variable) ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

ตัวแปรตาม (Independent Variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ

2. **ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา** ได้แก่ ประชากรที่มีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองหัวหินในวันเลือกตั้งที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่มีข้อมูลกับ

เทศบาลเมืองหัวหิน ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 จำนวน 40,758 คน กำหนดขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยหลักของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง 396 คน

3. ขอบเขตเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามกับประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญ

4. ขอบเขตด้านสถานที่ทำการวิจัย ได้แก่ พื้นที่เขตเทศบาลเมืองหัวหิน

5. ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เมษายน 2555 – มิถุนายน 2555

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล “แตกต่างกัน” เมื่อพิจารณาตามลักษณะประชากร

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการณ์จัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของเทศบาลเมืองหัวหิน
2. เป็นข้อมูลสำคัญต่อการตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง ได้แก่ ภาครัฐคือเทศบาลเมืองหัวหิน และภาคประชาชนคือประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ต่อการดูแลใส่ใจต่อการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของตนเอง ร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพร่วมกัน
3. การเข้าเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ช่วยประชาสัมพันธ์ให้บริการด้านความรู้กับประชาชนถึงหน้าที่ของตนเองต่อการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล
4. การพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสามารถนำมาแก้ไขปัญหามานagementการจัดการขยะมูลฝอยได้โดยตรงในหน่วยงานเทศบาลเมืองหัวหิน
5. ลดปัญหาการใช้งบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยผิดวิธี
6. ลดแหล่งปัญหาสุขภาพจากขยะมูลฝอยที่ก่อให้เกิด โรคระบบทางเดินหายใจ และแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ที่เป็นพาหะของโรคที่มีแหล่งกำเนิดจากขยะมูลฝอย

7. เป็นเทศบาลต้นแบบเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ มาศึกษา ดูงานและนำไปประยุกต์ใช้กับท้องถิ่นของตนเอง เป็นการขยายผลการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไปยังท้องถิ่นอื่น

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะ ดังนี้

คุณลักษณะบุคคลที่แตกต่าง หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. เพศ หมายถึง เพศของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศชายและเพศหญิง
2. อายุ หมายถึง ระยะเวลา นับตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนับอายุเต็มปี

บริบูรณ์

3. รายได้ หมายถึง จำนวนรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับตามระบบการศึกษาปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

5. อาชีพ หมายถึง ที่มาของรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นบุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ (ข้อมูลจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542) คือ

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

2. หลักคุณธรรม (Morality) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Accountability) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความคิดเห็นการได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

5. **หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน

6. **หลักความคุ้มค่า (Value for Money)** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้องค์กรอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ประสิทธิผล หมายถึง การทำได้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในด้านการจัดการขยะมูลฝอยและสร้างความพึงพอใจกับประชาชนผู้ใช้บริการ

1. การตรงต่อเวลาการจัดเก็บ
2. ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม
3. การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท
4. การลดปริมาณขยะด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่
5. การกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบ
6. การรณรงค์การคัดแยกขยะ
7. การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่
8. มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกเพื่อลดปริมาณขยะ

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ ตามลำดับ

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีการจัดการภาครัฐสมัยใหม่
- 2.2 ธรรมเนียมปฏิบัติหรือการบริหารกิจการภาครัฐที่ดี
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีการจัดการ การจัดการสิ่งแวดล้อม และขยะมูลฝอย
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 เทศบาลเมืองหัวหิน

จากแนวคิดทฤษฎีการจัดการภาครัฐแนวใหม่ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบกระบวนการจัดการที่องค์กรภาครัฐพึงกระทำ ในแนวคิดทฤษฎีเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติจะทบทวนการดำเนินการกิจสาธารณะขององค์กรภาครัฐที่พึงกระทำ ในเรื่องธรรมเนียมปฏิบัติหรือการบริหารกิจการภาครัฐที่ดีเป็นการทบทวนการบริหารที่องค์กรภาครัฐพึงยึดเป็นหลักในการกรทำกิจกรรมสาธารณะ และแนวคิดทฤษฎีการจัดการ การจัดการสิ่งแวดล้อมและขยะมูลฝอย ทำให้ทราบวิถีทางที่ควรจะจัดการสภาพแวดล้อมตามหลักการที่ถูกต้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีการจัดการภาครัฐสมัยใหม่

2.1.1 การจัดการภาครัฐแนวใหม่

NPM (New Public Management) คือ การจัดการงานภาครัฐแนวใหม่ที่จะทำให้การบริหารจัดการของภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสามารถส่งมอบบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้ดีขึ้นจากเดิมที่เป็นระบบการบริหารแบบที่เรียกว่า ระบบราชการตามอุดมคติ (an ideal-type bureaucracy) ซึ่งเป็นแนวคิดของ Max Weber (พงศธร ชื่นไพศาลศิลป์ อ้างถึง วิชัย วิรัชนิภาวรรณ, 2549)

แนวทางในการปฏิรูประบบบริหารราชการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้ สังคมการเมืองมีความเจริญเติบโต มีการพัฒนาแบบยั่งยืน เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ เชิงอำนาจที่เหมาะสมระหว่างฝ่ายต่างๆ ในสังคม การเมือง อันได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน รวมทั้งการมีกรอบแนวทางปฏิบัติขององค์การภาครัฐที่เหมาะสม ที่ช่วยให้การปฏิบัติ หน้าที่ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลที่เรียกว่า หลักธรรมาภิบาล หรือธรรมรัฐ (Good Governance) ขึ้น (สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545)

แนวความคิดของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ตั้งอยู่บนสมมติฐานของความเป็น สากของทฤษฎีการบริหารและเทคนิควิธีการจัดการว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในแง่ของ การบริหารรัฐกิจและการบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นกระแสแนวความคิดที่สอดคล้องกับรัฐประศาสน ศาสตร์แบบคลาสสิกของ Woodrow Wilson ที่เน้นแยกการเมืองออกจากการบริหารงาน และหลัก วิทยาศาสตร์การจัดการ (Scientific Management) ของ Frederick Taylor โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญ ต่อการประหยัด (economy) ประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) (ทศพร ศิริ สัมพันธ์, 2549)

การจัดการภาครัฐแนวใหม่หรือ New Public Management กล่าวได้ว่าเป็นพาราไดม์ (Paradigm) ที่สำคัญที่นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ให้การยอมรับในปัจจุบันว่าเป็นกรอบ แนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการบริหารภาครัฐในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยที่แนวคิดการบริหาร การจัดการภาครัฐแนวใหม่ถูกมองว่าเป็นปรัชญาการบริหารที่รัฐบาลนำมาใช้ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้การบริหารภาครัฐมีความทันสมัย (New Public Management is a management philosophy used by Governments since the 1980s to modernise the Public Sector) (Wikipedia Encyclopedia ค้นคืนใน http://en.wikipedia.org/wiki/New_Public_Management) และ ถ้าจะกล่าวถึงสาระสำคัญของแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่นี้แล้ว นักวิชาการคนที่สำคัญแรกๆ ที่ได้กล่าวถึงไว้ก็คือ โจนาธาน บอสตัน (Jonathan Boston) และคณะได้สรุปให้เห็นสาระสำคัญของการ จัดการภาครัฐแนวใหม่ไว้ ดังต่อไปนี้ (Boston, 1996)

1. มองว่าการบริหารงานมีลักษณะที่เป็นสากล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ไม่มีความแตกต่าง อย่างเป็นนัยสำคัญระหว่างการบริหารงานของภาคธุรกิจเอกชนและการบริหารงานของภาครัฐ

2. ปรับเปลี่ยนจากการให้น้ำหนักความสำคัญที่เดิมมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการควบคุม ปังจยนำเข้าหรือทรัพยากรและกฎระเบียบต่างๆ มาเป็นการควบคุมในเรื่องของการผลิตและ ผลลัพธ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ปรับเปลี่ยนจากการให้ความสำคัญในการรับผิดชอบต่อ กระบวนการของการทำงาน (process accountability) มาเน้นการรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ (accountability for results) แทน

3. ให้ความสำคัญต่อเรื่องของการใช้ความสามารถหรือทักษะการบริหารมากกว่าการที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายแต่เพียงอย่างเดียว

4. ให้ความสำคัญต่อการมอบอำนาจการควบคุมของหน่วยงานกลาง (devolution of centralized power) ไปให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานมีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและการดำเนินงาน

5. เน้นปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานราชการใหม่ให้มีขนาดเล็กลงในรูปแบบของหน่วยงานอิสระในกำกับ โดยเฉพาะการแยกส่วนระหว่างการทำกับดูแลควบคุมที่เป็นภารกิจงานเชิงพาณิชย์และไม่ใช่เชิงพาณิชย์ออกจากกัน รวมถึงแยกภารกิจงานเชิงนโยบายและการให้บริการออกจากกันอย่างเด็ดขาด

6. เน้นการแปรรูปกิจการของรัฐให้เป็นเอกชน (privatization) และให้มีการจ้างเหมาบุคคลภายนอก (outsourcing) รวมทั้งประยุกต์ใช้วิธีการจัดจ้างและการแข่งขันประมูลงาน (competitive tendering) เพื่อลดต้นทุนและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้สูงขึ้น

7. ปรับเปลี่ยนรูปแบบสัญญาจ้างบุคลากรของภาครัฐให้มีลักษณะเป็นระยะสั้นและกำหนดเงื่อนไขข้อตกลงให้มีความชัดเจนสามารถตรวจสอบได้

8. เลียนแบบวิธีการบริหารจัดการของภาคธุรกิจเอกชน เช่น การวางแผนกลยุทธ์และแผนธุรกิจ การทำข้อตกลงว่าด้วยผลงาน (performance agreement) การจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน การจ้างบุคคลภายนอกให้เข้ามาปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวเฉพาะกิจ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและให้ความสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (corporate image)

9. มีการสร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทนในรูปของตัวเงิน (monetary incentives) มากขึ้น

10. สร้างระเบียบวินัยและความประหยัดในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยพยายามลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและเพิ่มผลผลิต(ข้อมูลจาก <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=oboy&month=102009&date=13&group=2&gblog=6> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2554)

2.1.2 แนวความคิดของการปฏิรูปการดำเนินการขององค์การภาครัฐ (Reinventing Government)

แนวคิดของ Reinventing Government เป็นผลงานของ David Osborne และ Ted Gaebler ซึ่งแนวคิดของ Reinventing นี้ได้รับการกล่าวถึงอย่างมากในประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงกับ

ได้รับการกล่าวถึงจากนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ Gabrielian, Holzer และ Nufrio ว่าเป็นพาราไดม์ที่ได้รับการยอมรับสูงสุดในทางรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงทศวรรษ 1990 โดยสรุปแล้วปรัชญาและความคิดในการเปลี่ยนโฉมภาคราชการ (Reinventing Government) ในหนังสือดังกล่าวนี้มีดังต่อไปนี้

1. ต้องการให้ระบบราชการทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงมากกว่าให้ระบบราชการลงมือทำงานเอง (a catalytic government)
2. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นระบบราชการที่มอบอำนาจให้กับประชาชนไปดำเนินการเองมากกว่าที่จะเป็นกลไกที่คอยให้บริการแต่อย่างเดียว (a community-owned government)
3. ต้องการให้ระบบราชการมีลักษณะของการแข่งขันการให้บริการสาธารณะ (a competitive government)
4. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ขับเคลื่อนด้วยภารกิจมากกว่าขับเคลื่อนด้วยกฎระเบียบ (a mission – driven government)
5. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ให้ความสำคัญต่อผลของการปฏิบัติงานมากกว่าสนใจถึงปัจจัยนำเข้าทางการบริหารงานและขั้นตอนการทำงานทั้งหลาย (a results-oriented government)
6. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่มุ่งสนองตอบต่อการเรียกร้องของลูกค้ามากกว่าที่จะสนองตอบต่อความต้องการของตัวระบบราชการและข้าราชการเอง (a customer-driven government)
7. ต้องการให้ระบบราชการดำเนินงานในลักษณะที่เป็นแบบรัฐวิสาหกิจมุ่งการแสวงหารายได้มากกว่าการใช้จ่าย (an enterprising government)
8. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่มีการเฝ้าระวังล่วงหน้า คือ ให้มีการเตรียมป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดในอนาคตมากกว่าที่จะคอยให้ปัญหาเกิดขึ้นแล้วค่อยตามแก้ (an anticipatory government)
9. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่มีการกระจายอำนาจจากข้างบนลงไปสู่ข้างล่างตามลำดับชั้น โดยเน้นให้ข้าราชการระดับปฏิบัติงานหลักมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม (a decentralized government)
10. ต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ปรับเปลี่ยนไปตามกลไกของตลาด (a market-oriented government)

แนวคิดของ Reinventing Government ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังในสมัยประธานาธิบดีคลินตันผ่านการทำงานของหน่วยงานที่เรียกว่า National Performance Review ที่ถูกตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1993 รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน National Commission on State and Local Public Service อีกทั้งได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นวาระของการประชุมสัมมนา และถ้ามองในภาพกว้างแล้ว Peters and Pierre เห็นว่าเรื่องของ Reinventing Government ถูกนำไปเชื่อมโยงกับแนวคิดการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management) ด้วย (ข้อมูลจาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632211> สืบค้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2554)

2.1.3 แนวคิดของการทำ Benchmarking

กล่าวได้ว่าจุดเริ่มต้นของการเกิดขึ้นของเครื่องมือ Benchmarking นั้นจะต้องให้เกียรติว่าเกิดขึ้นจาก บริษัท XEROX Corporation ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในช่วงขณะนั้นบริษัทได้ประสบปัญหาอย่างรุนแรงในการแข่งขันกับบริษัทของประเทศญี่ปุ่น โดยในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 1970 บริษัท XEROX Corporation ได้นำบริษัทตนเองไปเปรียบเทียบกับบริษัท Fuji-Xerox ถึงกับตกใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเด็นที่ว่าบริษัท Fuji-Xerox ในญี่ปุ่นได้ตั้งราคาจำหน่ายเครื่องถ่ายเอกสารไว้เท่ากับราคาที่เป็นต้นทุนการผลิตจากโรงงานในสหรัฐอเมริกา ประเด็นนี้ทำให้บริษัท XEROX ในสหรัฐอเมริกาได้หันมาค้นหาในการที่จะลดค่าใช้จ่ายต่างๆ ในกระบวนการผลิต ซึ่งนับตั้งแต่นั้นมาเทคนิค Benchmarking ก็ได้รับความนิยมเรื่อยมาจนกระทั่งถึงในปัจจุบันนี้ โดยประธานกรรมการบริหารของบริษัท XEROX Corporation ได้แก่ เดวิด ที. เคิร์นส์ (David T. Kearns) ได้ให้ความหมายไว้ว่า Benchmarking หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องในการวัดผลผลิต บริการ และการปฏิบัติงานต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับองค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำ

สถาบัน Benchnet ซึ่งเป็นสถาบันแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ของการทำ Benchmarking ขององค์กรต่างๆ ทั่วโลกโดยใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ต ได้ให้ความหมายไว้ว่า Benchmarking หมายถึง กระบวนการของการระบุ การทำความเข้าใจ และการประยุกต์ด้วยการนำเอาการปฏิบัติที่เป็นเลิศจากองค์กรต่างๆ ทั่วโลก เพื่อมาช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กรของตนเองให้ดียิ่งขึ้น (Benchmarking is the process of identifying, understanding, and adapting outstanding practices from organizations anywhere in the world to help your organization improve its performance) โดยเป็นกิจกรรมที่มองออกไปข้างนอกเพื่อค้นหาและผลการปฏิบัติงานที่ประสบ

ผลสำเร็จในระดับสูง และนำมาหาทางในการวัดผลการปฏิบัติงานจริงขององค์กรตนเองเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุดนั้น

โรเบิร์ต ซี. แคมป์ (Robert C. Camp) เห็นว่า Benchmarking หมายถึง กระบวนการของการที่องค์กรหนึ่งมุ่งสำรวจองค์กรอื่นเพื่อดูว่าองค์กรต้นแบบมีวิธีปฏิบัติอย่างไรใน มิติดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงให้เหมือนกับองค์กรต้นแบบ

จอห์น เอส. โอ๊คแลนด์ เห็นว่า Benchmarking หมายถึง การกำหนดมาตรฐานขึ้นมาเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ โดยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการระบุ การทำความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้สิ่งที่ดีที่สุดและกระบวนการของงานเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่สูงขึ้นกว่าเดิม

แนวทางของการทำ Benchmarking

การทำ Benchmarking แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การทำ Benchmarking ภายในองค์กร (Internal Benchmarking) และการทำ Benchmarking กับภายนอกองค์กร (External Benchmarking) โดยนักวิชาการที่สำคัญท่านหนึ่ง คือ เอช. เจมส์ แฮริงตัน (H. James Harrington) เห็นว่าในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์กรโดยใช้เทคนิค Benchmarking สามารถทำได้โดย 4 แนวทางใหญ่ๆ คือ

1. การทำ Benchmarking จากภายใน (Internal Benchmarking)
2. การทำ Benchmarking จากคู่แข่งทางธุรกิจ (Competitive Benchmarking)
3. การทำ Benchmarking จากองค์กรที่ประสบผลสำเร็จ (World-Class Operations Benchmarking)
4. การทำ Benchmarking ระดับกิจกรรม Activity-Type Benchmarking (ข้อมูลจาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632213> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554)

2.1.4 แนวคิดการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Best Practices)

ถ้าจะกล่าวถึงความหมายของคำว่า การปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศหรือ Best Practices แล้ว กล่าวได้ว่าบริษัท XEROX Corporation ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือได้ว่าเป็นบริษัทแรกๆ ที่ได้มีการนำแนวคิดของ Best Practices มาใช้ โดยได้ให้ความหมายของการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ หรือ Best Practices ว่า การปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง วิธีการที่ถูกใช้ใน

กระบวนการทำงาน เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์การทำงานที่ดีที่สุดในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ำ

สำหรับในกรณีของภาครัฐก็ได้ให้ความสนใจต่อการนำแนวทางการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศมาใช้เช่นกัน เช่นสถาบัน NGA Center for Best Practices ซึ่งเป็นสถาบันของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและบริการเพื่อสู่ความเป็นเลิศให้แก่ผู้ว่าการมลรัฐและทีมงานด้านนโยบาย โดยมีพันธกิจหลัก คือ พัฒนาและสร้างทางเลือกที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย โดยได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์กลางของการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

กล่าวได้ว่า การนำแนวคิดของการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศหรือ Best Practices มาใช้ กล่าวได้ว่า มีจำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะในภาครัฐกิจเอกชนเท่านั้น ในส่วนของการบริหารภาครัฐก็เช่นกัน กล่าวได้ว่า เริ่มได้รับอิทธิพลทางความคิดของ เดวิด ออสบอร์น และ เทด แกะเบร้อ (David Osborne & Ted Gaebler) ที่กล่าวไว้ในหนังสือ Reinventing Government ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1992 โดยได้เสนอแนวคิดของ Reinventing Government โดยแนวคิดนี้ได้รับการกล่าวถึงอย่างมากในประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงกับได้รับการกล่าวถึงจากนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ Gabrielian, Holzer และ Nufrio ว่าเป็นพาราไดม์ที่ได้รับการยอมรับสูงสุดในทางรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงทศวรรษ 1990 โดยเฉพาะได้เสนอความคิดเกี่ยวกับต้องการให้ระบบราชการมีลักษณะของการแข่งขันการให้บริการสาธารณะ (a competitive government) รวมถึงต้องการให้ระบบราชการเป็นระบบที่ให้ความสำคัญต่อผลของการปฏิบัติงานมากกว่าสนใจถึงปัจจัยนำเข้าทางการบริหารงานและขั้นตอนการทำงานทั้งหลาย (a results-oriented government) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าจุดเริ่มต้นของแนวคิด Reinventing Government ดังกล่าวมีอิทธิพลทำให้ภาครัฐหันมาสนใจต่อแนวทางการบริหารธุรกิจมากยิ่งขึ้นในระยะต่อมา ซึ่งได้พัฒนาต่อมาเป็นแนวทางการจัดการนิยม (Managerialism) ที่ให้ความสำคัญกับการนำวิธีการบริหารงานแบบเอกชนและเทคนิคบริหารจัดการสมัยใหม่มาปรับใช้กับการบริหารงานในภาคราชการ โดยการมองว่าวิธีการบริหารงานย่อมเหมือนกัน (Business-like Approach) จะต่างกันก็ตรงที่วัตถุประสงค์เท่านั้น ซึ่งแนวคิดของการจัดการนิยมนี้ได้มาบูรณาการผสมผสานกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ได้ทำให้เกิดขึ้นมาเป็นแนวทางการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (New Public Management) ที่ทาง รัฐประศาสนศาสตร์ถือว่าเป็นจุดสนใจ (focus) ที่สำคัญของการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในปัจจุบัน ทั้งหมดล้วนมีอิทธิพลที่ทำให้รัฐประศาสนศาสตร์หันมาสนใจในเรื่องของการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศหรือ Best Practices มากยิ่งขึ้น

ปรากฏการณ์ที่การบริหารภาครัฐได้หันมาให้ความสำคัญต่อเรื่องของการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศมากยิ่งขึ้น(ซึ่งถือได้ว่าการกำเนิดมาจากภาครัฐกิจเอกชน) ดังปรากฏให้เห็นในประเทศ

ต่างๆ กล่าวคือ ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้มีแนวคิดของการพยายามที่จะนำ การปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศมาใช้ในเรื่องของการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ด้วยการกำหนดให้มีการให้บริการที่ดีเยี่ยม (Deliver Great Services) ที่เทียบกับการให้บริการของภาคเอกชน ซึ่งได้ถูก ประกาศเป็นนโยบายสำคัญในสมัยของอดีตประธานาธิบดีบิล คลินตัน ในช่วงดำรงตำแหน่งสมัยที่สอง โดยได้ออกเอกสารแถลงการณ์นโยบายการปฏิรูประบบราชการดังกล่าวเรียกว่า Blair House Papers มีหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ การให้บริการที่ดีเยี่ยม(Deliver Great Services) โดยเรียกร้องให้การให้บริการต่อลูกค้าของรัฐบาลกลางมีมาตรฐานเท่ากับการให้บริการที่ดีที่สุดของบริษัทในภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งผลการสำรวจความพอใจของลูกค้าต่อบริการสาธารณะ(Customer Satisfaction) มีการสำรวจโดยใช้เทคนิคที่เรียกว่าดัชนีชี้วัดบริการลูกค้าชาวอเมริกัน (The American Customer Service Index (ACSI)) ผลปรากฏว่าความพึงพอใจของลูกค้าต่อการทำงานของหน่วยงาน รัฐบาลกลางใน ค.ศ. 1999 ใกล้เคียงกับความพึงพอใจที่ประชาชนมีต่อบริการที่ได้รับจาก บริษัทเอกชนในภาคธุรกิจเอกชน

ในกรณีของประเทศไทยในการบริหารงานของระดับท้องถิ่นก็ได้มีการนำการปฏิบัติเพื่อ มุ่งสู่ความเป็นเลิศมาใช้ภายใต้ปรัชญาที่เรียกว่า Best Value โดยมีการนำแนวคิดในเรื่อง Business Excellence Model, Balanced Scorecard และ Total Quality Management เพื่อให้องค์กรปกครอง ท้องถิ่นต่างๆ มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศในการบริหาร (สืบค้นจาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632216> เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554)

2.1.5 แนวคิด Balanced Scorecard

เป็นเครื่องมือทางการบริหารที่ถูกพัฒนาขึ้นมาโดย โรเบิร์ต เอส แคปแลน และ เดวิด พี นอร์ตัน (Robert S. Kaplan and David P. Norton) ในปี ค.ศ. 1996 เนื่องจากเขาเห็นว่าองค์กร สมัยใหม่จะต้องการบริหารในเชิงกลยุทธ์ โดยจะเป็นองค์กรที่ใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard ในการวางกลยุทธ์ในจุดที่เป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการในองค์กร ซึ่งศูนย์กลางของ กระบวนการจัดการในองค์กรในมุมมองของ แคปแลนและนอร์ตัน ก็คือ คุณค่าสี่ประการที่องค์กร จะต้องใช้เป็นกรอบเพื่อนำไปใช้ในการตอบสนองต่อกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ที่องค์กรได้กำหนดขึ้น คือ คุณค่าด้านการเงิน (Finance) คุณค่าด้านลูกค้า (Customer) คุณค่าด้านกระบวนการ (Internal Process) และคุณค่าด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning&Growth)

Balanced Scorecard หมายถึง การแปลงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กรให้ออกมาเป็น ตัวชี้วัดต่างๆ และผลักดันตัวชี้วัดเหล่านั้นให้ตอบสนองต่อเป้าหมายที่เป็นคุณค่าความสำเร็จของการ

บริหารองค์กรเชิงกลยุทธ์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ และด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร รวมถึงการสร้างสมดุลในแต่ละด้าน รวมถึงการส่งต่อตัวชี้วัดในแต่ละด้านลงไปในระดับต่างๆ ในองค์กร ทั้งนี้ Balanced Scorecard ก็ยังได้มีการนำจุดเด่นของ KPI ที่เน้นการวัด ผลผลิต (output) และผลลัพธ์ (outcome) ออกมาเป็นตัวเลขที่เป็นรูปธรรมมาใช้ด้วย แต่ในระบบการบริหารองค์กรเชิงกลยุทธ์ที่ถูกนำเสนอโดย แคปแลน และ นอร์ตัน จะมีการนำเทคนิคที่เรียกว่า Balanced Scorecard มาใช้ ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นมาในปี ค.ศ. 1996 แต่จะเรียกตัวชี้วัดในชื่อของ Key Value Driver หรือ KVD แทน ในส่วนของความแตกต่างกันนั้น กล่าวได้ว่า Balanced Scorecard จะนำไปเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร ขณะที่องค์ความรู้ด้าน KPI ไม่ได้กล่าวถึงการนำไปเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร

สาระสำคัญของการบริหารงานในเครื่องมือ Balanced Scorecard

สาระสำคัญของเครื่องมือ Balanced Scorecard มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ใน 6 ส่วนที่สำคัญ คือ (1) การกำหนดคุณค่าหลักขององค์กร (Value) (2) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) (3) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) และการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objective) (4) การจัดทำ แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) (5) การกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย และ (6) การริเริ่มแผนโครงการ และกิจกรรม (Initiative) โดยทั้งหมดสามารถแสดงความเชื่อมโยงกันอย่างสมดุล

เมื่อ ก.พ.ร.นำมาใช้ในการบริหารภาครัฐของไทย ได้เปลี่ยนแปลง 4 คุณค่าใหม่ เป็น (1) คุณค่าด้านประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ (2) คุณค่าด้านคุณภาพการบริการ (3) คุณค่าด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และ (4) คุณค่าด้านการพัฒนาองค์กร (ข้อมูลจาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632249> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554)

2.1.6 การวัดประสิทธิผลของการดำเนินการตามการจัดการภาครัฐสมัยใหม่

(KPI : Key Performance Indicators)

กล่าวได้ว่ากรอบแนวคิดของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ได้ให้ความสำคัญต่อจุดสนใจหนึ่งที่สำคัญ คือ เรื่องผลสัมฤทธิ์ (result) ที่เกิดขึ้นจากการบริหาร โดยถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากแนวคิดการจัดการภาครัฐแบบเดิมที่ให้ความสำคัญต่อการรับผิดชอบที่มีต่อปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรและกระบวนการทำงาน (input and process accountability) เช่น ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนด เป็นต้น มาเป็นการรับผิดชอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ (accountability for results) แทน

การให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว กล่าวได้ว่าได้รับอิทธิพลทางความคิดอย่างมาก จากอย่างน้อยใน 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

ส่วนแรก แนวคิดการจัดการนิยม (Managerialism) ของภาคธุรกิจ ซึ่งภาคธุรกิจให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ในเรื่องของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ประกอบไปด้วยประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หรือการเพิ่มผลผลิต ตลอดจนให้ความสำคัญต่อคุณภาพ และความคุ้มค่าทางการเงิน โดยในภาคธุรกิจจะให้ความสำคัญต่อการวัดผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นโดยการนำตัวชี้วัด ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators - KPI) มาใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้น ซึ่งในภาคธุรกิจนิยมที่จะนำเครื่องมือตัวชี้วัดผลการดำเนินงานนี้มาใช้อย่างมาก จึงทำให้การบริหารภาครัฐในปัจจุบันจึงนิยมที่จะนำในการบริหารภาครัฐเช่นกัน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐบริหารและทำงานแบบมีผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในภาคธุรกิจ

ส่วนที่สอง แนวคิดในเรื่องของ Reinventing Government ที่นำเสนอโดย เดวิด ออสบอร์น และ เทด แกร์เบอร์ (David Osborne and Ted Gaebler) โดยได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มที่สำคัญอย่างหนึ่งของระบบราชการที่จะต้องปรับตัว ก็คือ ระบบราชการจะต้องเป็นระบบที่ให้ความสำคัญต่อผลของการปฏิบัติงาน มากกว่าสนใจถึงปัจจัยนำเข้าทางการบริหารงานและขั้นตอนการทำงาน ซึ่งนักวิชาการทั้งสองเรียกว่า A Results-oriented Government

กรอบแนวคิดของผลสัมฤทธิ์

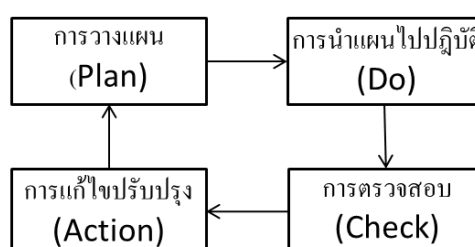
ตามที่กล่าวมาแล้วว่าแนวคิดของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ได้ให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ (result) ที่เกิดขึ้น โดยที่ผลสัมฤทธิ์จะประกอบไปด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ผลผลิต (output) และ ผลลัพธ์ (outcome) โดยที่ผลผลิตเป็นผลงานในระยะสั้นที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต ส่วนผลลัพธ์เป็นผลงานในระยะยาวที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต

$$\text{ผลสัมฤทธิ์ (result)} = \text{ผลผลิต (output)} + \text{ผลลัพธ์ (outcome)}$$

จากสมการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าองค์กรจะบริหารงานได้ผลสัมฤทธิ์หรือไม่ จะต้องสร้างทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ให้เกิดขึ้น โดยจะให้ความสำคัญเฉพาะต่อผลผลิตในระยะสั้นเท่านั้นไม่ได้ แต่จะต้องให้ความสำคัญต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นด้วย เช่น การให้บริการแก่ประชาชน จะให้ความสำคัญเฉพาะการลดรอบระยะเวลาในการให้บริการแก่ประชาชนให้สั้นลงเท่านั้นไม่ได้ แต่จะต้องให้ความสำคัญต่อผลลัพธ์ คือ การที่ประชาชนได้รับความพึงพอใจจากการรับบริการ เป็นต้น (สืบค้นจาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632254> เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554)

2.1.7 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ว่าด้วย PDCA

ถ้าพิจารณาจากระบวนการวางแผนที่นำเสนอโดย เดมมิง (Demming) ที่มองว่ากระบวนการของวางแผนที่เรียกว่า PDCA ซึ่ง PDCA นี้มักถูกนิยมนำมาใช้อย่างมากในองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะการนำไปใช้ในการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management :TQM) โดย PDCA ประกอบไปด้วย การวางแผน (Plan) การนำแผนไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบหรือการติดตามควบคุม (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action) แสดงได้ดังภาพที่ 2.1



ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการ PDCA

ที่มา สานปฎิรูป ปีที่ 4 ฉบับที่ 41 (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2544)

จากภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการ PDCA ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการตรวจสอบหรือการติดตามควบคุม เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการของการวางแผน โดยเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการนำแผนไปปฏิบัติ (Do) ก็ด้วยการตรวจสอบหรือการติดตามควบคุม (Check) โดยการนำผลงานจริงมาเปรียบเทียบกับแผนที่วางไว้ ซึ่งถ้าในกรณีที่พบว่าผลงานจริงไม่ได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ก็จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข (Action) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน โดยที่วงจร PDCA จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

2.1.8 แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหาร (PMQA : Public Sector Management Quality Award)

จุดเริ่มต้นของแนวคิดของ “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ”

จุดเริ่มต้นของการนำแนวคิดของ “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ” มาใช้นั้น กล่าวได้ว่า อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) โดยที่ ก.พ.ร.ได้ร่วมมือกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติในการจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการ

ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และได้้นำแนวคิดดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเห็นชอบการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 โดยมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ดังนี้

1. เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐให้สอดคล้องกับ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
2. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้ เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานไปสู่ ระดับมาตรฐานสากล
3. เพื่อให้เป็นกรอบในการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาองค์กรและเป็นฐานสำหรับใช้ประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จะประกอบไปด้วย 7 หมวด ได้แก่

- | | |
|--------|---|
| หมวด 1 | การนำองค์กร |
| หมวด 2 | การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ |
| หมวด 3 | การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย |
| หมวด 4 | การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ |
| หมวด 5 | การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล |
| หมวด 6 | การจัดการกระบวนการ |
| หมวด 7 | ผลลัพธ์การดำเนินการ |

(ข้อมูลจาก <http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538633750> สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2554)

2.1.9 แนวทางการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

หมวด 1 การนำองค์กร ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ 1) การนำองค์กร และ 2) ความรับผิดชอบต่องาน ในส่วนของการนำองค์กรจะเป็นการพิจารณาใน 3 เรื่อง คือ (ก) การกำหนดทิศทางของส่วนราชการ โดยให้ความสำคัญต่อการที่ผู้บริหารระดับสูงจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ทิศทาง ผลการดำเนินการที่คาดหวัง และการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรขององค์กรได้รับรู้อย่างต่อเนื่อง (ข) การกำกับดูแลตนเองที่ดี โดยให้ความสำคัญต่อการบริหารองค์กรที่ยึดหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ตลอดจนการปกป้องผลประโยชน์ของ

ประเทศชาติ และ (ค) การทบทวนผลการดำเนินการของส่วนราชการ โดยให้ความสำคัญต่อการที่องค์การจะต้องมีการทบทวนผลการดำเนินการ ตลอดจนการนำผลมาปรับปรุงส่วนราชการ สำหรับในส่วนที่สองคือ ส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น จะเป็นการพิจารณาใน 3 เรื่อง คือ (ก) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ โดยให้ความสำคัญในการพิจารณาต่อการดำเนินการกรณีที่การปฏิบัติงานมีผลกระทบต่อสังคม (ข) การดำเนินการอย่างมีจริยธรรม โดยให้ความสำคัญต่อการพิจารณาในเรื่องที่องค์การมีการดำเนินการอย่างมีจริยธรรม ตลอดจนการวัดและการตรวจติดตามการมีจริยธรรม และ (ค) การให้การสนับสนุนต่อชุมชนที่สำคัญ โดยให้ความสำคัญต่อการที่องค์การสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่สำคัญ กล่าวโดยสรุป ในหมวดที่ 1 นี้เป็นการตรวจประเมินว่าผู้บริหารของส่วนราชการดำเนินการอย่างไรในเรื่องวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว และความคาดหวังในผลการดำเนินการ รวมถึงการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรม และการเรียนรู้ในส่วนราชการ รวมทั้งตรวจประเมินว่า ส่วนราชการมีการกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสาธารณะและชุมชนอย่างไร

หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ 1) การจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ และ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยในส่วนของการจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์จะเป็นการพิจารณาใน 2 เรื่อง คือ (ก) กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ โดยพิจารณาในเรื่องของวิธีการวางแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ตลอดจนการนำปัจจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวางแผน (ข) เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ โดยพิจารณาในเรื่องของการกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และกรอบเวลาในการบรรลุผล ตลอดจนพิจารณาความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด สำหรับในส่วนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะเป็นการพิจารณาใน 2 เรื่อง คือ (ก) การจัดทำแผนปฏิบัติการและการนำแผนไปปฏิบัติ โดยพิจารณาในเรื่องของการจัดทำแผนปฏิบัติการ การนำแผนไปปฏิบัติ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง และแผนหลักด้านทรัพยากรบุคคล และ (ข) การคาดการณ์ผลการดำเนินการ โดยพิจารณาในเรื่องของวิธีการคาดการณ์ผลการดำเนินการ ตลอดจนเกณฑ์เปรียบเทียบที่สำคัญต่างๆ กล่าวโดยสรุป หมวด 2 จะเป็นการตรวจประเมินวิธีการกำหนดเป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ รวมทั้งการถ่ายทอดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ รวมถึงแผนปฏิบัติราชการที่เลือกไว้ ไปปฏิบัติและการวัดผลความก้าวหน้า

หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 2) ความสัมพันธ์และความพึงพอใจ

ของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับในส่วนแรกก็เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยพิจารณาในเรื่องของการกำหนดกลุ่มผู้รับบริการ การรับฟังและเรียนรู้เพื่อกำหนดความต้องการของผู้รับบริการ และส่วนที่สองจะเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับ (ก) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ กลไกหลักๆที่ผู้รับบริการติดต่อส่วนราชการ ตลอดจนกระบวนการจัดการข้อร้องเรียน และ (ข) การวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ การใช้ข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินการ ตลอดจนการติดตามข้อมูลจากผู้รับบริการ กล่าวโดยสรุป หมวด 3 จะเป็นการตรวจประเมินว่าส่วนราชการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร รวมถึงส่วนราชการมีการดำเนินการอย่างไรในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ และนำไปสู่การกล่าวถึงในทางที่ดีหรือในทางบวก

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ 1) การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินการของส่วนราชการ และ 2) การจัดการสารสนเทศและความรู้ สำหรับในส่วนแรกจะเป็นการพิจารณาในเรื่องของ (ก) การวัดผลการดำเนินการ โดยพิจารณาในเรื่องของการเลือกการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่สอดคล้องและบูรณาการ การเลือกและการใช้ข้อมูลสารสนเทศเชิงเปรียบเทียบ และ (ข) การวิเคราะห์ผลการดำเนินการ โดยพิจารณาในเรื่องการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินการและแผนเชิงกลยุทธ์ ตลอดจนวิธีการสื่อสารผลการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และสำหรับในส่วนที่สองจะเป็นการพิจารณาในเรื่องของ (ก) ความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศ โดยพิจารณาในเรื่องของการทำให้ข้อมูลและสารสนเทศพร้อมใช้งาน การเปิดเผยข้อมูลและ สารสนเทศ ตลอดจนถึงการที่ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มีความเชื่อถือได้ ปลอดภัย ใช้งานง่าย และ (ข) การจัดการความรู้ โดยพิจารณาในเรื่องของวิธีการจัดการความรู้ขององค์กร ตลอดจนการทำให้มั่นใจว่าข้อมูลและสารสนเทศ ถูกต้อง ทันการณ์ เชื่อถือได้ ปลอดภัย แม่นยำ และเป็นความลับ กล่าวโดยสรุปหมวด 4 เป็นการตรวจประเมินว่าส่วนราชการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ และจัดการความรู้อย่างไร

หมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 1) ระบบบริหารงานบุคคล 2) การเรียนรู้ของบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจ และ 3) ความผาสุกและความพึงพอใจของบุคลากร สำหรับในส่วนแรกจะเป็นการพิจารณาใน 3 เรื่อง คือ (ก) การจัดระบบบริหารงาน บุคคล โดยพิจารณาในเรื่องของการจัดระบบและบริหารงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และความคล่องตัว ตลอดจนการนำความคิดที่หลากหลายมาใช้ในระบบงาน (ข) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของบุคลากรโดยพิจารณาในเรื่องของการประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อสนับสนุนผลการดำเนินการ ตลอดจนการบริหารค่าตอบแทน รางวัล และสิ่งจูงใจต่างๆ (ค) การจ้างงาน และความก้าวหน้าในงาน โดยพิจารณาในเรื่องของการกำหนดคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็น ตลอดจนการสรรหาว่าจ้างการสืบทอดตำแหน่ง สำหรับในส่วนที่สองจะเป็นการพิจารณาใน 2 เรื่อง คือ (ก) การศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากร โดยพิจารณาในเรื่องของการหาความต้องการในการฝึกอบรม ตลอดจนการส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะใหม่ (ข) การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาความก้าวหน้าในงาน โดยพิจารณาในเรื่องของวิธีการจูงใจให้พนักงานพัฒนาตนเอง และใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ และสำหรับในส่วนที่สามจะเป็นการพิจารณาใน 2 เรื่อง คือ (ก) สภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยพิจารณาในเรื่องการปรับปรุงสุขอนามัย ป้องกันภัย การเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน (ข) การให้การสนับสนุนและสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากรโดยพิจารณาในเรื่องการกำหนดปัจจัยที่สำคัญต่อความผาสุก ความพึงพอใจ และแรงจูงใจ ตลอดจนการบริการสวัสดิการและนโยบายสนับสนุนพนักงาน กล่าวโดยสรุป หมวด 5 เป็นการตรวจประเมินว่าระบบงานบุคคลและระบบการเรียนรู้ ของบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจ ช่วยให้อุทิศตนและพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่เพื่อให้มุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการโดยรวมของส่วนราชการอย่างไร รวมทั้งตรวจประเมินความใส่ใจ การสร้างและรักษา สภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่ผลการดำเนินการที่เป็นเลิศและความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรและส่วนราชการ

หมวด 6 การจัดการกระบวนการ ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ 1) กระบวนการที่สร้างคุณค่า โดยพิจารณาในเรื่องการกำหนดกระบวนการที่สร้างคุณค่า การจัดทำข้อกำหนดของกระบวนการ สร้างคุณค่า การออกแบบกระบวนการเพื่อตอบสนองข้อกำหนดที่สำคัญ การควบคุมและปรับปรุง กระบวนการที่สร้างคุณค่า ตลอดจนการลดค่าใช้จ่ายด้านการตรวจสอบ ทดสอบและตรวจประเมิน และ 2) กระบวนการสนับสนุน โดยพิจารณาในเรื่องการกำหนดกระบวนการสนับสนุน การจัดทำ ข้อกำหนดของกระบวนการสนับสนุน การออกแบบกระบวนการเพื่อตอบสนองข้อกำหนดที่สำคัญ การควบคุมและปรับปรุงกระบวนการสนับสนุน ตลอดจนการลดค่าใช้จ่ายด้านการ ตรวจสอบ ทดสอบและตรวจประเมิน กล่าวโดยสรุป หมวด 6 เป็นการตรวจประเมินแง่มุมที่สำคัญ ทั้งหมดของการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่สำคัญที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และส่วนราชการ ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่างๆ

หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ ประกอบไปด้วยผลลัพธ์ 4 ส่วน คือ 1) มิติด้านประสิทธิผล ตามแผนปฏิบัติราชการ โดยพิจารณาในเรื่องผลการบรรลุความสำเร็จของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงาน ตลอดจนผลด้านการบูรณาการกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกันในการให้บริการ

หรือการปฏิบัติงาน 2) มิติด้านคุณภาพการให้บริการ โดยพิจารณาในเรื่องผลความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนผลตัวชี้วัดที่สำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) มิติประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ โดยพิจารณาในเรื่องผลด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของกระบวนการที่สร้างคุณค่า และผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของกระบวนการสนับสนุน และ 4) มิติด้านการพัฒนาองค์กร โดยพิจารณาในเรื่องผลด้านระบบบริหารงานบุคคล ผลด้านการเรียนรู้และพัฒนาของบุคลากร ผลด้านความผาสุก ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของบุคลากร ผลด้านการสร้างนวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ผลการเปิดเผยรายงานผลการใช้งบประมาณรายรับ-รายจ่ายประจำปี รายการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตรวจสอบได้ ผลด้านการปฏิบัติตามข้อบังคับและกฎหมาย ผลด้านการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม การสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงาน และผลด้านการเป็นองค์กรที่ดี (Organizational Citizenship) ในการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ กล่าวโดยสรุป หมวด 7 เป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติต่างๆ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผลตามพันธกิจ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติด้านการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ยังตรวจประเมินผลการดำเนินการของส่วนราชการโดยเปรียบเทียบกับส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่มีการกิจคล้ายคลึงกัน

ถ้าจะสรุปให้เข้าใจง่ายแล้ว กล่าวว่าเกณฑ์ทั้ง 7 หมวดของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ถ้าวิเคราะห์แล้วจะเห็นได้ว่าถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการ และส่วนที่เป็นผลลัพธ์นั่นเอง โดยที่ส่วนที่เป็นกระบวนการ สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกได้แก่ กลุ่มการนำองค์กร (ประกอบด้วยหมวด 1 การนำองค์กร หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ และหมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) กลุ่มที่สอง ได้แก่ กลุ่มปฏิบัติการ (ประกอบด้วยหมวด 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล และหมวด 6 การจัดการกระบวนการ) และกลุ่มที่สาม ได้แก่ กลุ่มพื้นฐานของระบบ (ประกอบด้วยหมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้) สำหรับในส่วนที่เป็นผลลัพธ์นั้น ได้แก่ หมวด 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ ซึ่งก็คือการแบ่งการตรวจประเมินออกเป็น 4 มิติ ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการนั่นเอง คือ มิติด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติด้านการพัฒนาองค์กร(ข้อมูลจาก<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538633750> สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2554)

2.1.10 พัฒนาการของแนวคิดการจัดการภาครัฐ

แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่เริ่มอย่างเป็นทางการในต้นทศวรรษที่ 1980 แนวคิดการจัดการภาครัฐในยุคต้น เน้นความประหยัดและมีประสิทธิภาพ มีผู้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า แนวคิดการจัดการภาครัฐในระยะแรก ๆ มีลักษณะเป็นการรวมแนวคิดที่มีความเป็นปทัสถานสูง โดยพรรณนาถึงการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานภาครัฐที่ควรจะเกิดขึ้นเพื่อทดแทนวิธีการบริหารแบบระบบราชการที่มีจุดอ่อน (Hood & Peters, 2004)

แนวคิดการจัดการภาครัฐเป็นที่รวมของทฤษฎีและหลักการที่มีความหลากหลายโดยจะเห็นได้จากลักษณะที่เป็นข้อถกเถียงในเชิงปรัชญาการบริหารในภาครัฐ ซึ่ง Hood and Jackson (1991, pp. 33-34) เรียกว่า Administrative argument และ Administrative philosophy ในขณะที่นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งเน้นที่วิธีการจัดการโดยใช้ปรัชญาการจัดการเป็นหลักในการชี้นำ การจูงใจ และการควบคุมหน่วยงานในภาครัฐ และยังนำเสนอกลยุทธ์ เทคนิค และเครื่องมือในการจัดการจากมุมมองของนักปฏิบัติ ซึ่งเรียนรู้จากหน่วยงานที่มีผลงานหลังการปฏิรูปที่ดีเด่น ทำให้แนวคิดการจัดการภาครัฐเป็นที่รวมของปรัชญาและความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งสนใจในรายละเอียดของกลยุทธ์และเทคนิคการจัดการอีกด้วย (Barzelay, 2000; Osborne & Gaebler, 1992; Pollitt, 1990) หลังทศวรรษที่ 1980 แนวคิดการจัดการภาครัฐ ได้แตกแขนงออกเป็นสาขาต่าง ๆ และมีการพัฒนาตามความเฉพาะทางมากขึ้น ความรู้ในสาขาต่าง ๆ อาจสอดคล้อง และส่งเสริมกัน หรือขัดแย้งกันเอง เช่น การยกระดับอำนาจกับการควบคุมและตรวจสอบโดยแนวคิดในทศวรรษที่ 1990 เน้นความสำคัญของการตรวจสอบมากขึ้น (Power, 1997)

แนวคิดการจัดการภาครัฐที่มีอิทธิพลสูงอีกแนวทางหนึ่ง คือ การใช้รูปแบบการจัดการของภาคเอกชนในหน่วยงานภาครัฐ Beckett (2000) แบ่งลักษณะดังกล่าวเป็น 2 กลุ่ม คือ การเปลี่ยนไปเป็นหน่วยงานเอกชน หรือกึ่งเอกชนอย่างชัดเจน เช่น การแปรรูปหรือการร่วมลงทุนของภาครัฐและเอกชน และการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานเพียงเล็กน้อย

พัฒนาการทางทฤษฎีของแนวคิดการจัดการภาครัฐเป็นไปในรูปแบบของวงจรคือ การนำเสนอแนวคิด การนำไปใช้ ความตื่นตัวกับรูปแบบใหม่และการค้นพบแนวทางที่ดีที่สุด ตามด้วยการเกิดผลที่มีได้เป็นไปตามความคาดหวัง และในที่สุดเป็นการแก้ไขและพัฒนาต่อไป ทำให้แนวคิดการจัดการภาครัฐในเวลาต่อมาเปลี่ยนจุดเน้นไปสนใจ ปัญหาเฉพาะให้ความสำคัญกับบริบททางวัฒนธรรม และศึกษาลงลึกในรายละเอียดภายในองค์การมากขึ้น (Pollitt & Bouckaert, 2004)

2.2 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล เป็นอย่างไร มีความหมายอย่างไร ทำไมถึงจำเป็นต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แล้วนำหลักการดังกล่าวมาใช้ได้อย่างไร

2.2.1 ความหมายธรรมาภิบาล

อภิบาล แปลว่า การดูแล การปกครอง การบริหาร การปกป้อง การสร้างภูมิคุ้มกัน

ธรรม แปลว่า สิ่งดีงาม

ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542) (ข้อมูลจ 1 ก <http://www.aircadetwing.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=5378062&Ntype=4> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2554)

“ธรรมาภิบาล” แปลจากภาษาอังกฤษว่า “good governance” หมายถึง การบริหารบ้านเมืองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรมบางครั้ง ภาคเอกชน จะใช้คำว่า “บรรษัทภิบาล” หรือ “การกำกับดูแลกิจการที่ดี” แปลจากภาษาอังกฤษ “corporate governance” หรือ “corporate social responsibility” รวมทั้งคำย่อที่มักเรียกสั้นๆว่า “CG” หรือ “CSR” ล้วนมีความหมายใกล้เคียงกัน (ข้อมูลจาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1392.0;wap2> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2554)

ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม ความเสมอภาคเป็นธรรม ถูกต้องโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้ รวมถึงการประสานงาน และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อพัฒนาตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาของประชาชน โดยยึดหลักความเสมอภาค เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ (มนตรี บุญพาณิชย์, 2552)

ธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ที่มีแก่นหลักการ โดยมีใช้หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม, ความสุจริต, ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผล (ถวิลวดี บุรีกุล, 2545)

ธรรมาภิบาล คือ การบริหารงานของภาครัฐในทุกๆ ด้านโดยชอบธรรม และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้กระบวนการ การมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมด้านกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (ชัชวาลย์ ทัดศิวัช, 2550)

สรุป ธรรมาภิบาล คือ เครื่องมือที่รัฐนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิรูประบบการจัดการของภาครัฐ โดยยึดแนวทาง มีคุณธรรม ความถูกต้องภายใต้กรอบกระบวนและกฎหมาย รัฐต้องมีสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่และการกระทำ กลไกการทำงานตรวจสอบได้แล้วมีความโปร่งใส เป็นที่เปิดเผย ปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค เป็นธรรม มุ่งเน้นการบริการเพื่อประโยชน์ของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงความเห็นต่อการตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญ

ผู้วิจัยเห็นได้ว่าธรรมาภิบาลนั้นเป็นเครื่องมือที่รัฐเลือกนำมาใช้ในการปฏิรูประบบการจัดการของภาครัฐ ฉะนั้นธรรมาภิบาลต้องมีความสำคัญในตัวเอง ถึงจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การนำมาประยุกต์ใช้ จากนั้นผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงธรรมาภิบาลมีความสำคัญอย่างไร

2.2.2 ความสำคัญของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติต่อกัน ฉะนั้นธรรมาภิบาลสามารถมีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน หรือในทุกๆองค์กร ในส่วนของภาครัฐนั้น ต้องการมีธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความโปร่งใส อธิบายได้ และมีคุณธรรม เพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในขณะที่ภาคเอกชนต้องการธรรมาภิบาลเช่นกัน เพื่อการบริหารจัดการธุรกิจที่เป็นธรรมและโปร่งใส สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ร่วมหุ้นหรือผู้ให้บริการ เนื่องจากผู้ที่มีอำนาจบริหารจัดการธุรกิจนั้นๆ ต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่และผลการกระทำของตน ต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัททุกราย ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ พนักงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรเอกชนนั้นทั้งหมด

หลักการสำคัญของธรรมาภิบาลที่สำคัญ คือ ความโปร่งใส (Transparency) อธิบายได้ (Accountability) และ ความรับผิดชอบ (Responsibility)

องค์กรระหว่างประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่อง ธรรมนูญมาตั้งแต่ต้น ศตวรรษที่ 20 ไม่ว่าจะเป็น องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD), ธนาคารโลก (the World Bank), UNDP, UNCTAD, UNIDO and ILO

ธนาคารโลก (World Bank) หรือ ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนาระหว่างประเทศ (International Bank for Reconstruction and Development; IBRD) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นหลังจาก สงครามโลกครั้งที่สอง (โดยในขณะนั้นได้มีการก่อตั้งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ขึ้นมา พร้อมๆกัน ทั้งสองสถาบันมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจน) โดยหลายประเทศ มหาอำนาจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้กู้เงินไปบูรณะซ่อมแซม พื้นฟูและพัฒนา ประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ต่อมาได้ขยายวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับชีวิตและความเป็นอยู่ ของประเทศสมาชิกให้ดีขึ้น โดยการสนับสนุนการลงทุน เน้นการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตและเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยที่ธนาคารโลกเป็นองค์กรที่ขึ้นอยู่กับ องค์การสหประชาชาติ

ตามความจริงแล้วนั้น แนวคิดหลักธรรมนูญ (Good Governance) มีกำเนิดจากข้อสรุปของ ที่ประชุมองค์การให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ได้แก่ ธนาคารโลก (World Bank) องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UN) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (OECD) เป็นต้น โดยต่อมาได้แพร่หลายอย่างรวดเร็วในบริบทการพัฒนาที่ยั่งยืนและ การช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน ซึ่งก่อนหน้านี้ในปี ค.ศ. 1989 ธนาคารโลก ได้ริเริ่มใช้ธรรมนูญ (Good Governance) ซึ่งปรากฏในรายงานเรื่อง “Sub-Sahara African : From Crisis to Sustainable Growth” ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมี ธรรมนูญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของ ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลาย และสรุปว่า ภาวะด้อยการพัฒนาและปัญหา ความยากจนที่เกิดขึ้นในประเทศในซีกโลกใต้โดยเฉพาะในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกา โดยที่ องค์การทางการเงินระหว่างประเทศไม่สามารถแก้ปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ ประเทศต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่ดีของประเทศนั้นๆ ธนาคารโลกจึงได้ใช้หลักธรรมนูญ (Good Governance) เป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาอนุมัติ ให้กู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการบริการภาครัฐที่ดีขึ้น ยึดหลักนิติธรรมรวมทั้งการ ขจัดคอร์รัปชันในประเทศเหล่านั้นให้หมดสิ้นไป (ข้อมูลจาก <http://www.thaihealth.or.th/partner/blog/7165> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2554)

ธนาคารโลกได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับธรรมนูญว่า ธรรมนูญเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ นโยบายเศรษฐกิจที่ดี (Sound economic policies) ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีขึ้นถึง ประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ รวมทั้งมี กรอบกฎหมายและนโยบายที่มีความ

แน่นอนและชัดเจน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประสิทธิภาพของระบบตลาดและการพัฒนาเศรษฐกิจ ความสนใจของธนาคารโลกในเรื่องธรรมาภิบาลเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งของความพยายามส่งเสริม การพัฒนาที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกัน (ข้อมูลจาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1392.0;wap2> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2554)

“...ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ไทยได้ก้าวข้ามการแก้ไขปัญหาความยากจน ทำให้ไทยก้าวสู่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ (MDGs) ความจำเป็นที่จะต้องยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกและเป็นความท้าทายต่อความมีเสถียรภาพและการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว...” (หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันศุกร์ที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550)

ถ้าหากระบบการบริหารจัดการของรัฐปราศจากธรรมาภิบาล ก็จะเป็นช่องทางของการทุจริต ประพฤติมิชอบของข้าราชการ นักการเมือง อีกทั้งการทำงานที่ปราศจากการจัดการที่ดี ขาดแรงกระตุ้นและจิตสำนึกในการทำงาน ยากที่จะได้ผลลัพธ์ของการทำงานออกมามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผลสุดท้ายงบประมาณจากภาษีของประชาชนก็ไม่ได้ถูกใช้เพื่อประโยชน์ของประชาชน ประชาชนจึงไม่มีศรัทธาและเชื่อมั่นในระบบของราชการ

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบบราชการ โดยมีที่มาของการเผยแพร่ดังต่อไปนี้

2.2.3 ความเป็นมาของธรรมาภิบาลกับรัฐบาลไทย

ในปี พ.ศ. 2540 ภายใต้รัฐบาลของ พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ “วิกฤติต้มยำกุ้ง” อันมีสาเหตุมาจากความรวมทั้งขาดการบริหารที่ดีของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเป็นผลให้รัฐบาลไทยต้องยื่นหนังสือขอเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าว ได้มีหนังสืออนุมัติเงินกู้ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในหนังสือได้แสดงเจตจำนงฉบับที่ 1 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2540 นั้นมีเงื่อนไขที่สำคัญ คือ รัฐบาลไทยต้องสร้างหลักธรรมาภิบาลในการบริหารภาครัฐให้เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมเช่นกันกับการขอกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ประเทศไทยจึงได้รับการเผยแพร่หลักธรรมาภิบาลผ่านการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้ในการบรรเทาปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนั้น (เสกสรรค์ นิยมกล้า, 2552) จุดเริ่มต้นของแนวคิดธรรมาภิบาลในประเทศไทยจึงเกิดจากเหตุผลของความจำเป็นดังที่กล่าวมา

ประเทศไทยมีข้อผูกพัน ที่จะต้องปฏิรูประบบการจัดการปกครองให้สอดคล้องกับการธรรมาภิบาล ตามข้อผูกพันที่กำหนดโดยหนังสือแสดงเจตจำนงเพื่อรับความช่วยเหลือทางการเงินจาก

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และธนาคารโลก (World Bank) (สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545)

ภายหลังที่การจัดการภาครัฐที่ดีหรือธรรมาภิบาลเผยแพร่เข้ามาในรัฐบาลไทยแล้วได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นหลักของแนวทางการปฏิบัติงาน ซึ่งมีเนื้อหาของหลักธรรมาภิบาลดังต่อไปนี้

2.2.4 ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ในประเทศไทยมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นให้หน่วยงานรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่ โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก

2. หลักคุณธรรม (Morality) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Accountability) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความคิดเห็นการได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า

สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนระบบการทำงานของรัฐบาลในรูปแบบใหม่ที่มีการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี กรอบของรูปแบบ วิธีการและเป้าหมายของการปฏิรูประบบการบริหารของส่วนราชการไทยดังนี้

2.2.5 รูปแบบวิธีการและเป้าหมายของการปฏิรูประบบการบริหารของส่วนราชการ

รัฐนำธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้เป็นเสมือนเครื่องมือ ในการกำหนดการจัดการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการปฏิรูปคือได้ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยปราศจากคอร์รัปชัน และประพฤติมิชอบ มีการหลักธรรมาภิบาล ในการจัดกรอบระเบียบการดำเนินงานให้สอดคล้อง ลดขั้นตอนที่มีมากเกินไปเพื่อความรวดเร็ว คล่องตัว และลดขนาดขององค์กรเพื่อให้มีการประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป เป็นการจัดสรรทรัพยากรให้ถูกต้องเหมาะสม มีกฎ กติกา ภายใต้อกฏหมาย ที่สามารถอธิบาย โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ในการบริหารงาน จึงจะได้มาซึ่งการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการยกระดับความรู้ ความชำนาญ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความเป็นสากลและมีอาชีพ

ธรรมาภิบาล จะเป็นระบบที่ทำให้โลก ประเทศชาติ สังคมและชุมชน บริษัท และ บุคคล มีความเจริญพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์การสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม

ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์กร เพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์กร เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานในองค์กร และจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดี

ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลือง การติดตามการทุจริต ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้น จะเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

การบริหารงานแบบของธรรมาภิบาล จะเน้นที่การเจริญเติบโต มั่นคง มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล มีความเป็นสากล จึงเป็นที่ยอมรับต่อองค์กรอื่นๆ พนักงานในองค์กรมีความเชื่อมั่นในสถาบันว่ามีความมั่นคงและสามารถปฏิบัติงานได้ในระยะยาว และองค์กรยังเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา

ต่อประชาชนในสังคม ว่าปัญหาต่างๆที่เคยมีของรัฐในเรื่องทุจริต คอร์รัปชันจะลดลง ภายใต้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พื้นฐานและกรอบตรรกะ (logical framework) มีความสำคัญในสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ การจัดองค์กร และโครงสร้างของธรรมาภิบาล ไม่ว่าจะเป็นธรรมาภิบาลภาคเอกชนหรือภาครัฐ แต่สำหรับภาครัฐ จุดเริ่มต้นอยู่ที่รากฐานนิติธรรมหรือการปกครองโดยกฎหมาย องค์กรสาธารณะต่างๆ เกิดขึ้นเพื่อบริหารกฎหมายธรรมาภิบาลและการจัดการต้องมีความรับผิดชอบต่อกฎหมายและกระบวนการกฎหมาย ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การสร้างกฎหมาย การแปลความกฎหมาย เป็นนโยบายที่ตอบสนองต่อประชาชนหรือสาธารณะ ตลอดจนการตัดสินใจของผู้เป็นตัวแทนและผู้บริหารที่ทรงอำนาจกฎหมาย (authoritative decision makers) และตัดสินใจในนามของประชาชน ตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งและผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐจึงใช้อำนาจชอบธรรม (legitimate authority) กระทำการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกิจการสาธารณะในภาพรวม (โกวิท คุ้มกัน, 2552: หน้า 27-42) และประโยชน์ที่ภาครัฐและประชาชนได้รับจากการมีแนวทางการปฏิบัติจากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ คือ

2.2.6 ประโยชน์จากการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารในภาครัฐ

1. เจ้าหน้าที่ภาครัฐการมีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาค และตรวจสอบได้ โปร่งใส และดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย
2. การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมีความโปร่งใส สาธารณะชนสามารถรับทราบ และมีความมั่นใจได้ว่า การดำเนินงานของรัฐนั้นมาจากความตั้งใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย
3. เนื่องจากการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำให้การฉ้อฉล และทุจริต นั้นเกิดช่องทางการกระทำได้ยากยิ่งขึ้น
4. การที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจดำเนินนโยบาย ควบคุมการปฏิบัติงานของสถาบัน เป็นการก่อให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ และเรียกร้องในกรณีที่เกิดความสงสัยในกระบวนการดำเนินงานของรัฐได้เป็นอย่างดี
5. มีการให้ความเสมอภาคเท่าเทียม และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เนื่องจากมีกฎหมายที่เข้มแข็ง มีการระบุนโยบายที่ชัดเจน
6. ให้การตอบสนองที่ทันการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในเวลาที่ทันการ

7. ความเห็นชอบร่วมกัน ประสานความต้องการที่แตกต่าง ให้อยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมและขององค์การเป็นหลัก

8. ใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

9. บุคลากรในภาครัฐ มีความเสมอภาค มีความรู้สึกมีส่วนร่วม หรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ที่จะช่วยสร้างความเติบโตให้กับหน่วยงาน

จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่หรือการบริหารบ้านเมืองที่ดีต้องอาศัยบุคลากรทั้งภาครัฐและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญในการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานและทัศนคติ แต่บุคคลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การดำเนินการประสบความสำเร็จก็คือ ผู้บริหาร ผู้ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย เจ้าหน้าที่รัฐผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ แต่อย่างไรก็ดีทิศทางของนโยบายและวิธีการบริหารจัดการงานนั้นจะต้องมีหลักการบริหารจัดการที่ดี มีความคุ้มค่า เหมาะสม ได้ผลลัพธ์ที่ดีและสนองตอบต่อความต้องการประชาชนในที่นี้ผู้วิจัยของแสดงความหมายของการบริหารจัดการ ทฤษฎี แนวทาง พร้อมทั้งการตรวจสอบการจัดการที่มีตัวชี้วัดในหลักการคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ดังต่อไปนี้

2.3 ทฤษฎีการบริหารจัดการ การจัดการสิ่งแวดล้อม และขยะมูลฝอย

2.3.1 ทฤษฎีการบริหารงาน

การบริหาร ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Administration” คำนี้นิยมใช้กับองค์การทางรัฐกิจหรือราชการมีหัวหน้าที่เรียกว่า “ผู้บริหาร” (Administrator) รับผิดชอบส่วนอีกด้านหนึ่งมีการใช้คำว่า “การจัดการ” ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Management” คำนี้นิยมใช้กับองค์การทางธุรกิจมีหัวหน้าที่เรียกว่า “ผู้จัดการ” (Manager) ทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกันแต่นิยมใช้ต่างกัน

Tay มองหลักการของการบริหาร ก็คือ ความเจริญรุ่งเรืองของสังคมจะเกิดขึ้นได้ก็โดยผ่านความพยายามร่วมของฝ่ายบริหารและฝ่ายแรงงานในการใช้วิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ เขาเรียกหาการปฏิบัติทางความคิดในส่วนของฝ่ายบริหารและฝ่ายแรงงานเพื่อว่าพวกเขาจะได้ร่วมมือกันในการทำงานด้วยทักษะในการปรับปรุงภาวะของเขา นั่นก็คือ การประสบความสำเร็จในการให้ค่าใช้จ่ายสูงแก่แรงงานและการเพิ่มผลผลิตด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำในการบริหาร (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2551: หน้า 6)

การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์ และศิลป์นำเอาทรัพยากรบริหาร (Administrative resource) เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการมาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (process

of administration) เช่น POSDCoRB Model ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สงมพงค์ เกษมสิน, 2514)

การบริหารเป็นกระบวนการ โดย หมายถึง กระบวนการนำเอาการตัดสินใจและนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจ หมายถึง การเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2535)

สรุป การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

2.3.2 ทฤษฎีการจัดการ (Management Theory)

การจัดการ คือ กระบวนการที่ดำเนินการองค์การและการจัดการ (Organization and Management) เรียกย่อๆว่า O&M เป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อองค์การมาก เพราะเป้าหมายของการจัดการคือการจัดการ คือ เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ประหยัดเวลา ทรัพยากร แรงงาน และได้ผลผลิตสูง ตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สรุป การบริหารและการจัดการมีความหมายเดียวกัน หรืออาจเรียกว่า การบริหารจัดการ มีความหมายคือ กิจกรรมที่ดำเนินโดยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือภายใต้ศาสตร์การทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยในการกระบวนการดำเนินงาน มีการใช้ทรัพยากร อันๆร่วมในการดำเนินงานด้วย

ความเป็นมาของแนวคิดการจัดการ

1. แนวคิดการจัดการเชิงประสิทธิภาพของงาน หรือการจัดการแบบดั้งเดิม (Classical management) ในยุคนี้มีแนวคิดหลักๆอยู่ 3 แนวคิด คือ

1.1 แนวคิดการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific management) หรือการจัดการอย่างมีหลักเกณฑ์ แนวคิดนี้เริ่มจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่มีการใช้เครื่องจักรในการทำงานแทนการใช้แรงงานคนจึงเกิดแรงกระตุ้นให้มีการเพิ่มผลผลิตในการทำงาน ทำให้เกิดแนวคิด เฟรดเดอริก ดับบลิว. เทเลอร์ (Frederick W. Taylor) คือ การใช้วิทยาศาสตร์มาช่วยเพิ่มผลผลิตของแรงงานในแต่ละคน โดยหาวิถีทางที่ดีที่สุดของวิธีการทำงานที่จะทำให้ผลผลิตสูงขึ้น แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจาก แนวคิดของ เฮนรี แอล แกนต์ (Henry L. Gantt) และ แนวคิดของ แฟรงก์ และลิเลียน กิลเบรธ (Frank & Lilian Gilbreth)

แนวคิดของเฮนรี แอล แกนท์ (Henry L. Gantt) คือ มุ่งมั่นที่จะหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานผ่านกระบวนการปรับปรุงวิธีการทำงานของคนโดยอาศัยการศึกษาตามหลักวิทยาศาสตร์ ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้มากที่สุด คือ การเสนอระบบจูงใจด้วยการจ่ายโบนัส (incentive bonus system)

แนวคิดของ แฟรงค์ และลิเลียน กิลเบรท (Frank & Lilian Gilbreth) คือ ต้องเพิ่มผลผลิตของแรงงานไปพร้อมกับการเพิ่มขวัญและกำลังใจ โดยการลดการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็นลง นั่นคือวิธีการทำงานที่ดีที่สุดมีเพียงวิธีเดียว (the one best way)

1.2 แนวคิดการจัดการเชิงบริหาร (administrative management) เป็นแนวคิดที่สองของแนวคิดการจัดการแบบดั้งเดิม แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับหลักการจัดการของผู้บริหารในภาพรวมทั้งหมด และแนวทางการจัดการโครงสร้างที่ดีที่สุดขององค์กร เพราะเห็นว่าประสิทธิภาพขององค์กรอาจเพิ่มขึ้นได้ โดยการปรับปรุงกระบวนการบริหาร ในแนวคิดการจัดการเชิงบริหารนี้ อองรี ฟาโยล (Henri Fayol) เสนอแนวคิดที่เขาเห็นว่าองค์กรต้องสามารถควบคุมต้นทุนในการผลิตได้ และงานบริหารมี 4 งานหลักด้วยกัน คือ การวางแผนงาน (planning) การจัดโครงสร้างองค์กร (organizing) การสั่งการ (directing) และการควบคุมการทำงาน (controlling) อองรี ฟาโยลเชื่อว่า หากมีหลักการบริหารที่ดี องค์กรจะสามารถปรับปรุงการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรได้อย่างมากมาย

แนวคิดของ เจมส์ มูนี และ อัลเลน ไรลีย์ (James Mooney & Allen Rieley) ได้เสนอแนวคิดหลักการบังคับบัญชา โดยเห็นว่า ในองค์กรทุกประเภทจะต้องประกอบด้วย การประสานงาน และรูปแบบของความร่วมมือต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เน้น “ประสิทธิภาพ” ของการบริหาร และเพื่อให้การบริหารงานในทุกหน่วยงานมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสมและความจำเป็น หรือความถนัดของคนงาน โดยแบ่งหน่วยงานออกตามกระบวนการวัตถุประสงค์ ลูกค้า และพื้นที่ โดยทุกหน่วยงานจะต้องจัดรูปแบบองค์กรเป็นรูปสามเหลี่ยมพีรามิด มีสายการบังคับบัญชาที่ถอยหลั่นกันมา

1.3 แนวคิดการจัดการตามระบบราชการ (bureaucratic management) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการศึกษาระบบโครงสร้างองค์กรที่มีขนาดใหญ่ เช่น รัฐบาล ทหาร และการเมือง

แมกซ์ เวเบอร์ ได้เสนอรูปแบบการจัดการที่เรียกว่า ระบบราชการ ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบขององค์กรในอุดมคติ และเป็นรูปแบบขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดการจัดการในยุคปัจจุบัน

2.1 แนวคิดการจัดการเชิงระบบ (management system approach) เป็นแนวคิดการจัดการเชิงระบบ มุ่งเน้นถึงการให้ผู้บริหารจะต้องบริหารงานโดยจัดให้ส่วนต่างๆของระบบมี

รูปแบบความสัมพันธ์ภายในอย่างต่อเนื่องและภายในแต่ละส่วนก็จะต้องมีการจัดให้มีสัมพันธ์กันอีกต่อหนึ่งเป็นลูกโซ่ด้วย

2.2 แนวคิดการจัดการตามสถานการณ์ (contingency management approach) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสิ่งแวดล้อม คือ แนวคิดนี้ถือว่าไม่มีวิธีที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียวทางการจัดการ โครงสร้างและระบบการควบคุมที่ผู้บริหารเลือกใช้จะต้องมีความยืดหยุ่น (flexibility) และมีการปรับตัวได้สูง (adaptable) ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกที่องค์การดำเนินงานอยู่เป็นสำคัญ

2.3 แนวคิดการจัดการยุคศตวรรษที่ 21 เป็นแนวความคิดที่มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานทั้งด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ ตลอดจนการพัฒนาความสามารถในการดำเนินงาน เพื่อให้องค์การมีความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน (competitive advantage) รองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ในยุคปัจจุบัน และการให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสาร (information) มากขึ้น

1. ความสำคัญของการจัดการ

การจัดการมีความสำคัญอย่างมากต่อองค์การ เนื่องจากทุกองค์การมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในดำเนินงาน ฉะนั้นเพื่อให้ขบวนการทำงานงานหรือกิจกรรมต่างๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีประสิทธิผล (Effectiveness) จึงจำเป็นต้องอาศัยการจัดการที่ดีเหมาะสมเป็นในการดำเนินงาน

2. ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness)

อาจกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปโดยดีที่สุด ซึ่งความหมายของ คำว่า โดยดีที่สุดในด้านธุรกิจ หมายถึงการได้ผลกำไรสูงสุด แต่ถ้าเป็นการบริหารราชการ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้รับบริการได้สูงสุด

ประสิทธิภาพมีความหมายรวมถึง การผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือ ต้นทุนการผลิต (Input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพในมิติของการจัดการ ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคนิคที่สะดวกขึ้นกว่าเดิม

3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทนเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน และการบริหารจัดการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือ ให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือ “ประสิทธิผล” หรือให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้สูงสุด

ประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่บ่งบอกผลงานของคนงาน (ปฏิบัติงาน) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นเครื่องวัดว่ามีการใช้ทรัพยากรขององค์กรหรือหน่วยงานเหมาะสมเพียงไร (วิทยากร เชียงกุล, 2540)

ประสิทธิผล หมายถึง เรื่องของการกระทำใดๆ หรือความพยายามใดๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้นการกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับนั้นตรงครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (สมใจ ลักษณะ, 2543)

ประสิทธิผล หมายถึง กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการหาแนวทางวิธีการปรับปรุงวิธีการจัดการและหาผลที่แน่ใจว่าเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น (นิสา ชูโต, 2542)

สรุป ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานอย่างถูกวิธี ตามแผนที่มีการวางไว้ ส่วนประสิทธิผล (effectiveness) ในความหมายของการจัดการ หมายถึง การทำได้ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงกล่าวได้ว่าการจัดการให้มีประสิทธิภาพนั้นยังไม่เพียงพอ จะต้องมีการจัดการให้เกิดประสิทธิผลด้วย แต่การจัดการให้ได้แผนงาน หรือขบวนการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ต้องอาศัยความเข้าใจในสาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ในการโน้มน้าวพนักงานหรือบุคคลกร (leading/influencing) เพื่อให้เกิดการร่วมมือประสานงานอันดีแก่กัน พัฒนาทักษะความรู้เพื่อให้ได้เปรียบในการแข่งขัน การค้าเสรี ความขัดแย้ง การใช้อำนาจ ความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคมจึงจะสามารถจัดการจัดการที่ดี เหมาะสมได้

ในเรื่องของประสิทธิภาพในระบบราชการ แม้ว่าคุณภาพโดยรวมของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกว่าเดิมค่อนข้างมาก แต่เนื่องจาก ระบบราชการเป็นระบบที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และมีขนาดที่ค่อนข้างใหญ่โต อู้ยด้าย เทอะทะ การบริหารและการปฏิบัติงานในการให้บริการประชาชนต้องอาศัยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่มากมาย (สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ, 2543) นอกจากนี้ระบบราชการเป็นแหล่งที่มีการใช้

อำนาจเกินขอบเขต ขาดความยืดหยุ่น ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และวิธีการทำงานล่าช้า มีรายละเอียดมากเกินไป และใช้งบประมาณมาก จึงทำให้ระบบราชการมีจุดอ่อนและข้อจำกัดหลายประการ จาก ปัญหาในระบบราชการ และการขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2538 เรื่องการส่งเสริม ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้ประชาชนพึงพอใจ สามารถตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นสำนักงาน ก.พ. จึงได้ กำหนดหลักการส่งเสริมประสิทธิภาพให้กับส่วนราชการดังนี้ (ข้อมูลจาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3671.25;wap2> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554)

1. คุณภาพงาน หมายถึง ระบบงาน หรือการบริการของภาครัฐ จะต้องมีความ คุณภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว สร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการ และเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการมี ส่วนร่วมในการเสนอแนะทางปรับปรุงการให้บริการ

2. ประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นๆ ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานมีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายชัดเจน สามารถวัดผลลัพธ์ในการทำงาน ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ประสิทธิภาพ หมายถึง การที่หน่วยงานทำงานได้ผลงานตามเป้าหมาย ผลงาน ที่ออกมาคุ้มค่ากับงบประมาณที่จ่ายไป

4. ผลผลิต หมายถึง การวัดผลงานมีความชัดเจนและสามารถเปิดเผยให้ ประชาชนทราบได้ (สำนักงาน ก.พ., 2538)

การมองทัศนคติต้องครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นใจในการวัดทัศนคติที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวัดทัศนคตินี้ (มาลย์แก้ว รังษีสุนันต์, 2542)

1. วิธีการสังเกต (Observation) เป็นการเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรม ของบุคคลอย่างมีแผน โดยคาดว่าพฤติกรรมที่สังเกตนั้นสะท้อนถึงทัศนคติของบุคคลต่อ สิ่งที่ต้องการศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาต้องไม่รบกวนหรือขัดขวางการกระทำของผู้ที่ถูกศึกษา

2. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการถามด้วยปากเปล่า โดยจะมีการจด บันทึกคำตอบไว้และนำคำตอบนั้นมาวิเคราะห์ภายหลัง ซึ่งมักใช้ควบคู่กับการสังเกต และข้อมูลที่ได้จะครอบคลุมทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต

3. วิธีการส่งแบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นการสอบถามทัศนคติโดย การเขียนคำถามให้เลือกตอบ หรือเติมให้สมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นแผนเดียวกับผู้ตอบทุกคน

แต่หลักการที่จะทำการวัดทั้ง 3 แบบนั้นหรือการประเมินต้องมีการประเมินอย่างมีหลักการ จึงเป็นที่มาของหลักการของการประเมินโครงการ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการประสิทธิผล คือ การหาแนวทางในการตัดสินใจ สิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่ หรือสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงาน การประเมินผลมุ่งค้นหา หรืออธิบายสิ่งที่ได้ดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใด ที่ควรดำเนินการต่อไป สิ่งใดควรยุติ สิ่งใดควรปรับปรุงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายการประเมินประสิทธิผลจะเกิดผลมิได้เลยหากไม่มีแนวทางในการสนับสนุนให้ จุดมุ่งหมายนั้นบรรลุวัตถุประสงค์การประเมินประสิทธิผลจึงกำหนดได้ว่า

1. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นว่ามีผลจากการะบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์การที่มีความสมดุลมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อประเมินสภาพและความสำเร็จของการดำเนินงานในการกิจ
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานนั้นๆ

3. การประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อสรุปผลว่าโครงการนั้นๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย และมีประสิทธิภาพเพียงใด (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2546)

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของโครงการเพียงใด ได้บทเรียน และ ประเด็นที่ควรต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร ทั้งนี้กระบวนการประเมินต้องมีการวัดและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลการดำเนินงานมาใช้พิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน (นงลักษณ์ วัชรชัย, 2545) (ข้อมูลจาก <http://www.researchers.in.th/blog/panuodklun/> 4219 สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2554)

การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) เป็นคำที่ประกอบขึ้นจากคำว่าประเมินผล (Evaluation) กับคำว่าโครงการ (Project) ซึ่งหมายความว่า เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์บางประการ โดยที่ผู้จัดทำโครงการมุ่งหวังว่าเมื่อทำกิจกรรมนั้นตามหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้แล้ว จะบรรลุวัตถุประสงค์ในบางประการหรือหลายประการที่ตั้งไว้ หากมีกฎเกณฑ์หรือขั้นตอนหรือกระบวนการที่ดำเนินการแตกต่างกันก็อาจได้ผลลัพธ์ออกมาไม่เหมือนกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541)

ซักแมน (Suchman, 1977 อ้างถึงในวุฒิสาร ตันไชยและคณะ, 2546) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ เป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อ

หาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าว ดีหรือไม่ดีอย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม เป็นไปตามความต้องการหรือวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ และเสนอให้มีการพิจารณาถึงเงื่อนไขสำคัญของการประเมินผลภายใต้หัวข้อ 4 ประการคือ (ข้อมูลจาก <http://www.evacen.sru.ac.th/153.doc> สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2554)

1. การพิจารณาถึงคุณลักษณะของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในระดับสูงหรือต่ำ
2. การพิจารณาศึกษาผู้รับบริการสาธารณะตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ว่าผู้ใดได้รับผลกระทบมากหรือน้อย
3. การศึกษาเงื่อนไข เช่น พื้นที่ เวลา และสถานการณ์ ที่ทำให้นโยบาย แผนงานหรือโครงการ ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว
4. การพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นผลกระทบเดี่ยว-ผลกระทบเชิงซ้อน ผลกระทบที่ตั้งใจ-ผลกระทบที่ไม่ตั้งใจ ผลกระทบทางตรง-ผลกระทบทางอ้อม เป็นต้น

การประเมินโครงการนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการดำเนินโครงการเพราะการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการ ตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การจัดการประเมินโครงการเพื่อให้ทราบว่า โครงการนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร จะได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการ (ข้อมูลจาก <http://www.moe.go.th/wijai/project.htm> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2554)

ความมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินโครงการมิใช่เพื่อการพิสูจน์แต่เพื่อการปรับปรุง (The most important purpose of program evaluation is not to prove but to improve)” ประโยชน์ของการประเมินโครงการมีดังต่อไปนี้ คือ (ข้อมูลจาก <http://netra.lpru.ac.th/~phaatoon/1evalproj/foundaproj1.doc> สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2554)

1. การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้นกล่าวคือก่อนที่จะโครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจนเช่นวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานในการดำเนินงานหากขาดความแน่นอนแจ่มชัดจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจนและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดยส่วนรวม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจนซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาเป็นต้น ด้วยตัวอย่างและเหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนในการช่วยแก้ปัญหาได้

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมชนิดหนึ่งซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบและมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอนส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนะวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการ อันย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึง

พอใจและมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7. การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการกล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหาข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง

2.3.3 การจัดการสิ่งแวดล้อม

ในการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการใดๆที่มีการดำเนินงานที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง หรือทางอ้อมนั้น จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือส่งผลกระทบให้น้อยที่สุดและสามารถฟื้นฟูได้ในภายหลังไม่ยากนัก เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นมีผลต่อทุกคนบนโลก หรือต่อประชาชนในท้องถิ่น การมีจิตสำนึกรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมร่วมกันจะช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาเร่งด่วนสำหรับโลกในขณะนี้ จากที่เราทราบข่าวจากทางโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือ อินเทอร์เน็ต ทำให้รู้ว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศมากมาย ทั้ง อุณหภูมิ ระดับน้ำทะเล ฤดูกาล ฉะนั้นการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องของทุกประเทศที่ต้องให้ความสำคัญร่วมมือร่วมใจกันในการช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และลดการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1. ความหมายของการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management)

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวเรามีผลดีต่อคุณภาพชีวิต นั่นก็คือจะต้องดำเนินการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาภาวะมลพิษที่จะมีผลต่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ปลอดภัย นั่นเอง (ข้อมูลจาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/BOOK19/chapter1/t19-1-11.htm> สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2554)

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึงกระบวนการกระจายทรัพยากรที่สำคัญทั้งที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อสนองความพอใจในการนำสิ่งแวดล้อมไปใช้อย่างเหมาะสม ในการเป็นปัจจัยหลักและปัจจัยรองในอนาคต (ข้อมูลจาก <http://www.oknation.net/blog/bell1234/2008/08/01/entry-2> สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2554)

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยการวางแผน ดำเนินงาน ติดตามประเมินผลและปรับปรุง แก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการใช้อย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ให้ได้อย่างยั่งยืน ยาวนานตลอดไป และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติให้มากที่สุด (วินัย วีระวัฒนานนท์, 2540: 185) (ข้อมูลจาก <http://www.oknation.net/blog/bell1234/2008/08/01/entry-2> สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2554)

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การพิจารณาตรวจสอบทรัพยากรในพื้นที่อย่างดี แล้วตัดสินใจว่าจะทำอะไรที่เราต้องการ โดยมีให้เกิดอันตรายมาจนทำให้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่ต้องเสียไป (Winslow and Gubby, อ้างถึงในเกษม จันทรแก้ว, 2525) (ข้อมูลจาก <http://www.oknation.net/blog/bell1234/2008/08/01/entry-2> สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2554)

สรุป การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง การนำทรัพยากร หรือกระบวนการใดๆ หรือกิจกรรมใดๆ มาใช้ในการผลิตหรือพัฒนาหรือดำเนินการเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องมีการคำนึงถึงความคุ้มค่า ไม่เป็นอันตราย ก่อประโยชน์สูงสุด ภายใต้การวางแผน ตรวจสอบความเหมาะสม ทบทวนผลกระทบ และการป้องกันผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรอบครอบ เพื่อความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและมองหาคำทดแทน ส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในอนาคตต่อไป

จากความหมายของการจัดการสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปสาระสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมว่าจะต้องมีการยึดหลักแนวทาง ดังนี้

1. นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ตอบสนองความต้องการของมนุษย์
2. ต้องใช้ทรัพยากรอย่างมีการวางแผนการใช้ที่ดี และเหมาะสม
3. การนำทรัพยากรมาใช้ต้องมีผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมน้อยที่สุด
4. การนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ต้องยึดหลักการอนุรักษ์เสมอ

2. สาเหตุสำคัญของความจำเป็นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาเหตุสำคัญของความจำเป็นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. ในอดีตอาจกล่าวได้ว่า “ทรัพยากรมีไม่จำกัด” แต่สำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน “ทรัพยากรมีจำกัด” และใช้เวลาในการสร้าง ทดแทน ยาวนานมาก ทำให้ต้องมีการตระหนักอย่างมากในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ต่อความต้องการที่มีไม่จำกัดของมนุษย์

2. จากวิถีการดำรงชีวิตในปัจจุบันของมนุษย์ที่มีการพัฒนาความเจริญทางเทคโนโลยี ทำให้มนุษย์เองมีวิถีทางในการบริโภคที่สูงขึ้น ทั้งต่อบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ทำให้กำลังการผลิตเหล่านี้มีสูงขึ้นตามไปด้วย ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองเป็นเหตุให้ทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอหรือลง และเกิดวิกฤตผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมา เช่น ภาวะโลกร้อน ภัยจากมลพิษมีมากขึ้น ดินเสื่อมคุณภาพ ป่าไม้ถูกทำลาย เป็นต้น

3. ความเจริญทางวัตถุของมนุษย์ และประเพณีวัฒนธรรมบางอย่าง ส่งผลต่อการทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า ถางป่า เพื่อ สร้างสนามกอล์ฟ สร้างรีสอร์ท ตัดถนน ทำการเกษตร สร้างโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานนิวเคลียร์ หรือแม้แต่การทำสงคราม การล่าสัตว์ถือว่าเป็นการทำลายห่วงโซ่ระบบนิเวศวิทยา เป็นต้น โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาภายหลัง

4. บางนโยบายของภาครัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ บางครั้งก็มีส่วนในการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเดินท่อส่งน้ำมันใต้ดินหรือใต้ทะเล การสร้างเขื่อน การสัปดาห์เหมืองแร่ การดึงพื้นที่ป่าเพื่อการเกษตรแจกจ่ายให้เกษตรกรที่ เป็นต้น

5. ดังนั้นในการจัดการสิ่งแวดล้อม จะมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับการจัดการในด้านอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การศึกษาปัญหาและขอบเขต
2. การวิเคราะห์ขั้นตอนของการดำเนินการ
3. การเตรียมแผนงาน
4. การดำเนินการตามแผน
5. การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินการ

แนวทางและมาตรการต่างๆ ในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ มีดังนี้

1. การบูรณะฟื้นฟู หมายถึง การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายไป ให้มีการฟื้นฟูให้กลับมามีสภาพดั้งเดิมหรือเท่าเดิมหรือใกล้เคียงก่อนที่จะถูกทำลายไป เช่น การปลูกป่าทดแทน

2. การถนอมรักษา หมายถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรให้คงเดิม ทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า เป็นต้น

3. การส่งเสริม หมายถึง การให้ความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมกับระบบนิเวศ หรือชีวิตแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการปกป้องรักษา อนุรักษ์ เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. การนำสิ่งอื่นมาใช้แทน หมายถึง การมองหาสิ่งอื่นเพื่อมาใช้ทดแทนทรัพยากรที่กำลังจะหมดไป หรือมีน้อยลง เพราะทรัพยากรบางชนิดมีระยะเวลาการเกิดเพื่อใช้งานได้ยาวนานมาก ถ้ามีการใช้งานกระทันหันหมดไป ก็จะทำให้เกิดผลกระทบมากมายตามมา การมองหาหรือนำสิ่งอื่นมาใช้ทดแทนการกัน เป็นการแบ่งเบาภาระการใช้งานในสิ่งหนึ่งเพียงอย่างเดียวอย่างฟุ่มเฟือย เช่น การคิดค้นน้ำมันเชื้อเพลิงจากมันสำปะหลัง การคิดค้นไบโอดีเซล พลังงานจากแสงอาทิตย์ เป็นต้น

5. การลดปริมาณของเสีย ได้แก่ การนำกลับมาใช้ เช่น ขวดพลาสติกใส่น้ำที่ใช้แล้วนำมาหลอมแล้วผลิตเป็นพลาสติกใหม่ หรือกระดาษที่ใช้แล้ว นำมาเข้าบวนการเพื่อผลิตใหม่เป็นกระดาษเพื่อใช้ใหม่ เป็นต้น เหล่านี้เป็นการนำสิ่งที่ใช้แล้วมาแปรรูปให้ใช้ได้อีก และการนำของที่ใช้แล้วมาใช้

ในหลักการของการลดปริมาณของเสีย โดยการนำกลับมาใช้ใหม่นั้น ส่วนใหญ่จะมาจากแหล่งของที่ไม่ใช้แล้ว นั่นก็คือ ขยะ เพราะโดยปกติแล้ว ขยะมูลฝอยก็มีปริมาณที่มากอยู่แล้วในแต่ละวัน การช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยนั้นเป็นหนทางหนึ่งในการลดปริมาณขยะมูลฝอยและยังช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีการใช้อย่างคุ้มค่าที่สุดด้วย แล้วขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกนั้นก็ถือว่าเป็นขยะที่ต้องมีการกำจัด ต้องมีการจัดการให้หมดไป หรือไม่เหลือทิ้งไว้ให้เป็นมลพิษ หรือเป็นแหล่งเชื้อโรค แล้วจะสามารถทำอะไรต่อขยะมูลฝอยที่มีมากมายต่อวันให้มีปริมาณลดลง หรือหมดไปได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือส่งผลกระทบน้อยที่สุด

จากความหมายของการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ หลักการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี การบริหารจัดการ การจัดการ รวมทั้งการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมชี้ให้เห็นความหมายและที่มาของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงาน ดูแล แก้ไข พัฒนาท้องถิ่นของตนเองโดยการมีส่วนร่วมภายในท้องถิ่น ตั้งแต่การสรรหาบุคคลที่จะมาเป็นผู้บริหารตัวแทนภาคประชาชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เห็นคือการเลือกตั้งท้องถิ่นเพื่อมาเป็นผู้แก้ไข ปรับปรุงพัฒนาท้องถิ่น โดยยึดหลักการบริหารที่รัฐบาลกำหนด คือ การจัดการภาครัฐสมัยใหม่ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานและหลักการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยความคุ้มค่า เน้นการให้บริการประชาชน เพื่อประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่ที่ดี มีการกระจายสาธาณูปโภคให้บริการอย่างทั่วถึง มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นได้รับร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในเรื่องที่ผลต่อส่วนรวม รวมทั้งเป็นผู้ตรวจสอบ ประเมินการทำงานของภาครัฐ เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับขยะมูลฝอยเพื่ออธิบาย ความหมายของขยะมูลฝอย ประเภทของขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งข้อดีและข้อเสียของการกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละวิธี ว่าเป็นอย่างไร โดยวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่นำมาอธิบายในส่วนนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนผู้วิจัยจะนำเสนอกล่าวถึงแต่วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่เทศบาลเมืองหัวหินเลือกใช้เท่านั้น โดยมีเนื้อหาสาระพอสังเขปเพื่อความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

2.3.4 ความหมาย ประเภท ความสำคัญของการกำจัดขยะมูลฝอย และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารตลอดจนเรียบเรียง ความหมาย ประเภท ความสำคัญและวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย โดยได้จัดทำเป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งมีรายละเอียดต่างๆดังนี้

1. ความหมายของขยะมูลฝอย

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ขยะ” หมายถึง [ขยะ] น. หยากเยื่อ มูลฝอย ใข้ว่า กระหะยะ ก็มี

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ออกโดยกระทรวงมหาดไทย ที่เน้นการใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ หรือพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือ ข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร เรื่องการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2544 ได้ให้ความหมายว่า

“มูล ฝอย” หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถูงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือกากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรืออื่นๆ

“มูลฝอยชุมชน” หมายถึง มูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย ธุรกิจร้านค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาดสด สถาบันต่างๆ รวมทั้งเศษวัสดุก่อสร้าง ทั้งนี้ ไม่รวมของเสียอันตรายและมูลฝอยติดเชื้อ

“มูลฝอยติดเชื้อ” ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ (ชเรศ ศรีสถิตย์, 2553)

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้คำจำกัดความของคำว่า “ของเสีย” หมายถึง ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารหรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกากตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็งของเหลวหรือก๊าซ

อาจจะกล่าวสรุปถึงความหมายของ “ขยะ มูลฝอย” ได้ว่า คือ บรรดาสิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้ว ซึ่งมีลักษณะเป็นทั้งของแข็งและของเหลว อาจจะเน่าเปื่อยได้หรือไม่ก็ตาม มีขนาดตั้งแต่ขนาดเล็กใหญ่ จนถึงขนาดเล็กเท่าฝุ่นละออง ที่ถูกทิ้งจากสถานที่ต่างๆ ได้แก่ ที่พักอาศัย ตลาด โรงเรียน โรงงาน โรงพยาบาล สถานที่สาธารณะ และสถานที่ต่างๆ ยกเว้น อุจจาระ และปัสสาวะของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งปฏิกูล โดยขยะมูลฝอยยังสามารถแบ่งออกเป็นอีกหลายประเภทได้แก่

2. ประเภทของขยะมูลฝอย

การแบ่งขยะออกเป็นประเภทต่าง ๆ นั้น มีเงื่อนไขการแบ่งที่แตกต่างกัน ได้แก่ การแบ่งตามลักษณะของขยะ การแบ่งขยะตามแหล่งที่มา หรือตามคำจำกัดความขององค์กรต่างๆ เป็นต้น

ในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 15 ได้แบ่งแยกประเภทของขยะมูลฝอย ไว้ตามลักษณะส่วนประกอบของขยะมูลฝอยได้เป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. ผักผลไม้ และเศษอาหาร ได้แก่ เศษผัก เศษผลไม้ เศษอาหารที่เหลือจากการปรุงอาหาร และเหลือจากการบริโภค เช่น ข้าวสุก เปลือกผลไม้ เนื้อสัตว์ ฯลฯ
2. กระดาษ ได้แก่ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเยื่อกระดาษ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ ใบปลิว ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ ฯลฯ
3. พลาสติก ได้แก่ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก เช่น ถุงพลาสติก ภาชนะพลาสติกของเล่นเด็ก ผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส ฯลฯ
4. ผ้า ได้แก่ สิ่งทอต่างๆ ที่ทำมาจากเส้นใยธรรมชาติและใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าฝ้าย ลินิน ขนสัตว์ ผ้าไนลอน ได้แก่ เศษผ้า ผ้าเช็ดมือ ถุงเท้า ผ้าขี้ริ้ว ฯลฯ
5. แก้ว ได้แก่ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแก้ว เช่น เศษกระจก ขวด หลอดไฟ เครื่องแก้ว ฯลฯ
6. ไม้ ได้แก่ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากไม้ ไม้ไผ่ ฟาง หญ้า เศษไม้ เช่น กล่องไม้ เก้าอี้ โต๊ะ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน ฯลฯ
7. โลหะ ได้แก่ วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ทำจากโลหะ เช่น กระจัง ตะปู ลวด ภาชนะที่ทำจากโลหะต่างๆ ฯลฯ

8. หิน กระเบื้อง กระดุก และเปลือกหอย ได้แก่ เศษหิน เปลือกหอย เศษกระดุกสัตว์ เช่น ก้างปลา เครื่องปั้นดินเผา เปลือกหอย กุ้ง ปู เครื่องเคลือบ ฯลฯ

9. ขางและหนัง ได้แก่ วัสดุและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขางและหนัง เช่น รองเท้า กระเป๋า ลูกบอล ฯลฯ

10. วัสดุอื่นๆ ได้แก่ วัสดุไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มต่างๆ ข้างต้น

และจากการแบ่งตามลักษณะข้างต้นแล้ว อำนวยการแบ่งประเภทของขยะมูลฝอยทั้ง 10 ประเภท มาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้คือ

1. ขยะมูลฝอยที่เผาไหม้ได้ ได้แก่ กระดาษ ฝ้ายหรือสิ่งทอ ผักผลไม้ และเศษอาหาร พลาสติก หญ้าและไม้

2. ขยะมูลฝอยที่เผาไหม้ไม่ได้ ได้แก่ เหล็กหรือโลหะอื่นๆ แก้ว หิน กระเบื้อง เปลือก หอย ฯลฯ

ถ้าแบ่งประเภทขยะตามแหล่งที่มาของขยะ สามารถแบ่งออกได้เป็นขยะ จาก 14 แหล่งที่มา ดังนี้

1. ขยะมูลฝอยจากถนน (Street Refuse) ได้แก่ เศษสิ่งของต่างๆ ที่ปรากฏและกวาดจาก ถนน ตรอก ซอย เช่น เศษกระดาษ พง ฝุ่น ใบไม้ พลาสติก อิฐ หิน ทราช กรวด เป็นต้น

2. ขยะมูลฝอยที่เกิดจากสิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้ที่เรียกว่า ขี้เถ้า (Ashes) เช่น เถ้าที่เกิดจาก เตาไฟ การเผาถ่าน เป็นต้น

3. ขยะมูลฝอยจากการก่อสร้าง (Construction Refuse) ได้แก่ เศษวัสดุก่อสร้าง เช่น เศษไม้ เศษกระเบื้อง เศษปูน อิฐหัก เศษเหล็ก เป็นต้น

4. ขยะมูลฝอยจากการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง (Demolition Refuse) ได้แก่ เศษสิ่งที่ไม่ต้องการที่เกิดจากการรื้อถอนอาคาร บ้านเรือนเก่า เป็นต้น

5. ซากสัตว์ (Dead Animal) จากสัตว์ตาย สัตว์ที่เน่าเปื่อย เป็นต้น

6. ซากยานพาหนะ (Abandoned Vehicles) ทุกชนิดที่หมดสภาพ ใช้งานไม่ได้ ได้แก่ ซากรถยนต์จากอุบัติเหตุที่ถูกทิ้งไว้ รถเก่าไม่ใช้งานที่ถูกทิ้ง รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ เช่น แบตเตอรี่ ขางอะไหล่ เป็นต้น

7. ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Refuse) ได้แก่ เศษวัสดุที่เกิดจากการผลิต หรือขั้นตอนการผลิต แล้วไม่สามารถนำกลับมาใช้งานได้ จะถูกทิ้งออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรม

8. ขยะมูลฝอยประเภททำลายยาก (Hazardous Refuse) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่ต้องการใช้กรรมวิธีทำลายเป็นพิเศษ เช่น พลาสติก ฟิล์มถ่ายรูป กากแร่ธาตุต่างๆ ที่ต้องมีวิธีเฉพาะในการกำจัด เพื่อไม่ให้เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

9. ขยะสดหรือขยะเปียก (Garbage) คือ ขยะที่มีความชื้นปนอยู่มากกว่าร้อยละ 50 จึงติดไฟได้ยาก ส่วนใหญ่ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก ขยะประเภทนี้มักมีกลิ่น และมีการเน่าเปื่อย

10. ขยะแห้ง (Rubbish) คือ ขยะที่มีลักษณะแห้ง มีลักษณะเป็นขยะที่สามารถติดไฟได้ และขยะที่ไม่สามารถติดไฟได้ ขยะแห้ง เป็นขยะมูลฝอยที่สามารถเลือกวัสดุที่ยังมีประโยชน์ กลับมาใช้ได้อีก โดยการคัดแยกขยะแห้งก่อนนำไปทิ้งหรือทำลาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปทำลายได้

11. ขยะพิเศษ (Special Wastes) เป็นขยะที่ต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีอันตราย เช่น สารฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟ สเปรย์ฉีดผม เป็นต้น

12. ของใช้ชำรุด (Buldy Wastes)

13. ขยะจากการกสิกรรม (Agricultural Wastes)

14. กากตะกอนของน้ำโสโครก (Sewage treatment residues)

เมื่อได้ทราบความหมายและประเภทของขยะแล้ว จึงทำให้เห็นว่าเมื่อมีการแบ่งขยะออกเป็นชนิดต่างๆ ทำให้สงสัยได้ว่า การกำจัดขยะก็ควรจะมีวิธีการกำจัดอยู่หลายวิธี ซึ่งขึ้นกับความเหมาะสม ประเภทขยะ สถานที่ เป็นต้น จากนั้นไปผู้วิจัยจะขออธิบายความสำคัญของการกำจัดขยะ และวิธีการกำจัดขยะ ตลอดจนข้อดีและข้อเสียของการกำจัดขยะแต่ละประเภท

3. ความสำคัญของการกำจัดขยะ

เนื่องจากขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทุกวัน จากทุกๆสถานที่ ที่มีผู้อยู่อาศัย หรือสถานที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมใดๆก็ตาม ทำให้ปริมาณขยะจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ การกำจัด หรือทำลายขยะ เป็นหนทางที่ป้องกันปัญหาขยะล้นเมือง โดยการจะกำจัดขยะหรือการทำลายขยะนั้น มีอยู่ด้วยกันหลายวิธี แต่ละวิธีมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน ทำให้การที่จะตัดสินใจใช้วิธีการใดนั้น ก็ต้องขึ้นกับการตัดสินใจโดยอาศัยปัจจัยต่างๆร่วมด้วย ได้แก่ นโยบายการกำจัดขยะ งบประมาณ สถานที่ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

อีกทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย คือ หน้าที่ของรัฐในการให้บริการประชาชนในท้องถิ่น จากที่การภาครัฐนำเงินภาษีของประชาชนมาบริหารวิธีการกำจัดขยะ แต่ทั้งหมดนี้การจะทำให้การบริการสำเร็จลุล่วงได้รวดเร็วยิ่งขึ้นนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาชนด้วย ในขั้นตอนการ

ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ได้แก่ ช่วงเวลาการทิ้งขยะให้สัมพันธ์กับรอบเวลาการเก็บขยะ เพื่อลดปัญหาขยะตกค้าง การคัดแยกขยะเปียกออกจากขยะมีพิษและขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้อีกเพื่อให้เจ้าหน้าที่คัดแยกขยะสามารถทำงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นต้น

หากขยะมูลฝอย ไม่ได้รับการกำจัด แต่มีการสะสมอย่างต่อเนื่องไม่นานก็จะกลายเป็นปัญหาขยะล้นเมือง อีกทั้งเมื่อเวลาที่ฝนตกจะประสบปัญหาน้ำฝนชะกองขยะทำให้น้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณ การกำจัดขยะเป็นสิ่งเร่งด่วนและต้องรีบดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะทุกๆวันจะมีขยะเกิดใหม่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการกำจัดขยะเป็นเรื่องเร่งด่วนที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยการกำจัดขยะนั้นมีด้วยกันหลายวิธี ผู้วิจัยขออธิบายวิธีการกำจัดขยะเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้ารายละเอียดมากยิ่งขึ้นดังต่อไปนี้

4. ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์

ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์หลายประการ ดังต่อไปนี้ คือ (ข้อมูลจากเทศบาลทุ่งสง <http://www.tungsong.com/> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2554)

1. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และพาหะของโรค

เนื่องจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ปนเปื้อนมากับขยะมูลฝอยมีโอกาที่จะขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นได้ เพราะขยะมูลฝอยมีทั้งความชื้นและสารอินทรีย์ที่จุลินทรีย์ใช้เป็นอาหาร ขยะพวกอินทรีย์สารที่ทิ้งค้างไว้ จะเกิดการเน่าเปื่อยกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวัน นอกจากนั้นพวกขยะที่ปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ จะเป็นที่อยู่อาศัยของหนู โดยหนูจะเข้ามาทำรังขยายพันธุ์ เพราะมีทั้งอาหารและที่หลบซ่อน ดังนั้นขยะที่ขาดการเก็บรวบรวม และการกำจัด จึงทำให้เกิดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญของเชื้อโรค แมลงวัน หนู แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมายังคน

2. เป็นบ่อเกิดของโรค

เนื่องจากการเก็บรวบรวมและการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดี หรือปล่อยปะละเลยทำให้มีขยะมูลฝอยเหลือทิ้งค้างไว้ในชุมชน จะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ดับอักเสบ เชื้อไทฟอยด์ เชื้อโรคเอดส์ ฯลฯ เป็นแหล่งกำเนิดและอาหารของสัตว์ต่างๆ ที่เป็นพาหะนำโรคมายังคน เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู เป็นต้น

3. ก่อให้เกิดความรำคาญ

ขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมได้ไม่หมดก็จะเกิดเป็นกลิ่นรบกวน กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน นอกจากนั้นฝุ่นละอองที่เกิดจากการเก็บรวบรวมการขนถ่าย และการกำจัดขยะก็ยังคงเป็นเหตุรำคาญ ที่มักจะได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ อีกทั้งอุตสาหกรรมน้ำขยะแข็ง

4. ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษของน้ำ มลพิษของดิน และมลพิษของอากาศ เนื่องจากขยะส่วนที่ขาดการเก็บรวบรวม หรือไม่นำมาจัดให้ถูกวิธี ปล่อยทิ้งค้างไว้ในพื้นที่ของชุมชน เมื่อมีฝนตกลงมาจะไหลชะนำความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจากขยะไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้อุณหภูมิแหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้ และนอกจากนี้ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของขยะมูลฝอย ถ้าขยะมีซากถ่านไฟฉาย ซากแบตเตอรี่ ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์มาก ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณโลหะหนักพวกปรอท แคดเมียม ตะกั่ว ในดินมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในดิน และสารอินทรีย์ในขยะ มูลฝอยเมื่อมีการย่อยสลาย จะทำให้เกิดสภาพความเป็นกรดในดิน และเมื่อฝนตกมาชะกองขยะมูลฝอยจะ ทำให้น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลปนเปื้อนดินบริเวณรอบๆ ทำให้เกิดมลพิษของดินได้ การปนเปื้อนของดิน ยังเกิดจากการนำมูลฝอยไปฝังกลบ หรือการชักยอกนำไปทิ้งทำให้ของเสียอันตรายปนเปื้อนในดิน ถ้ามีการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดควันมีสารพิษทำให้คุณภาพของอากาศเสีย ส่วนมลพิษทางอากาศจากขยะมูลฝอยนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากมลสารที่มีอยู่ในขยะและพวกแก๊สหรือไอระเหย ที่สำคัญก็คือ กลิ่นเหม็นที่เกิดจากการเน่าเปื่อย และสลายตัวของอินทรีย์สารเป็นส่วนใหญ่

5. ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ

ขยะมูลฝอยที่ทิ้งและรวบรวมโดยขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะมูลฝอยพวกของเสียอันตราย ถ้าขาดการจัดการที่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้ง่าย เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่มีแมลงวันเป็นพาหะ หรือได้รับสารพิษที่มากับของเสียอันตราย

6. เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ

ขยะมูลฝอยปริมาณมาก ๆ ย่อมต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลกระทบจากขยะมูลฝอยไม่ว่าจะเป็นน้ำเสีย อากาศเสีย ดินปนเปื้อนเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

7. ทำให้ขาดความสวยงาม

การเก็บขนและกำจัดที่ดีจะช่วยให้ชุมชนเกิดความสวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อันสะท้อนถึงความเจริญและวัฒนธรรมของชุมชน ฉะนั้นหากเก็บขนไม่ดี ไม่หมด กำจัดไม่ดี ย่อม

ก่อให้เกิดความไม่น่าดู ขาดความสวยงาม บ้านเมืองสกปรก และความเป็นระเบียบ ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

5. วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

วิธีการกำจัดหรือทำลายหรือลดปริมาณขยะมูลฝอยมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี การที่ภาครัฐหรือท้องถิ่นจะนำวิธีการไหนมานั้น จะต้องมีการวิเคราะห์หาความเหมาะสมต่อท้องถิ่นนั้นๆ ก่อนเนื่องจากจะต้องศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม งบประมาณใช้จ่าย และความคุ้มค่า จากนั้นผู้วิจัยจะขออธิบายถึงวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่เทศบาลเมืองหัวหินเลือกใช้เพื่อให้ทราบความหมาย ความสำคัญ ข้อดีและข้อเสียของการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีต่างๆ พอสังเขปดังต่อไปนี้

5.1 การฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill)

การฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) หมายถึง การนำขยะมูลฝอยไปฝังหรือถมในที่ลุ่มโดยไม่ทำให้เกิดผลเสียหายนต่อสิ่งแวดล้อม และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน การกำจัดด้วยวิธีนี้เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยที่ทำได้ไม่ยาก การลงทุนครั้งแรก (ยกเว้นค่าที่ดินและเครื่องจักรกล) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการถูก (เมื่อเทียบกับวิธีอื่นๆ) รวมทั้งสามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้เกือบทุกชนิด (ไม่ควรใช้กับขยะมูลฝอยที่มีขนาดใหญ่ เช่น ขอนไม้ ตอไม้ และขยะมูลฝอยที่เป็นอันตราย) (สำนักรักษาความสะอาด กทม., 2539)

ข้อดีและข้อเสียของการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

ข้อดี

1. ถ้ามีพื้นที่ดินบริเวณกว้างที่เหมาะสมอยู่แล้ว การกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบเป็นวิธีการที่ประหยัดที่สุด

2. ค่าใช้จ่ายในการลงทุนการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบในครั้งแรก ถูกกว่าวิธีอื่น และสามารถเลือกใช้วิธีการกำจัดแบบนี้ได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยที่ไม่กระทบต่อต้นทุนการลงทุนที่ได้ลงไปแล้ว

3. สามารถนำพื้นที่ที่ฝังกลบขยะมูลฝอยเสร็จแล้ว มาใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นต่อได้อีก เช่น สถานที่พักผ่อน สนามกอล์ฟ สนามเด็กเล่น และอาจใช้ในการทำเกษตรกรรม เป็นต้น

4. เป็นวิธีการที่ง่ายในด้านการจัดการและการดำเนินงาน

ข้อเสีย

1. สถานที่ที่จะใช้เป็นที่ฝังกลบนั้นหายาก ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับประชาชนในระแวกใกล้เคียง มีการต่อต้าน ประท้วง เนื่องจากประชาชนไม่ต้องการให้นำขยะมูลฝอยมาฝังกลบอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัย เกรงในเรื่องของกลิ่น ความสะอาด
2. ถึงแม้การกำจัดขยะแบบฝังกลบนั้นจะง่ายในด้านการจัดการและการดำเนินงาน แต่ก็ต้องควบคุมในการดำเนินงานให้ฝังกลบอย่างถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานสุขภิบาล มิฉะนั้นจะประสบปัญหาหลายอย่าง ได้แก่ ปัญหากลิ่น แมลงวัน ขยะมูลฝอยปลิว ก๊าซที่จะเกิดจากขยะมูลฝอย น้ำเสียที่มาจากขยะมูลฝอย และแผนการฟื้นฟู (Rehabilitation Plan) สถานที่ทิ้งขยะมูลฝอยเดิม
3. ปัญหาการซึมน้ำเสียจากขยะมูลฝอยในน้ำใต้ดินและน้ำผิวดิน เนื่องจากการจัดการดำเนินงานที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือจากขยะมูลฝอยที่มีขยะเปียกมาก ควรจะมีการลดความชื้นก่อนเพื่อลดปัญหาการซึมของน้ำจากขยะมูลฝอย
4. ขยะมูลฝอยประเภททำลายยาก (Hazardous Refuse) และ ขยะพิเศษ (Special Wastes) ไม่สามารถกำจัดได้โดยวิธีการฝังกลบ
5. ที่ดินที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบ จะต้องทิ้งไว้ระยะเวลาหนึ่งก่อน จึงจะนำมาใช้งานได้
6. ก๊าซและน้ำเสียที่มาจากขยะมูลฝอยที่กำจัดแบบฝังกลบ อาจจะทำให้เกิดอันตรายได้
7. บางพื้นที่ที่มีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบ อาจต้องนำที่ดินจากแหล่งอื่นเพื่อมากลบ ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง

5.2 การหมักทำปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอย (Composting)

การหมักทำปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอย (Composting) หมายถึง การย่อยสลายของวัสดุหรืออินทรีย์สารที่ได้จากขยะมูลฝอย โดยอาศัยกระบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์เป็นตัวทำการย่อยสลายให้เป็นแร่ธาตุที่มีลักษณะค่อนข้างคงรูป มีสีดำค่อนข้างแห้ง และมีคุณค่าที่สามารถจะใช้ในการปรับปรุงคุณภาพดิน (ข้อมูลจาก คู่มือการทำปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอย กรมควบคุมมลพิษ, 2552)

ข้อดีและข้อเสียของการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการหมักปุ๋ย

ข้อดี

1. หลังจากการหมักปุ๋ยจากขยะมูลฝอย ทำให้ได้ปุ๋ยหมัก สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
2. ตั้งโรงงานกำจัดในเขตชุมชนได้ ถ้าหากมีมาตรการป้องกันความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และเหตุรำคาญ ประหยัดค่าขนส่ง
3. การแยกขยะมูลฝอย ก่อนหมักทำปุ๋ย จะได้เศษโลหะแก้ว กลับไปทำประโยชน์ได้อีก

ข้อเสีย

1. ถ้าดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักการ จะทำให้เกิดปัญหากรดและก๊าซ ที่มีกลิ่นเหม็น
2. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการแยกขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายไม่ได้ เพื่อนำไปกำจัดโดยวิธีอื่น

3. การกำจัดเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยด้วยวิธีการนี้ ไม่สามารถไม่สามารถตอบสนองปริมาณขยะที่เกิดขึ้นใหม่ในแต่ละวันที่มีปริมาณมากได้ทัน เนื่องจากถ้ามีปริมาณของขยะเกิดขึ้นใหม่ในแต่ละวันมากเกินความสามารถในการแยกขยะ และทำปุ๋ยหมัก ที่ต้องอาศัยทั้งสถานที่และเวลา จะทำให้มีขยะเหลือค้างมาก ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงได้แก่ กลิ่นเหม็นเน่าของขยะ และพื้นที่ในการจัดเก็บ

การกำจัดขยะนั้นมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน การที่ภาครัฐจะเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งในการจัดการขยะนั้น มีความเหมาะสมด้วยเงื่อนไขแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน โดยที่แต่ละแบบวิธีก็มีความเหมาะสมในแบบฉบับของวิธีการของตนเอง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเมื่อเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งแล้ว จะไม่เลือกวิธีการอื่นๆที่มีอยู่เลย

ในปัจจุบันการนำวิธีการหลายวิธีการมาใช้ร่วมกันในการจัดการขยะนั้น เป็นวิธีที่นิยมกันมาก เพราะการกำจัดขยะในปัจจุบัน มีการคัดแยกขยะมูลฝอย ทำให้มีการเลือกที่จะกำจัดขยะมูลฝอยได้เหมาะสมกับประเภทของขยะมูลฝอยมากขึ้น วิธีการที่มีการนำหลายวิธีการในการกำจัดขยะมูลฝอยมาใช้ร่วมกันนี้ เรียกว่า “การกำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน”

5.3 การกำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน

การกำจัดขยะที่ใช้ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีหลายวิธี โดยทั่วไปแล้วนิยมเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งเป็นวิธีการหลัก จากการพิจารณาการกำจัดที่เหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการเลือกวิธีการกำจัดเพิ่มอีกหนึ่ง หรือสองวิธีผสมไปด้วย จะส่งผลให้แผนการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรวมได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เรียกว่า วิธีกำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน

ตัวอย่างการกำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน เช่น ชุมชนหนึ่งได้เลือกวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนแบบวิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเป็นการกำจัดขยะส่วนใหญ่เป็นหลัก แต่ก็เลือกการกำจัดขยะมูลฝอยบางส่วนด้วยวิธีการหมักทำปุ๋ยควบคู่ไปด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการจัดการกับขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีกแล้ว ก็จะเหลือขยะที่มีการคัดแยกเป็นขยะมูลฝอยหรือสิ่งที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีก เพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำ โดยผ่านกระบวนการแปรรูปอีกครั้งจากหัวข้อที่เคยกกล่าวถึงไว้บางส่วนแล้วในเรื่องของแนวทางและมาตรการต่างๆ ในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพปัญหา

ที่เป็นอยู่ เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่มีอยู่ อีกทั้งยังสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในคุ้มค่าที่สุดอีกด้วย

5.4 การนำกลับไปใช้ใหม่ (Recycling)

การนำกลับไปใช้ใหม่ (Recycling) หมายถึง คัดเลือกวัสดุใดๆที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อีกในรูปแบบเดิมหรือภายหลังจากการแปรสภาพแล้ว

จากในอดีตที่ประชากรโลกมีปริมาณไม่มากเท่าในปัจจุบัน มนุษย์ยังมิได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรมากนัก ทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันหลักการถูกปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสม กลายเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดมาใช้ให้เหมาะสมและคุ้มค่ามากขึ้น ทำให้มีแนวทางการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) เพื่อคัดเลือกใช้ทรัพยากรที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ได้ อีกจากการคัดแยก หรือเลือกวัสดุเฉพาะอย่างออกมาจากขยะมูลฝอย มีให้เห็นกันในรูปแบบของอาชีพธุรกิจขนาดเล็ก จนถึงธุรกิจขนาดใหญ่ ทั้งภาคประชาชน เอกชน หน่วยงานของรัฐ และมูลนิธิต่างๆ ได้แก่ อาชีพเก็บของเก่าสิ่งโรงงาน ขวดพลาสติก ขวดแก้ว การขายเศษเหล็ก อีกทั้งมีการจำแนกโลหะที่มีค่าออกเป็นชนิดๆ ได้แก่ ทองแดง ตะกั่ว ทองเหลือง อลูมิเนียม เป็นต้น

ในการนำกลับไปใช้ใหม่นี้ ก่อนที่จะนำวัสดุที่คัดแยกออกมาจากกองขยะกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้ง ต้องอาศัยขบวนการหลายรูปแบบแตกต่างกัน เช่น กระบวนการความร้อนเพื่อหลอมละลาย แล้วขึ้นรูปใหม่ ขบวนการตัดเป็นชิ้นเล็กๆแล้วนำมาย่อยอัดขึ้นรูปเป็นวัสดุใหม่ตามวัตถุประสงค์ เป็นต้น แต่ในประเทศไทยขณะนี้ได้เกิดการค้นคว้าหาพลังงานทดแทนจากขยะเหล่านี้ เพื่อมาทำเชื้อเพลิง ได้สำเร็จ หลายอย่าง ได้แก่ โครงการแปรรูปขยะเป็นน้ำมัน(ดิบ) การแปรรูปขยะเป็นน้ำมันเบนซิน การหมักขยะเพื่อให้ได้ก๊าซชีวภาพ เพื่อใช้เป็นก๊าซหุงต้ม เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า “ขยะมูลฝอย” คือบรรดาสิ่งของที่ไม่ต้องการ มีจำนวนมากเกิดขึ้นทุกวัน มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นการแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่นที่มีการดูแล แก้ไขปัญหากันเอง โดยเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ระดมความคิด และให้ความร่วมมือในภาคปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการจัดการภาครัฐสมัยใหม่เป็นระบบการบริหารจัดการการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ยึดหลักความคุ้มค่า มีธรรมาภิบาล โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้เพื่อให้ได้การจัดการที่ได้ผลลัพธ์ที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินเป็นการค้นหาความจริงของสถานการณ์ปัจจุบัน การพบ

ปัญหาสามารถนำมาช่วยเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้

ลักษณะที่ตั้งเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ติดกับทะเลอ่าวไทย พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทิศตะวันตกเป็นภูเขา พื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอ่าวไทย มีพื้นที่รวม 86.36 ตารางกิโลเมตร หรือ 53,975 ไร่ มีถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ตัดผ่านจากทิศเหนือจรดทิศใต้ยาวประมาณ 22 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 230 กิโลเมตร การขยายตัวของเมืองมีลักษณะเป็นแนวยาวไปตามถนนเพชรเกษม ทิศเหนือ จรดเขตเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ทิศใต้จรดอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทิศตะวันออกจรดทะเลอ่าวไทย ทิศตะวันตก จรดตำบลทับใต้และตำบลหินเหล็กไฟ

เทศบาลเมืองหัวหินมีอำนาจหน้าที่ตามภาระกิจตามพระราชบัญญัติการจัดสรรการกระจายอำนาจจากส่วนราชการสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2542 และมีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเพื่อเลือกนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหินตาม ปี 2542 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาวิจัยในเรื่องประสิทธิภาพผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินจากสาเหตุและวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 โดยมีแนวคิด การประเมิน อ้างอิงอย่างมีหลักการตามความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ ได้แก่ แนวคิดการจัดการ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินโครงการรวมทั้งตัวชี้วัดความสำเร็จของผลงาน วงจรการบริหารงานคุณภาพ ร่วมกับการจัดการภาครัฐสมัยและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนผู้ให้บริการเทศบาลรวมทั้งแนวทางการค้นหาปัญหาอุปสรรคในการจัดการอย่างมีหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบ เพื่อนำไปอ้างอิงถึงที่มาและใช้เป็นเหตุและผลในการศึกษาพัฒนาครั้งต่อไปของเทศบาล โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยังได้มีการศึกษา ทบทวน ผลงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ดังนี้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย

สาระสำคัญในส่วนนี้ จะเป็นเรื่องการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสาระจะเป็นงานวิจัยที่กล่าวเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชน พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือน ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยที่พบ

เจอ แนวทางการแก้ไขปัญหาลุ่ปสรรรค และข้อเสนอแนะการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีต่อไปนี้

วัฒนา ศรีพจนารถ และคณะ (2548) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนบ้านทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็น “รายงานการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก ศูนย์การศึกษาเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย / IMT-GT STUDIES” พบว่า (1) คนในชุมชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รายได้มาจากการรับจ้าง มีการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย แหล่งน้ำที่ใช้คือน้ำบาดาน (2) พฤติกรรมกำจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน พบว่า มีการทิ้งขยะทุกประเภทลงใต้ถุนบ้าน และบริเวณที่สาธารณะทั่วไป ลักษณะของขยะส่วนใหญ่เกิดจากครัวเรือน การจัดการขยะไม่มีการคัดแยกโดยให้เหตุผลว่ายุงยากเสียวเวลาและความเคยชิน (3) ทักษะคิดต่อการทิ้งขยะและการจัดการขยะมูลฝอย มีความคิดเห็นว่า การจัดการขยะควรเป็นหน้าที่ของ อบต.และการทิ้งขยะในถังขยะที่ อบต.จัดให้ไม่มีความสะดวกในการนำขยะไปทิ้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ยอมรับว่าขยะเป็นปัญหา เกิดจากความมั่งง่ายของชน เป็นเรื่องของนิสัย (4) ความมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า อยู่ในระดับต่ำ (5) พบว่าประชาชนต้องการในการฝึกอบรมเรื่องวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย การลดปริมาณขยะ วิธีทำปุ๋ยหมักชีวภาพและการนำขยะมาใช้ใหม่ และต้องการให้ อบต.จัดเก็บขยะอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา จัดให้มีถังขยะเพียงพอ มีบทลงโทษผู้ทิ้งขยะลงในทะเลน้อยโดยปรับเป็นเงิน

อุทัย ชันโอพาร (2549) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลางปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยได้แก่ความเพียงพอของงบประมาณ คุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ความเพียงพอของอุปกรณ์และยานพาหนะในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย ความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอยความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ ความสะดวกของเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ อบต. ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ ความเพียงพอของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย ในการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยพบว่า อบต. บ้านใหม่มีประสิทธิผลในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่า อบต. อื่น

อนันต์ ชัมภรัตน์ และ วรรณ สายแก้ว (2549) เรื่องแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กรณีศึกษา : อาคารเรียน 5 พบว่า พบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยที่ปฏิบัติประจำ คือ ไม่เคยทิ้งขยะลงในท่อระบายน้ำ หรือแม่น้ำลำคลอง (ร้อยละ 64.7) อีกทั้งยังพบว่าลักษณะส่วนบุคคลไม่มีผลต่อพฤติกรรมแยกขยะอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับหลังการรณรงค์พบว่าส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 68.7) มีอายุในช่วง 21-

25 ปี (ร้อยละ 55.3) กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 98.7) คณะวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 74.0) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 28.0) ซึ่งมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อย (ระดับปานกลาง) มีคะแนนเฉลี่ย 3.10 คะแนน (S.D. 0.409) และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการแยกขยะมูลฝอยที่อยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ คือไม่เคยทิ้งขยะลงในท่อระบายน้ำ หรือแม่น้ำลำคลอง (ร้อยละ 41.3) สำหรับลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ คณะ และชั้นปีการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 นอกจากนี้ยังพบว่าระดับพฤติกรรมการแยกขยะก่อนและหลังการรณรงค์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นจะพบว่าความสามารถในการแยกขยะ และระดับพฤติกรรมมีความถูกต้องเพิ่มมากขึ้นนั้นหมายถึงการรณรงค์มีผลต่อการแยกขยะ จึงควรทำการรณรงค์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อไป

นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญและนภัสนันท์ ลิ้มสันติธรรม (2550) “รายงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำปี 2550” ศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลนครนครศรีอยุธยา พบว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ผ่านมาทำให้ขาดระบบการกำจัดที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล ทำให้เกิดขยะตกค้างในพื้นที่และเกิดปัญหาในพื้นที่ฝังกลบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขและป้องกันปัญหาอยู่ในระดับต่ำ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเหมาะสม การสนับสนุนงบประมาณเน้นการแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากรระดับบริหารมีความต้องการแก้ปัญหาและมีความสามารถเหมาะสม แต่ขาดการวิเคราะห์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ครบวงจรและไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้

สุทธาธร สุวรรณรัตน์ และคณะ (2550) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการขยะเพื่อรองรับการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็น “รายงานการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ” พบว่า พื้นที่บ่อฝังกลบขยะของตำบลเวียงและเทศบาลตำบลเวียงจะมีขนาดใหญ่และน่าจะรองรับปริมาณขยะได้เพียงพอ แต่ด้วยปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากชุมชน การค้าระหว่างประเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและจากโรงงานต่างๆ ในนิคมอุตสาหกรรมของเชียงแสน ซึ่งจะขยายตัวเพิ่มขึ้นตามแผนการเร่งรัดการพัฒนาเมือง และของอำเภอเชียงแสน อาจส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นเร็วกว่าเดิมซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบการจัดการขยะโดยรวมได้ในอนาคต จึงควรมีการวางแผนการจัดการขยะที่เหมาะสม เช่น การลดปริมาณขยะโดยวิธีการต่างๆ การจัดการระบบกำจัดขยะที่เหมาะสมกับแต่ละชุมชน หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นต่อไป

พรพิมล วิกรัยพัฒน์ (2550) ศึกษาเรื่องการจัดการขยะภายในครัวเรือนชุมชนข้างเคียง 3 เป็น “รายงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)” พบว่า ชุมชนข้างเคียง 3 จำนวนสามในสี่คิดว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องการจัดการขยะระดับปานกลาง การจัดเก็บขยะภายในครัวเรือนเกินกว่าสามในห้า แม่บ้านเป็นผู้ทำหน้าที่เก็บใส่ถุงแล้วนำไปทิ้งนอกบ้าน และขยะที่นำไปทิ้งเหล่านั้นจำนวนกว่าครึ่งไม่มีการคัดแยกขยะแต่อย่างใด และเกินกว่าครึ่งหนึ่งเห็นว่าขยะทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทุกคนควรร่วมรับผิดชอบ แต่ขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างก็ยังคิดว่าหน่วยงานของรัฐต้องเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ภายหลังจากที่มีการดำเนินกิจกรรมและโครงการต่างๆ ในการให้ความรู้การจัดทำแผนชุมชน การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการสร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชนอื่นๆ พบว่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม กล่าวคือ สามารถช่วยลดปริมาณขยะที่ต้องกำจัดเฉลี่ยเดือนละ 16 ตัน และชุมชนยังเกิดการตื่นตัวในปัญหาที่เกิดจากขยะ เกิดการปฏิสัมพันธ์ในระหว่างกลุ่มภายในชุมชนมากขึ้น ส่งผลให้ชุมชนข้างเคียง 3 ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดด้านสิ่งแวดล้อมระหว่าง 12 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองช้างเผือก

สมสมาน อษารัฐ (2550) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน และประชาชนที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อย สำหรับสภาพปัญหาขยะของชุมชน ได้แก่ ชุมชนไม่มีการคัดแยกขยะ ชุมชนขาดความรู้ในการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และขาดการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการให้บริการจัดการด้านขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง สำหรับโครงการนำร่อง เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชนที่จัดทำขึ้น มีผลทำให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการขยะมูลฝอย และการคัดแยกขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ตลอดจนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้ในเรื่องการทิ้งขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง (1) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวในเทศบาลสงขลาในเขตเทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ครอบครัวบริเวณดังกล่าว มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามสุขลักษณะในระดับสูง และ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของหัวหน้าครอบครัวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวในเทศบาลสงขลา พบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าว มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ เพศ อายุ อาชีพ และระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของหัวหน้าครอบครัว ส่วนคุณลักษณะอีก 3 ประการ คือ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการจัดการขยะมูล

ฝอยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวในชุมชนริมทะเลสาบสงขลา

พฤกษพงษ์ วิสุทธีดวงคุณดี (2550) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่สาย พบว่า (1) เทศบาลตำบลแม่สายไม่สามารถดำเนินการเก็บรวบรวม เก็บขน และการกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งชุมชนยังขาดความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ส่งผลให้เทศบาลฯ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (2) ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ ประกอบด้วย สมรรถนะองค์การด้านการจัดการขยะมูลฝอย สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม การมีส่วนร่วมอีกมากมายหลายด้าน ได้แก่ ธุรกิจซื้อขายของเก่าในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรเอกชน อปท.ใกล้เคียง ประชาชน (3) ข้อเสนอแนะ 3.1 พัฒนาประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวม การเก็บขน และการกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล 3.2 นำหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” มาประยุกต์ใช้เก็บค่าธรรมเนียมอย่างจริงจัง 3.3 เสริมสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย 3.4 ดำเนินการบังคับใช้เทศบัญญัติเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2543 อย่างจริงจัง 3.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีพฤติกรรมคัดแยกขยะในครัวเรือนให้ถูกต้อง 3.6 รัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลฯอย่างเร่งด่วน

สุรศักดิ์ โอสถิตย์พร (2550) ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีวิธีจัดการลดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนตามหลักการจัดการขยะ 5 R ในระดับมาก เวลาเลือกซื้อของใช้จะพยายามเลือกซื้อของที่มีคุณภาพดีใช้ได้นานและสามารถซ่อมแซมใหม่ได้ (2) ประชาชนให้ความเห็นว่าเทศบาลฯควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ส่วนผู้บริหารเทศบาลฯให้ความเห็นว่า วิธีการจัดเก็บควรจัดหารถเก็บขยะที่ปัดมิดชิดมากกว่านี้ เพื่อลดกลิ่นรบกวนชาวบ้านได้และควรปรับปรุงถังเก็บขยะเพื่อป้องกันสุนัขคุ้ยเขี่ยขยะ ควรมีการส่งเสริมและรณรงค์ให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้ง (3) ผู้บริหารเทศบาลฯให้ความเห็นว่าต้องมีการบูรณาการร่วมกันเพื่อประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะในเขตเทศบาลฯทั้งนี้เพราะขยะเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรมีการร่วมมือปรึกษา เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่น ด้านประชาชนให้ความเห็นว่าเทศบาลฯควรรหาแนวทางประสานร่วมมือกับทุกภาคส่วนแบบมีส่วนร่วม โดยมีการวางแผนงานในส่วนของการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยทั้งระบบซึ่งประกอบด้วยการศึกษาสภาพปัญหา การวางแผนแก้ไขปัญหา

และการกำจัดขยะ การมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งนี้ต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลฯ (4) ประชาชนในเขตเทศบาลมีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักการจัดการขยะ 5 R ในระดับมาก และ (5) รูปแบบของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ โดยการแบ่งแยกบทบาทในการจัดเก็บขยะให้เทศบาลรับผิดชอบ และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการกำจัดขยะ โดยมีส่วนกลางเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณยังไม่มี ความเหมาะสม

บัญชา สุวรรณสิทธิ์ (2550) ศึกษาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดของเทศบาล ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า (1) พฤติกรรมครัวเรือนมีจิตสำนึกในการจัดการมูลฝอย เช่น การเก็บรวบรวมมูลฝอยไว้ตามจุดที่เทศบาลกำหนด รวมทั้งวิธีการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 7Rs ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งหมายถึงการเลือกใช้สินค้าที่เหมาะสมหรือการคัดแปลง ซ่อมแซมให้นำกลับมาใช้ได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น (2) ในส่วนของการบริหารจัดการมูลฝอย พบว่าเป็นการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะการจ้างเหมาเอกชนในการนำขยะไปกำจัด ดังนั้นการใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนภาคครัวเรือนให้มีความร่วมมือบริหารจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับเทศบาล การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นวิธีสร้างมวลชนสัมพันธ์ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในครัวเรือน และสิ่งที่สำคัญคือการกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยในอนาคตต่อไป

อัมพร นิमितภาคภูมิ (2550) ศึกษาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเกี่ยวกับการ คัดแยกขยะมูลฝอย การรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับกระทำบางครั้ง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมของการคัดแยกขยะมูลฝอย และการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย มีการกระทำบางครั้ง สำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย มีการกระทำนานๆ ครั้ง โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นด้วยในระดับมากกับการคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย สำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอยนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ เทศบาลควรมีถังขยะหลายชนิด คือ ถังขยะเปียก ถังขยะแห้ง ถังขยะอันตราย และถังขยะรีไซเคิลให้บริการอย่างพอเพียง การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ได้แก่ ควรณรงค์ให้บ้านแต่ละหลังมีถังขยะ 3 ถัง คือ ถังขยะเปียก ถังขยะแห้ง และถังขยะรีไซเคิล เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมขยะ การเก็บขนขยะมูลฝอย ได้แก่ ควรจัดรถ

เทศบาลมาขอให้บอยขึ้น หรือมาเก็บตรงเวลาทุกวันและการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ การกำจัดขยะไม่ควรนำไปเผาเพราะเกิดควันทำให้มีมลพิษทางอากาศ และสร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

เอกนรินทร์ แก้วประดิษฐ์ (2551) ศึกษาเรื่อง (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะของเทศบาลเมืองระนอง พบว่า ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะของเทศบาลเมืองระนอง พบว่า ปัจจัยที่มีผล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ ศาสนา ที่อยู่อาศัย ระยะเวลาอยู่อาศัย และบทบาทในชุมชน และปัจจัยการมีส่วนร่วมประกอบด้วย การประเมินผลการแก้ไขปัญหา การลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหา และหาสาเหตุของปัญหา และการรับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหา โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ และ (3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะของเทศบาลเมืองระนอง พบว่า ประชาชนขาดจิตสำนึกและไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา ประชาชนขาดความรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาขยะ และขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานราชการ

สุจิตร์ เศษพิชัย (2551) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า (1) ประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ เทศบาลกำหนดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่และคนปฏิบัติมีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน แต่ขาดพนักงานที่มีความรู้จริง มีการพัฒนาบุคลากร มีการเผยแพร่ความรู้ในการจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง ระบบเทคโนโลยีมีเพียงพอ แต่ไม่ทันสมัยและเสียหายชำรุดบ่อย (2) รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีความเหมาะสมมากถึงปานกลาง (3) อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไข พบว่า ควรมีกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมบังคับให้ทุกคนมีหน้าที่ในการปฏิบัติและบทลงโทษอย่างจริงจัง ควรมีสื่อสาธารณะเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมจัดทำโครงการต่างๆ ที่มีผลต่อการลดปริมาณขยะอย่างเป็นรูปและเกิดประโยชน์สูงสุด

สุเทพ นัทธีเจริญ (2551) ศึกษาเรื่องความสำเร็จของการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยกรณีศึกษาชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการขยะ ซึ่งความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะจะมากขึ้นด้วย ในด้านขีดความสามารถขององค์กรเพื่อการจัดการขยะมีความสัมพันธ์กับการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อการจัดการขยะ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ข้อเสนอแนะของการวิจัย คือ ถึงขยะไม่เพียงพอ กำหนดจุดวางที่เหมาะสม ควรมีช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนที่สะดวกและรวดเร็ว

กัญญาภัทร อินทรสอาด (2551) ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างคือ เทศบาลควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนในเรื่องการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รมรณรงค์ส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างทั่วถึง และผู้บริหารควรลงพื้นที่ตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ประชาชนโดยตรง

วรุณี ดวงมาลา (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชย อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในระดับสูงทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในระดับสูงและองค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชยมีขีดความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอยในระดับสูง แต่ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผลมีประสิทธิผลต่อความสำเร็จการจัดการขยะมูลฝอยในระดับต่ำ สำหรับการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชยดำเนินการจัดเก็บขยะมูลฝอยให้สม่ำเสมอและตรงเวลา

วินัย แสงศิริผล (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีต่อความร่วมมือของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า (1) ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะมูลฝอยคิดเป็นร้อยละ 60.6 และคิดว่าปัญหาขยะมูลฝอยเป็นสิ่งสำคัญ (เชิงบวก) คิดเป็นร้อยละ 98.6 และประชาชนส่วนมากมีส่วนร่วมในการการกำจัดขยะมูลฝอยในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 78.9 (2) ปัญหา อุปสรรคเกิดจากปัญหาการจัดการของเทศบาลยังไม่ดีพอ ร้อยละ 72.5 รองลงมาคือปัญหาขาดความร่วมมือจากประชาชน 66.2 นอกนั้นคือปัญหาเกิดจากการขาดความร่วมมือจากนักท่องเที่ยว ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ และปัญหาด้านการใช้กฎหมายไม่เคร่งครัด (3) แนวทางการแก้ไขปัญหามูลฝอย เห็นว่า ควรปรับปรุงการจัดการให้เหมาะสม รองลงมาคือการขอความร่วมมือจากประชาชนและนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชนและการใช้มาตรการทางกฎหมาย (4) ข้อเสนอแนะมีในการกำจัดขยะมูลฝอย มีความเห็นว่าการแยกประเภทขยะนำกลับมาใช้ใหม่ 78.2 รองลงมาคือควรปลูกจิตสำนึก 38.0 เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น 5.6

ลำอานค์ นันทะแสง (2552) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า (1) ประชาชนมี

ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด และ ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการจัดขั้นสุดท้าย และด้านการทิ้งขยะมูลฝอย (2) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีระดับการศึกษาและตามอาชีพที่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ข้อเสนอแนะเทศบาลควรสนับสนุนให้มีการรับซื้อขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ได้รับทราบอยู่เสมอๆ ในด้านการทิ้งขยะ และควรมีการให้รางวัลสำหรับผู้ใช้น้ำที่มีส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิล เทศบาลควรผลักดันให้เกิดการลดและแยกชนิดขยะจากบ้านเรือนก่อนทิ้งลงถัง ผลักดันหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายให้เป็นรูปธรรม ควรแก้ไขปัญหาในเรื่องที่ประชาชนร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือ เทศบาลควรติดตามให้เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหรือขนขยะควรทำตลอดเวลาไม่ปล่อยให้ขยะล้นถังขยะทำให้สกปรก ปรับปรุงรถที่ใช้ขนขยะให้มีความพร้อมในการใช้งานมากยิ่งขึ้น เทศบาลควรปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดเก็บขยะโดยให้เก็บในเวลากลางวันและให้เสร็จก่อนตีห้า เทศบาลควรเพิ่มเวลาในการขนขยะมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตตลาด ควรจัดทำวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ได้สูงสุดที่เหมาะสมกับปริมาณ และควรสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานโดยเน้นการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ

ปวันพัชร์ บุญยะชัยชนะ (2552) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะในพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า (1) ประชาชนไม่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้น การคิดวางแผนในกิจกรรมหรือโครงการ การประชุมและทราบถึงปัญหาสาเหตุ การคิดวางแผน การเสนอปัญหาความต้องการการประเมินผลในกิจกรรมหรือโครงการ (2) ส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการปัญหาขยะยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ประชาชนไม่เล็งเห็นความสำคัญในการแยกขยะก่อนที่จะนำไปทิ้งหรือกำจัด เสียเวลา ยากต่อการแยก ขาดแนวทางหรือขาดการส่งเสริมให้ความร่วมมือในการแยกขยะ การใช้ประโยชน์ที่เกิดมาจากขยะ ขาดงบประมาณและขาดการให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการแยกขยะ ขาดการณรงค์และการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจรวมไปถึงประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการนอกจากนั้นยังพบปัญหาจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในเรื่องของไม่มีการใช้นโยบายเชิงบังคับหรือออกกฎหมายท้องถิ่น หรือบังคับใช้กฎหมายท้องถิ่นอย่างจริงจัง อาจจะเนื่องมาจากประชาชนคือฐานเสียงสำคัญของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น และปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกับชุมชนหรือกลุ่ม

ผลประโยชน์ จนก่อให้เกิดการจัดเก็บขยะไม่เท่าเทียมกันในแต่ละพื้นที่ (3) ประชาชนระบุว่าทางเทศบาลไม่ได้จัดเก็บขยะใบไม้และกิ่งไม้ เนื่องจากทางเทศบาลได้ทำสัญญาจ้างบริษัทเอกชนให้เข้ามาดำเนินการจัดเก็บขยะ ซึ่งตามสัญญาไม่ได้ระบุให้ดำเนินการเก็บขน เศษใบไม้และกิ่งไม้ ดังนั้นบริษัทเอกชนจึงจัดเก็บขยะเพียงอย่างเดียว ซึ่งทางเทศบาลเองก็ไม่ได้มีการสื่อสารกับประชาชนในเรื่องของขยะพิเศษนี้ (4) ข้อเสนอแนะจากการศึกษา 4.1 รมรงค์และประชาสัมพันธ์ในเรื่องการลดปริมาณขยะ ด้วยการคัดแยกประเภทขยะ จากแหล่งกำเนิดเพื่อจะได้นำขยะบางส่วนกลับมาใช้ได้ใหม่และการนำขยะสดมาใช้ทำปุ๋ยหมัก 4.2 การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง 4.3 กิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลเป็นผู้จัดควรที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดงานกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ 4.4 ทางเทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเก็บขนขยะของบริษัทเอกชนในเรื่องของเศษใบไม้และกิ่งไม้ เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดของประชาชน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากเศษใบไม้ กิ่งไม้วีสามารถย่อยสลายและนำไปทำปุ๋ยได้ให้แก่ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง 4.5 ทางเทศบาลควรเปิดให้มีองค์กรอิสระ เช่น สื่อมวลชนในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) มาทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลด้วย 4.6 ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพในการดำเนินการจัดการขยะของบริษัทเอกชน 4.7 เทศบาลควรที่จะมีการศึกษาวิจัยเรื่องขยะในเชิงคุณภาพควบคู่กับการศึกษาในเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอแนะการแก้ไขปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา

นางสาวศรีกาย วงศรีภักย์ (2553) ศึกษาเรื่องเปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ระหว่างองค์กรที่ให้สัมปทานบริษัทเอกชนกับที่ดำเนินการเอง พบว่า (1) ปัจจัยที่ทำให้องค์กรบริหารส่วนตำบลค่อนข้างเลือกที่จะจัดการเองเพราะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องคือแก้ไขที่ผู้ก่อให้เกิดขยะ ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการ “การบริหารจัดการขยะในชุมชน” ขึ้น เพื่อต้องการให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการจัดการขยะด้วยตนเอง (2) การจัดการขยะของเทศบาลตำบลสันทรายหลวง ปัจจัยหลักที่ทำให้ต้องเลือกจัดเก็บขยะด้วยตนเอง เพราะมีความพร้อมด้านบุคลากร เครื่องมือ และรถขนขยะ แต่ไม่สามารถกำจัดขยะด้วยตนเองได้ เพราะไม่มีพื้นที่สำหรับการกำจัดขยะ ดังนั้นจึงเลือกใช้วิธีการให้สัมปทานบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการกำจัดให้ เพื่อนำไปกำจัดด้วยวิธีฝังกลบในอำเภอสอด (3) การจัดการขยะของเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด ปัจจัยหลักที่ต้องใช้ระบบการจัดการขยะโดยให้บริษัทเอกชนเก็บขนและกำจัด เพราะเทศบาลไม่มีบุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์ในการดำเนินการเก็บขนขยะประกอบกับไม่มีพื้นที่ในการกำจัดขยะ การจัดการขยะของบริษัทเอกชนจะดำเนินการขนขยะเข้าไปโรงคัดแยกขยะในอำเภอสันกำแพงเพื่อคัดแยกขยะสำหรับขยะที่ไม่มีประโยชน์จะนำไปกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบที่

จังหวัดลำปางหรือพื้นที่อำเภอคอยเต่า ประเด็นปัญหาที่พบ คือ อบต.คองแก้วประสบปัญหาในด้าน มีขยะจระจากพื้นที่อื่นลักลอบมาทิ้งในพื้นที่ ส่วนเทศบาลตำบลสันทรายหลวงประสบปัญหาไม่มีพื้นที่กำจัดขยะ และเทศบาลตำบลคอยสะเก็ดประสบปัญหาบริษัทเอกชนยังขาดความเอาใจใส่ดูแล ในระหว่างการจัดเก็บทำให้มีขยะหล่นตามถนน ถึงขยะมีไม่เพียงพอ ประชาชนขาดจิตสำนึกในการ แยกขยะ การกำจัดขยะที่ถูกต้องและมีการลักลอบนำขยะในพื้นที่อื่นมาทิ้งในพื้นที่เทศบาลตำบล คอยสะเก็ด

เอกรินทร์ กลิ่นหอม (2553) ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล จันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนทัศนคติและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อ เปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า ผู้ที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีความรู้ที่แตกต่างกัน ส่วนเพศและรายได้ที่แตกต่างกัน มีความรู้ที่ไม่ แตกต่างกัน ผู้ที่มีการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมที่แตกต่าง กัน ส่วนเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน สำหรับการศึกษา ความสัมพันธ์ พบว่า ความรู้และทัศนคติในการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใน การจัดการขยะมูลฝอย

เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยมีการศึกษาวิจัยกันมาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นปัญหาสำคัญของ ท้องถิ่น ระดับประเทศ และสิ่งแวดล้อมโลก การศึกษาค้นคว้าทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ มูลฝอยล้วนเพื่อหาสาเหตุของปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น เพื่อให้ภาครัฐ และภาคประชาชนเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยผ่านการศึกษาวิจัย นำไปสู่การแก้ไขปัญหาก็ถูกวิธีและ ครบวงจร

2.5 เทศบาลเมืองหัวหิน

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.2480 โดยที่ เห็นสมควรยกฐานะตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก กิ่งอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เฉพาะในเขตสภาพัฒนาบำรุงสถานที่ชายทะเลติดตะวันตก เป็นเทศบาลตำบล มีพื้นที่ รับผิดชอบ 72 ตารางกิโลเมตร

เริ่มแรกในการจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหินมีราษฎรประมาณ 4,000 คน มีบ้านเรือนประมาณ 500 หลัง และมีรายได้ประมาณ 30,000 - 40,000 บาท และเมื่อ พ.ศ. 2492 กิ่งอำเภอหัวหินยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหัวหิน เทศบาลตำบลหัวหินจึงอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลง เขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2538 โดยขยายเขตเพิ่มเติมจากเดิม 72 ตารางกิโลเมตร เป็น 86.36 ตารางกิโลเมตร มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งขยายพื้นที่ลงไปทะเล 500 เมตรด้วย และต่อมาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 ได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทย เปลี่ยนแปลงฐานะ จากเทศบาลตำบลหัวหินเป็นเทศบาลเมืองหัวหิน

2.5.2 สถานที่ตั้งเทศบาล

เทศบาลเมืองหัวหินตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ติดกับทะเลอ่าวไทย พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทิศตะวันตกเป็นภูเขา พื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอ่าวไทย มีพื้นที่รวม 86.36 ตารางกิโลเมตรหรือ 53,975 ไร่ มีถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ตัดผ่านจากทิศเหนือจรดทิศใต้ ยาวประมาณ 22 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 230 กิโลเมตร

ลักษณะพื้นที่เป็นชุมชนเมืองหนาแน่นและการพาณิชยกรรมประมาณ ร้อยละ 3 และมีชุมชนที่กระจัดกระจาย ไม่หนาแน่นห่างไกลออกไป พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ว่างและพื้นที่เขตทหาร การขยายตัวของเมืองมีลักษณะเป็นแนวยาวไปตามถนนเพชรเกษม มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง มีโรงแรม บ้านพัก ร้านอาหารและสถานประกอบการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจำนวนมาก

เทศบาลเมืองหัวหิน เป็นที่ตั้งของเขตพระราชฐาน คือ วังไกลกังวล ซึ่งปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถประทับอยู่ เทศบาลเมืองหัวหินเป็นเขตควบคุมมลพิษ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2539) และเป็นเขตพื้นที่ที่ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามประกาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2547

2.5.3 อาณาเขตรับผิดชอบ

เขตปกครองของเทศบาลเมืองหัวหินครอบคลุมพื้นที่ 2 ตำบล คือตำบลหัวหิน และตำบลหนองแก

- ก. ทิศเหนือ จรดเขตเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- ข. ทิศใต้ จรดอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ค. ทิศตะวันออก จรดทะเลอ่าวไทย
- ง. ทิศตะวันตก จรดตำบลทับใต้และตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน

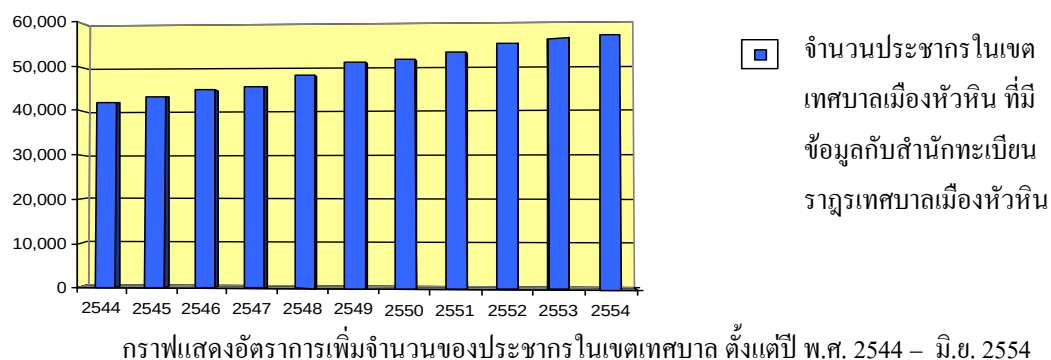
จากรูปภาพที่ 2.1 กราฟแสดงข้อมูลจำนวนของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหัวหินที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีตลอดระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2554 และในตารางที่ 2 แสดงจำนวนของนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวรวมจำนวน 1,630,855 คน (ในปี 2550) สามารถสร้างรายได้การท่องเที่ยวให้แก่หัวหินถึง 6.2 พันล้านบาท

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนสถิติประชากรและครัวเรือนของเทศบาลเมืองหัวหิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2554

ปี พ.ศ.	ประชากรชาย (คน)	ประชากรหญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
2544	20,391	21,539	41,930	21,106
2545	21,100	22,132	43,232	21,775
2546	21,692	22,895	44,587	22,952
2547	21,993	23,370	45,363	24,555
2548	23,369	23,371	47,740	26,821
2549	25,103	25,477	50,580	28,681
2550	25,031	26,298	51,329	30,753
2551	25,776	27,143	52,919	33,792
2552	26,923	27,802	54,725	37,012
2553	27,350	28,377	55,727	38,856
มิ.ย. 2554	27,545	28,848	56,393	39,934

(แหล่งข้อมูล: สำนักทะเบียนราษฎร เทศบาลเมืองหัวหิน สืบค้นเมื่อ ก.ค. 54)

รูปภาพที่ 2.2 กราฟแสดงอัตราการเพิ่มจำนวนของประชากรในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน



ตาราง 2.2 แสดงจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนหัวหิน ปี 2550

รายการนักท่องเที่ยว	คนไทย	คนต่างประเทศ	รวม
นักท่องเที่ยว	778,840 (คน)	271,271 (คน)	1,050,111 (คน)
นักทัศนาจร	578,947 (คน)	51,908 (คน)	630,855 (คน)
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	2,822.26	4,166.07	6,988.33
รายได้ (ล้านบาท)	3,397.70	2,806.48	6,204.18

(แหล่งข้อมูล: สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลาง เขต 2)

ปัจจุบันเทศบาลเมืองหัวหินมีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีผสมผสาน โดยปริมาณขยะมูลฝอยส่วนใหญ่กำจัดด้วยวิธีการฝังกลบ มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วยการคัดแยกนำกลับมาใช้ใหม่

ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

ปริมาณขยะมูลฝอย	80-120 ตัน/วัน
รถเข็นเพื่อเก็บและขนขยะมูลฝอย	14 คัน
ถังรองรับขยะมูลฝอย	500 ใบ
พนักงานเก็บ ขน และกวาดขยะมูลฝอย	72 คน
มีที่ดินสำหรับทิ้งขยะมูลฝอย	130 ไร่

การเก็บค่าธรรมเนียม กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(1) หลังคาเรือน	10-30 บาท/เดือน
(2) ร้านค้า	50-100 บาท/เดือน

(3) โรงงานอุตสาหกรรม 5,000-20,000 บาท/เดือน

(ข้อมูลเว็บไซต์เทศบาลเมืองหัวหิน www.huahin.go.th/about_people.php สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2554)

ข้อมูลแผนพัฒนา 3 ปี

วิธีการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย โดยวิธี จ้างเอกชน

ปริมาณขยะมูลฝอย 100 ตัน/วัน ซึ่งสามารถกำจัดได้หมด

ข้อมูลรถยนต์งานบริการรักษาความสะอาด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553

รถยนต์บรรทุกขยะมูลฝอย จำนวน 19 คัน ดังนี้

รถเก็บขยะแบบอัดท้าย	ขนาดบรรจุ 8 ลบ.ม.	จำนวน 10 คัน
รถเก็บขยะแบบ Side	ขนาดบรรจุ 10 ลบ.ม.	จำนวน 3 คัน
รถเก็บขยะแบบอุโมงค์ 4 ล้อ	ขนาดบรรจุ 3 ลบ.ม.	จำนวน 2 คัน
รถเก็บขยะแบบอุโมงค์ 4 ล้อ	ขนาดบรรจุ 3 ลบ.ม.	จำนวน 1 คัน
แบบ 4*4		

รถเก็บขนกิ่งไม้	ขนาดความจุ 2 ลบ.ม.	จำนวน 1 คัน
-----------------	--------------------	-------------

รถเข็นยกถัง	ขนาดเล็ก	จำนวน 2 คัน
-------------	----------	-------------

รถเข็นเพื่อเก็บและขนขยะมูลฝอย 6 คัน

พนักงานเก็บและกวาดขยะมูลฝอย 136 คน

มีที่ดินกำจัดขยะมูลฝอย 130 ไร่

สถานที่กำจัดสิ่งปฏิกูล 1 แห่ง

มีถังเก็บรวมทิ้ง 30 ถัง

ค่าธรรมเนียม กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล

บ้านพักอาศัย 30 บาท/หลัง

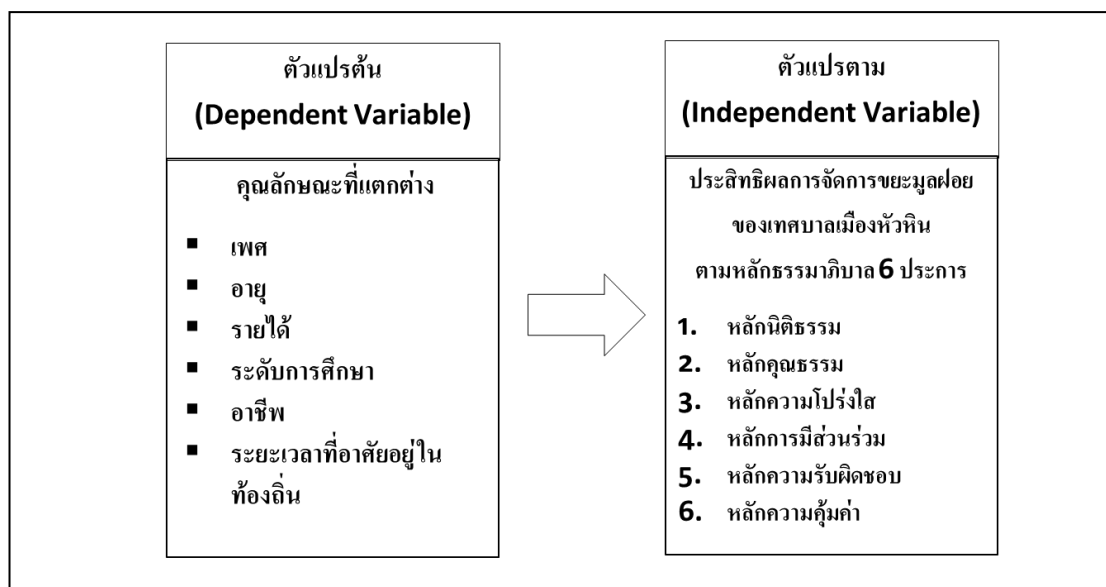
โรงแรม/บ้านพัก/คอนโดฯ 30 บาท/ห้อง

ร้านค้า/บริษัท ลิตรละ 1 บาท/เดือน

โรงงานอุตสาหกรรม ลูกบาศก์เมตรละ 1,000 บาท/เดือน

จากวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาทบทวนและงานวิจัยที่นำมาอ้างอิง ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้เหล่านี้มาเป็นเครื่องมือแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณ ดังรูปภาพที่ 2.3

รูปภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณ



บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม(Mixed Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาข้อมูลด้านเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 31 คน จากนั้นจึงเอาผลลัพธ์จากการศึกษาเชิงคุณภาพมาปรับปรุงสร้างข้อคำถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อผลลัพธ์ของการวิจัยในแง่การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่แตกต่างออกไป นอกจากนี้วิจัยเชิงปริมาณเป็นผู้วิจัยยังได้นำกรอบแนวคิดทฤษฎีการจัดการภาครัฐแนวใหม่ หลักธรรมาภิบาล 6 ประการหรือการจัดการภาครัฐที่ดี(Good Governance) และเรื่องประสิทธิผล มาเป็นแนวคิดเพื่อสร้างเครื่องมือให้มีความเหมาะสมกับการศึกษาประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอรายละเอียดขอบเขตการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะเริ่มจากการศึกษาเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี 7 ปีย้อนหลังตั้งแต่ พ.ศ. 2548-2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาการใช้งบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยที่ระบุในเทศบัญญัติ
2. ทำการเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยกับงบประมาณด้านอื่นๆ
3. ศึกษาแนวโน้มของการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยจากนั้นผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น 31 คน โดยการคัดเลือกอย่างเจาะจง (Purposive sampling) คุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายเลือกอย่างเจาะจงจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลหัวหิน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชนผู้ใช้บริการในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน (ภาคผนวก ก)

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้น ตามขั้นตอนตารางที่ 3.1 แสดงกิจกรรมการดำเนินงานการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเนื้อหาการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น

ส่วนที่หนึ่ง การบริหารจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหัวหิน

ส่วนที่สอง ประสิทธิภาพของการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหัวหินในแง่ความตรงต่อเวลาและความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม

ส่วนที่สาม ส่วนที่สี่และส่วนที่ห้า ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยและข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหัวหิน

3.1.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายเลือกอย่างเจาะจงจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลหัวหิน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงประชาชนผู้ใช้บริการในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน จำนวน 31 คน ดังต่อไปนี้

1. นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน 1 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นบุคคลที่มีผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการ การตัดสินใจ ผู้กำหนดนโยบายของเทศบาลเมืองหัวหินทุกกองหน่วยงาน

2. รองปลัดเทศบาลเมืองหัวหิน 1 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นข้าราชการประจำระดับสูงที่รับนโยบายจากนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารเทศบาลเพื่อนำไปปฏิบัติ

3. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองหัวหิน 1 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นข้าราชการประจำระดับสูงที่ดูแลรับผิดชอบกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมและปฏิบัติงานโดยรับนโยบายจากนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารเทศบาลเพื่อนำไปปฏิบัติ

4. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบขบวนการคัดแยกขยะมูลฝอย 1 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นเจ้าหน้าที่ดูแลขบวนการคัดแยกขยะมูลฝอย

5. ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานที่เป็นบุคคลรับผิดชอบในส่วนการจัดการขยะมูลฝอยหรือเป็นผู้ปฏิบัติการ จำนวน 6 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินโดยตรง

6. สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน เขต1 เขต2 และ เขต3 (เขตละ 1 คน) รวม 3 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นตัวแทนภาคประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง จะมีความคุ้นเคย คลุกคลีกับประชาชนในเขตการเลือกตั้งของตนเอง เมื่อมีการร้องเรียนปัญหาจากประชาชน สมาชิกสภาเทศบาล จะมีส่วนสำคัญในการนำเสนอปัญหา ติดตามการแก้ไขปัญหของเทศบาล และนำเรื่องการร้องเรียนเข้าสู่สภาเทศบาล

7. ประธานชุมชนในเขต เขต1 เขต2 และ เขต3 (เขตละ 2 คน) รวม 6 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นตัวแทนภาคประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งในชุมชนย่อยในเขตเทศบาล ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นอย่างมาก

8. ประชาชนในเทศบาลเมืองหัวหิน เขต1 เขต2 และ เขต3 (เขตละ 2 คน) รวม 6 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นประชาชนผู้ใช้บริการการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลโดยตรง

9. ผู้ประกอบการค้าในตลาดนัดรถไฟ จำนวน 2 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นผู้ประกอบอาชีพอยู่ในแหล่งที่มีการควบคุมเรื่องความสะอาด เพราะเป็นแหล่งขายสินค้าเพื่อนำไปประกอบอาหาร อีกทั้งตลาดนัดรถไฟเป็นตลาดสดเก่าแก่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของหัวหิน ย่อมจะมีขยะมูลฝอยจำนวนมากในแต่ละวัน

10. สื่อมวลชนจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จำนวน 4 ฉบับ ฉบับละ 1 คน รวม 4 คน เหตุผลในการคัดเลือกเพราะ เป็นสื่อมวลชนท้องถิ่นจะเป็นผู้ทราบข่าวสารในท้องถิ่นเป็นอย่างดีทั้งจากเทศบาลและประชาชนในท้องถิ่น โดยที่สื่อมวลชนจะเป็นผู้มีจรรยาบรรณในการให้ข้อมูลแก่สาธารณะเป็นกลางที่สุดการเข้าสัมภาษณ์สื่อมวลชน

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัยเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่	กิจกรรมการดำเนินงาน
1	ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2	นำเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญการวิจัยอ่านแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบ และร่วมลงความเห็น
3	นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วลงพื้นที่
4	สัมภาษณ์ผู้นำหรือตัวแทนที่มีส่วนร่วมซึ่งมีประสบการณ์จริงโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
5	นำผลสัมภาษณ์ที่ได้มารวบรวมและวิเคราะห์ผล
6	ทำการสรุปผล อภิปราย และเสนอข้อเสนอแนะ

3.1.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาในด้านความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด ศึกษาตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการและสร้างเครื่องมือวิจัย โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผู้วิจัยเตรียมความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จรรยาบรรณของนักวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงการขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย อันจะนำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้อง นำมาวิเคราะห์และครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษาให้มากที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหาได้ค่า $IOC = 0.84$ (ภาคผนวก ก) ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปเป็นแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพได้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กล้องถ่ายภาพ สมุดบันทึก ปากกา

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ลงพื้นที่เขตเทศบาลเมืองหัวหิน เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้นำหรือตัวแทน แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ต่อไป

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้สถิติบรรยายด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

เกณฑ์วิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ แสดงความคิดเห็นในกรอบของ ดี(+1) ควรปรับปรุง(-1) ไม่แน่ใจและไม่มีความเห็น(0) แล้วจึงนำมาคำนวณค่า IOC ของข้อคำถามของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ทั้งหมด แล้วจึงนำมาเทียบเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ต่ำกว่า 0.5	ควรปรับปรุง
มากกว่า 0.5 ขึ้นไป	ใช้ได้

3.1.5 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล วิเคราะห์และสรุป

เก็บรวบรวมข้อมูล	มกราคม 2555 – มีนาคม 2555
วิเคราะห์และสรุป	กรกฎาคม 2555-สิงหาคม 2555

3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.2.1 ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่มีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองหัวหินในวันเลือกตั้งในวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่มีข้อมูลกับเทศบาลเมืองหัวหิน ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 คลอบคลุมพื้นที่สองตำบล คือ ตำบลหัวหินและตำบลหนองแก ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน และ ตำบลหนองแก

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งตำบลหัวหินและตำบลหนองแก ที่มีข้อมูลกับเทศบาลเมืองหัวหิน ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554

ตำบล	ประชากร (คน)
1) ตำบลหัวหิน	29,798
2) ตำบลหนองแก	10,960
รวม	40,758

กำหนดของขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างโดยหลักของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane)

$$\text{สูตรในการคำนวณ คือ } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n คือ จำนวนหรือขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่าง
 N คือ จำนวนหรือขนาดของประชากรแท้จริงในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
 e คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (ในที่นี้ใช้ 0.05)

ให้มีค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5

วิธีการคำนวณขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างของเทศบาลเมืองหัวหิน คือ

$$n = \frac{40,758}{1 + (40,758) 0.05^2}$$

$$n = \frac{40,758}{1 + (40,758) 0.0025}$$

$$n = 396.11$$

ฉะนั้นขนาดของกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างของเทศบาลเมืองหัวหิน = 396 คน

วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างตำบลหัวหิน โดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ คือ

จำนวนประชากร 40,758 คน ได้ขนาดของประชากรตัวอย่าง จำนวน 396 คน

ฉะนั้นถ้าจำนวนประชากร 29,798 คน จะได้ขนาดของประชากรตัวอย่าง = $\frac{396 \times 29,798}{40,758}$ คน

ดังนั้นขนาดกลุ่มของประชากรตัวอย่าง ตำบลหัวหิน = 290 คน

วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างตำบลหนองแก โดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ คือ

จำนวนประชากร 40,758 คน ได้ขนาดของประชากรตัวอย่าง จำนวน 396 คน

ฉะนั้นถ้าจำนวนประชากร 10,960 คน จะได้ขนาดของประชากรตัวอย่าง = $\frac{396 \times 10,960}{40,758}$ คน

ดังนั้นขนาดกลุ่มของประชากรตัวอย่าง ตำบลหนองแก = 106 คน

สรุปขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างของตำบลหัวหิน และ ตำบลหนองแก แสดงตาม ตาราง 3.3 แสดงขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างของตำบลหัวหิน และ ตำบลหนองแก

ตารางที่ 3.3 แสดงขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างของตำบลหัวหิน และ ตำบลหนองแก

	ตำบล	ประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1)	ตำบลหัวหิน	29,798	290
2)	ตำบลหนองแก	10,960	106
	รวม	40,758	396

เหตุผลที่คัดเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะว่า

1.1 เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในการให้ข้อมูล จะง่ายต่อการสื่อสารคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ ตรงตามเป้าหมายของคำถามได้

1.2 เป็นบุคคลที่ใช้บริการการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองหัวหินจริง สาเหตุเพราะว่าเป็นประชากรที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในหัวหินเกินตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จึงสามารถมีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองหัวหินได้

ตารางที่ 3.4 องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และระดับการวัดประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การทำงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ในด้านการจัดการขยะมูลฝอยและสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้ใช้บริการ	1) การตรงต่อเวลาการจัดเก็บ 2) ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม 3) การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท 4) การลดปริมาณขยะด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่ 5) การกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบ 6) การรณรงค์การคัดแยกขยะ 7) การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่ 8) มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกเพื่อลดปริมาณขยะ	มาตรการห้าระดับ ของ Likert “ “ “ “ “ “	ความคิดเห็นผู้ตอบ แบบสอบถาม “ “ “ “ “ “
หลักธรรมาภิบาล 1) หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็น	1. การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง 2. เทศบาลจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ต่อการออก เทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน 3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับงานรักษาความสะอาดต่างๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน 4. เมื่อรับเรื่องร้องเรียนเรื่องขยะมูลฝอยจากประชาชนแล้วเทศบาลเร่ง	มาตรการห้าระดับ ของ Likert “ “ “ “	ความคิดเห็นผู้ตอบ แบบสอบถาม “ “ “ “

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
ธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรักและ รวดเร็วด้วย	ดำเนินการและรายงานผลให้ทราบ 5. การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลมีความชัดเจนปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย, ระเบียบและข้อบังคับ 6. การบริหารงานขยะมูลฝอยของเทศบาลมีการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึงตามกฎหมายบัญญัติ 7. ผู้บริหารมีนโยบายแรงจูงใจให้บุคลากรรักษาความสะอาดปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักนิติธรรม 8. เทศบาลมีการปฏิรูปกฎระเบียบรักษาความสะอาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	“ “ “ “	“ “ “ “
2) หลักคุณธรรม (Morality) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัย ประจำชาติ	1. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม 2. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีมนุษยสัมพันธ์, มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ 3. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีความซื่อสัตย์สุจริต, ถ้อยคำมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม 4. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม	มาตรวัดห้าระดับของ Likert “ “ “	ความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม “ “ “

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
	5. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีจิตสำนึก, ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจต่อการให้บริการประชาชน 6. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม 7. การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลได้รับการยอมรับจากประชาชน 8. การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลเน้นในหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน	“ “ “ “	“ “ “ “
3) หลักความโปร่งใส (Accountability) หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมายตรงข้าม หรือเกือบตรงข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชั่น โดยที่เรื่องทุจริตคอร์รัปชั่น ให้ความหมายในเชิงลบ และความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็น	1. การบริหารงานรักษาความสะอาด และโครงการต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ 2. เปิดโอกาสให้ประชาชน และพนักงานติดตามตรวจสอบแผนงานรวมทั้งโครงการต่างๆของงานรักษาความสะอาด และการใช้งบประมาณได้ 3. การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอย มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก 4. นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เหมาะสมกับโครงสร้างเทศบาลและง่ายต่อการปฏิบัติ 5. ค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย และการจัดงบประมาณ กระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม	มาตรฐานห้าระดับของ Likert “ “ “ “	ความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม “ “ “ “

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
คำศัพท์ที่ให้แง่มุมในเชิงบวก และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจนในการนี้ เพื่อเป็น สริมงคลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส ขออัญเชิญพระราชกระแสรับสั่งในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งได้แก่ ผู้ที่มีความสุจริต และบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความ	6. กระบวนการทำงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา	“	“
	7. เทศบาลกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณชน	“	“
	8. ข้อมูลข่าวสารงานจัดการขยะมูลฝอยเผยแพร่ต่อสาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง	“	“

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
บริสุทธิ์ใจ			
4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมทางการ บริหาร จัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็น คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ	1. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงาน จัดการขยะมูลฝอยที่มีความสำคัญและที่มีผลกระทบต่อชุมชน 2. พนักงานรักษาความสะอาดทุกคนมีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ รวมทั้งสามารถตรวจสอบผู้บริหารได้อย่างแท้จริง 3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากร มนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล 4. ในการประชุมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชน สามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ได้ โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชน 5. ผู้บริหารงานและพนักงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอแนะ, ข้อ ร้องเรียนงานจัดการขยะมูลฝอยไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็ม ความสามารถ 6. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะ มูลฝอย 7. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหาการจัดการ ขยะมูลฝอย 8. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม	มาตรวัดห้าระดับ ของ Likert “ “ “ “ “ “ “ “	ความคิดเห็นผู้ตอบ แบบสอบถาม “ “ “ “ “ “ “ “

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
	ต่างๆในชุมชน ด้านงานรักษาความสะอาดของเทศบาล		
5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง	1. มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่แสดงไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้ 2. เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง 3. เทศบาลจัดให้มีบริการงานรักษาความสะอาดอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึงทุกชุมชน 4. การให้บริการงานรักษาความสะอาดของเทศบาลสนองตรงต่อความต้องการของชุมชน 5. ใช้เวลาการปฏิบัติงานรักษาความสะอาดที่เหมาะสม, ไม่เลือกปฏิบัติ 6. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดคำนึงถึงความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในชุมชน 7. พนักงานรักษาความสะอาดเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะแก้ไข 8. ผู้บริหารและพนักงานรักษาความสะอาดมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน	มาตรวัดห้าระดับของ Likert “ “ “ “ “ “ “ “	ความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม “ “ “ “ “ “ “ “
6) หลักความคุ้มค่า (Cost –	1. การจัดการขยะมูลฝอยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์	มาตรวัดห้าระดับ	ความคิดเห็นผู้ตอบ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
effectiveness or Economy) หมายถึง การบริหารจัดการและ ใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรณรักษ์ให้บุคลากรมีความ ประหยัดใช้วัสดุอุปกรณ์อย่าง คู้ ม ถ ำ แ ล ะ ร ัก ษ ำ ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืน	สูงสุดต่อส่วนร่วม 2. มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในเทศบาล 3. งานจัดการขยะการจัดอาคารสถานที่, เครื่องมือและอุปกรณ์ จัดได้มีความ เหมาะสม สง่างามและมีความทันสมัย 4. การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรงานจัดการขยะมูลฝอยมีความเหมาะสมและ ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ 5. การใช้งบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับ ผลงานที่เทศบาลได้ตั้งเป้าไว้ 6. เทศบาลมีการสำรวจความพึงพอใจประชาชนต่อพนักงานรักษาความสะอาด ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 7. การปฏิบัติงานรักษาความสะอาดของเทศบาลมีความรวดเร็ว และมี ประสิทธิภาพ 8. ผลการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลสร้างความพึงพอใจให้กับ ประชาชน	ของ Likert “ “ “ “ “ “ “ “	แบบสอบถาม “ “ “ “ “ “ “ “
คุณลักษณะบุคคลที่แตกต่างกัน ของประชากร	1) เพศ 2) อายุ 3) รายได้	กลุ่ม อันดับ อันดับ	ความคิดเห็นผู้ตอบ แบบสอบถาม

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับการวัด	วัดด้วย
	4) ระดับการศึกษา 5) อาชีพ 6) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	อันดับ กลุ่ม อันดับ	

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 396 ชุด มีโครงสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามปลายปิด เพื่อเก็บข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แบบวัดทัศนคติ เป็นแบบสอบถาม ด้วยมาตราวัดห้าระดับของ Likert ดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามปลายปิด เพื่อเก็บข้อมูลระดับความคิดเห็นประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักการบริหารธรรมาภิบาล แบบวัดทัศนคติ เป็นแบบสอบถาม ด้วยมาตราวัดห้าระดับของ Likert ดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นปัญหาขยะมูลฝอยที่พบ/เห็น และข้อเสนอแนะเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดมาตราส่วนไว้ 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2	หมายถึง	น้อย
3	หมายถึง	ปานกลาง
4	หมายถึง	มาก
5	หมายถึง	มากที่สุด

หาค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประมาณค่าของเบสท์ (Best 1978, 169-175) ซึ่งกำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.79	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.80-2.59	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.60-3.39	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.40-4.19	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 40 ชุด ลงพื้นที่เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่า Alpha = 0.9378 สูงมาก

3.2.3 สถานที่ทำการวิจัย ได้แก่ พื้นที่เขตการปกครองของเทศบาลเมืองหัวหิน ประกอบด้วย ตำบลหัวหินและตำบลหนองแก

3.2.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้แล้วจะถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยเลือกใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายลักษณะต่างๆ ของตัวแปร
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ทดสอบ T-test และทดสอบ F-test หรือ One –way Anova เพื่อทดสอบสมมติฐานทางสถิติ 1-6 แล้วจึงนำผลลัพธ์ที่ได้มาตอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานที่ 1 “เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

สมมติฐานที่ 2 “อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

สมมติฐานที่ 3 “รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

สมมติฐานที่ 4 “ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

สมมติฐานที่ 5 “อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

สมมติฐานที่ 6 “ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

3.2.5 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล วิเคราะห์และสรุป

เก็บรวบรวมข้อมูล เมษายน 2555 - มิถุนายน 2555

วิเคราะห์และสรุป กรกฎาคม 2555 - สิงหาคม 2555

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

1. ผลการสำรวจเอกสาร

การวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาทศบัญญัติงบประมาณประจำปี ทั้งหมด 7 ปี ย้อนหลัง ตั้งแต่ พ.ศ. 2548-2554 และนำมาจัดทำตารางสรุปรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2548-2554 ของหน่วยงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังตารางที่ 4.1 และทำการเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยกับงบประมาณด้านอื่น แสดงสรุปงบประมาณดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 สรุปรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548-2554 เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หน่วยงานเจ้าของงบประมาณ: กองช่างสุขาฯ

ปีงบประมาณ	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่นๆ	รวมรายจ่ายประจำ	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รวมค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รวมทั้งสิ้น
2548	573,852	217,920	1,942,130	63,400	-	-	2,797,302	28,300	-	28,300	2,825,602
2549	581,172	387,360	2,097,130	68,000	-	-	3,133,662	-	-	-	3,133,662
2550	636,720	423,360	2,654,540	90,000	-	-	3,804,620	-	-	-	3,804,620
2551	515,100	564,500	3,138,200	130,400	-	-	4,348,200	-	-	-	4,348,200
2552	572,620	753,840	4,142,400	160,400	-	-	5,629,260	-	-	-	5,629,260
2553	592,520	803,840	20,640,000	61,000	-	-	22,097,360	500,000	-	500,000	22,597,360
2554	624,000	478,000	21,863,000	61,000	-	-	23,026,000	600,000	-	600,000	23,626,000

ตารางที่ 4.2 สรุปรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2554 เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หน่วยงาน: งานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยว, งานกีฬาและนันทนาการ และ งานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

ปีงบประมาณ	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน	รายจ่ายอื่นๆ	รวมรายจ่ายประจำ	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รวมค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รวมทั้งสิ้น
งานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยว											
2553	624,000	561,000	1,725,000	50,000	-	-	2,960,000	10,000	-	10,000	2,970,000
2554	679,000	609,000	2,440,000	63,000	-	-	3,791,000	20,000	-	20,000	3,811,000
งานกีฬาและนันทนาการ											
2553	-	-	830,000	-	60,000	-	890,000	-	-	-	890,000
2554	-	-	630,000	-	30,000	-	660,000	-	-	-	660,000
งานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล											
2553	592,520	803,840	20,640,000	61,000	-	-	22,097,360	500,000	-	500,000	22,597,360
2554	624,000	478,000	21,863,000	61,000	-	-	23,026,000	600,000	-	600,000	23,626,000

จากตาราง 4.1 สรุปรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548-2554 ของหน่วยงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ.2548-2552 เทศบาลเมืองหัวหินมีการใช้งบประมาณในด้านงานกำจัดขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ในปี 2548 ใช้งบประมาณ 2,825,602 บาท ในปีงบประมาณ 2549 ใช้งบประมาณ 3,133,662 บาท ในปีงบประมาณ 2550 ใช้งบประมาณ 3,804,620 บาท ในปี 2551 ใช้งบประมาณ 4,348,200 บาท ในปี 2552 ใช้งบประมาณ 5,629,260 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2553-2554 เทศบาลฯมีการใช้งบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมาก คือ ในปี 2553 ใช้งบประมาณ 22,597,360 บาท และในปี 2554 ใช้งบประมาณ 23,626,000 บาท

จากตาราง 4.2 สรุปรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2554 ของงานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยว งานกีฬาและนันทนาการ และงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พบว่า เมื่อเปรียบเทียบมูลค่างบประมาณการใช้จ่ายทั้ง 3 หน่วยงาน งานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมีการใช้จ่ายมากกว่าและใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นหลายเท่ามีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ข้อมูลเชิงปริมาณที่พบว่าประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อมีการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือกลับพบว่าโดยลึกซึ่งแล้วประชาชนยังมีความประสงค์ให้เทศบาลฯปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงให้ความเห็นว่าการใช้งบประมาณยังมีความคุ้มค่าไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ควรเพิ่มมาตรการหรือยุทธศาสตร์ด้านการประเมินและพัฒนาคุณภาพการจัดการ โดยประชาชนให้มากยิ่งขึ้นไปอีก

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากข้อมูลเชิงลึก

ในส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพส่วนที่สองผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 31 คน จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินโดยตรง และจากประชาชนในเขตเทศบาลผู้ใช้บริการ รวมทั้งสื่อมวลชน สามารถสรุปผลจากการเก็บข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกในเรื่องประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน จากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 31 คน

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	ดี (+1)	ควร ปรับปรุง (-1)	ไม่มี ความเห็น (0)	จำนวน (n)
1.การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย				
1.1 หลักนิติธรรม	+12	-18	1	31
1.2 หลักการมีส่วนร่วม	+15	-16	0	31
1.3 หลักความโปร่งใส	+10	-15	6	31
1.4 หลักความรับผิดชอบ	+11	-18	2	31
1.5 หลักการตรวจสอบได้	+12	-14	5	31
1.6 หลักความคุ้มค่า	+14	-13	4	31
1. ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย				
2.1 การตรงต่อเวลา	+23	-8	0	31
2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม	+27	-4	0	31
2. การลดปริมาณขยะ				
3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท	+8	-21	2	31
3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่	+15	-12	4	31
3. วิธีการกำจัดขยะ				
4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ	+9	-22	0	31
4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ	+8	-22	1	31
4. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย				
5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ	+2	-28	1	31
5.2 การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	+1	-29	1	31
5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ	+1	-29	1	31

ตารางที่ 4.4 สรุปผลค่า IOC ของผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์จำนวน 31 คน

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของ เทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	ค่า IOC	ผลสรุป
1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย	-0.10	ควรปรับปรุง
1.1 หลักนิติธรรม	-0.19	ควรปรับปรุง
1.2 หลักการมีส่วนร่วม	-0.03	ควรปรับปรุง
1.3 หลักความโปร่งใส	-0.16	ควรปรับปรุง
1.4 หลักความรับผิดชอบ	-0.22	ควรปรับปรุง
1.5 หลักการตรวจสอบได้	-0.06	ควรปรับปรุง
1.6 หลักความคุ้มค่า	0.03	ควรปรับปรุง
2. ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย	0.61	ใช้ได้
2.1 การตรงต่อเวลา	0.48	ควรปรับปรุง
2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม	0.74	ใช้ได้
3. การลดปริมาณขยะ	-0.16	ควรปรับปรุง
3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท	-0.42	ควรปรับปรุง
3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่	0.09	ควรปรับปรุง
4. วิธีการกำจัดขยะ	-0.43	ควรปรับปรุง
4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ	-0.42	ควรปรับปรุง
4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ	-0.45	ควรปรับปรุง
5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย	-0.88	ควรปรับปรุง
5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ	-0.83	ควรปรับปรุง
5.2 การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	-0.90	ควรปรับปรุง
5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ	-0.90	ควรปรับปรุง
สรุป ค่า IOC = $\frac{(-0.10)+0.61+(-0.16)+(-0.43)+(-0.88)}{5} = \frac{-0.96}{5} = -0.19$		ควรปรับปรุง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า ควรปรับปรุง จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า “อยากให้คนที่เข้ามาแล้วอยากทำงานกวาดจริงๆ ไม่ใช่เข้ามาสักพักก็ย้ายกอง สุดท้ายรับมาก็ไม่ยอมทำแล้วก็ทำเรื่องย้ายกองอย่างนี้คนกวาดก็ไม่พอสักที แล้วก็การประเมินผลงานของคนทำงานขยัน ตั้งใจทำงาน ก็อยากให้ประเมินอย่างยุติธรรม เป็นกำลังใจให้แก่คนตั้งใจทำงาน” (โปรง สังทอง, เม.ย. 55) “ควรจะมีการปลูกจิตสำนึกกับประชาชนเป็นสำคัญ ควบคู่กับการใช้กฎหมาย” (ภูตเสวก เสวกวรรณกร, มี.ค.55) “หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการลงมา ดูปัญหาบ้าง จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นและด้วยเป็นเมืองท่องเที่ยวควรมีการปรับปรุงพัฒนา แก้ไข การดำเนินงานให้ดีกว่านี้” (อภิชาติ หงษ์สกุล, มี.ค.55) “เทศบาลต้องปรับปรุงระบบการจัดการขยะมูลฝอย การติดตามงานร้องเรียน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานให้มีความเป็นธรรมมากกว่านี้” (ผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์ออกนาม, มิ.ย. 55)

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินในแง่ของการให้บริการ ความตรงต่อเวลาและความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม พบว่า ใช้ได้ จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า “ค่อนข้างตรง เพราะพื้นที่ของเทศบาลเรานั้นกว้าง และพื้นที่การจัดเก็บขยะของเราจะไปติด ช่วงเวลาจราจรบ้าง ทำให้เวลาขยับออกไปบ้าง แต่โดยภาพรวมถือว่าใช้ได้ครับ” (จิรวัฒน์ พรหมณี, มี.ค.55) “ตรงเวลารับ เพราะอย่างบ้านผมก็มาตรงเวลาเป็นประจำทุกวัน” (ทวีสิน พัฒนาภิรต, เม.ย. 55) “ตรงเวลาแต่มีบางครั้งที่เทศบาลไม่ตรงแต่ส่วนใหญ่ตรงครับ” (พิษณุ กล้าขาย, พ.ค. 55)

3. การลดปริมาณขยะของเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า ควรปรับปรุง จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า “การให้ประชาชนคัดแยกขยะแล้วเทศบาลยังเอาไปฝังกลบหรือเผารวมกันอีกหรือเปล่า ไม่รู้จะคัดแยกไปเพื่ออะไร หากเทศบาลยังเอาไปรวมกันอีก” (นายคมสัน ลีลาภิตรากุล, มิ.ย. 55)

4. วิธีการกำจัดขยะของเทศบาลเมืองหัวหินในแง่ของความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบัน พบว่า ควรปรับปรุง จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า “ปัจจุบันวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลยังมีความไม่เหมาะสมเพราะรูปแบบในการจัดการปริมาณของขยะที่มีอยู่โดยการฝังกลบนั้นยังขาดหลักการ วิธีการ ในรูปแบบผสมผสานในการแปรรูป การฝังกลบจึงไม่ถูกต้อง” (ชานาญ เพ็งเจาะ, มี.ค. 55)

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า ควรปรับปรุง จากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า “ยังต้องปรับปรุง เพราะทำกันอย่างไม่ค่อยต่อเนื่อง ไม่ค่อยได้ทำและไม่มีการติดตามเลย” (ผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์ออกนาม, มิ.ย. 55) “การรณรงค์ของเทศบาลต้องปรับปรุง ถือว่ายังอ่อนมากเกินไป” (ครุณี รัตโนภาส, พ.ค.55)

สรุปภาพรวมประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักธรรมาภิบาล คือ ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ พบว่า

1. เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นและควรสร้างจิตสำนึกของประชาชนต่อสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง และนำเทศบัญญัติเข้ามาควบคุม ลงโทษอย่างจริงจัง
2. เทศบาลควรมีการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบ ง่ายต่อการตรวจสอบและมีความโปร่งใส
3. เจ้าหน้าที่กองงานสาธารณะสุขควรมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาร้องเรียนเรื่องขยะมูลฝอย
4. ควรนำเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด(CCTV) มาใช้ควบคู่กับเทศบัญญัติเพื่อควบคุมผู้กระทำความผิด ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง
5. การกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองหัวหิน ควรมีการคัดแยกขยะก่อนการฝังกลบเพื่อลดปัญหามลพิษในบ่อขยะสุคืนและน้ำใต้ดิน
6. ปรับปรุงการณรงค์ประชาสัมพันธ์เรื่องการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง สร้างจิตสำนึกประชาชนต่อการรักษาความสะอาดให้ความร่วมมือ เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง เป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง รวมทั้งมีการติดตามผลโครงการต่างๆ
7. ควรจัดให้มีถังขยะมูลฝอยชนิดแยกประเภทขยะให้ชุมชน

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

1. ปัจจัยภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

3. หาความสัมพันธ์ปัจจัยภูมิหลังของตัวแปร กับประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล

4. สรุปและข้อเสนอแนะ

และเพื่อให้การนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลทางสถิติเข้าใจความหมายทางสัญลักษณ์ ผู้วิจัยขอนำเสนอความหมายของสัญลักษณ์ทางสถิติ ดังต่อไปนี้

Mean คือ ค่าเฉลี่ย หาได้จากการนำค่าทุกค่ามารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล

SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นค่าที่บ่งบอกถึงการกระจายของข้อมูล

T-value คือ การหาคุณภาพรายข้อ

Sig. คือ ค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับสมมติฐาน H_0

F คือ ค่าสถิติที่คำนวณได้จากข้อมูลตัวอย่างจะใช้เทียบกับค่าจากตาราง

N คือ ค่าแสดงจำนวนประชากรของแต่ละกลุ่มย่อย (คน)

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย	183	46.2
หญิง	213	53.6
อายุ		
18ปี	76	19.2
19-30ปี	113	28.5
31-40ปี	105	26.5
41ปีขึ้นไป	102	25.8
รายได้ต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	36	9.1
ไม่เกิน 6,000 บาท	177	44.7
6,001-10,000 บาท	145	36.1
10,001 บาทขึ้นไป	40	10.1
การศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	54	13.6
ประถมศึกษา	166	41.9
มัธยมศึกษา	149	37.6
ปวส./อนุปริญญาขึ้นไป	27	6.8
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	69	17.4
นักเรียน นักศึกษา	117	29.5
รับจ้างทั่วไป	150	37.9
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้างเอกชน/อื่นๆ	60	15.2
ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน		
ไม่เกิน 10 ปี	78	19.7
11-15ปี	106	26.8
16 ปีขึ้นไป	212	53.5
รวม	396	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบผลการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะชีวะทางสังคมและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 53.8 และเพศชาย ร้อยละ 46.2

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19 - 30 ปี ร้อยละ 28.5 รองลงมาอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 26.5 อายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 25.8 และอายุ 18 ปี ร้อยละ 19.2 น้อยที่สุดตามลำดับ

รายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 44.7 มีรายได้ระหว่าง 6,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 36.1 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 10.1 และผู้ที่ไม่มียาได้ ร้อยละ 9.1 น้อยที่สุด

การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 41.9 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 37.6 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 13.6 และระดับอนุปริญญาขึ้นไป ร้อยละ 6.8 น้อยที่สุดตามลำดับ

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 37.9 รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 29.5 ทำธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้างเอกชน/อื่นๆ ร้อยละ 15.2 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 17.4

ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลหัวหิน ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหินมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 53.5 รองลงมาพักอาศัยอยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี ร้อยละ 26.8 และพักอาศัยอยู่ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ 19.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ภาพรวม)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
1. การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง	3.94	0.86	มาก
2. เทศบาลจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ต่อการออก เทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน	3.61	0.87	มาก
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับงานรักษาความสะอาดต่างๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน	3.57	0.85	มาก
4. เมื่อรับเรื่องร้องเรียนเรื่องขยะมูลฝอยจากประชาชนแล้วเทศบาลเร่งดำเนินการและรายงานผลให้ทราบ	3.53	0.93	มาก
5. การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลมีความชัดเจน ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย, ระเบียบและข้อบังคับ	3.47	0.90	มาก
6. การบริหารงานขยะมูลฝอยของเทศบาลมีการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึงตามกฎหมายบัญญัติ	3.54	0.92	มาก
7. ผู้บริหารมีนโยบายรณรงค์ให้บุคลากรงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักนิติธรรม	3.52	0.83	มาก
8. เทศบาลมีการปฏิรูปกฎระเบียบรักษาความสะอาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	3.49	0.97	มาก
9. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม	3.86	0.89	มาก
10. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีมนุษยสัมพันธ์, มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ	3.68	0.90	มาก
11. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีความซื่อสัตย์สุจริต, ถือมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม	3.59	0.90	มาก
12. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม	3.59	0.92	มาก
13. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีจิตสำนึก,	3.51	0.86	มาก

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจต่อการให้บริการประชาชน			
14. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม	3.50	0.90	มาก
15. การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลได้รับการยอมรับจากประชาชน	3.50	0.90	มาก
16. การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลเน้นในหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน	3.57	1.01	มาก
17. การบริหารงานรักษาความสะอาด และโครงการต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ	3.81	0.93	มาก
18. เปิดโอกาสให้ประชาชน และพนักงานติดตามตรวจสอบแผนงานรวมทั้งโครงการต่างๆของงานรักษาความสะอาด และการใช้งบประมาณได้	3.53	0.88	มาก
19. การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอย มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก	3.56	0.80	มาก
20. นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เหมาะสมกับโครงสร้างเทศบาลและง่ายต่อการปฏิบัติ	3.52	0.90	มาก
21. ค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย และการจัดงบประมาณ กระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม	3.51	0.85	มาก
22. กระบวนการทำงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา	3.54	0.85	มาก
23. เทศบาลกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณชน	3.46	0.88	มาก
24. ข้อมูลข่าวสารงานจัดการขยะมูลฝอยเผยแพร่ต่อสาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง	3.48	0.95	มาก
25. เทศบาลการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานจัดการขยะมูลฝอยที่มีความสำคัญและที่มีผลกระทบต่อชุมชน	3.69	1.05	มาก

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
26. พนักงานรักษาความสะอาดทุกคนมีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ รวมทั้งสามารถตรวจสอบผู้บริหารได้อย่างแท้จริง	3.52	0.93	มาก
27. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	3.60	0.88	มาก
28. ในการประชุมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ได้ โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชน	3.41	0.96	มาก
29. ผู้บริหารงานและพนักงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอแนะ, ข้อร้องเรียนงานจัดการขยะมูลฝอยไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ	3.47	0.93	มาก
30. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอย	3.40	0.93	มาก
31. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย	3.41	0.94	มาก
32. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมต่างๆในชุมชน ด้านงานรักษาความสะอาดของเทศบาล	3.50	1.01	มาก
33. มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่แสดงไว้ ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้	3.82	0.95	มาก
34. เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.83	มาก
35. เทศบาลจัดให้มีบริการงานรักษาความสะอาดอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึงทุกชุมชน	3.60	0.80	มาก
36. การให้บริการงานรักษาความสะอาดของเทศบาลสนองตรงต่อความต้องการของชุมชน	3.53	0.90	มาก

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
37. ใช้เวลาการปฏิบัติงานรักษาความสะอาดที่เหมาะสมไม่เลือกปฏิบัติ	3.51	0.94	มาก
38. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดคำนึงถึง ความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.63	0.93	มาก
39. พนักงานรักษาความสะอาดเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการ ปฏิบัติงาน ใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะแก้ไข	3.57	0.94	มาก
40. ผู้บริหารและพนักงานรักษาความสะอาดมีความกล้าหาญพร้อม ที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน	3.49	0.94	มาก
41. การจัดการขยะมูลฝอยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วม	3.77	0.96	มาก
42. มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในเทศบาล	3.60	0.93	มาก
43. งานจัดการขยะการจัดอาคารสถานที่, เครื่องมือและอุปกรณ์ จัด ได้มีความเหมาะสม สะอาดและมีความทันสมัย	3.59	0.87	มาก
44. การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรงานจัดการขยะมูลฝอยมีความ เหมาะสมและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่	3.53	0.89	มาก
45. การใช้งบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยมีความคุ้มค่า เมื่อ เปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลได้ตั้งเป้าไว้	3.47	0.93	มาก
46. เทศบาลมีการสำรวจความพึงพอใจประชาชนต่อพนักงานรักษา ความสะอาดในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.42	0.98	มาก
47. การปฏิบัติงานรักษาความสะอาดของเทศบาลมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	3.47	0.92	มาก
48. ผลการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลสร้างความพึง พอใจให้กับประชาชน	3.43	1.04	มาก
รวม	3.56	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบผลการศึกษาดังนี้

2. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ภาพรวม)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.56 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึงเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.94 (ด้านหลักนิติธรรม) รองลงมาคือผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ค่าเฉลี่ย = 3.86 (ด้านหลักคุณธรรม) และเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอย เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.40 (ด้านหลักการมีส่วนร่วม) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักนิติธรรม)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
1. การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง	3.94	0.86	มาก
2. เทศบาลจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ต่อการออก เทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน	3.61	0.87	มาก
3. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับงานรักษาความสะอาดต่างๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน	3.57	0.85	มาก
4. เมื่อรับเรื่องร้องเรียนเรื่องขยะมูลฝอยจากประชาชนแล้วเทศบาลเร่งดำเนินการและรายงานผลให้ทราบ	3.53	0.93	มาก
5. การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลมีความชัดเจน ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย, ระเบียบและข้อบังคับ	3.47	0.90	มาก
6. การบริหารงานขยะมูลฝอยของเทศบาลมีการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึงตามกฎหมายบัญญัติ	3.54	0.92	มาก

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
7. ผู้บริหารมีนโยบายรณรงค์ให้บุคลากรงานรักษาความสะอาดปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักนิติธรรม	3.52	0.83	มาก
8. เทศบาลมีการปฏิรูปกฎระเบียบรักษาความสะอาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	3.49	0.97	มาก
รวม	3.58	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบผลการศึกษาดังนี้

3. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักนิติธรรม)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.58 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึงเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.94 รองลงมาคือเทศบาลจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ต่อการออก เทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน ค่าเฉลี่ย = 3.61 และการบริหารงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลมีความชัดเจนปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย, ระเบียบและข้อบังคับเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักคุณธรรม)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
9. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม	3.86	0.89	มาก
10. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีมนุษยสัมพันธ์, มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ	3.68	0.90	มาก
11. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีความซื่อสัตย์สุจริต, ถ้อยมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม	3.59	0.90	มาก
12. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม	3.59	0.92	มาก
13. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีจิตสำนึก, ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจต่อการให้บริการประชาชน	3.51	0.86	มาก
14. ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม	3.50	0.90	มาก
15. การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลได้รับการยอมรับจากประชาชน	3.50	0.90	มาก
16. การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลเน้นในหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน	3.57	1.01	มาก
รวม	3.60	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบผลการศึกษาดังนี้

4. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักคุณธรรม)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.86 รองลงมาคือผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาด มีมนุษยสัมพันธ์, มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ค่าเฉลี่ย = 3.68 และการ

บริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลได้รับการยอมรับจากประชาชนเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านความโปร่งใส)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
17. การบริหารงานรักษาความสะอาด และ โครงการต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ	3.81	0.93	มาก
18. เปิดโอกาสให้ประชาชน และพนักงานติดตามตรวจสอบแผนงานรวมทั้งโครงการต่างๆของงานรักษาความสะอาด และการใช้งบประมาณได้	3.53	0.88	มาก
19. การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอย มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก	3.56	0.80	มาก
20. นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เหมาะสมกับโครงสร้างเทศบาลและง่ายต่อการปฏิบัติ	3.52	0.90	มาก
21. ค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย และการจัดงบประมาณ กระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม	3.51	0.85	มาก
22. กระบวนการทำงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา	3.54	0.85	มาก
23. เทศบาลกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณชน	3.46	0.88	มาก
24. ข้อมูลข่าวสารงานจัดการขยะมูลฝอยเผยแพร่ต่อสาธารณะชน มีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง	3.48	0.95	มาก
รวม	3.55	0.88	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบผลการศึกษาดังนี้

5. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักความโปร่งใส)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใสในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.55 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า การบริหารงานรักษาความสะอาด และ โครงการต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.81 รองลงมาคือการบริหารงานจัดการขยะมูลฝอย มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก ค่าเฉลี่ย = 3.56 และเทศบาลกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณชนเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.46 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักการมีส่วนร่วม)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
25. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานจัดการขยะมูลฝอยที่มีความสำคัญและที่มีผลกระทบต่อชุมชน	3.69	1.05	มาก
26. พนักงานรักษาความสะอาดทุกคนมีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ รวมทั้งสามารถตรวจสอบผู้บริหารได้อย่างแท้จริง	3.52	0.93	มาก
27. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	3.60	0.88	มาก
28. ในการประชุมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ได้ โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชน	3.41	0.96	มาก
29. ผู้บริหารงานและพนักงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอแนะ, ข้อร้องเรียนงานจัดการขยะมูลฝอยไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ	3.47	0.93	มาก
30. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอย	3.40	0.93	มาก
31. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการ	3.41	0.94	มาก

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
แก้ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย			
32. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมต่างๆในชุมชน ด้านงานรักษาความสะอาดของเทศบาล	3.50	1.01	มาก
รวม	3.50	095	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบผลการศึกษาดังนี้

6. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักการมีส่วนร่วม)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.50 เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เทศบาลการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานจัดการขยะมูลฝอยที่มีความสำคัญและที่มีผลกระทบต่อชุมชน เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.69 รองลงมาคือเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ค่าเฉลี่ย = 3.60 และเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอยเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักความรับผิดชอบ)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
33. มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่แถลงไว้ ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้	3.82	0.95	มาก
34. เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.83	มาก
35. เทศบาลจัดให้มีบริการงานรักษาความสะอาดอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึงทุกชุมชน	3.60	0.80	มาก

36. การให้บริการงานรักษาความสะอาดของเทศบาลสนองตรงต่อความต้องการของชุมชน	3.53	0.90	มาก
37. ใช้เวลาการปฏิบัติงานรักษาความสะอาดที่เหมาะสมไม่เลือกปฏิบัติ	3.51	0.94	มาก
38. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดคำนึงถึงความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในชุมชน	3.63	0.93	มาก
39. พนักงานรักษาความสะอาดเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะแก้ไข	3.57	0.94	มาก
40. ผู้บริหารและพนักงานรักษาความสะอาดมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน	3.49	0.94	มาก
รวม	3.60	090	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบผลการศึกษาดังนี้

7. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักความรับผิดชอบ)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่แถลงไว้ ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.82 รองลงมาคือเทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ย = 3.66 และผู้บริหารและพนักงานรักษาความสะอาดมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.49 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักความคุ้มค่า)

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
41. การจัดการขยะมูลฝอยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วม	3.77	0.96	มาก
42. มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในเทศบาล	3.60	0.93	มาก
43. งานจัดการขยะการจัดอาคารสถานที่, เครื่องมือและอุปกรณ์ จัดได้มีความเหมาะสม สว่างและมีคามทันสมัย	3.59	0.87	มาก
44. การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรงานจัดการขยะมูลฝอยมีความเหมาะสมและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่	3.53	0.89	มาก
45. การใช้งบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลได้ตั้งเป้าไว้	3.47	0.93	มาก
46. เทศบาลมีการสำรวจความพึงพอใจประชาชนต่อพนักงานรักษาความสะอาดในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.42	0.98	มาก
47. การปฏิบัติงานรักษาความสะอาดของเทศบาลมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	3.47	0.92	มาก
48. ผลการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน	3.43	1.04	มาก
รวม	3.53	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบผลการศึกษาดังนี้

8. ระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (ด้านหลักความคุ้มค่า)

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่าในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.53 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วม เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.77 รองลงมาคือมีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในเทศบาล ค่าเฉลี่ย = 3.60 และเทศบาลมีการสำรวจความพึงพอใจประชาชนต่อพนักงานรักษาความสะอาดในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงระดับประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล

รายการ	Mean	S.D.	แปลผล
1. การตรงต่อเวลาการจัดเก็บ	3.90	1.01	มาก
2. ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม	3.60	1.01	มาก
3. การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท	3.52	0.90	มาก
4. การลดปริมาณขยะด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่	3.42	1.00	มาก
5. การกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบ	3.56	0.99	มาก
6. การรณรงค์การคัดแยกขยะ	3.38	0.99	ปานกลาง
7. การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่	3.37	1.00	ปานกลาง
8. มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกเพื่อลดปริมาณขยะ	3.44	1.01	มาก
รวม	3.52	1.00	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบผลการศึกษาดังนี้

9. ระดับประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.52 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า การตรงต่อเวลาการจัดเก็บ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.90 รองลงมาคือความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ค่าเฉลี่ย = 3.60 และการคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.37 ตามลำดับ

10. การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านภูมิหลัง ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตามคือประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติที่แตกต่างกันตามลักษณะของตัวแปร และปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

10.1 สมมติฐานที่ 1 “เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการทดสอบความแปรปรวน (t-test) ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลกับเพศ

ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	ชาย (n=183)		หญิง (n=213)		t-value	Sig.
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
หลักนิติธรรม	3.63	0.54	3.55	0.56	1.490	.137
หลักคุณธรรม	3.63	0.57	3.57	0.58	.938	.349
หลักความโปร่งใส	3.59	0.51	3.51	0.56	1.459	.145
หลักการมีส่วนร่วม	3.48	0.57	3.52	0.57	-.727	.468
หลักความรับผิดชอบ	3.58	0.55	3.61	0.55	-.572	.567
หลักความคุ้มค่า	3.53	0.58	3.54	0.58	-.279	.781
ประสิทธิผล	3.51	0.61	3.51	0.60	-.021	.983

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม กับเพศ พบว่า มีค่า $t = -.021$ และ ค่า Sig. = .983 ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ทั้ง 6 ด้านได้แก่ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6. ด้านหลักความคุ้มค่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึง **ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1**

10.2 สมมติฐานที่ 2 “อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบรายค่าของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามอายุ

ประสิทธิผลการจัดการขยะ มูลฝอยของเทศบาลเมือง หัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	Mean	18 ปี (n=76)	19-30 ปี (n=113)	31-40 ปี (n=105)	41 ปีขึ้นไป (n=102)
หลักนิติธรรม					
18 ปี	3.54				
19-30 ปี	3.54				
31-40 ปี	3.62				
41 ปีขึ้นไป	3.63				
ค่าสถิติ F = 0.715 Sig. = 0.543					
หลักคุณธรรม					
18 ปี	3.46				
19-30 ปี	3.56				
31-40 ปี	3.67				
41 ปีขึ้นไป	3.68				
ค่าสถิติ F = 2.826 Sig. = 0.039*					
หลักความโปร่งใส					
18 ปี	3.51				
19-30 ปี	3.50				
31-40 ปี	3.59				
41 ปีขึ้นไป	3.60				
ค่าสถิติ F = 0.979 Sig. = 0.402					
หลักการมีส่วนร่วม					
18 ปี	3.36				
19-30 ปี	3.52				
31-40 ปี	3.51				
41 ปีขึ้นไป	3.57				
ค่าสถิติ F = 2.266 Sig. = 0.080					
หลักความรับผิดชอบ					

18 ปี	3.44				
19-30 ปี	3.61				
31-40 ปี	3.61				
41 ปีขึ้นไป	3.70	*			
ค่าสถิติ F = 3.510 Sig. = 0.015*					
หลักความคุ้มค่า					
18 ปี	3.38				
19-30 ปี	3.50				
31-40 ปี	3.59				
41 ปีขึ้นไป	3.63	*			
ค่าสถิติ F = 1.038 Sig. = 0.025*					
ประสิทธิผลการจัดการขยะ					
18 ปี	3.48				
19-30 ปี	3.46				
31-40 ปี	3.49				
41 ปีขึ้นไป	3.60				
ค่าสถิติ F = 1.143 Sig. = 0.332					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ด้วยวิธี One-way Anova มีค่า F = 1.143 และค่า Sig. = 0.332 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้

1. ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป
2. ด้านหลักความคุ้มค่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึง **ยอมรับ สมมติฐานที่ 2**

10.3 สมมติฐานที่ 3 “รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบรายกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามรายได้

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	Mean	ไม่มีรายได้ (n=36)	ไม่เกิน 6,000 บาท (n=177)	6,001-10,000 บาท (n=143)	มากกว่า 10,000 บาท (n=40)
หลักนิติธรรม					
ไม่มีรายได้	3.52				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.58				
6,001-10,000 บาท	3.60				
มากกว่า 10,000 บาท	3.62				
ค่าสถิติ F = 0.282 Sig. = 0.860					
หลักคุณธรรม					
ไม่มีรายได้	3.60				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.55				
6,001-10,000 บาท	3.64				
มากกว่า 10,000 บาท	3.68				
ค่าสถิติ F = 0.981 Sig. = 0.402					
หลักความโปร่งใส					
ไม่มีรายได้	3.52				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.54				
6,001-10,000 บาท	3.56				
มากกว่า 10,000 บาท	3.58				
ค่าสถิติ F = 0.129 Sig. = 0.943					
หลักการมีส่วนร่วม					
ไม่มีรายได้	3.68				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.48				
6,001-10,000 บาท	3.52				
มากกว่า 10,000 บาท	3.36				
ค่าสถิติ F = 2.071 Sig. = 0.104					

หลักความรับผิดชอบ					
ไม่มีรายได้	3.82				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.54				
6,001-10,000 บาท	3.64				
มากกว่า10,000 บาท	3.53				
ค่าสถิติ F = 3.000 Sig. = 0.031*					
หลักความคุ้มค่า					
ไม่มีรายได้	3.73				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.47				
6,001-10,000 บาท	3.58				
มากกว่า10,000 บาท	3.45				
ค่าสถิติ F = 2.642 Sig. = 0.049*					
ประสิทธิผลการจัดการขยะ					
ไม่มีรายได้	3.73				
ไม่เกิน 6,000 บาท	3.49				
6,001-10,000 บาท	3.53				
มากกว่า10,000 บาท	3.29	*			
ค่าสถิติ F = 3.588 Sig. = 0.014*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ด้วยวิธี One-way Anova มีค่า F = 3.588 และค่า Sig. = 0.014 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างไม่มีรายได้ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 6,001-10,000 บาท

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 2. ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe ไม่พบคู่ที่แตกต่าง ดังนั้นจึง **ยอมรับ สมมติฐานที่ 3**

10.4 สมมติฐานที่ 4 “ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบรายกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามระดับการศึกษา

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	Mean	ไม่ได้เรียนหนังสือ (n=54)	ประถมศึกษา (n=166)	มัธยมศึกษา (n=149)	อนุปริญญาขึ้นไป (n=27)
หลักนิติธรรม					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.85				
ประถมศึกษา	3.51	*			
มัธยมศึกษา	3.55	*			
อนุปริญญาขึ้นไป	3.66				
ค่าสถิติ F = 5.601 Sig. = 0.001*					
หลักคุณธรรม					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.69				
ประถมศึกษา	3.56				
มัธยมศึกษา	3.61				
อนุปริญญาขึ้นไป	3.61				
ค่าสถิติ F = 0.767 Sig. = 0.513					
หลักความโปร่งใส					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.61				
ประถมศึกษา	3.55				
มัธยมศึกษา	3.54				
อนุปริญญาขึ้นไป	3.52				
ค่าสถิติ F = 0.252 Sig. = 0.860					
หลักการมีส่วนร่วม					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.54				
ประถมศึกษา	3.46				
มัธยมศึกษา	3.54				
อนุปริญญาขึ้นไป	3.45				
ค่าสถิติ F = 0.720 Sig. = 0.540					
หลักความรับผิดชอบ					

ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.69				
ประถมศึกษา	3.55				
มัธยมศึกษา	3.66				
อนุปริญญาขึ้นไป	3.44				
ค่าสถิติ F = 2.366 Sig. = 0.071					
หลักความคุ้มค่า					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.67				
ประถมศึกษา	3.49				
มัธยมศึกษา	3.55				
อนุปริญญาขึ้นไป	3.46				
ค่าสถิติ F = 1.422 Sig. = 0.236					
ประสิทธิผลการจัดการขยะ					
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.72				
ประถมศึกษา	3.50				
มัธยมศึกษา	3.47				
อนุปริญญาขึ้นไป	3.32				
ค่าสถิติ F = 3.383 Sig. = 0.018*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ด้วยวิธี One-way Anova มีค่า F = 3.383 และค่า Sig. = 0.018 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา
2. กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึง **ยอมรับ สมมติฐานที่ 4**

10.5 สมมติฐานที่ 5 “อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบรายกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามอาชีพ

ประสิทธิผลการจัดการขยะ มูลฝอยของเทศบาลเมือง หัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	Mean	ไม่ได้ ประกอบอาชีพ (n=69)	นักเรียน/ นักศึกษา (n=117)	รับจ้าง ทั่วไป (n=150)	ธุรกิจส่วนตัว/ ลูกจ้าง/อื่นๆ (n=60)
หลักนิติธรรม					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.75	*			
นักเรียน/นักศึกษา	3.55				
รับจ้างทั่วไป	3.52				
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ	3.62				
ค่าสถิติ F = 3.120 Sig. = 0.026*					
หลักคุณธรรม					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.73				
นักเรียน/นักศึกษา	3.53				
รับจ้างทั่วไป	3.55				
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ	3.70				
ค่าสถิติ F = 2.588 Sig. = 0.053					
หลักความโปร่งใส					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.66				
นักเรียน/นักศึกษา	3.57				
รับจ้างทั่วไป	3.47				
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ	3.59				
ค่าสถิติ F = 2.430 Sig. = 0.065					
หลักการมีส่วนร่วม					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.60				
นักเรียน/นักศึกษา	3.51				
รับจ้างทั่วไป	3.43				
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ	3.54				
ค่าสถิติ F = 1.461 Sig. = 0.225					
หลักความรับผิดชอบ	3.76				

ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.59				
นักเรียน/นักศึกษา	3.53				
รับจ้างทั่วไป	3.61	*			
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ					
ค่าสถิติ F = 2.813 Sig. = 0.039*					
หลักความคุ้มค่า					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.66				
นักเรียน/นักศึกษา	3.48				
รับจ้างทั่วไป	3.51				
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ	3.56				
ค่าสถิติ F = 1.567 Sig. = 0.197					
ประสิทธิผลการจัดการขยะ					
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.63				
นักเรียน/นักศึกษา	3.56				
รับจ้างทั่วไป	3.47				
ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ	3.36				
ค่าสถิติ F = 2.755 Sig. = 0.042*					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ด้วยวิธี One-way Anova มีค่า F = 2.755 และค่า Sig. = 0.042 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe ไม่พบคู่ที่แตกต่าง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านหลักนิติธรรมพบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ แตกต่างกับผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

2. ด้านหลักความรับผิดชอบพบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ แตกต่างกับผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึง **ยอมรับสมมติฐานที่ 5**

10.6 สมมติฐานที่ 6 “ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบรายกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลหัวหิน

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูล ฝอยของเทศบาลเมือง หัวหินตามหลักธรรมาภิบาล	Mean	1 – 10 ปี (n=78)	11 – 15 ปี (n=106)	16 ปีขึ้นไป (n=212)
หลักนิติธรรม				
1 – 10 ปี	3.52			
11 – 15 ปี	3.64			
16 ปีขึ้นไป	3.58			
ค่าสถิติ F = 1.037 Sig. = 0.356				
หลักคุณธรรม				
1 – 10 ปี	3.48			
11 – 15 ปี	3.67			
16 ปีขึ้นไป	3.61			
ค่าสถิติ F = 2.516 Sig. = 0.082				
หลักความโปร่งใส				
1 – 10 ปี	3.40			
11 – 15 ปี	3.58			
16 ปีขึ้นไป	3.59	*		
ค่าสถิติ F = 3.747 Sig. = 0.024*				
หลักการมีส่วนร่วม				
1 – 10 ปี	3.31			
11 – 15 ปี	3.59	*		
16 ปีขึ้นไป	3.52	*		
ค่าสถิติ F = 6.177 Sig. = 0.002*				
หลักความรับผิดชอบ				
1 – 10 ปี	3.48			
11 – 15 ปี	3.67			
16 ปีขึ้นไป	3.61			

ค่าสถิติ F = 2.708 Sig. = 0.068				
หลักความคุ้มค่า				
1 – 10 ปี	3.44			
11 – 15 ปี	3.60			
16 ปีขึ้นไป	3.54			
ค่าสถิติ F = 1.785 Sig. = 0.169				
ประสิทธิผลการจัดการขยะ				
1 – 10 ปี	3.25			
11 – 15 ปี	3.49	*		
16 ปีขึ้นไป	3.61	*		
ค่าสถิติ F = 10.388 Sig. = 0.000*				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ด้วยวิธี One-way Anova มีค่า F = 10.388 และค่า Sig. = 0.000 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 1-10 ปี แตกต่างกับผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 16 ปีขึ้นไป

2. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 11-15 ปี แตกต่างกับผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านหลักความโปร่งใสพบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 1-10 ปี แตกต่างกับผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

2. ด้านหลักการมีส่วนร่วมพบคู่ที่แตกต่างดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 1-10 ปี แตกต่างกับผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 16 ปีขึ้นไป และ 2. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 11-15 ปี แตกต่างกับผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึง **ยอมรับ สมมติฐานที่ 6**

ตารางที่ 4.20 แสดงสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สรุปการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐาน	สมมติฐาน	
สมมติฐาน ที่ 1	ปฏิเสธสมมติฐาน	กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
สมมติฐาน ที่ 2	ยอมรับสมมติฐาน	พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้ 1. ด้านหลักความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป 2. ด้านหลักความคุ้มค่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
สมมติฐาน ที่ 3	ยอมรับสมมติฐาน	กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างไม่มีรายได้ แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 6,001-10,000 บาท
สมมติฐาน ที่ 4	ยอมรับสมมติฐาน	กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนหนังสือ แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป
สมมติฐาน ที่ 5	ยอมรับสมมติฐาน	กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรร

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ	สรุปการทดสอบสมมติฐาน
	สมมติฐาน	มาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe ไม่พบคู่ที่แตกต่าง
สมมติฐานที่ 6	ยอมรับสมมติฐาน	กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe พบคู่ที่แตกต่างดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 1-10 ปี แตกต่างกับผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 16 ปีขึ้นไป 2. กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินระหว่าง 11-15 ปี แตกต่างกับผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหินตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะคำถามปลายเปิดจากแบบสอบถาม ได้แก่

- ต้องการให้ปรับปรุงเทศบาลหัวหินมากกว่านี้
- ต้องการถังขยะเพิ่มเป็นบางจุด เพราะถังขยะ น้อยกว่าขยะ
- ขยะในชุมชนเยอะมาก
- ควรมีฝาปิดถังขยะ ป้องกันสุนัขมาตะกรุย
- อยากให้เทศบาลมาเก็บขยะเร็วๆ แจ้งไปบางครั้งทำลึ้ม
- แยกถังขยะแห้งและเปียก และถังขยะสกปรกที่มีอยู่ควรเปลี่ยนได้แล้ว
- ทำความสะอาดกระบะรถขนขยะ
- ถังขยะเหม็นมากไม่ต้องการให้มีถังเลย และไม่ต้องการมีถังขยะเพราะที่อื่นเอามาทิ้งด้วย
- รณรงค์ทิ้งขยะให้เป็นที่
- ตามถนน ตลาดนัด ไม่ควรมีขยะลงเหลือ เทศบาลเข้าไปดูแลหน่อย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

จากบทที่ 1 ที่กล่าวถึง สาเหตุและปัญหาการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ว่า (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล (2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน (3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน และเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการลดปัญหาอุปสรรคของการจัดการขยะมูลฝอย และแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณทำให้ผู้วิจัย สรุปผลที่พบตามวัตถุประสงค์ได้ ดังต่อไปนี้

(1) ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาเอกสารผู้วิจัยพบว่า การใช้งบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยยังคุ้มค่าไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าเรื่องควรปรับปรุง มีดังนี้ หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย การลดปริมาณขยะ วิธีการกำจัดขยะ และการรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

การวิจัยเชิงปริมาณ

จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 396 คน เพศ เพศหญิง ร้อยละ 53.8 และเพศชาย ร้อยละ 46.2 อายุ มีอายุระหว่าง 19 - 30 ปี ร้อยละ 28.5 รองลงมาอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 26.5 อายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 25.8 และอายุ 18 ปี ร้อยละ 19.2 น้อยที่สุดตามลำดับ รายได้ ต่อเดือนต่ำกว่า 6,000 บาท ร้อยละ 44.7 มีรายได้ระหว่าง 6,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 36.1 ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 10.1 และผู้ที่ไม่มียาได้ ร้อยละ 9.1 น้อยที่สุด การศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 41.9 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 37.6 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 13.6 และระดับอนุบาลขึ้นไป ร้อยละ 6.8 น้อยที่สุดตามลำดับ อาชีพ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 37.9 รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 29.5 ทำธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้างเอกชน/อื่น ๆ ร้อยละ 15.2 และไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 17.4 ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลหัวหิน มากกว่า 16 ปีขึ้นไป ร้อยละ 53.5 รองลงมาพักอาศัยอยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี ร้อยละ 26.8 และพักอาศัยอยู่ไม่เกิน 10 ปี ร้อยละ

19.7 ตามลำดับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ภาพรวมในระดับเห็นด้วย มาก ค่าเฉลี่ย = 3.56 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึงเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.94 (ด้านหลักนิติธรรม) รองลงมาคือผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความสะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ค่าเฉลี่ย = 3.86 (ด้านหลักคุณธรรม) และเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอย เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.40 (ด้านหลักการมีส่วนร่วม) ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านภูมิหลัง ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม คือประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติที่แตกต่างกันตามลักษณะของตัวแปร และปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 “เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน” *ปฏิเสธ สมมติฐานที่ 1*

สมมติฐานที่ 2 “อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน” *ยอมรับ สมมติฐานที่ 2*

สมมติฐานที่ 3 “รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน” *ยอมรับ สมมติฐานที่ 3*

สมมติฐานที่ 4 “ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน” *ยอมรับ สมมติฐานที่ 4*

สมมติฐานที่ 5 “อาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน” *ยอมรับ สมมติฐานที่ 5*

สมมติฐานที่ 6 “ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน” *ยอมรับ สมมติฐานที่ 6*

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงและสัมพันธ์กับปัจจัยลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

สรุป

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เมื่อผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งสองส่วนนำมาศึกษาอีกครั้ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ใน

ระดับมาก แต่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรเพิ่มมาตรการหรือยุทธศาสตร์ด้านการประเมินและพัฒนาคุณภาพการจัดการขยะมูลฝอยโดยประชาชนให้มากยิ่งขึ้นไปอีก

(2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสรุปข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 31 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในหลักธรรมชาติ 6 ประการ ในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ควรปรับปรุง

การวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมชาติ ด้านหลักการมีส่วนร่วมในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.50 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานจัดการขยะมูลฝอยที่มีความสำคัญและที่มีผลกระทบต่อชุมชน เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.69 รองลงมาคือเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ค่าเฉลี่ย = 3.60 และเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอยเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.40 ตามลำดับ

สรุป

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เมื่อผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ร่วมกันอีกครั้ง ผู้วิจัยมีมุมมองความคิดเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในตัดสินใจและการกำหนดนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์อย่างทั่วถึง เนื่องจากยังมีภาคประชาชนอีกจำนวนหนึ่งยังมีความประสงค์ต้องการให้เทศบาลเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการแสดงความคิดเห็นและการกำหนดนโยบายให้มากยิ่งขึ้นกว่านี้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าประชาชนสนใจและติดตามการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

(3) ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองหัวหินที่มีในปัจจุบันได้แก่ ไม่สามารถกำหนดตำแหน่งวางถังขยะได้เนื่องจากประชาชนไม่ต้องการให้วางถังขยะหน้าบ้านตนเองและถนนบางเส้นในเขตเทศบาลถูกกำหนดให้เป็นถนนปลอดถังขยะดังนั้นในกรณีที่ประชาชนมีการร้องขอถังขยะเพื่อวางในถนนดังกล่าวต่อบริษัทเอกชน บริษัทเอกชนไม่สามารถดำเนินการจัดวางถังขยะให้ได้ทันที มีความจำเป็นต้องขออนุญาตจากเทศบาลในการวางถังขยะยังผลให้เป็นสาเหตุของถังขยะ

ไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะมูลฝอย ทำให้เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาขยะมูลฝอยล้นถังขยะ ผู้ประกอบอาชีพเก็บของเก่าจากถังขยะ เมื่อมีการรื้อคันแล้วไม่เก็บขยะให้อยู่ในสภาพเดิมทำให้บริเวณถังขยะสกปรก สุนัขกัดถุงขยะและรื้อคันให้บริเวณถังขยะสกปรก สุนัขจรจัดและสุนัขเลี้ยงก่อปัญหา ขี้ถ่ายในที่สาธารณะ ประชาชนไม่ทิ้งขยะให้ลงถังขยะ ประชาชนและผู้ประกอบการนำขยะจากสิ่งก่อสร้างมาแอบทิ้งตามที่ต่างๆ ในเขตเทศบาลฯ ซึ่งเมื่อเป็นที่ของเอกชนที่มีเจ้าของทำให้เทศบาลไม่สามารถเข้าไปดำเนินการแก้ไขใดๆ ได้ การเก็บขนขยะในตลาดสดไม่ถูกสุขอนามัยในเรื่องความสะอาด

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผลลัพธ์จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด สามารถสรุปได้ว่า ถังขยะมูลฝอยของเทศบาลมีไม่เพียงพอ ในบางพื้นที่ประชาชนไม่ต้องการให้มีการวางถังขยะมูลฝอย เนื่องจากถังขยะสกปรก สิ่งกลิ่นเหม็น และต้องการให้มีการจัดถังขยะสำหรับแยกประเภทขยะมูลฝอย

สรุป

สรุปสาเหตุของปัญหา คือ ประชาชนไม่รู้ ขาดการให้ความร่วมมือ มักง่าย และไม่มีจิตสำนึกต่อการช่วยกันรักษาความสะอาด เทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เทศบาลขาดการเข้าถึงปัญหา เทศบาลและประชาชนขาดการร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ

(4.) เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการลดปัญหาอุปสรรคของการจัดการขยะมูลฝอย และแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน

เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน คือ ปรับการจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชน ต้องปรับทัศนคติของประชาชนต่อการเห็นพ้องต้องกันในการร่วมมือกันรักษาความสะอาดต่อบริเวณบ้านและหน้าบ้านของตนเอง สร้างจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย รวมทั้งการทิ้งขยะให้ลงถังขยะและถูกรอบเวลาให้มากที่สุดเพื่อลดปัญหาขยะตกค้าง เทศบาลฯ ควรจัดถังขยะแยกประเภทให้ประชาชน และควรกำจัดปัญหาสุนัขจรจัดและเจ้าของสุนัขเลี้ยงควรรับผิดชอบต่อสัตว์เลี้ยงของตนเองไม่ก่อให้เกิดปัญหาล้างสกปรกบกวนผู้อื่นและพื้นที่ส่วนรวม เทศบาลควรจะมีการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาดอย่างเป็นธรรมเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและมอบรางวัลต่อพนักงานที่มีความขยันหรือปฏิบัติงานต่อหน้าที่ได้ดีเพื่อสร้างขวัญกำลังใจและเป็นแรงจูงใจในการทำงานต่อพนักงาน ควรจะมีการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนประจำเขตเทศบาลฯ ทั้งหมดและขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนเอกชนที่มีอยู่ในเขตเทศบาล ในการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน จัดกิจกรรมรณรงค์ ให้เด็กนักเรียนนำความรู้

เหล่านี้ก็กลับไปประชาสัมพันธ์ต่อครอบครัวและให้ทำเป็นตัวอย่างให้ครอบครัวเห็น โดยที่การรณรงค์นี้ควรมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเด่นชัด เป็นรูปธรรมและอาจจะมีการประกวดเพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรม จัดทำโปรเตอร์วิธีการคัดแยกขยะมูลฝอย บทลงโทษและประโยชน์ของการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ จัดทำคู่มือแจกประชาชน เก็บเบิ้ลท้องถิ่น เสียตามสายชุมชน วิทยุชุมชน เชิญประธานชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาลเข้าไปร่วมประชุมและขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ และสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม เมื่อเทศบาลส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก็ควรจะต้องจัดถึงขยะประเภทแยกชนิดขยะให้แก่ประชาชนจึงจะเกิดความสอดคล้องและส่งเสริมการแยกทิ้งขยะอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เทศบาลฯ ควรกำหนดเทศบัญญัติผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่า จักรวรรพ์ จักรเย็บและทำบัตรอนุญาตผู้ประกอบการอาชีพนี้ในเขตเทศบาลฯ นำเทคโนโลยีกล้องวงจรปิด (CCTV) ควบคู่กับเทศบัญญัติ เข้ามาควบคุมผู้กระทำผิด ฝ่าฝืนและลงโทษเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เทศบาลฯ ควรจะเรียกหน่วยงาน องค์การ ผู้ประกอบการ สมาชิกสภาเทศบาล ประธานชุมชน ประชาชนในชุมชนและบริษัทเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาปัจจุบันที่มีอยู่เข้าร่วมประชุมและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วมและควรคำนึงถึงสุขอนามัย หัวหินเป็นเมืองท่องเที่ยวและมีโอกาสเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอย เทศบาลฯ ควรจะเพิ่มมาตรการการตรวจสอบ ประเมินผลการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยของบริษัทเอกชนจากประชาชนผู้ให้บริการให้มากยิ่งขึ้น

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

ปัจจุบันการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินได้เพิ่มบทบาทของภาคเอกชนต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะมูลฝอยแทนการดำเนินการโดยเทศบาลฯ ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาร่วมดำเนินงานเพื่อให้ได้คุณภาพการทำงานมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นรวมทั้งเป็นการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าต่อผลลัพธ์ที่ดีขึ้น รวมทั้งเทศบาลเมืองหัวหินได้นำเทคโนโลยีการแปรรูปพลาสติกเป็นน้ำมันดิบสังเคราะห์มาใช้ในการลดขยะพลาสติกที่ย่อยสลายยากให้หมดไปจากบ่อขยะฝั่งกลบในปัจจุบันมีความสอดคล้องอย่างยิ่งในหลักการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาสนับสนุนงานการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อช่วยในการลดปริมาณขยะและผลิตน้ำมันดิบสังเคราะห์เพื่อให้เกิดมูลค่าจากขยะมูลฝอยที่ไม่ใช่แล้ว และยังสอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผลลัพธ์ที่พบจากการวิจัยครั้งนี้จะพบว่าประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินจะอยู่ในระดับมากแต่เมื่อมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกกลับยังพบว่ายังมีปัญหาขยะมูลฝอยในหัวหินหลายประการและผู้วิจัยพบว่า มีสาเหตุมาจากประชาชน ได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ ขาดจิตสำนึก และขาดการมีส่วนร่วม อีกทั้งยังพบว่าปัญหาที่มาจากเทศบาลเมืองหัวหินในส่วนของการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง เทศบาลและประชาชนขาดการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม ดังเช่นเดียวกับงานวิจัยของเอกรินทร์ แก้วประดิษฐ์ (2551) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะของเทศบาลเมืองระนอง พบว่า ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะ และยังพบว่า ประชาชนขาดจิตสำนึกและไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาขยะ ประชาชนขาดความรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาขยะ และขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานราชการ

ในประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วม จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน ผู้วิจัยพบว่า เทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ ได้แก่ เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ในการประชุมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ได้โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชน รวมทั้งผู้บริหารงานและพนักงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอแนะข้อร้องเรียนงานจัดการขยะมูลฝอยไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ เป็นต้น แต่จากข้อมูลเชิงลึกทำให้ผู้วิจัยพบว่ายังมีเสียงตำหนิเรื่องปัญหาขยะมูลฝอยประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลฯไม่เพียงพอและยังสามารถพบปัญหาขยะมูลฝอยได้ทั่วไปในเขตเทศบาลฯ ปัญหาดังกล่าวได้แก่ ปัญหาทิ้งขยะไม่ลงถังขยะ ทั้งขยะไม่ถูกรอบเวลา ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาความสะอาดต่อพื้นที่สาธารณะที่มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมการทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนที่ขาดความร่วมมือในการทิ้งมูลฝอย ที่ผู้วิจัยมีการค้นพบเมื่อมีการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งการสังเกตการณ์ภาคสนามอย่างมีส่วนร่วม โดยข้อมูลดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ศรีพจนารัตน์ และคณะ (2548) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนบ้านทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็น “รายงานการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์การศึกษาเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย / IMT-GT STUDIES” การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่าพฤติกรรมกรากำจัดขยะมูลฝอยของชุมชน พบว่า มีการทิ้งขยะทุกประเภทลงใต้ถุนบ้าน และบริเวณที่สาธารณะทั่วไป ลักษณะของขยะส่วนใหญ่เกิดจากครัวเรือน การจัดการขยะไม่มีการคัดแยกโดยให้เหตุผลว่ายุ่งยากเสียเวลาและความเคยชิน และประชาชนมีทัศนคติต่อการทิ้งขยะและการจัดการขยะมูลฝอยว่า การจัดการขยะควรเป็นหน้าที่ของ อบต.และการทิ้งขยะในถังขยะที่ อบต.จัดให้ไม่มี

ความสะดวกในการนำขยะไปทิ้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ยอมรับว่าขยะเป็นปัญหา เกิดจากความมั่งงายของคน เป็นเรื่องของนิสัย ความมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานต่ำ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน พบว่า เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน และกลุ่มที่ต่างกันด้าน อายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกรินทร์ กลิ่นหอม (2553) ศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะและพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า ผู้ที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ที่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะต่อ การลด แก้ไขปัญหาอุปสรรคการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล

- ปรับทัศนคติของประชาชน ในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองต่อการช่วยกันรักษาความสะอาดต่อที่สาธารณะและบ้านของตนเอง คัดแยกขยะมูลฝอยและนำมาทิ้งให้ถูกรอบเวลาให้มากที่สุด รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของตนเองไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมกับผู้อื่นและพื้นที่ส่วนรวม

- เทศบาลควรจะมีการนำหลักธรรมาภิบาลมา 6 ประการมาใช้อย่างจริงจัง ได้แก่ ประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความสะอาดอย่างเป็นธรรมที่สุดเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มอบรางวัลต่อพนักงานที่มีความขยันหรือปฏิบัติงานต่อหน้าที่ได้ดีเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

- ให้ความรู้ตั้งแต่ระดับโรงเรียนสู่ครัวเรือน คือ ให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนประจำเขตเทศบาลทั้งหมด 7 โรงเรียนรวมทั้งขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนเอกชนที่มีอยู่ในเขตเทศบาล ในการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน จัดกิจกรรมณรงค์ ให้เด็กนำความรู้เหล่านี้กลับไปบอกคนทางครอบครัวและ

ให้ทำเป็นตัวอย่างให้คนที่รอบคร้วได้เห็น สอดคล้องวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด (2551) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างคือ เทศบาลควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนในเรื่องการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รมรงค์ส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างทั่วถึง และผู้บริหารควรลงพื้นที่ตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ประชาชนโดยตรง

- เพิ่มการติดตามและประเมินผลโครงการต่างๆ คือ ทุกโครงการที่มีการจัดกิจกรรมรณรงค์เรื่องเกี่ยวกับขยะมูลฝอยควรมีมาตรการติดตามผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเด่นชัด เช่น การประกวดด้านความสะอาดอย่างต่อเนื่อง จัดทำโปรเตอร์วิธีการคัดแยก โทษและประโยชน์ของการคัดแยกขยะมูลฝอย จัดทำคู่มือแจกประชาชน ประชาสัมพันธ์ผ่านเคเบิลท้องถิ่น เสียงตามสายชุมชน วิทยุชุมชน

- เปิดโอกาสให้มีการแก้ไขปัญหามลพิษอย่างมีส่วนร่วม คือ เทศบาลฯ ควรจะเรียกหน่วยงาน องค์กร ผู้ประกอบการ สมาชิกสภาเทศบาล ประธานชุมชน ประชาชนในชุมชนและบริษัทเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษในปัจจุบันที่มีอยู่เข้าร่วมประชุมและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน รวมทั้งขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในการช่วยกันแก้ไขปัญหามาเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกนรินทร์ แก้วประดิษฐ์ (2551) ศึกษาเรื่องมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหามลพิษของเทศบาลเมืองระนอง พบว่า ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษ ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับเทศบาลเมืองหัวหินที่ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการเข้ามาตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอย จึงเป็นประเด็นที่ควรจะมีการแก้ไขให้ประชาชนเข้ามาส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษที่มีอยู่ร่วมกัน

- นำเทศบัญญัติมาใช้จริงจัง คือ เทศบาลฯ ควรกำหนดเทศบัญญัติเรื่องความสะอาดต่อผู้ประกอบการอาชีพเก็บของเก่ามาจัดอบรม ขึ้นทะเบียน และทำบัตรอนุญาตประกอบอาชีพนี้ในเขตเทศบาล รวมทั้งนำเทศบัญญัติมาควบคุมผู้กระทำผิด ฝ่าฝืน และลงโทษเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตร์ เดชพิชัย (2551) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางศรีเมือง อำเภอ จังหวัดนนทบุรี พบว่า อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไข ควรมีกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมบังคับให้ทุกคนมีหน้าที่ในการปฏิบัติและบทลงโทษอย่างจริงจัง ควรมีสื่อสาธารณะเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมจัดทำโครงการต่างๆ ที่มีผลต่อการลดปริมาณขยะอย่างเป็นรูปและเกิดประโยชน์สูงสุด

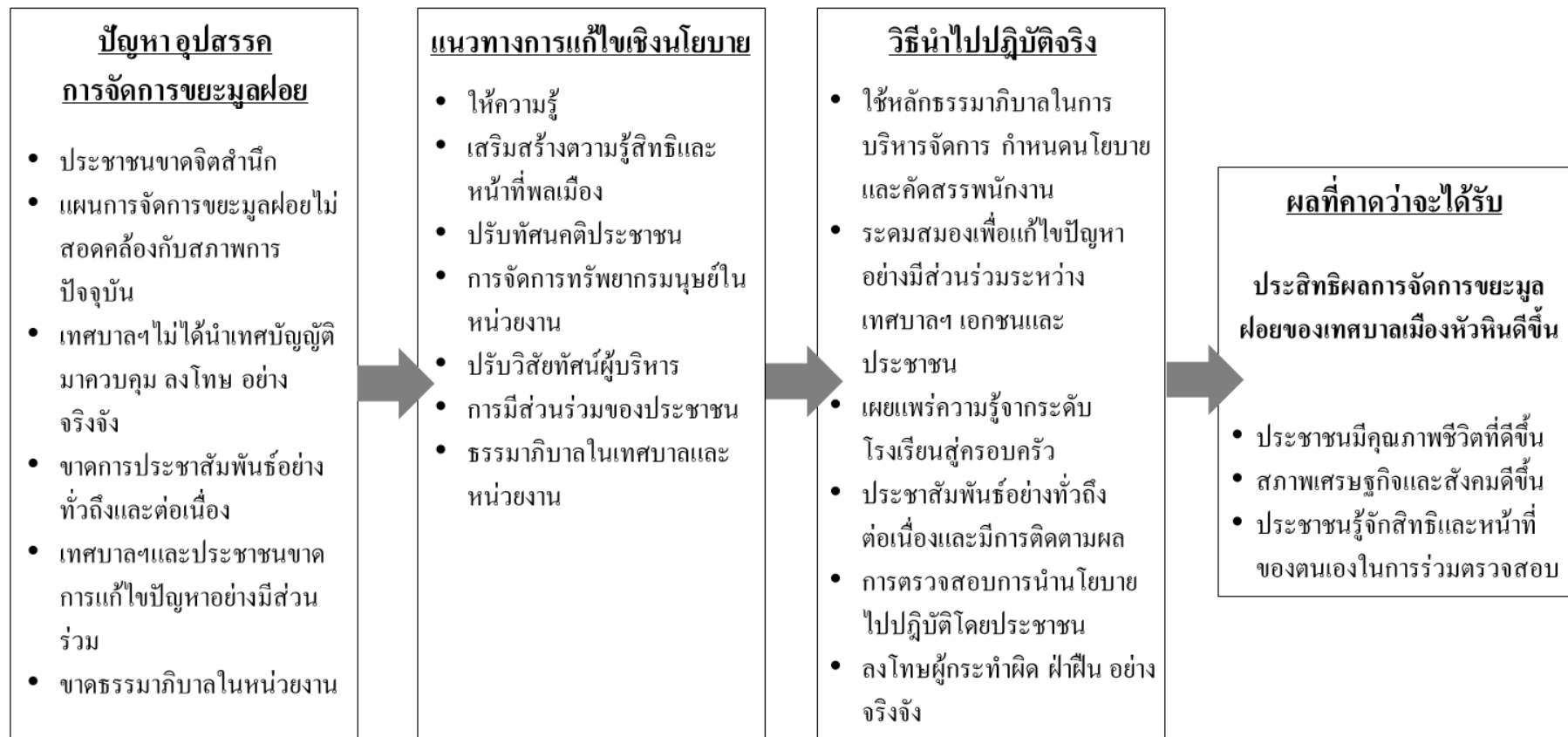
- จัดให้มีถึงขะชนิดแยกประเภทขยะมูลฝอย เพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร นิมิทภาภุมิ (2550) พบว่า พฤติกรรมของการคัดแยกขยะมูลฝอย และการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย มีการกระทำบางครั้ง สำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย มีการกระทำนานๆ ครั้ง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เทศบาลควรมีถึงขะหลายชนิด คือ ถึงขะเปียก ถึงขะแห้ง ถึงขะอันตราย และถึงขะรีไซเคิล ให้บริการอย่างพอเพียง การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ได้แก่ ควรณรงค์ให้บ้านแต่ละหลังมีถึงขะ 3 ถึง คือ ถึงขะเปียก ถึงขะแห้ง และถึงขะรีไซเคิล เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมขยะ การเก็บขนขยะมูลฝอย

- ในกรณีที่หัวหินเป็นเมืองท่องเที่ยวและมีโอกาสเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอย เทศบาลควรที่จะเพิ่มมาตรการการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของบริษัทเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

5.4 ตัวแบบสำหรับการนำไปปฏิบัติเพื่อลด แก้ไขปัญหา ลดอุปสรรคการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักการธรรมาภิบาล

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คนและผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 31 คน มาทำการสังเคราะห์จนได้รากเหง้าปัญหา และนำรากเหง้าของปัญหาที่ค้นพบนำมาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุของปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน แต่อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ถูกสังขมาเป็นระยะเวลานานนั้น กับในวิถีการดำเนินชีวิตที่เคยชินของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินนั้น อาจจะยังต้องอาศัยระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจและให้ความร่วมมือกันอีกอย่างมาก ในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงนำเสนอการแก้ไขปัญหามาการจัดการขยะมูลฝอยไปสู่ระดับนโยบายที่จะช่วยลดปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่จะเห็นผลหากมีการนำไปปฏิบัติ ดังรูปภาพที่ 5.1 แสดงตัวแบบการนำไปปฏิบัติเพื่อลด แก้ไขปัญหา ลดอุปสรรคการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติตามหลักการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการตรวจสอบ หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล

รูปภาพที่ 5.1 แสดงตัวแบบการนำไปปฏิบัติเพื่อลด แก้ไขปัญหา ลดอุปสรรคการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักธรรมาภิบาล



บรรณานุกรม

หนังสือ

กรมควบคุมมลพิษ, การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร : คู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พิมพ์ครั้งที่ 4.

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.

ชาญชัย อาจินสมาจาร, ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก Theories of

Administration : สำนักพิมพ์ปัญญาชน กรุงเทพฯ. หน้า 6, 2551

ถวิลวดี บุรีกุล, การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2550.

ทศพร ศิริสัมพันธ์, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารราชการ, สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาระบบราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. หน้า 27, 2549

นิศา ชูโต, การประเมินโครงการ Program evaluation. กรุงเทพฯ ธรรมสารการพิมพ์.

หน้า 9, 2542.

เยาวดี ราชย์กุล วิบูลศรี, การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 3, 2546.

วรเดช จันทรศร, แผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ. สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูป

ระบบราชการ, 2544.

วรเดช จันทรศร, การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กราฟิฟอร์แมต, 2540.

วรเดช จันทรศร, การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหายบล็อก.

หน้าที่ 138-152, 2548.

วรเดช จันทรศรและลิจิต ธีรเวคิน, การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย. กรุงเทพมหานคร:

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. โครงการเอกสารและตำรา, 2552.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, การประเมินโครงการ : หลักการและการประยุกต์. เลี่ยงเชียง.

พิมพ์ครั้งที่ 3, 2541.

สุพจน์ ทราชแก้ว, การจัดการภาครัฐแนวใหม่. สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขต, 2545.

สมพงศ์ เกษมสิน, การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เกษมสุวรรณ. หน้า 13-14, 2514.

Alexander, E. R.. From idea to action: Notes for a contingency theory of policy

- implementation process.** Administration & Society. 16(4). 403-426, 19985.
- Bardach, E. **The implementation game: The happen after a bill becomes a law** .3rd ed..
Cambridge. MA: The MIT Press. p.9, 1980.
- Barrett, S., & Fudge, c. (Eds.) , **Policy and action: Essays on the implementation of public policy.** New York: Methuen. p.12-13, 1981.
- Edwards, G.c., **Implementing public policy.** Washington, DC: Congressional Quarterly Press, 1980.
- Goggin, M. L., Lester, J. p., Bowman, A. O' M., & O' Toole, L. J., Jr. **Public policy implementation: Evolution of the field and agenda for future research.** Policy Studies Review. 7(1). p.208-215, 1987.
- Lipsky, M., **Street level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services.** New York: Rusell Sage Foundation, 1980.
- Lipsky, M., **Street level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services.** New York: Rusell Sage Foundation, 1980.
- Mazmanian, D. A., & Sabatier, p. A. **The implementation of public policy: A framework of analysis.** Policy Studies Journal. 5(54). p. 538-560, 1980.
- Sabatier, p. A., **Top-down and bottom-up approaches to implementation research: A critical analysis and suggested synthesis.** Journal of Public Policy. 6(2). p. 21-48, 1986.
- Pressman, J.L., & Wildavsky, A.B., **Implementation** .2nd ed..
San Francisco: University of California Press. p.14, 1973.
- Quade, E.S., Analysis for public decisions (2nd ed.). New York: Elsevier Science, p.305.
- Sorg, J. D. (1983). **A typology of implementation behaviors of street-level bureaucrats.** Public Studies Review. 2(3). p.391-406, 1982.
- Van Meter, D., & Van Horn, c., **The policy implementation process: A conceptual framework.** Administration and Society. 6(4). p.200-217, 1975.

บทความ

โกวิทย์ กังสนันท์, วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2552.
หน้า 27-42, 2552.

ชัชวาลย์ ทัดศิวัช, ธรรมาภิบาล : จากแนวความคิดสู่หลักปฏิบัติเพื่อการบริหารราชการภาครัฐ

- วารสารรัฐสภาสาร ปีที่ 55 ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2550). หน้า 61-108, 2550.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ, ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 8, 2535
- ถวิลวดี บุรีกุล, ธรรมชาติ : หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่. วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 1 ฉบับที่ 2. หน้า 14-15, 2546.
- พงศธร ชื่นไพศาลศิลป์, NPM คืออะไร. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 ก.ค.-ธ.ค. 2549. หน้า 95-100, 2549
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์, วิจัยในชั้นเรียน : ทักษะวิชาครูยุคปฏิรูปการศึกษา (ตอนที่ 1). สานปฏิรูป. ปีที่ 4 ฉบับที่ 41 สิงหาคม 2544 หน้า 47. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2544.
- มนตรี บุญพาณิชย์, ธรรมชาติกับประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. ปีที่ 46 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2552. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552.
- วิทยากร เชียงกุล, พจนานุกรมศัพท์เศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มติชน, 2540.
- วรเดช จันทรศร, การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า. วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. 24(1). หน้า 535-554, 2527.
- สมใจ ลักษณะ, การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. หน้า 5, 2543.
- สมบัติ ชำรงชัญญะ, นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เสมาธรรม, 2546.
- อรรถ กักพล, วิธีประชาธิปไตยในการเมืองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, 2550.
- , หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. ฉบับวันศุกร์ที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550.
- Bardach, E., **The implementation game: The happen after a bill**, 1980.
- Hambleton, R., **Planning system and policy implementation**. Journal of Public Policy. 3(4). p.379-418, 1983.
- Younis, T., & Davidson, I., **The study of implementation**. In T. Younis(Ed.). Implementation in public policy. Aldershot. England:Dartmouth, 1990.

เอกสารอื่นๆ

กิตติ บุญนาค, การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจ

โรงแรม. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2536.

กัญญาภัทร อินทรสอาด, ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551.

ณรงค์ บุญสวยขวัญ, การตอบสนองของประชาชนและภาคราชการต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.

นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ และน.ศ.นภัสนันท์ ลิ้มสันติธรรม, รายงานวิจัยการศึกษาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2550.

บัญชา สุวรรณสิทธิ์, การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดของเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

ปาริย์ หละดำ, พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์. ปริญญาโท สาขามนุษยนิเวศศาสตร์ แขนงวิชาการพัฒนาครอบครัวและสังคม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.

ปิยะนุช เงินคล้าย, ม.ป.ป. นโยบายสาธารณะ. เอกสารหมายเลข 161 กรุงเทพฯ. ศูนย์เอกสารทางวิชาการ คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปวันพัชร์ บุญยะชัยชนะ, การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

พรพิมล วิกรัยพัฒน์, การจัดการขยะภายในครัวเรือนชุมชนข้างเคียง3. ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.). รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่, 2550.

พรรณฉัตร นิติโรจน์, การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.

พุกษพงษ์ วิสุทธิ์ดวงคุณดี, ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่สาย. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2550.

มาลัยแก้ว รังษิสุริยันต์, ทักษะคติของพนักงานบริษัทในเครือปิ่นทองที่มีต่อมาตรการด้านการ
บริหารงานบุคคลในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ. วิทยานิพนธ์. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ยุพาพร รูปงาม, การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูป ระบบราชการ.
ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2545.

วัฒนา ศรีพจนารถ และคณะ, รายงานการวิจัยพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน
ชุมชนบ้านทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. คณะพยาบาลศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
2548.

วินัย แสงศิริผล, ปัจจัยที่มีต่อความร่วมมือของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล
เมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

วรวิทย์ ดวงมาลา, ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลบางกะไชย อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์.
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

ศรียาย วงศรีภักย์, เปรียบเทียบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดเชียงใหม่ระหว่างองค์กรที่ให้สัมปทานบริษัทเอกชนกับที่ดำเนินการเอง.
วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2553.

เสกสรรค์ นิ้นยกล้า, การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร.
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 81-82, 2552.

สุจิตร์ เดชพิชัย, ประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางศรีเมือง อำเภอ
จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต การเมืองการปกครอง.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

สุทธาธร สุวรรณรัตน์ และคณะ, แนวทางการจัดการขยะเพื่อรองรับการค้าชายแดนและ
การท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ISBN 978-974-672-294-0, 2550.

สุเทพ นัทธีเจริญ, ความสำเร็จของการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษาชุมชนในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์.
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต การปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

สมชาย เกตุใหม่, โครงการพระราชดำริฝนหลวงกับงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพอากาศ.

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.

สมสมาน อษารัฐ, การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย : กรณีศึกษาองค์การ

บริหารส่วนตำบลธาตุทอง อำเภอป่องทอง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2550.

สุรศักดิ์ โอสถิตย์พร, รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับเทศบาลตำบลดอยสะเก็ด อำเภอ

ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

ลำอากค์ นันทะแสง, ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

เมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตร

มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.

เสกสรรค์ นิสัยกล้า, การนำนโยบายไปปฏิบัติ:กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต รัฐ

ประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

เอกนรินทร์ กลิ่นหอม, การศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์.

ปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์สิ่งแวดล้อม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2553.

เอกนรินทร์ แก้วประดิษฐ์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะของเทศบาลเมือง

ระนอง. วิทยานิพนธ์. ปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชารัฐ

ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

อุทัย ขันโอพาร, ประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณี

องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์.

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต รัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.

อนันต์ ขัมภรัตน์และวรรณ สายแก้ว, แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุบลราชธานี กรณีศึกษา : อาคารเรียน 5. งานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2549.

อัมพร นิमितภาคภูมิ, การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย

อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการ

จัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2550.

Mazmanian, D.A., & Sabatier, P.A., **Implementation and publicpolicy: With a new postscript.**

Latham. MD: University Press of America, 1989.

Pressman, J.L., & Wildavsky, A.B., **Implementation** . 2nd ed., San Francisco: University of California Press, 1973.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

การจัดการความรู้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เรื่องฐานความรู้ มสธ. ที่มา

[http://www.stou.ac.th/knowledgemanagement/inforserve/kmdb/read_kb.asp?db_id=5&kmdb_id=5\(20/07/2554\)](http://www.stou.ac.th/knowledgemanagement/inforserve/kmdb/read_kb.asp?db_id=5&kmdb_id=5(20/07/2554))

Class.in.th ระบบการจัดการเรียนการสอนของไทย ขอเชิญครูอาจารย์ร่วมทดลองใช้ การบริหาร การศึกษา การประเมิน โครงการ <http://www.learners.in.th/blog/boonterng2/423879> (22/07/2554)

ร่วมมือร่วมใจลดโลกร้อน. การสร้างธรรมาภิบาล.

<http://www.aircadetwing.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=5378062&Ntype=4> (5/4/2554)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). เพื่อนสร้างสุขภาวะ. ธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐและเอกชน <http://www.thaihealth.or.th/partner/blog/7165> (5/4/2554)

พระครูปลัดจิตติชัย จิตติขโย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยล้านนา. การบริหาร : การจัดการองค์กร โรงเรียน <http://www.lanna.mbu.ac.th/artilces/admin01.asp> (28/4/2554)

ชุมชนคนไฟเรียน. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

<http://www.kru-itth.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=420816&Ntype=6> (28/4/2554)

เรื่องราวด้านการวัด การประเมิน การประกันคุณภาพการศึกษาและการพยาบาล. การประเมินโครงการ <http://www.researchers.in.th/blog/panuodklun/4219> (1/7/2554)

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๕. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคืออะไร

<http://kanchanapisek.or.th/kp6/BOOK19/chapter1/t19-1-11.htm> (1/5/2554)

OKnation.net ทุกคนเป็นนักข่าวได้. ความหมายของการจัดการสิ่งแวดล้อม. Posted by สมาคมไฟฟ้า. <http://www.oknation.net/blog/bell1234/2008/08/01/entry-2> (1/5/2554)

เทศบาลเมืองทุ่งสง. ปัญหาขยะมูลฝอย. ผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม

http://www.tungsong.com/Environment/Garbage_n/default.asp (8/7/2554)

เทศบาลเมืองหัวหิน. ข้อมูลเทศบาล. www.huahin.go.th/about_people.php (5/5/2554)

[http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=oboy&month=10-](http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=oboy&month=10-2009&date=13&group=2&gblog=6)

[2009&date=13&group=2&gblog=6](http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=oboy&month=10-2009&date=13&group=2&gblog=6) (2/5/2554)

<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632211> (6/5/2554)

<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632213> (20/6/2554)

<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632254> (20/6/2554)

<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538632249> (20/6/2554)

<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538633750> (19/5/2554)

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=1392.0;wap2> (5/4/2554)

http://www.wijai48.com/learning_stye/developthinking/pdca.htm (1/5/2554)

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.Php?topic=1392.0;wap2> (5/4/2554)

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3671.25;wap2> (20/6/2554)

<http://www.evacen.sru.ac.th/153.doc> (15/7/2554)

<http://netra.lpru.ac.th/~phaitoon/1evalproj/foundaproj1.doc> (22/7/2554)

http://www.stou.ac.th/knowledgemanagement/infoserve/kmdb/read_kb.asp?db_id=5&kmdb_id=5 (20/6/2554)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 31 คน
และ ข้อมูลสัมภาษณ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทำตรวจและลงความเห็นแบบทดสอบ IOC จำนวน 5 คน

- | | |
|----------------------------------|--|
| 1. ดร. รุ่งโรจน์ สีเหลืองสวัสดิ์ | นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ |
| 2. พลตรี ดร.สิทธิเดช วงศ์ปรัชญา | วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร |
| 3. ดร.พายุ นาวาคุระ | อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี |
| 4. นายสุรธัญ ฌรณกุลฤทธิ์ | ประธานหอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ |
| 5. นายจิระวัฒน์ พรามณี | รองปลัดเทศบาลเมืองหัวหิน วส |

แบบทดสอบ IOC (IOC : Index of item objective congruence) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญการวิจัยร่วมอ่านแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบ และร่วมลงความเห็น เพื่อให้ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

- | | |
|-------------|--|
| ให้คะแนน +1 | ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ |
| ให้คะแนน 0 | ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ |
| ให้คะแนน -1 | ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ |
- แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC

$$\text{ค่า } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหา

$$\frac{\sum R}{N} \text{ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การพิจารณา

- ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ใช้ได้
- ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหา 0.84 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปเป็นแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพได้

ตารางสรุปผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหา

แบบทดสอบ IOC ประสิทธิภาพการจัดการ ขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหิน ตามหลักบริหารธรรมาภิบาล	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญการวิจัย					ค่า IOC	ผลสรุป
	1	2	3	4	5		
1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย							
1.1 หลักนิติธรรม	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.2 หลักการมีส่วนร่วม	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3 หลักความโปร่งใส	0	1	1	1	0	0.6	ใช้ได้
1.4 หลักความรับผิดชอบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5 หลักการตรวจสอบได้	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
1.6 หลักความคุ้มค่า	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย							
2.1 การตรงต่อเวลา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
3. การลดปริมาณขยะ							
3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการ นำมาใช้ประโยชน์ใหม่	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
4. วิธีการกำจัดขยะ							
4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย							
5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.2 การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยก ขยะเพื่อลดปริมาณขยะ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้

$$\text{ค่า IOC} = \frac{(0.8+1+0.6+1+0.6+1+1+0.8+0.8+0.6+0.6+0.8+1+1)}{15} = \frac{12.6}{15} = 0.84 = \text{ใช้ได้}$$

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 31 คน

1. นายจิระ พงษ์ไพบูลย์ นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน (มี.ค. 55)
2. นายจิรวุฒิ พราหมณี รองปลัดเทศบาลเมืองหัวหิน (มี.ค. 55)
3. นายอภิชาติ หงษ์สกุล บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประจวบโพสต์ (มี.ค. 55)
4. นายภูสวาท เสววรรณกร นักข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์หัวหินสาร (มี.ค. 55)
5. นายชำนาญ เพ็งเจาะ ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (มี.ค. 55)
6. นายธีระพล จัดพล ผู้อำนวยการกองงานสาธารณะสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองหัวหิน (มี.ค. 55)
7. นายอุเทน สมบูรณ์ นายช่างโยธา 6ว รักษาการหัวหน้างานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (เม.ย. 55)
8. นายมานิตย์ นามเดช ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (เม.ย. 55)
9. นายวิทย์ ฉิ่งเล็ก สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน (เม.ย. 55)
10. นายทวีสิน พัฒนาริส สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน (เม.ย. 55)
11. นายโปร่ง สังข์ทอง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน (เม.ย. 55)
12. นายบุญมา นามวิบูลย์ ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (เม.ย. 55)
13. นายสวัสดิ์ เพชรอยู่ ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (เม.ย. 55)
14. นายพิษณุ กล้าขาย ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ค. 55)
15. นางทองย้อย เกิดหิน ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ค. 55)
16. นายชนะพงษ์ เผ่าเจริญ ผู้ประกอบการค้าในตลาดนัดไร่ไชย (พ.ค. 55)
17. นายพุทธภูมิ ประพันธ์วงศ์ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ค. 55)
18. นางสาวอริสา จันทรเจริญ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ค. 55)
19. นางเสมียน อยู่ฟูลก ผู้ประกอบการค้าในตลาดนัดไร่ไชย (พ.ค. 55)
20. นายฤทธิ์ วัฒนาย ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ค. 55)
21. นางครุณี รัตโนภาส ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พ.ค. 55)
22. นายคมสัน ลีลาภัทรากุล บรรณาธิการ นสพ.เสียงประจวบ และ ประธานกลุ่มผู้สื่อข่าว นสพ.ไทยรัฐภาคกลางตอนล่าง (มิ.ย. 55)
23. นายอภัย สังข์แก้ว ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (มิ.ย. 55)
24. นางสาวทศารัตน์ อารีย์พงศา ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (มิ.ย. 55)

25. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)
26. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)
27. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)
28. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)
29. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)
30. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)
31. ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ออกนาม (มิ.ย. 55)

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่1 นายจิระ พงษ์ไพบูลย์ นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน (มีนาคม 2555)



1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม กฎระเบียบของเราที่มีอยู่อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนบางข้อให้สอดคล้องต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งต้องมีการนำมาควบคุมให้มีการปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ซึ่งปัจจุบันนี้อาจจะมีการหย่อนยานไปบ้าง แต่ทั้งหมดก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในการช่วยกับปฏิบัติทั้งในเรื่องการทิ้งขยะให้ถูกที่ การช่วยกันคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และร่วมมือช่วยกันรักษาความสะอาด

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ตลอด ประชาชนสามารถเข้ามาร้องเรียนถึงงานสาธารณะสุขได้เลย ถ้าหากว่าไม่ได้รับความสะดวกสามารถร้องตรงที่ผมเพราะเทศบาลฯเป็นของประชาชนเพื่อประชาชน แต่ถ้าหากการให้บริการตกหล่นไปบ้างประชาชนควรจะแจ้งให้ทางเทศบาลรับทราบเพื่อจะได้นำไปแก้ไขปัญหาคืออย่างถูกต้อง

1.3 หลักความโปร่งใส เทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานการตรวจสอบของรัฐเข้ามาทำการตรวจสอบได้ตลอดเวลาครับ

1.4 หลักความรับผิดชอบ เทศบาลฯมีหน้าที่ให้บริการประชาชน การให้บริการประชาชนเป็นงานของเรา แต่ก็ยอมรับว่าการทำงานก็มีทั้งข้อบกพร่อง รวมทั้งอุปสรรคในการทำงานบ้าง

1.5 หลักการตรวจสอบได้ การบริหารปัจจุบันเทศบาลฯยินดีและยินยอมให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบได้ครับ และต้องยินดีตอบคำถามด้วย

1.6 หลักความคุ้มค่า ในการที่ปล่อยให้มีโครงการใดๆออกไปหรืออนุมัติให้เกิดโครงการใดได้นั้น มีการประชุมหารือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบทุกครั้ง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ การทำงานทุกอย่างของระบบราชการทุกขั้นตอนต้องมีเหตุผลประกอบเสมอ กว่าจะได้รับการอนุมัติก็ต้องผ่านหลายขั้นตอนฉะนั้นผมคิดว่างบประมาณถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่าครับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา บริษัทเอกชนก่อนจ้างทำงานเก็บขนขยะได้ตรงเวลาเป็นรอบประจำวันของเขา แต่ในวันหยุดหรือเทศกาลอาจจะมีอุปสรรคในเรื่องการจราจรบ้าง เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีจำนวนมาก

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมที่เทศบาลฯเก็บประชาชนถือว่ามีราคาไม่แพง เพื่อให้ประชาชนไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่าย

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เทศบาลฯมีการเริ่มโครงการคัดแยกขยะจากบ่อฝังกลบมาได้ระยะหนึ่งแล้ว ช่วยลดปริมาณขยะเก่าจากบ่อฝังกลบได้วันละ 200ตัน ซึ่งเป็นโครงการระยะยาวเพื่อลดปริมาณขยะที่บ่อฝังกลบขยะ แต่ถ้าขยะใหม่จากประชาชนมีการคัดแยกมาก่อนก็ก็จะช่วยลดปริมาณขยะได้อีกทางหนึ่ง

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ทางเทศบาลฯมีการคัดแยกขยะเก่าจากบ่อฝังกลบ เพื่อนำเอาพลาสติกมาแปรรูปเป็นน้ำมันดิบสังเคราะห์และขายให้กับบริษัทบางจากปิโตรเลียมจำกัด เพื่อลดปริมาณขยะที่ย่อยสลายยากให้หมดไป อีกทั้งยังสามารถสร้างมูลค่าจากขยะที่ไร้ประโยชน์เพื่อเป็นเชื้อเพลิง

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ เทศบาลฯมีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการฝังกลบ ซึ่งในอดีตมีความเหมาะสมแต่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมแล้ว เพราะว่าเริ่มมีประชาชนมาอาศัยอยู่ใกล้บ่อฝังกลบมากขึ้น อีกทั้งปริมาณขยะที่สะสมมานานทำให้เกิดสารตกค้างในดินและน้ำในดิน

ทางเทศบาลจึงพยายามหาทางแก้ไขปัญหาในระยะยาวแบบยั่งยืน ด้วยการนำขยะเก่าในบ่อฝังกลบมาทำการคัดแยกวันละ 200ตัน เพื่อลดปริมาณขยะลงไปเรื่อยๆ และนำขยะเก่าที่ได้มาคัดแยกพลาสติกเพื่อแปรรูปเป็นน้ำมันดิบสังเคราะห์ ส่วนขยะที่เหลือนำมาทำเชื้อเพลิงอัดแท่ง และอื่นๆ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ เป็นวิธีการที่ดีวิธีหนึ่ง แต่ไม่ค่อยเหมาะสมในเมืองที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วเช่นหัวหิน และต้องมีการรายละเอียดในการควบคุมที่เข้มงวดเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลฯมีการรณรงค์การคัดแยกขยะแต่ยังไม่ได้รับผลตอบแทนเท่าที่ควร ประชาชนยังไม่ได้ให้ความสนใจเท่าไร ซึ่งทางเทศบาลฯก็มีการจัดทำโครงการรณรงค์การขยะเพื่อรับซื้อขยะจากประชาชนในชุมชน แต่ทางเทศบาลฯก็ยังประชาสัมพันธ์ได้ไม่ทั่วถึงด้วย ยังต้องมีการรณรงค์อีกมาก

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องมีการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือ คงต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์หลายๆช่องทาง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ส่วนใหญ่ยังเป็นกิจกรรมที่มีอยู่ในโรงเรียน แต่ยังไม่มากเท่าที่ควร ก็ยังคงต้องมีการวางแผนและรณรงค์ให้มากยิ่งขึ้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินขณะนี้กำลังมีการปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่มีความเหมาะสมมากขึ้น คือ ทางด้านการเก็บขนขยะมูลฝอยเทศบาลได้มีการจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการ ซึ่งการจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการนี้เราได้รับเสียงตอบรับที่ดีจากประชาชนมากขึ้น ในด้าน ความสะอาด ความเร่งด่วนต่อการให้บริการ ขึ้นอย่างมากเพราะเดิมทีที่เทศบาลดำเนินการเองนั้นประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องพนักงานเทศบาลที่มีการหยุดงานกระทันหัน การทำงานขาดแรงจูงใจ แต่บริษัทเอกชนเขามีระเบียบข้อบังคับในการทำงานอย่างชัดเจน ถ้ามีการร้องเรียน หรือขยะตกค้างทางเราจะสามารถเรียกปรับเค้าได้ อีกทั้งเค้ามีการกระตุ้นการทำงานของพนักงานด้วยการให้รางวัลเมื่อสามารถเก็บขยะได้ถึงเป้าอีกด้วย ส่วนในขบวนการทำลายขยะนั้นเดิมทีเทศบาลเมืองหัวหินใช้วิธีการฝังกลบ100% แต่ขณะนี้เทศบาลเรากำลังมีโครงการสร้างโรงคัดแยกขยะ โดยมีมูลค่าการลงทุน 400ล้านบาท แต่เราไม่ได้ทำเอง ลงทุนเองหรือกณะครับ แต่เราจะให้เอกชนลงทุนให้เราโดยมีการจัดจ้างทำสัญญาที่ให้เราได้รับประโยชน์มากที่สุด ซึ่งโครงการนี้จะลดปัญหาขยะสันบ่อฝังกลบที่มีกองเป็นภูเขาได้ ทำให้เป็น Zero Waste คือ ขยะไม่เหลืออีกเลย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หมดทุกทาง ซึ่งขณะนี้เราได้มีร่องทางด้านการคัดแยกขยะเก่าแล้ว โดยมีการรื้อเอาขยะเก่าที่อยู่ในบ่อฝังกลบมาทำการคัดแยก เอาพลาสติกแยกออกมา เพื่อทำการแปรรูปเป็น

น้ำมันดิบสังเคราะห์ ซึ่งเราสามารถนำมาขายให้กับ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด ได้ เพราะขยะที่ไม่สามารถย่อยสลายส่วนใหญ่ก็เป็นพวกพลาสติก เราพยายามเพิ่มคุณภาพการจัดเก็บขยะจากการนำมืออาชีพเข้ามาช่วยงาน และลดขยะจากบ่อฝังกลบให้ค่อยหมดไป อีกหนึ่งก็จะไม่ให้มีเหลืออีกเลยครับ นี่คือโครงการของเรา ปัญหาที่มีอยู่คือ ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดของบ้านเมือง หรือหน้าบ้านตัวเองด้วยซ้ำในบางพื้นที่ ยังรอให้เทศบาลเข้าไปดำเนินการอย่างเดียว ซึ่งจริงๆ แล้วเทศบาลก็มีพื้นที่รับผิดชอบ 86.36 ตร.ม. ซึ่งมากนะครับ ทำให้มาตรการดูแลอาจจะไม่ทั่วถึง แต่เทศบาลได้สั่งเจ้าหน้าที่ออกตรวจสอบอยู่ทุกวัน เพราะงานที่เทศบาลเราดูแลมีทุกด้านที่ต้องดูแล ทำให้พนักงานด้านรักษาความสะอาดมีไม่เพียงพอต่อพื้นที่เมืองขนาดใหญ่ สาเหตุของปัญหาก็คือเรื่องการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดของบ้านเมือง หรือหน้าบ้านตัวเองครับ และพนักงานในเรื่องงานรักษาความสะอาดเรายังมีไม่เพียงพอและประกอบกับหัวหินเป็นเมืองท่องเที่ยวจะมีผู้คนสัญจรไปมาจำนวนมากบางครั้งอาจมีขยะเพิ่มมากขึ้นจากเดิมครับ แนวทางการแก้ไขปัญหारेื่องขยะมูลฝอย คงต้องมีการรับฟังข้อร้องเรียนจากประชาชนให้มากที่สุดครับ ถึงจะได้ทราบถึงปัญหาที่มีอยู่ ร่วมทั้งการปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยหลักของเหตุผล ความเป็นไปได้ที่ดีที่สุด รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือต่อหน่วยงานเทศบาลและช่วยกันรักษาความสะอาดในส่วนที่ประชาชนจะสามารถทำได้ครับ และอีกทางที่สำคัญคือการให้มืออาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอหนทางใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาด้วย เช่น บริษัทเอกชน นักวิชาการ ผู้มีความรู้ทรงคุณวุฒิ เราต้องเปิดโอกาสทุกทางครับ เพื่อให้ได้แนวทางที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่สุดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่2 นายจิรวุฒน์ พรหมณี รองปลัดเทศบาลเมืองหัวหิน (มีนาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม หลักเกณฑ์ในการทำงานมีความเหมาะสมแล้ว เพราะปัจจุบันเทศบาลกำหนดค่าธรรมเนียมไว้ชัดเจน เพราะการให้บริการของทางเทศบาลที่จัดให้ก็มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่การให้บริการอาจจะยังมีความไม่เท่าเทียมกัน เพราะในตามหลักเกณฑ์กฎหมายเรากำหนดว่าต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกันเก็บค่าธรรมเนียมเท่าๆกัน แต่ในความเป็นจริงถ้าหากเจ้าหน้าที่เราขออนุญาตไปก็จะทำให้การเก็บค่าธรรมเนียมได้ไม่ครบทุกบ้าน ทำให้ขาดตกหล่นไปบ้างครับ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลเมืองหัวหิน เปิดโอกาสให้ประชาชน หรือตัวแทนประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการระดมความคิดแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชนของตนเอง เพราะว่าเวลาเทศบาลจะทำอะไรจะมีการถามชาวบ้าน ทำประชาคมแต่ส่วนใหญ่ข้อมูลที่ได้ก็ไม่เต็มร้อยเท่าไรเพราะส่วนใหญ่เวลาร่วมประชุมชาวบ้านก็จะมาค้าน้อยมาก สรุปแล้วการแก้ปัญหาส่วน

ใหญ่ก็ทำตามความต้องการของเทศบาลเป็นส่วนใหญ่มักกลายเป็นชาวบ้านมาประชุมกันก็แค่รับรู้เท่านั้นเอง

1.3 หลักความโปร่งใส ยังไม่ชัดเจนเท่าไร เพราะปัจจุบันเทศบาลต้องการให้ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง แต่บางครั้งคนก็ยังอาศัยประโยชน์ตรงนี้ไปหาเงิน จนทำให้บางครั้งยังไม่ชัดเจนเท่าไร แต่เทศบาลก็มีการแจ้ง หรือประกาศรายละเอียดการดำเนินงาน หรือการใช้งบประมาณให้ประชาชนได้ทราบ เพราะการใช้งบประมาณต้องมีการเปิดเผยทำให้ชาวบ้านรับทราบครับ ปิดประกาศที่เทศบาลครับ

1.4 หลักความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ที่กองงานสาธารณะสุข มีความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ครับแต่ไม่ทั้งหมด เพราะพนักงานส่วนใหญ่ก็รับผิดชอบดีครับ แต่ยังมีบางส่วนที่อาสัยงานของเทศบาลเป็นงานอดิเรกมากกว่างานประจำครับ และการแบ่งสรรงานในหน่วยงานก็ยังไม่เหมาะสม เพราะว่าในทางส่วนตัวแล้วยังเป็นระบบอุปถัมภ์มากกว่า

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลยินดีให้ประชาชนเข้ามาสอบถามหรือตรวจสอบการทำงานได้ครับ เพราะตาม พรบ. ข้อมูลข่าวสารเนี่ย ถ้าหากมีประชาชนมาร้องขอข้อมูลข่าวสาร เทศบาลต้องให้ครับหรือต้องมีการชี้แจงให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรครับ ถ้าชาวบ้านสนใจอยากตรวจสอบก็สามารถมาร้องขอตรวจสอบข้อมูลได้เลยครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า คิดว่าเทศบาลมีการใช้งบประมาณยังไม่คุ้มค่าเท่าไร เพราะการจัดซื้อบางทีก็ซื้อตามความต้องการของผู้อยากซื้อมากกว่า บางครั้งไม่ได้ถามคนใช้ว่ามีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ก่อนข้างตรง เพราะพื้นที่ของเทศบาลเรามันกว้าง และพื้นที่การจัดเก็บขยะของเราจะไปติดช่วงเวลาจราจรบ้าง ทำให้เวลาขยะออกไปบ้าง แต่โดยภาพรวมถือว่าใช้ได้ครับ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ไม่เป็นธรรม เพราะส่วนใหญ่คนที่เสียค่าขยะก็คือชาวบ้านทั่วไป แต่คนที่ทำให้ขยะมีมากก็ยังไม่เสียอยู่ อย่างเช่น ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดี เพราะถือว่าเป็นการแบ่งเบาภาระขยะก่อนนำไปทิ้งช่วยให้ขยะลดน้อยลงไป เรื่องการลดขยะจากเริ่มต้นโดยประชาชนนั้นยังไม่ได้ผล เพราะประชาชนก็ยังไม่ได้คัดแยกขยะก่อนทิ้งสักเท่าไร แต่ทางเทศบาลฯเราก็มีการจ้างบริษัทเอกชนมาคัดแยกขยะจากบ่อฝังกลบปัจจุบันก็ช่วยลดปริมาณขยะจากบ่อฝังกลบได้ แต่กว่าจะเห็นผลก็คงอีกนาน เพราะว่าปัจจุบันบ่อฝังกลบเรากลายเป็นภูเขาขยะไปแล้ว

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเพราะตอนนี้การคัดแยกขยะของเราก็พยายามทำให้ขยะที่มีอยู่หมดไปโดยการคัดนำออกมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด อย่างการแปรรูปพลาสติกเป็นน้ำมันก็ถือว่าเป็นโครงการที่ดีที่เป็นตัวอย่างการนำวัสดุกลับมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เพราะพลาสติกเป็นของย่อยสลายยาก

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ปัจจุบันไม่เหมาะสมแล้วครับ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดี เพราะปัจจุบันนี้มีขยะประเภทไม่ย่อยสลายมากขึ้น

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงเรื่องการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายต่อ เพราะเทศบาลมุ่งเน้นไปที่การกำจัดมากกว่า

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงเรื่องการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ เพราะเรามีการส่งเสริมกันน้อยมาก

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุงเพราะเรื่องนี้ยังไม่เคยแจ้งเลยครับ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เทศบาลได้จัดจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดูแลเรื่องการเก็บขนขยะมูลฝอย รวมทั้งการคัดแยกขยะในขณะนี้ มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปเรื่อยๆแต่ปัญหาที่มีในปัจจุบันส่วนหนึ่งก็มาจากนิสัยคน คือ มักง่าย อย่างเมื่อวันก่อนเทศบาลได้ออกไปทำการลอกท่อมาที่ซอยโรงสูบ เมื่อมีการลอกออกมาแล้วสิ่งที่เราได้กลับเป็นขยะจำนวนมาก ประเภทที่ย่อยสลายไม่ได้ เจอแต่ขยะพลาสติก ถุง โฟม ขวด เต็มไปหมดเลย ซึ่งผลสุดท้ายก็ทำให้ท่อน้ำตันระบายไม่ได้ เวลาฝนตกมาหนอยท่อน้ำระบายไม่ได้ น้ำก็ท่วม ปัญหานี้ก็มาจากคนทิ้งขยะไม่ถูกต้อง คือปัญหาส่วนหนึ่งที่สำคัญก็ยังมีมาจากคนที่ไม่ได้ให้ความร่วมมือ การทิ้งขยะให้ถูกที่ถูกทาง และการช่วยกันลดปริมาณขยะ ผลสุดท้ายปัญหาพวกนี้ก็กลายมาเป็นปัญหาใหญ่ให้เห็นทีหลังครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 อภิชาติ หงษ์สกุล บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาปอสต์ (มีนาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ต้องปรับปรุง ด้วยเมืองที่มีความแออัดมากขึ้น ควรต้องมีการทบทวนปรับปรุง เทศบัญญัติบางข้อ บทลงโทษ ให้ชัดเจนและทันสมัย การให้บริการประชาชนต้องมี

ความเสมอภาค แต่เจ้าหน้าที่ขาดจิตสำนึกด้านการทำงาน เลือปฏิบัติตามผลประโยชน์หรือตามความสนิทสนมส่วนตัว

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม แม้การจัดเก็บขยะมูลฝอยจะถ่ายโอนไปเป็นของเอกชนบางส่วน แต่ปัญหาขยะก็ไม่ได้ลดน้อยลง ย่อมแสดงให้เห็นว่าเทศบาลยังแก้ปัญหาไม่ตรงจุด และไม่ได้เอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง อยากให้มีการเชิญภาคประชาชนเข้าไประดมความคิดเห็นเพราะปัจจุบันยังมีปัญหาอีกหลายอย่าง

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่โปร่งใส การจ้างบุคลากรเข้ามาทำงานจำนวนมากแต่เมืองหัวหินไม่สะอาดขึ้น ไม่ค่อยพบการกวาดถนนตามเวลาที่กำหนด การจัดเก็บขยะที่ไม่ตรงเวลา และอย่างกรณีมอบหมายให้ออกชนเข้ามาบริหารจัดการเก็บขยะ ไม่ทราบว่าจัดจ้างกันอย่างไร งบประมาณต่อปีจำนวนเท่าไร ควรมีการชี้แจง

1.4 หลักความรับผิดชอบ ไม่มี เพราะไม่เคยเห็นมีนโยบาย หรือกิจกรรมเชิงรุกให้ประชาชนช่วยกันรักษาความสะอาด

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าเทศบาลคงไม่ยินดีให้ตรวจสอบ เพราะว่าเขาถือว่าดูไปเราก็ไม่รู้เรื่อง อ้างว่าข้อมูลราชการหรืองานยุ่ง ดัดจริตปัญหาด้านงบประมาณ และสุดท้ายก็จะบอกว่าส่วนใหญ่ทุกปัญหากำลังแก้ไขอยู่

1.6 หลักความคุ้มค่า คุ้มค่า เพราะการจ้างเอกชนเข้ามาดำเนินการให้ ก็ยังดีกว่าเทศบาลดำเนินการเองเพราะจะติดปัญหาด้านบุคลากรและมีการเมืองเข้ามาแทรกแซงอยู่เป็นประจำ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา รถเก็บขนขยะไม่ตรงต่อเวลา พบเจอได้ตลอดทั้งวัน ทั้งๆที่ควรต้องกำหนดเวลา เพราะเป็นเมืองท่องเที่ยวและอย่างใจกลางเมือง

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรม แต่ต้องตรงเวลามากกว่านี้

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีเป็นสิ่งจำเป็นเพราะบางอย่างสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าได้ ลดปัญหาการหาสถานที่ทิ้งขยะ แต่ขยะของเทศบาลก็ยังเห็นเยอะอยู่ไม่ได้ลดลงไปเลย แต่มีปัญหายุ่งยากด้วยซ้ำไป

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเป็นสิ่งจำเป็นช่วยลดปัญหาขยะล้นโลก ลดปัญหาโลกร้อน แต่การนำกลับมาใช้ใหม่ของเทศบาลยังไม่เด่นชัดเท่าไร น่าจะมีการออกสื่อประชาสัมพันธ์ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากกว่านี้

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่เหมาะสม ปัจจุบันเทศบาลฯกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบในอนาคตอาจต้องหาสถานที่ฝังกลบใหม่แทนที่เดิมที่เต็มแล้ว ควรมีระบบทำลายที่ดีกว่านี้ รวมทั้งจะได้ไม่มีปัญหาสิ่งปนเปื้อนในดินและแหล่งน้ำตามมา

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดี ทำให้อนาคตต้องพื้นที่อยู่เรื่อยๆ และอาจจะเกิดปัญหาสิ่งปนเปื้อนหรือโรคระบาดหากการจัดการไม่ดี

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เป็นเรื่องที่ดีมากและมีความจำเป็นเพราะหากมีการคัดแยกแล้วจะเหลือสิ่งที่เป็นขยะจริงๆ ซึ่งขยะแต่ละชนิดอาจจะมีการกำจัดที่แตกต่างกันไป ดังนั้นหากมีการคัดแยกการกำจัดขยะก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่เทศบาลเมืองหัวหินมีการรณรงค์แต่ในสถานศึกษาควรจะมีการรณรงค์ในชุมชนและจัดหาถังขยะที่แยกประเภทและให้มืออย่างเพียงพอ

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเพราะช่วยลดปัญหาการกำจัดขยะ แต่การรณรงค์ของเทศบาลฯยังต้องมีการปรับปรุง ควรเริ่มรณรงค์ตั้งแต่ในสถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานรัฐ เอกชนอย่างทั่วถึง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯควรมีการจัดกิจกรรมให้มากขึ้นแต่มีเฉพาะภายในโรงเรียนและเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนทำกันเอง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาที่เห็นเด่นชัดมากที่สุดในตอนนี้ คือ รถเก็บขยะที่มาไม่ตรงเวลา ถึงขยะไม่เพียงพอ ทำให้ส่งกลิ่นเป็นและสกปรกไปทั่ว หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการลงมาดูปัญหาบ้าง จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นและด้วยเป็นเมืองท่องเที่ยวควรมีการปรับปรุงพัฒนาแก้ไข การดำเนินงานให้ดีกว่านี้ หากขาดคนด้านงบประมาณ ผู้นำ ผู้บริหารต้องรับหาทางแก้ รวมทั้งระบบการกำจัดขยะที่อาจจะต้องพิจารณาวิธีการอื่นร่วมด้วย เพราะลำพังแค่การฝังกลบคงไม่เพียงพอ ปัญหาปัจจุบัน ดูแล้วลดลงไปมากแต่สิ่งที่ควรเพิ่มเติมคงเป็นเรื่องของถังขยะที่จัดไว้ให้ตามหมู่บ้าน ชุมชน คงต้องมีการเพิ่มเติม หรืออาจต้องมีถังขยะเพิ่มสำหรับใส่สิ่งที่เป็นขวดพลาสติก แยกออกจากขยะอื่นๆ ในบางจุดที่เป็นชุมชนใหญ่ก็ได้ และบริเวณที่กำจัดขยะก็คงต้องมีการปรับปรุงเรื่องกลิ่น และการป้องกันไม่ให้สุนัขเข้าไปคุ้ย รวมถึงวางระบายน้ำเพราะช่วงมีฝนตกหนักบ่อขยะจะส่งกลิ่นเหม็น ทำให้รบกวนชาวบ้าน ปัจจุบันต้องไม่ลืมว่าหัวหิน มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วประชากรมากเพิ่มขึ้น ขยะก็ต้องเพิ่มขึ้นดังนั้นเทศบาลเมืองหัวหิน ต้องวางแผนกำจัดขยะมูลฝอยในระยะยาว **ข้อเสนอแนะ** อย่างที่บอกต้องช่วยกันทำให้กระบวนการผลิตภาชนะ ต้องหาวิธีที่ทำให้ภาชนะต่างๆ ย่อยสลายได้ง่ายที่สุด เพราะหากทำได้บ้านเมืองของเราก็จะไม่มีขยะเกิดขึ้นมากมายเหมือนปัจจุบันนี้ ทุกวันนี้เรากำลังแก้ปัญหากันที่ปลายเหตุว่าจะทำวิธีการใดฝังกลบ แปร

รูปขยะ หากทิ้งขยะ จนเดี๋ยวนี้จะมีการสร้างบ่อขยะเพิ่มเติมจึงเกิดการประท้วงของชาวบ้าน เพราะไม่มีใครอยากได้ที่ทิ้งขยะไว้หน้าบ้านตัวเอง

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 นายภูทิว เสวก เสวกวรรณกร นักข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (มีนาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม เทศบาลเมืองหัวหินมีกฎระเบียบ เกณฑ์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การจัดการขยะมูลฝอยดีแล้ว และให้ความเสมอภาคต่อประชาชนเท่าเทียมกัน แต่ประชาชนขาดความสำนึกในการปฏิบัติ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลก็เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเอง

1.3 หลักความโปร่งใส ก็มีความโปร่งใสคิดว่าการทำงานของคณะผู้บริหาร กองสาธารณะสุข มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและการใช้งบประมาณ และก็มีการปิดประกาศการใช้งบประมาณนะ แต่ปิดประกาศน้อยมาก

1.4 หลักความรับผิดชอบ ก็คิดว่าพนักงานเทศบาลก็มีสำนึกในหน้าที่ของตนเอง

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าพนักงานเทศบาลคงไม่ยินดีให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบการทำงานหรอก ถ้ามีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยก็คงจะรับเรื่องไว้แล้วก็รับปากว่าจะดำเนินการให้เท่านั้น

1.6 หลักความคุ้มค่า เทศบาลฯก็มีการใช้งบประมาณเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยคุ้มค่านะ ก็ดูสัมพันธ์กันกับผลลัพธ์ที่ได้

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา รถเก็บขนขยะไม่ค่อยตรงเวลาในการจัดเก็บขยะ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เทศบาลมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะเป็นธรรมนะ ไม่ได้คิดแพงและเอาเปรียบประชาชน

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีเป็นเรื่องที่น่าส่งเสริมเพราะช่วยลดปริมาณขยะได้

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเป็นเรื่องที่น่าส่งเสริมเพราะช่วยลดปริมาณขยะได้ และได้ใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าอีกด้วย อย่างเทศบาลก็เห็นมีโครงการ

แปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันก็เป็นโครงการที่เป็นรูปธรรมในเรื่องการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ที่เด่นชัดทางหนึ่ง

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ปัจจุบันเทศบาลมีการกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบก็มีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ดี

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ดีทำให้เกิดรายได้ให้กับประชาชน แต่เทศบาลยังมีการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ประชาชนทำกันถือว่ายังน้อยอยู่

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเพราะว่าช่วยลดปริมาณขยะและใช้สิ่งของที่มืออยู่ได้อย่างคุ้มค่าแต่ว่าเทศบาลยังมีการส่งเสริมให้ประชาชนนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ยังไม่ดีเท่าที่ควรต้องปรับปรุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงการรณรงค์การคัดแยกขยะให้มากกว่านี้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ควรจะมีการปลูกจิตสำนึกกับประชาชนเป็นสำคัญ ควบคู่กับการใช้กฎหมาย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 5 นายชำนาญ พึ่งเจาะ ได้รับรางวัลพลผลิตเซอร์ปี 2542 ปัจจุบันผู้สื่อข่าวท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (มีนาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม เทศบาลฯยังต้องปรับปรุง เนื่องจากในการจัดเก็บขยะประจำวันถูกโอนถ่ายไปให้เอกชนรับผิดชอบ ฝ่ายข้าราชการประจำขาดความรับผิดชอบในการตรวจ รวมทั้งขาดการบังคับใช้กฎหมายเทศบัญญัติกับผู้คน ผู้ประกอบการ และการให้บริการขาดความรับผิดชอบในการให้บริการ จะต้องให้ฝ่ายข้าราชการการเมือง เน้นย้ำ ตักเตือน กำชับถึงจะทำและเมื่อทำแล้ว มักจะทำแบบขอไปที และการคัดแยกขยะนั้นจะเกิดกับคนที่มีความรู้ภาวะความรับผิดชอบ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีน้อยมาก ซึ่งจะน่าจะต้องมีเทศบัญญัติของท้องถิ่นออกมาประกาศใช้

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมดี แต่ผลในการเสนอแนะของชาวชุมชน ประชาชน มักไม่ปฏิบัติตามคำพูดและข้อเรียกร้องโดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณสุข มักจะมีข้อแม้ วัน เวลา เครื่องจักรกล และกำลัง เป็นต้น

1.3 หลักความโปร่งใส การทำงานเทศบาลฯ เรื่องการใช้งบประมาณไม่โปร่งใส พนักงานขับรถ หัวหน้าฝ่ายบริหาร และ การเบิกจ่ายน้ำมันรถ สารเคมี เบี้ยเลี้ยง อื่นๆ มักจะมีการเบิกจ่ายเกินความเป็นจริง อีกทั้งเทศบาลฯ ไม่เคยชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายแต่ละกรมกองให้ประชาชนและสื่อมวลชนได้ทราบในแต่ละปีบริหาร

1.4 หลักความรับผิดชอบ กองงานสาธารณะสุขไม่มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยเฉพาะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ เวลาเข้า-ออก รวมทั้งระบบการส่งการงานกิจวัตรประจำวันขาดแผนงาน การแบ่งสรรงานไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากพนักงานบางคนที่ว่าจ้างมานั้นบางคนไม่ตรงกับหน้าที่การงาน และบางจุดมากเกินความจำเป็น

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าถ้ามีประชาชนขอเข้าไปตรวจสอบการทำงานหรือสอบถามความคืบหน้าของการแก้ไขปัญหาให้กับเทศบาล ทางเทศบาลฯ คงไม่ยินดีให้ตรวจสอบ ต้องรอให้มีการร้องเรียน หรือยื่นหนังสือถึงจะให้ข้อมูลรายละเอียด และการตอบข้อซักถามก็จะตอบเป็นแนวๆ วิชาการและข้อมูลตามแผนงานที่ไม่เป็นจริงทางเชิงปฏิบัติประจำวัน

1.6 หลักความคุ้มค่า คิดว่าเทศบาลฯ มีการใช้งบประมาณต่อผลลัพธ์ของงานที่ได้มาไม่คุ้มค่า เนื่องจากในแต่ละปีนั้นทางเทศบาลฯ จะต้องจ่ายค่าจัดเก็บให้บริษัทเอกชน มากเกินกว่าอัตราค่าจ้างพนักงาน

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา บริษัทเอกชนเก็บขนขยะตรงเวลาเป็นประจำทุกวัน เนื่องจากรถที่จัดเก็บเป็นภาคเอกชนจะมีการควบคุมเวลาในการดำเนินการ โดยฝ่ายเอกชน ที่มีกำหนดตารางเวลาให้กับพนักงานคนขับรถและพนักงานจัดเก็บ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากบ้านเรือนของประชาชนบ้านละ 10บาท ผ่านบิลค่าน้ำประปานั้น ถือว่าน้อยมากน่าจะมีการจัดเก็บบ้านละ 30บาท จะเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ไม่มีความจำเป็นต้องทำ เพราะว่าขณะนี้ผู้คนมีการทิ้งขยะโดยไม่มีการคัดแยกเหตุและผลเพราะว่าผู้คนยังไม่มีความเจริญและรับผิดชอบ การคัดแยกขยะจะต้องรอไปอีก 50ปีข้างหน้า

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ในส่วนนี้ทางเทศบาลฯ จะต้องเริ่มจัดทำเป็นโครงการเนื่องจากขณะนี้วัตถุดิบต่างๆ เริ่มลดน้อย ถ้ามีการนำเอาของเก่าๆ นำกลับมาใช้ใหม่ จะเกิดมรรคผลหลายประการ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ปัจจุบันวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ มีความไม่เหมาะสมเพราะรูปแบบในการจัดการปริมาณของขยะที่มีอยู่โดยการฝังกลบนั่นยังขาดหลักการ วิธีการ ในรูปแบบผสมผสานในการแปรรูป การฝังกลบจึงไม่ถูกต้อง

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ การฝังกลบเป็นวิธีการที่ดี แต่ควรที่จะมีการคัดแยกหมักบ่มเป็นแก๊สใช้ประโยชน์แยกกากออกมาเป็นปุ๋ย แก๊สที่ได้สามารถที่จะเป็นพลังงานนำมาใช้ประโยชน์

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ การรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนมีการคัดแยกเพื่อนำขยะไปจำหน่ายต่อเป็นสิ่งที่ดีมาก ก่อให้เกิดประโยชน์ของขยะที่มีอยู่ให้เป็นรายได้ แต่การรณรงค์ของเทศบาลฯในเรื่องนี้ยังต้องมีการปรับปรุงเนื่องจากมีเพียงนโยบายในทางทฤษฎีเท่านั้น ในส่วนปฏิบัติจริงไม่มีให้เห็น จะมีเพียงโรงเรียนบ่อฝ้ายเท่านั้นที่มีทำอยู่

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นสิ่งที่ดีและมีความจำเป็นทางเทศบาลฯฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำของกองสาธารณะสุขควรจะต้องทำเป็นนโยบายในเชิงปฏิบัติและมีการประเมินผลที่ได้ แต่การรณรงค์การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่ของเทศบาลฯยังไม่ดีต้องปรับปรุงเนื่องจากยังไม่ได้กระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีการคัดแยกถือว่าไม่มีความจำเป็นเพราะการคัดแยกเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติของผู้คนทั่วไป แต่จะต้องมี “เจ้าภาพ” หลักอย่างเทศบาลฯเป็นผู้แนะนำ แต่การจัดกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะของเทศบาลฯนั้นยังต้องมีการปรับปรุงเพราะจะมีเพียงแค่โรงเรียนภายในสังกัดของเทศบาลฯเท่านั้นที่กระทำอยู่ในรูปแบบของกิจกรรมและวิชาที่เรียน

ปัญหาและข้อเสนอแนะ การบริหารงานเทศบาลฯและทั่วๆไปนั้นจะขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารที่มาจากนักการเมืองที่ประชาชนเลือกเข้าไป แต่ดูเหมือนว่าฝ่ายการเมืองมักจะไม่สนใจในปัญหาทางด้านขยะ มลภาวะสิ่งแวดล้อมแต่จะไปสนใจอยู่กับโครงการและนโยบายใหญ่ๆ ส่วนฝ่ายข้าราชการประจำมักจะทำงานในหน้าที่กิจวัตรประจำวันให้หมดไปวันๆหนึ่ง แต่จะมีผลของงานออกมาโชว์ทางสายตาให้กับฝ่ายบริหารและประชาชนนั่นก็คือ การเดินรณรงค์ การออกหน่วยประชาสัมพันธ์ การจัดทำนิทรรศการ เพราะฉะนั้นแล้วก็ขอเสนอแนะให้มีองค์กรภาคเอกชนต่างๆ ออกมาขับเคลื่อนให้ทางเทศบาลฯได้ทำงานให้ตรงต่อเป้าหมาย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 6 นายธีระพล จัดพล ผู้อำนวยการกองงานสาธารณะสุข เทศบาลเมืองหัวหิน (มีนาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ต้องปรับปรุง เพราะไม่ว่าจะออกมาดีขนาดไหน ต้องได้รับการปรับปรุง และไม่แน่ใจเรื่องที่มาของการออกและใครเป็นคนออกตรงนั้นสำคัญ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับนี้เวลาที่มีผลบังคับใช้ใครเกี่ยวข้องบ้างแล้วผู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมในการออกด้วยหรือไม่ ทางที่ดีเวลาจะออกกฎหมายอะไรควรให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นด้วย

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เคยเชิญประชาชนมาประชุมในเรื่องการทำแผนชุมชนเมืองหน้าอยู่ แล้วก็โยกมาในเรื่องขยะครับ

1.3 หลักความโปร่งใส โปร่งใส ทำตามระเบียบทุกอย่างครับ

1.4 หลักความรับผิดชอบ ยังต้องปรับปรุง เพราะต้องการให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความตระหนัก และเจ้าหน้าที่ทุกคนในกองสาธารณสุขหรือทุกคนจะต้องเล่าเรื่อง หรือคุยอธิบายหรือเรื่องถึงแวดล้อมได้

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลฯมีความยินดีอยากให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เพราะอยากให้ประชาชนเข้ามาช่วยกันสังเกตการณ์ด้วยครับ มันจะตรงใจประชาชนมากกว่า ยินดีเปิดกว้างและทำงานได้อย่างมีเป้าหมายด้วยครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า ไม่มีความคิดเห็นครับ เพราะต้องดูเป็นเรื่องๆ ไปครับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ไม่ตรง แต่อยู่ในเกณฑ์ที่รับได้

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรมต่อประชาชนครับ แต่ไม่เป็นธรรมต่อภาครัฐเพราะถูกเกณฑ์ไป

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดี อยากจะทุ่มเทไปที่เรื่องนี้ อยากสร้างจิตสำนึกและการตระหนัก อย่างโครงการที่เราจะทำคือ Zero West คือให้ขยะกลายเป็นศูนย์โดยให้มีการคัดแยกเอาไปทำประโยชน์ให้หมดทุกอย่าง ไม่ให้มีขยะเหลือเลยครับ

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดี เพราะในหลักการมันคืออยู่แล้ว เป็นการทำให้ขยะลดน้อยลงที่สุดครับ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่เหมาะสม แต่ปัจจุบันมีโครงการ zero west ซึ่งจะทำให้ขยะมันหมดไป เหลือที่จะต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด อีกเรื่องก็คือก็ได้มีการคุยกับสิ่งแวดล้อมจังหวัดและสิ่งแวดล้อมภาคเรื่องมูลฝอยอันตรายและมูลฝอยติดเชื้อเพื่อจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดีที่สุด เพราะทุกอย่างต้องถูกปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุง เพราะยังทำได้อีกเยอะแต่เราอาจจะคิดและทำเท่าที่สายตามองมันยังไม่เป็นระบบพอ ต้องมีการจัดการและกำลังเสริมมากกว่านี้ ต้องทำหลายๆส่วนพร้อมกัน

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง เพราะยังมีอะไรที่ยังทำได้อีกเยอะ ในสายตาผมว่ายังไม่พอครับ

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ดี แต่โดยส่วนตัวผมต้องการให้มีการระดมความคิดจากหลายๆส่วนให้มีแนวร่วม มาช่วยกันคิดเพราะคิดคนเดียวมันไม่หลากหลายการช่วยกันคิดมันจะได้รูปแบบที่น่าจะเป็นสำหรับหัวหินครับ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ตั้งเป้าไว้ว่าพนักงานในกองฯเราจะต้องเป็นนักประชาสัมพันธ์ คือการที่เราจะไปทำงานข้างนอกเนี่ย คนข้างในต้องรู้เรื่องได้ดี รู้เรื่องการจัดการขยะ และมีทัศนคติที่ดี เจ้าหน้าที่ภายในกองต้องรู้และเข้าใจก่อนและสามารถไปอธิบายได้ต่อ อย่างเช่นเรื่องการจัดการขยะชายทะเล ที่หัวดอน เป็นเขตที่มีเปลือกหอยขึ้นมาที่ชายหาดก็เหมือนกับขยะทั่วไป ประเด็นคือใครควรจะมีส่วนในการทำความสะอาด ทุกคนยังมองว่าเป็นเรื่องของเทศบาล เพราะถ้าเรามีการเคลียร์เข้าไปสักวันก็จะมีคนโทรมาร้องเรียน.. คือมันเป็นหน้าที่ของเทศบาลแต่ถ้าการทำความสะอาดชายหาดให้แล้วใครได้ประโยชน์ ประชาชนกลุ่มไหน ก็คือ ผู้ประกอบการตรงนั้น โรงแรม เติ่งผ้าใบ ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะตรงนั้น อยากจะเชิญชวนเค้าเข้ามาร่วมช่วยกันพัฒนาความสะอาดร่วมกัน แต่บางส่วนก็มีคนเค้าโกงๆเป็นกองๆไว้ให้ ผมจึงอยากเปิดเวทีให้คนเข้ามามีส่วนร่วมทำพร้อมกัน เราจะมีคนช่วยกันทำพร้อมๆกันเป็นร้อยๆคน ทำให้เสร็จได้เร็วด้วย แล้วก็กลายเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 7 นายอุเทน สมบูรณ์ นายช่างโยธา 6ว รักษาการหัวหน้างานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (เมษายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ดีแล้ว ครอบคลุมเพียงแต่เรายังไม่ได้เอามาใช้กันทุกข้อ ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ประชาชนมีส่วนร่วมครับ เค้าเทศบาลฯส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะแล้วนำมาขายให้กับเทศบาล เพื่อช่วยกันลดปริมาณขยะครับ แต่ก็ยังไม่เต็มที่ เพราะที่บ่อขยะก็ยังสามารถคัดแยกขยะได้อยู่เลย

1.3 หลักความโปร่งใส มีความโปร่งใสครับ ตามแนวทางปฏิบัติตามขั้นตอนข้อบังคับครับ

1.4 หลักความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่เทศบาลมีสำนึกต่อหน้าที่ครับเพราะอย่างเวลาทำงานที่บ่อขยะบางที ดีสามเคื่อกี่มาทำงานตามเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งก็ไม่ได้ละเลยหน้าที่เลย

1.5 หลักการตรวจสอบได้ หน่วยงานของเรายินดีให้มีการเข้ามาตรวจสอบศึกษาดูงานได้ครับ เพราะปกติก็มีหน่วยงานอื่นๆขอเข้ามาดูงานอยู่เสมออยู่แล้วครับ ยินดีครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า หลักการทำงานมีความคุ้มค่า แต่อาจจะมองเป็นเรื่องกำไรหรือขาดทุนไม่ได้ แต่การลงทุนกำจัดพลาสติกที่เราทำเนี่ยคือเพราะพลาสติกต้องใช้เวลาย่อยสลายนานสองสามร้อยปีเนี่ย ถ้าเราไม่ลงทุนหาทางกำจัดมันก็ไม่วันหมดไป เป็นเรื่องที่ดีที่ต้องมีการลงทุนทำครับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรง เพราะอย่างบ้านผมเคื่อกี่มาตรงเวลานะครับ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรมต่อประชาชนแต่ไม่คุ้มต่อเทศบาลครับ เทศบาลน่าจะขาดทุนนะครับ

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท จำเป็น เพราะตั้งแต่ผมมาทำงานส่วนนี้ก็ตั้งแต่ปี 39 จนถึงตอนนี้ก็ประมาณ 400แสนตันแล้วครับมันเยอะมาก พอปัจจุบันเรามีการขุดรื้อขึ้นมาคัดแยกทำให้เรารู้ว่ายังมีขยะอีกมากที่นำมาคัดแยกได้อยู่ ทำให้ถ้าหากมีการคัดแยกก่อนที่จะเอามาฝังกลบได้เนี่ย ก็จะช่วยลดปริมาณขยะได้มากเลย แล้วที่เราคัดแยกปัจจุบันก็เอามาใช้ประโยชน์ได้อีก

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดี เพราะทำให้ขยะน้อยลงทำให้การลงทุนจ้างพนักงานบุคคลากรหรือค่าใช้จ่ายก็จะน้อยลงตาม และที่สำคัญคือได้นำของกลับมาใช้ซ้ำได้อย่างคุ้มค่าครับ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ปัจจุบันวิธีการที่เทศบาลฯใช้ไม่ดีแล้ว แต่ในอดีตมันดีแต่ปัจจุบันไม่ดีแล้ว เพราะมันมีแต่จะเพิ่มขึ้น เยอะขึ้น ทำให้สิ่งแวดล้อมเสีย

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ในสถานการณ์ปัจจุบันเป็นวิธีการที่ไม่ดี เพราะมันมีแต่จะทำให้ขยะเพิ่มขึ้น

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ไม่มีความคิดเห็น

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่มีความคิดเห็น

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ไม่มีความคิดเห็น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ คนของเราไม่เพียงพอ นี่ก็มีการตั้งเรื่องขอไปอีก 5 คน ขอคนขับรถแท็กซี่ คนขับรถแบล็คโฮ ตอนนี้ก็ใช้คนที่มียู่ ใครพอจับได้ก็ให้ช่วยๆ กันไปก่อน ส่วนอุปกรณ์ที่มีอยู่ก็ใช้มา 15 ปีแล้ว ก็ยังใช้งานได้ มีซ่อม มีเปลี่ยนอะไหล่ไปบ้าง ก็บำรุงรักษากันไปตามสภาพ 15 ปี

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 8 นายมานิตย์ นามเดช ประธานชุมชนศาลเจ้าพ่อเสือ (เมษายน 2555)



1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ไม่มีความคิดเห็น แต่การให้บริการประชาชนไม่มีความเสมอภาค เพราะว่าเลือกที่รักมักที่ชัง

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพราะชุมชนไม่มีความสำคัญ และก็ไม่เคยเชิญไปร่วมประชุมเรื่องปัญหาขยะมูลฝอยกับทางเทศบาลเลย

1.3 หลักความโปร่งใส การทำงานไม่มีความโปร่งใสเรื่องการใช้งบประมาณ อีกทั้งไม่มีการปิดประกาศหรือแจ้งให้ประชาชนรับทราบเลย

1.4 หลักความรับผิดชอบ พนักงานไม่มีจิตสำนึกต่อหน้าที่เพราะไม่เคยเห็น

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าเทศบาลฯ ยินดีที่จะให้ตรวจสอบหรือตอบคำถามประชาชน เพราะประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาขยะ

1.6 หลักความคุ้มค่า เทศบาลฯ มีการจ้างพนักงานมากเกินไปอีกทั้งการจ้างบริษัทเอกชนเก็บขยะก็แพงเกินไปไม่คุ้มค่า

2. ประสิทธิภาพผลการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา รอบการเก็บขนขยะมูลฝอยตรงต่อเวลาดีแล้ว

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ราคาปัจจุบันเป็นธรรมอยู่แล้วอย่าขึ้นราคาเพราะจะทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ก็ยังเห็นขยะยังเยอะอยู่ ไม่ได้เห็นขยะลดลงเลย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็ยังไม่เห็นผลอะไรจากเทศบาลฯเลย เพราะว่าขยะก็ยังเยอะเป็นภูเขาอยู่เลย แล้วโครงการอะไรถ้าทำไปก็ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบกันด้วย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ก็เหมาะสมแล้ว

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่มีความคิดเห็น

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์เรื่องการคัดแยกเพื่อนำขยะไปขายต่อให้มากยิ่งขึ้นกว่านี้ถึงจะทำให้ปริมาณขยะสามารถลดลงได้จริงๆและประชาชนก็ยังสามารถมีรายได้จากตรงนี้อีกด้วย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์เรื่องการคัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่เพราะช่วยให้ทรัพยากรได้คุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุงให้ดีกว่านี้ ต้องต่อเนื่อง และมีการติดตามผลด้วย

ปัญหาและข้อเสนอแนะ อยากให้ผู้อำนวยการกองสาธารณะสุขปลุกจิตใต้สำนึกของตนเองว่าจะทำให้กับหัวหินได้ขนาดไหน แล้วค่อยปลุกจิตใต้สำนึกของลูกน้องกอง ปัญหาขยะมีเยอะ คือปัญหาขยะล้นถังขยะ สุนัขคุ้ยกองขยะวิ่งคาบฝอยนาบ และเวลาน้ำท่วมก็มีขยะอุดอยู่ในท่อระบายน้ำ ส่วนใหญ่ก็มาจากชาวบ้านนี่แหละครับ คือเค้าไม่ได้ทิ้งขยะลงท่อนะ แต่ว่าขยะชิ้นเล็กๆมันปลิวไป ก็ไปหล่นตามท่อ แล้วก็อุดตัน จุดที่วางถังขยะมีปัญหาที่มีอยู่ 2 ที่คือ ซอยหน้าทางเข้าศาลเจ้าพ่อเสือและหน้าห้องสมุด ซอยหน้าทางเข้าศาลเจ้าพ่อเสือถังขยะเหม็นมาก พื้นสกปรก แล้วนี่ก็อยู่หน้าร้านอาหารด้วย ขยะล้นถังตั้งแต่หัวค่ำถึงตอนเช้าเพราะถังขยะไม่พอใส่ และไม่มีที่ให้ตั้งถังขยะด้วย อย่างหน้าทางเข้าศาลเจ้าพ่อเสือนี่ก็มีอยู่ 2 ใบแล้วจะมาตั้งอีกก็ไม่มีที่ให้วางแล้วนี่ก็ถังขยะอยู่หน้าร้านอาหารด้วย แก่เดินผ่านก็เหม็นมากเลย เคยขอไปแล้วว่าขอถังขยะเพิ่มเพื่อไปตั้งถนนฝั่งตรงข้าม

ก็ไม่ได้ แล้วก็ขอให้เทศบาลช่วยมาล้างฟุตบอลที่สกปรกนี้สัปดาห์ละครั้ง ก็เจ็บไป ปัญหาของ
จับถ่ายสุนัขเยอะเลย มาจากสุนัขเลี้ยงนี้แหละ เลี้ยงกันเยอะเลย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 9 นายวิทย์ จิ่งเล็ก สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน เขต 1 (เมษายน
2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ยังไม่ดีต้องปรับปรุง เพราะไม่มีอะไรคิดตลอดไป ทุกอย่างต้องมีการ
ปรับปรุงพัฒนาต่อไป

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมครับ เพราะมี
ประชาคมเมืองอยู่ส่วนใหญ่ก็มาจากทุกชุมชน เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็น่าอยู่ในเกณฑ์ที่เปิดโอกาสให้
ประชาชนมีส่วนร่วม

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่มีความเห็น เพราะไม่มีโอกาสได้รู้

1.4 หลักความรับผิดชอบ มี เพราะเวลาผมเห็นตรงไหนไม่สะอาด ยังไม่ดีก็แจ้งเข้าไป เค้าก็
ไปเก็บงานให้สะอาดเรียบร้อย ก็มีสำนึกในหน้าที่ครับ

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าถ้ามีคนไปขอตรวจสอบการทำงาน หรือไปสอบถามถึง
ปัญหาขยะมูลฝอยที่มีอยู่ ว่าทำไมถึงแก้ไขไม่ได้สักทีของกองงานสาธารณะสุข ผมว่าเทศบาลน่าจะ
ยินดีให้ความร่วมมือตอบคำถามท่านหรือให้ท่านดูเอกสาร เพราะถ้าประชาชนต้องการรู้ข้อมูลทาง
เจ้าหน้าที่จะต้องให้ข้อมูลกับประชาชนให้ได้

1.6 หลักความคุ้มค่า คุ้มค่า เพราะการจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดเก็บขยะมูลฝอย
ทำให้เทศบาลไม่ต้องลงทุนมากให้การซื้อเครื่องมือเครื่องมือ ซื้อมาแพง โดยเฉพาะรถยนต์มีราคา
สูง การจ้างก็ถือว่าคุ้มค่าครับ

2. ประสิทธิภาพผลการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลา เพราะอย่างที่อยู่อาศัยของผมเค้าก็มาเก็บขยะตรงเวลาเป็น
ประจำทุกวันครับ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรม เพราะไม่แพงคิดว่าเป็นธรรมต่อประชาชน
แล้ว

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดี เพราะช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลงไป
ครับ เทศบาลฯก็ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งตรงนี้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือชาวบ้าน ให้

ช่วยกันคัดแยก แต่ที่เห็นเค้าก็มีทำกันบ้าง ไม่ทำกันบ้างก็ต้องรณรงค์ให้ประชาชนให้ความร่วมมือกันมากกว่านี้

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่จำเป็น เพราะคิดว่าการคัดแยกแล้วก็นำกลับมาใช้ซ้ำต้องมีกระบวนการทางด้านความสะอาดก่อน ถ้ายังไม่มีกระบวนการทางด้านความสะอาดที่ดี ก็ยังไม่ควรจะนำกลับมาใช้ซ้ำเพราะฉะนั้นผมคิดว่ายังไม่มีคามจำเป็นห่วงเรื่องการนำกลับมาใช้ซ้ำแล้วเป็นอันตรายต่อประชาชนมากกว่า

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่เหมาะสม เพราะว่าที่ปัจจุบันสถานที่ฝังกลบมีประชาชนเริ่มเข้าไปอยู่อาศัยรอบๆแล้ว ทำให้เกิดปัญหาประชาชนร้องเรียนเรื่องปัญหาเรื่องบ่อฝังกลบแล้วครับ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ดี เพราะถ้าเราไม่สามารถกำจัดขยะได้หมดวันต่อวัน การฝังกลบก็ถือว่าเป็นวิธีการกำจัดที่ดี แต่มีปัญหาเรื่องสถานที่ฝังกลบต้องกระทบกระเทือนกับผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุง เพราะประชาชนเค้ายังไม่ค่อยทราบกันหรอกครับ

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 10 นายทวิสิน พัฒนาภิรต สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน เขต 2 (เมษายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม คิดว่าได้อยู่แล้วแต่ว่าไม่สามารถนำมาใช้หรือนำมาปฏิบัติได้เต็มประสิทธิภาพ เพราะอาจจะติดปัญหาด้านความรู้ ความร่วมมือ หรือจิตสำนึก หลายปัจจัยรวมๆกันครับ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯก็เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนได้เนะครับ เพื่อเสนอสิ่งที่ตนเองคิดว่าต้องการให้เทศบาลฯแก้ไขให้ เช่น ถังขยะไม่พอ บริเวณที่ทิ้งขยะสกปรกให้มาล้างทำความสะอาดบ่อยๆ หรือการออกหน่วยพัฒนาชุมชนเคลื่อนที่ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนหรือปรึกษาหารือเรื่องการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยอยู่เสมอ

1.3 หลักความโปร่งใส ยังไม่สามารถสรุปให้เห็นได้ครับ ต้องดูเป็นเรื่องๆไปครับ

1.4 หลักความรับผิดชอบ เรื่องจิตสำนึกและความรับผิดชอบยังต้องปรับปรุงครับ เพราะยังมีประชาชนไม่น้อยที่มีเสียงบ่นว่าร้องเรียนไปแล้วบางเรื่องแต่ไม่ได้รับการแก้ไข รอแล้วรอเล่าก็ยังไม่เห็นมาสักที

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าตรวจสอบได้ครับ เพราะในระบบราชการเอกสารทุกอย่างมีการทำเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งภาคประชาชนและองค์กรการตรวจสอบต่างๆขอเข้ามาตรวจสอบได้หมดครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า ก็คงยังให้ความเห็นไม่ได้ต้องพิจารณากันไปเป็นเรื่องๆ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลาครับ เพราะอย่างบ้านผมก็มาตรงเวลาเป็นประจำทุกวัน

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรมครับราคาดูไม่แพงครับ

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ก็ยังเห็นว่าประชาชนก็ยังทิ้งขยะกันอยู่ในปริมาณมากไม่ได้เปลี่ยนไปเลย แล้วประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง แต่ผมก็ทราบว่าเทศบาลมีโครงการคัดแยกขยะโดยบริษัทเอกชนทั้งการคัดแยกโดยบริษัทเก็บขนขยะและบริษัทเอกชนที่รีไซเคิลจากบ่อฝังกลบ แต่ทั้งนี้ก็ยังเห็นว่าประชาชนยังไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าไร การคัดแยกขยะถึงแม้ประชาชนจะคัดแยกแต่ถึงขยะก็ยังไม่มีการแยกประเภทอยู่ดี น่าจะมีถึงขยะชนิดแยกประเภทขยะไปเลย คงช่วยส่งเสริมการคัดแยกขยะอย่างเป็นรูปธรรมได้ครับ

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีครับ เทศบาลเราก็มีการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันเป็นโครงการที่สามารถนำเอาวัสดุไม่ใช่แล้วหรือขยะพลาสติกกลับมาแปรรูปใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เพราะถ้านำไปฝังกลบก็มีแต่จะเพิ่มมูลขึ้นไปเรื่อยๆ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ปัจจุบันผมว่าไม่เหมาะสมแล้วนะครับ เพราะว่าขยะมีแต่จะมากขึ้นไปเรื่อยๆ ผมได้ไปดูที่บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยของเทศบาลซึ่งปัจจุบันมันกลายเป็นภูเขาไปแล้วทั้งหมดมาจากการสะสมขยะกันมาเป็นเวลานาน

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ก็เป็นวิธีการที่ดีแต่คงไม่ใช่คำตอบทั้งหมด คงต้องแยกประเภทขยะให้เหมาะสม เอาเฉพาะที่ย่อยสลายได้ไปฝังกลบจะดีกว่า

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์ให้มากกว่านี้

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์ให้มากกว่านี้

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์ให้มากกว่านี้ ให้มีความต่อเนื่องและติดตามผลด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 11 นายโปรง สังข์ทอง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองหัวหิน เขต3 (เมษายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ยังไม่ดีต้องปรับปรุง เพราะการจัดระบบยังไม่มีระบบที่ดียังมีการเล่นพรรคเล่นพวก พนักงานทำความสะอาดไม่เพียงพอเพราะคนเข้ามาไม่นานก็มีการย้ายกองทำให้พนักงานไม่เพียงพอ ต้องการให้รับคนที่มีความสนใจในการทำงานด้านนี้

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ไม่เคยเชิญประชาชนไปร่วมประชุมเลย เวลามีคนมาร้องเรียนก็ไม่มีใครอยากเปิดเผยตัวเพราะกลัวผิดใจกันจะแค้นมาบอกกล่าว แต่ไม่ยอมเขียนคำร้องปัญหาที่เลยไม่สามารถแก้ไขได้

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่โปร่งใส เพราะไม่มีการเปิดเผยให้ชัดเจนเท่าที่ควร

1.4 หลักความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการทำงาน แต่มีไม่ครบหมดทุกคน

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ไม่ยินดี เพราะพนักงานไม่กล้าให้ดูหมดหรือกลัวตักงาน

1.6 หลักความคุ้มค่า คุ้มค่าในการใช้งบประมาณ เพราะการจ้างบริษัทเอกชนนั้นให้บริการประชาชนได้ดีกว่าเทศบาลดำเนินการเอง

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงต่อเวลา

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ราคาที่เทศบาลฯเก็บอยู่นี้คืออยู่แล้วเป็นธรรม

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีเพราะช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลงได้ แต่เห็นว่าเทศบาลฯจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาคัดแยกขยะ เห็นว่าทำกันมาสักพักก็ลองดูว่าจะเห็นผลรีเปล่า แต่ว่าการให้เห็นผลมากก็ควรให้ประชาชนช่วยกันคัดแยกขยะตั้งแต่เริ่มต้นเลย ก็ยังไม่ค่อยเห็นผลกันสักเท่าไร บางบ้านก็ทำ บางบ้านก็ไม่ได้ทำ

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเพราะช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลงได้และได้ประหยัดด้วย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่ดี เพราะมีปัญหาเรื่องสถานที่ ใกล้บ้านชุมชนมากเกินไป

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ เป็นวิธีการที่ดี ถ้าหาสถานที่เหมาะสมได้

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุง เพราะไม่ยังประชาสัมพันธ์ได้ไม่ทั่วถึงเลย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง เพราะยังไม่มีอะไรออกมาเป็นรูปเป็นร่างให้เห็นชัดเจนเลย

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง เพราะไม่ได้ทำกันอย่างจริงจังเลย ไม่ต่อเนื่อง ทำแค่เป็นกิจกรรมเอาหน้าเท่านั้นยังไม่ได้ทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์เพื่อการรณรงค์กันจริงๆจังๆ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ มีปัญหาพวกเก็บขยะขาย ตระกุกถึงทำให้ถึงสกปรกเรียกรวดไม่เก็บกิน แล้วก็คนกวาดไม่พอ อยากให้คนที่เข้ามาแล้วอยากทำงานกวาดจริงๆ ไม่ใช่เข้ามาสักพักก็ย้ายกองสุดท้ายรับมาก็ไม่ยอมทำแล้วก็ทำเรื่องย้ายกองอย่างนี้คนกวาดก็ไม่พอสักที แล้วก็การประเมินผลงานของคนทำงานขยัน ตั้งใจทำงาน ก็อยากให้ประเมินอย่างยุติธรรม เป็นกำลังใจให้แก่คนตั้งใจทำงาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 12 นายบุญมา นามวิบูลย์ ประชาชนในเขตเทศบาลฯเมืองหัวหิน (เมษายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ต้องปรับปรุง เพราะบางอย่างเค้ามีเกณฑ์การทำงานที่ดีแล้ว แต่ยังมีส่วนที่ไม่เหมาะสมคือการเก็บขยะไม่ควรมียู่ในชั่วโมงเร่งด่วนด้วยเพราะการจราจรติดขัดอันนี้ต้องปรับปรุง อีกทั้งการให้บริการก็ไม่เท่าเทียมกัน เพราะการให้บริการเก็บขยะบางพื้นที่ยังไม่สามารถเข้าได้ถึงจนหมด

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเคยเชิญให้ไปร่วมประชุมเรื่องปัญหาขยะแต่ยังไม่เพียงพอ ต้องมีมากกว่านี้ถึงจะสามารถแก้ไขได้มากขึ้น การเข้าร่วมแต่ส่วนมากเป็นผู้รับฟัง แต่ยังไม่ได้ออกความคิดเห็นอะไรเพราะในชุมชนของเราไม่มีปัญหาทางด้านขยะ

1.3 หลักความโปร่งใส โปร่งใส เพราะมีการพบประชาชนอย่างใกล้ชิด คิดว่าคงไม่มีอะไรแอบแฝง

1.4 หลักความรับผิดชอบ มี เพราะผมเห็นว่าเค้ามีความรับผิดชอบในหน้าที่ของเค้า ตรงเวลา สะอาดไม่บกพร่อง ถือว่าอยู่ในขั้นดี

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลฯคงจะให้ประชาชนมีการตรวจสอบการทำงานหรือตอบข้อซักถามจากประชาชนแต่คงจะตอบบ้าง แต่คงไม่ทั้งหมด

1.6 หลักความคุ้มค่า ไม่คุ้มค่า เพราะในความคิดของผมน่าจะจัดให้เทศบาลดำเนินการเอง และเทศบาลน่าจะควบคุมงานหรือพนักงานได้ดีกว่า

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ไม่ตรง เพราะบางวันเวลาไม่ตรงกัน แนะนำไม่ควรจะมีรถขยะวิ่งหลังดีสามไปแล้ว

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรม เพราะไม่ได้เป็นราคาที่เอารัดเอาเปรียบประชาชน

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดี เพราะถ้ามีการคัดแยกแล้วนำไปขายจะเพิ่มรายได้ของประชาชน แต่ก็มีปัญหาคือประชาชนไม่ได้สนใจการเพิ่มขึ้นของขยะเลย เทศบาลก็ส่งเสริมให้เราทำกันแต่ในชุมชนเราจะมีรถรับซื้อของเอกชนเข้ามาเป็นประจำก็ขายแล้วได้เงินมาทำให้ประชาชนมีรายได้และรู้จักคัดแยกประเภทขยะก็ช่วยลดปริมาณขยะได้

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดี เพราะทำให้ปริมาณขยะไม่เพิ่มขึ้น แต่ปัจจุบันของที่จะผลิตออกมาจะถูกนำกลับไป Recycle มากกว่าการ Reuse อย่างเทศบาลหัวหินก็มีการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันก็ถือว่าดีมากเพราะช่วยทำให้พลาสติกที่ไม่ย่อยสลายนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่ดี เพราะเป็นการสร้างมลพิษแก่สิ่งแวดล้อม สิ้นเปลืองพื้นที่เท่าที่รู้บ่อฝังกลบของเทศบาลก็มีขยะล้นอยู่มากมายเลย

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดี เพราะขยะส่วนใหญ่เป็นขยะที่ย่อยสลายยาก การไปฝังไว้จะทำให้มีสารพิษลงดินลงน้ำ เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุง เพราะยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร น่าจะดีกว่านี้ ควรมีการทำซ้ำเพื่อสร้างเป็นนิสัยของประชาชน

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง เพราะเป็นการจัดเพื่อตามวาระ แต่ยังไม่มีการจัดเพื่อเป็นการสร้างนิสัยให้ประชาชน ต้องมีการทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องมากกว่านี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 13 นายสวัสดิ์ เพชรอยู่ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (เมษายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ดีแล้ว เพราะว่าตอนนี้เทศบาลได้จ้างเอกชนเข้ามาให้บริการประชาชน สามารถทำได้ดีกว่าเทศบาลทำเอง

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คือให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะแล้วให้มาขายกับเทศบาลเพื่อช่วยกันลดปริมาณขยะ รวมทั้งการร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ช่วยกันเก็บขยะด้วยครับ

1.3 หลักความโปร่งใส การทำงานของเทศบาลฯ มีความโปร่งใส เพราะงบประมาณในการจ้างบริษัทเอกชนนั้นถูกว่าตอนเทศบาลดำเนินการเองครับ

1.4 หลักความรับผิดชอบ มี เพราะก็เห็นว่ากองงานสาธารณะสุขมีการออกลงพื้นที่ตามชุมชน พัฒนาพื้นที่สิ่งแวดล้อมชุมชนต่างๆ ได้แก่ การตัดกิ่งไม้ เก็บขยะ พูดยุกับประชาชนตามบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาขยะ ทุกๆวันพุธครับ

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลฯ ยินดีให้มีการตรวจสอบ เพราะต้องสามารถตรวจสอบได้ครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า คุ้มค่า เพราะเทศบาลเราจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการ ทำให้ผู้ลงทุนทั้งหมดในการซื้ออุปกรณ์หรือรถยนต์เป็นบริษัทเอกชนทั้งหมดครับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลาเป็นประจำทุกวันเลยครับ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรม เพราะคุ้มค่าค่าบริการที่ได้รับ

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดี เพราะช่วยลดปริมาณขยะได้มากครับ เทศบาลฯ ก็ส่งเสริม มีโครงการธนาคารขยะเคลื่อนที่ทำให้ชาวบ้านมีรายได้ ช่วยลดปริมาณขยะ

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดี ของเทศบาลฯ ที่ทำอยู่ตอนนี้ก็แปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันทำให้สามารถนำพลาสติกที่ย่อยสลายยากมาแปรรูปเป็นน้ำมันใช้ประโยชน์ได้ โครงการนี้เทศบาลอื่นๆก็มาขอดูงานกันเยอะเลย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ วิธีปัจจุบันคือการฝังกลบขยะเริ่มไม่ดี เพราะเริ่มไม่เหมาะสมกับปัจจุบันแล้ว เพราะทำให้มีแต่ขยะเพิ่มขึ้น

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดี เพราะประชากรเพิ่มขึ้น ที่ดินมีราคาแพงขึ้น ทำให้ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันแล้ว

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ดีแล้วเพราะประชาชนให้ความร่วมมือกันมากขึ้น

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ คนเอาขยะใส่ถุงมาแล้วโยนทิ้งส่งเดช ทิ้งไม่ลงถัง ขีโมเตอร์ไซค์มาแล้วโยนทิ้งไม่ยอมจอด แล้วค่อยทิ้งดีๆ แล้วก็ทิ้งไปเลย นี่ทำให้สกปรก แต่เทศบาลก็จัดให้มีพนักงานกวาดมาทำความสะอาดให้หมดเลย ปัญหานี้มาจากนิสัยคนไม่ให้ความร่วมมือ แล้วก็ปัญหาคนเก็บขยะเก่าไปขาย สร้างปัญหาขยะถึงขยะแล้วตกหล่นข้างๆถัง แล้วไม่เก็บคืน ทำให้บริเวณนั้นสกปรก อยากให้เทศบาลเรียกคนในชุมชนที่มีอาชีพนี้มาอบรมและมาช่วยกันแก้ไขปัญหา

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 14 นายพิษณุ กล้าขาย ธุรกิจร้านอาหารเจ็ยิวซีฟู้ด ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ยังไม่ดีต้องปรับปรุง เพราะคู่มือแล้วหัวหินก็ยังสกปรกอยู่เลยและปัจจุบันไม่ได้มีแค่คนหัวหินอยู่ แต่มีประชากรจากที่อื่นมาอยู่ด้วย การให้บริการประชาชนก็ไม่เท่าเทียมกัน เพราะยังรู้สึกว่าจะมีการเลือกปฏิบัติอยู่ เพราะผมก็เป็นผู้ประกอบการร้านค้ารู้สึกว่าจะได้รับการที่แตกต่างกัน

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเคยเชิญให้ไปเข้าร่วมประชุมเรื่องปัญหาขยะ แต่ก็ไม่มีอะไรชัดเจนในเรื่องขยะเลยนะ และก็ยังไม่มียะไรประสบความสำเร็จหรือต่อเนื่องเลย

1.3 หลักความโปร่งใส ยังไม่โปร่งใส ถ้าอาจจะปิดประกาศการใช้งบประมาณแต่ก็ไม่ได้แจ้งให้ประชาชนรับทราบว่าติดตรงไหน

1.4 หลักความรับผิดชอบ พนักงานเทศบาลฯส่วนหนึ่งคงมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ แต่พอมาเจอระบบในหน่วยงานที่ทำอะไรไม่ได้แล้วก็ทำอะไรไม่ได้

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลฯก็ลงยินดีให้ทราบเราซักถามหรือตรวจสอบได้ในบางส่วนที่เล่าตอบได้ในส่วนที่เป็นทางบวกของเค้ามากกว่าแต่ส่วนในทางลบคงไม่ได้เปิดเผย และคงเปิดเผยไม่หมด

1.6 หลักความคุ้มค่า เทศบาลฯมีการจ้างพนักงานเข้าเทศบาลฯเยอะมากแต่ประสิทธิภาพการทำงานไม่คุ้มค่าเลย คุณภาพไม่ตรงตามที่ต้องการและการจ้างเอกชนก็อยากให้คุณภาพที่ดีกว่านี้ แต่การทำงานของบริษัทเอกชนก็ดีกว่าเทศบาลฯทำเอง

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลาแต่มีบางครั้งเทศบาลไม่ตรงแต่ส่วนใหญ่ตรงครับ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เรายินดีเสียค่าธรรมเนียมมากกว่านี้แต่ต้องการให้ได้คุณภาพที่ดีกว่านี้

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องดีจำเป็นเพราะเป็นการสร้างวินัยในตัวประชาชนอีกทั้งยังสามารถช่วยลดปริมาณขยะได้ด้วย แต่เทศบาลฯก็ยังไม่ค่อยได้ณรงค์เท่าไร ประชาชนก็ไม่ค่อยคัดแยกก่อนทิ้ง ขยะก็ยังมีมากอยู่ทุกวัน

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีครับเป็นเรื่องดีช่วยลดมลพิษ รักษาสิ่งแวดล้อมและลดโลกร้อนด้วย ส่วนที่เทศบาลฯทำโครงการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน อันนี้ดีมาก แต่ก็ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเลยว่าทำแล้วได้ผลอย่างไร ไม่เห็นชี้แจงให้ประชาชนทราบอะไรกันบ้างเลย แต่ถ้าทำแล้วได้ผลออกมาดี ก็ถือว่าเป็นโครงการที่ดีมากๆเลย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ วิธีปัจจุบันของเทศบาลฯไม่เหมาะสมเพราะเป็นการสะสมขยะให้มีแต่มากขึ้น

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ก็มีทั้งข้อดีข้อเสียต้องมีการแยกขยะ

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ต้องปรับปรุง ดิเลต้องประชาสัมพันธ์ให้มาก เป็นกระบอกข่าวให้ประชาชนรับทราบ

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ต้องปรับปรุงอีกเยอะต้องประชาสัมพันธ์ให้มาก เป็นกระบอกข่าวให้ประชาชนรับทราบเหมือนกัน

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุง เพราะยังไม่ดีหรือยังไม่มีเลยด้วยซ้ำ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 15 นางทองย้อย เกิดหิน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
(พฤษภาคม 2555)



1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม มีความพึงพอใจกับการทำงานของเทศบาลฯ ปริมาณถึงขยะที่นำมาทิ้งเพียงพอ รอบบริเวณชุมชนก็สะอาด ช่วงเช้ารถเก็บขนขยะก็จะมาเก็บทุกวัน ทุกคนรู้เวลาให้ความร่วมมือที่ดี

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมาก อย่างถึงขยะถ้าหากจะมีการมาตั้งวางก็จะถามประชาชนก่อนว่าจะให้วางตรงไหน ถ้าหากไม่สะดวก ไม่พอใจ ก็จะย้ายที่ให้

1.3 หลักความโปร่งใส คิดว่าโปร่งใส เพราะเป็นระบบราชการการทำงานทุกอย่างต้องโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้จากเอกสารหมด

1.4 หลักความรับผิดชอบ เทศบาลฯหรือบริษัทเอกชนที่เก็บขนขยะมีความรับผิดชอบต่อภาระการเรียนของประชาชนมากถ้าหากถึงขยะไม่เพียงพอจะมีการโทรขอตรงกับเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ เค้าจะรีบบริการให้เลย เพราะเค้าบอกว่าอย่าร้องเรียนกับเทศบาล จะทำให้เค้าถูกตำหนิ ถ้าต้องการให้บอกเค้าโดยตรงเค้าจะรีบเอามาให้เลย ซึ่งเค้าก็เอามาให้จริงๆเอามาให้ทุกครั้ง อย่างรวดเร็วด้วย ดีมากๆเลย เพราะเค้ากลัวถูกเทศบาลว่าเอา

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าตรวจสอบได้อยู่แล้วเพราะว่าเป็นระบบราชการก็ต้องมีเอกสารทุกอย่างให้ตรวจสอบได้

1.6 หลักความคุ้มค่า คุ้มค่าค่ะ เพราะบริการที่ได้รับถือว่าดีมาก

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลาเป็นประจำทุกวันเลยค่ะ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เหมาะสมแล้วไม่แพงประชาชนไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่มากเกินไป

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีค่ะเพราะช่วยให้ปริมาณขยะลดลง ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากขยะที่ไม่ใช้ประโยชน์แล้ว แต่ส่วนใหญ่ชาวบ้านเค้าก็คัดแยกกันบ้าง ไม่ได้คัดแยกบ้างก็แล้วแต่คน เพราะบางบ้านเค้าคัดแยกแล้วมันก็เยอะต้องรอรถมารับซื้อ มันก็ทำให้สกปรกบ้าน

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีค่ะจะได้ใช้ของที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ส่วนเรื่องโครงการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันที่เทศบาลฯทำอยู่ก็ได้เคยไปดูก็ดีมากเลยคะ แต่ก็ไม่ค่อยทราบว่าดำเนินการได้ผลเป็นอย่างไร แต่ก็รู้ว่าหน่วยงานอื่นมาขอดูงานกับทางเราอยู่เรื่อยๆ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ เหมาะสมอยู่แล้ว

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ก็เป็นวิธีการที่ดีแต่ก็ต้องดูไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วยต้องทำให้ถูกต้อง

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุง ยังไม่ค่อยทั่วถึง เพราะบางบ้านก็ยังไม่มีการคัดแยกขยะเลย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ที่ชุมชนไม่มีการคัดแยกขยะ จะทิ้งรวมๆกัน แต่จริงๆแล้วคนมาเก็บของเก่าเดี๋ยวก็นำเอาไปก่อนรถเก็บขนจะมาชะอีก เพราะเค้ารู้เวลา แต่มีปัญหาคนเก็บของเก่า รื้อขยะ ทำสกปรก พอตอนเช้ารถพนักงานเก็บขนเค้ามาเก็บขยะ ก็มาเก็บให้เรียบร้อยสะอาดเหมือนเดิม ที่ชุมชนมีตลาดนัด น้ำล้างของสด ของคาว พวก หมู ปลาหมึก ปลา ทำให้ตลาดนัดเหม็นส่งกลิ่นคาว พวกที่เล่นเปตองสนามใกล้ๆเค้าได้กลิ่นกัน แต่ 2-3 วันก็หาย แต่ควรจะมีการทำความสะอาดตลาดนัดให้เร็วขึ้น สมมุติว่าวันนี้มีตลาดนัด พอตลาดนัดเลิกก็ดีกว่า กลางคืนแล้ว กว่าจะมาเก็บกวาดก็ 4 โมงเช้าของอีกวัน ทำให้ขยะถูกลมพัดไปที่อื่นบ้างแล้ว และก็มองไปไม่สวยงาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 16 นายธนะพงษ์ เผ่าเจริญ ผู้ประกอบการค้าในตลาดนัดรถไฟ (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ยังใช้ไม่ได้ต้องปรับปรุงควรจะมีการออกกฎแล้วเอากฎมาใช้จริงๆ โดยที่ไม่ต้องไปกลัวแม่ค้าจะโกรธหรือจะเสียฐานเสียง ไม่ต้องไปสนใจ เพราะว่าพอปรับไปได้สักระยะหนึ่ง ช่วงแรกก็จะดูขัดใจกันบ้าง แต่ระยะหนึ่งผ่านไปก็จะดีไปเอง

1.2 หลักการมีส่วนร่วม อย่างเรื่องขยะตกค้างยังงี้ก็ต้องมี ถ้าจะระบุให้เข้ามาถึงเวลาไหนก็คงไม่ได้ รวมทั้งขอความร่วมมือให้ใส่ถุงดำก็คงไม่ได้ผล และอย่างเรื่องที่มีเจ้าหน้าที่เทศบาลมาคอยกวาดขยะให้แต่ก็ไม่ได้ช่วยร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะว่าแม่ค้าส่วนใหญ่คือ ก็หมายความว่า แม่ค้ามีชุดขยะไว้บ้าง กวาดลงไปบ้าง เขาก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือ

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่โปร่งใสหรอก

1.4 หลักความรับผิดชอบ การแบ่งสรรปันส่วนงานก็เห็นอยู่แล้วยังมีปัญหาอยู่เลยแสดงว่าการแบ่งงานยังไม่เหมาะสมเลย ควรจะมีการจัดระบบใหม่ทั้งหมด

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ไม่ให้ตรวจสอบหรอก เขาก็คงโยนให้ไปตามทางโน้นทางนี้

1.6 หลักความคุ้มค่า ถึงขยะล้นมีไม่พอ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงต่อเวลา

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ขอมจ่ายแพงกว่านี้แต่ขอบริการที่ดีขึ้นกว่านี้

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ไม่มีคนทำหรือกรบกบ้าน เดี่ยวหนูก็มา กว่า จะเก็บขายให้ได้มูลค่าต้องเก็บไว้เยอะมาก

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่มีความจำเป็นหรอก

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่ดี สุดท้ายก็จะเกิดก๊าซพิษเหมือนในข่าว แล้วก็จะเกิดผลกระทบต่อทางท้องเที่ยว ควรจะมีการเผาให้มันหมดไปเลยดีกว่า

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ อย่างที่บอกไปคือไม่ดี

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ไม่เคยเห็นเลย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่มีความจำเป็นหรอก

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ไม่จำเป็นหรอก เสียเวลาเรียนของเด็กเปล่า ควรจะนำกฎหมายมาควบคุมมากกว่า

ปัญหาและข้อเสนอแนะ พูดถึงความถูกสุขลักษณะยังไม่ถูก ไม่ถูกอย่างไรก็คือ แข่งที่นำมาใส่ขยะควรจะเป็นถังแบบที่น้ำไม่หยด และควรจะมีฝาปิดเพราะว่าเวลาเงินผ่านร้านของสดร้านอาหารต่างๆ มันมีน้ำไหลไปตามทาง และบางครั้งเห็นแข่งสองชั้นมันดูไม่สะอาด แล้วน้ำมันก็ไหลหยดไปตลอดทาง ควรจะดูเรื่องท่อด้วย เพราะกลิ่นมาจากท่อ และขยะไม่ควรรวมไว้ที่ด้านหลังตลาด พอเงินมาจากในตลาดแล้วไม่ควรมาพักขยะ ควรจะเงินขึ้นรถไปเลย แล้วก็ออกรถไปเลย การควบคุมไม่ควรใช้บุคคลอย่างเช่นเทศกิจเข้าไปจัดการเพราะจะมีการปะทะกันควรจะใช้กล้องวงจรปิดแล้วเวลาใครทำผิดให้มีหนังสือมาเตือน และกล้องวงจรปิดมีประโยชน์สองอย่างคือ เป็นหลักฐานในการติดตามได้ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม และช่วยเป็นหลักฐานปรามคนในตลาดเรื่องการทิ้งขยะลงท่อได้ เพราะว่าเทศบาลเห็นนะ สามารถดักเตือนมา จะดีกว่า ควรมีนโยบายอย่างจริงจัง ออกกฎอย่างจริงจังโดยจังหวัด อย่าออกโดยนักการเมืองท้องถิ่นและให้ตำรวจเป็นผู้ควบคุมอย่าให้เทศกิจดูแล

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 17 นายพุทธิภูมิ ประพันธ์วงศ์ เจ้าของธุรกิจโรงแรมแนบเคหาสน์และร้านอาหารบ้านถั่วเย็น (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม เท่าที่ทราบมาคืออยู่แล้วนะครับแต่น่าจะเป็นการนำไปปฏิบัติมากกว่าซึ่งอาจจะต้องมีการปรับปรุงบางอย่างเพื่อให้ไปถึงนโยบายที่วางไว้

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ถือว่าเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนน้อยอยู่ครับ

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่สามารถตอบได้เพราะไม่สามารถเข้าถึงมูลได้ครับ เทศบาลอาจจะมีการปิดประกาศเรื่องงบประมาณก็ได้นะครับแต่ด้วยข้อจำกัดหลายอย่างเลยทำให้ข้อมูลหรือการสื่อสารมาไม่ถึงประชาชน

1.4 หลักความรับผิดชอบ คิดว่าเจ้าหน้าที่มีมากมายหลายกลุ่ม บางท่านก็คงมีสำนึกต่อหน้าที่แตกต่างกันบางท่านอาจจะมีสำนึกต่อหน้าที่เพื่อต้องการให้บ้านเมืองสะอาดจริง แต่บางท่านอาจจะทำตามหน้าที่เท่านั้น หรือบางท่านอาจจะไม่ได้ทำตามหน้าที่ตามสมควร

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ผมเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลคงยินดีตอบหรือให้ประชาชนเข้าไปสอบถามเพื่อตรวจสอบได้ครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า ไม่สามารถตอบได้เพราะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ครับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงต่อเวลาเป็นประจำสม่ำเสมอ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นราคาที่ไม่สูงและคุ้มค่า แต่ก็ยินดีที่จะจ่ายแพงกว่านี้ถ้าได้รับบริการที่ดีขึ้น

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องที่ดีหากเทศบาลฯสามารถทำให้โครงการนี้เป็นรูปธรรมได้ก็คงช่วยได้มากเลยครับ แต่เรื่องการปฏิบัติหน้าที่หรือกิจกรรมการลดปริมาณขยะของเทศบาลฯตอนนี้ไม่มีความเห็นครับ เพราะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ครับ

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีครับทำให้ในอนาคตเราสามารถได้รับประโยชน์จากตรงนี้หลายเรื่องครับ ก็ได้ยินมาว่าเทศบาลฯมีการทำโครงการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน คือ การแปรรูปพลาสติกที่ย่อยสลายยากให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ถือว่าดีมากเลยครับเพราะพลาสติกย่อยสลายยาก แต่เรื่องผลลัพธ์ที่เทศบาลฯดำเนินการอยู่ผมไม่ทราบข้อมูลเลย คงให้ความคิดเห็นไม่ได้ครับ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ก็เป็นวิธีการที่ดีนะครับแต่คงไม่ได้ดีครบถ้วนเหมาะสมกับขยะทุกประเภทจะนั้นน่าจะดูเรื่องวิธีการกำจัดขยะแบบผสมผสานมากกว่า

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ยังไม่ใช่คำตอบสุดท้ายที่ดีที่สุดน่าจะมีวิธีการอื่นเสริมด้วยดีกว่าครับ

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังน้อยไปต้องรณรงค์ให้มากกว่านี้

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังน้อยไปต้องรณรงค์ให้มากกว่านี้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบประโยชน์จากการคัดแยกและนำกลับมาใช้ซ้ำให้มากกว่านี้

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังน้อยไป ต้องมีการเพิ่มกิจกรรมให้มากขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 18 นางสาวอารีศา จันทร์เจริญ (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ยังมีปัญหาเรื่องการจัดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ ว่าลดขยะจะมาวันไหน เก็บค่าขยะยังไง ไม่มีจดหมายเวียน ไม่มีการแจ้งใดๆเลย อย่างที่บ้านเคยไปติดต่อเทศบาลฯไปเสียภาษีโรงเรือนแล้วทางเทศบาลแจ้งว่าทางเรากำลังค่าขยะมาครึ่งปีแล้ว ซึ่งเราไม่เคยรู้มาก่อนเลย เพราะถ้าเรารู้เราก็จะจ่ายทุกเดือน อย่างนี้เป็นต้น

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ไม่เคยได้ยินว่าเทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไประดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยเลย ก็เลยไม่ทราบว่าเทศบาลฯเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นได้หรือเปล่า

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่เคยได้รับการแจ้งจากเทศบาลฯเรื่องการแจกแจงการใช้งบประมาณ จึงไม่ทราบว่าโปร่งใสหรือเปล่า

1.4 หลักความรับผิดชอบ ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าเจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานมีจิตสำนึกต่อหน้าที่รึเปล่าเพราะว่าไม่เคยพบกันแบบโดยตรง เพราะขยะที่หน้าบ้านก็จะมีการมาเก็บตอนกลางคืน แต่ว่าเข้ามาบริเวณถังขยะก็สะอาดดี ขยะถูกเก็บไปหมด ก็ถือว่าปฏิบัติหน้าที่ได้ดี เอี่ยม

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ไม่สามารถตอบได้เพราะไม่มั่นใจว่าถ้าหากเราขอตรวจสอบหรือขอความร่วมมือใดๆทางเทศบาลฯจะยินดีหรือเปล่า เพราะไม่เคยคุยกันเรื่องนี้

1.6 หลักความคุ้มค่า ไม่สามารถตอบได้เพราะว่าเราไม่ทราบข้อมูลอะไรเลย

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา มาตรงเวลาเป็นประจำทุกวัน

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ปกติเสียอยู่ที่เดือนละ 400บาท ก็คิดว่าคุ้มค่านะเพราะขยะที่นี่มีเยอะ ถือว่าราคานี้ไม่แพง

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ไม่ทราบข้อมูลของเทศบาลเลยคะ แต่การคัดแยกขยะเป็นเรื่องดีและมีความจำเป็นเพราะโลกเรามีขยะเยอะขึ้นทุกวัน ช่วยลดปัญหาโลกร้อนด้วย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่ทราบข้อมูลของเทศบาลเลยว่ามีโครงการอะไรบ้าง แต่ถ้าสามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ก่อนข้างไม่เห็นด้วยต่อการใช้วิธีนี้ในปัจจุบันกับเทศบาลเพราะว่าขยะมีหลายประเภท ทั้งขยะที่ย่อยสลายยาก กังวลเรื่องดินเสีย และอีกหน่อยขยะก็จะมีมากขึ้นเรื่อยๆก็จะทำให้ที่ฝังกลบไม่พออยู่แล้ว

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ การฝังกลบไม่ได้เหมาะสมต่อขยะทุกประเภท ต้องมีการแยกประเภทให้ฝังกลบกับขยะที่ย่อยสลายได้เท่านั้น

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อไปไม่ได้ขึ้นการประชาสัมพันธ์เรื่องนี้จากเทศบาลฯเลย แต่เรื่องนี้ฉันน่าจะจะมีการสนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะให้เยอะๆ

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ควรจะปรับปรุงเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงประโยชน์ โทษ

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ไม่เคยเห็นเลย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 19 นางเสมียน อยู่ฟูลูก ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ก็มีการให้บริการที่ดีมาขึ้นเรื่อยๆ ไม่ได้มีปัญหาในชุมชน

1.2 หลักการมีส่วนร่วม อย่างที่ชุมชนเค้าก็จะมีการทิ้งขยะเป็นเวลา ประชาชนก็ให้ความร่วมมือ ทั้งเป็นเวลา แต่ละหมู่บ้านก็ไม่มีถังขยะแต่ก็ไม่มีปัญหาดังขยะตกค้างเพราะทุกคนให้ความร่วมมือกัน เทศบาลฯมีการถามก่อน แล้วเราก็ตกลงกันในชุมชนว่าจะมีวิธีทิ้งขยะกันยังไง อย่างตอนนี้ก็ไม่มีปัญหา

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่มีความคิดเห็น เพราะไม่รู้ข้อมูลเลย

1.4 หลักความรับผิดชอบ ก็ในชุมชนก็ไม่มีปัญหาอะไร อย่างที่ตลาดเทศบาลก็มาเก็บขยะทุกวัน เก็บเป็นเวลาเค้าก็พยายามไม่ให้ขยะตกค้าง

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เรื่องนี้คงไม่มีความเห็นเพราะไม่ทราบข้อมูล

1.6 หลักความคุ้มค่า ก็คิดว่าคุ้มค่าอย่างทางบริษัทเอกชนที่เค้าเก็บขนขยะเค้าก็ขยัน พยายามมาเก็บไม่ให้มีขยะตกค้าง แต่ยังไงตลาดก็ต้องมีปัญหาเรื่องความสะอาดอยู่ดี

2. ประสิทธิภาพผลการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ถือว่าเวลาที่มาเก็บตรงเวลาเป็นประจำทุกวัน แต่ก็อาจจะทำให้มีปัญหาจราจรบ้าง

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ก็เหมาะสมไม่ได้เอาเปรียบประชาชน

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท อยู่ตรงนี้เราก็พยายามคัดแยกนะ เพื่อไม่ให้มีปัญหาที่อุดตัน แต่ถึงว่าตลาดยังงั้นมันก็ต้องมีเรื่องปัญหาขยะอุดตันอยู่แล้ว เพราะว่าปัญหามาจากหลายสาเหตุแล้วทุกคนก็ต้องให้ความร่วมมือกัน แต่สำหรับตลาดเรื่องการคัดแยกคงยากหน่อย เพราะว่าเป็นตลาดสด

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะส่วนใหญ่เป็นขยะเปียกเป็นขยะสดต้องเอาไปเลย เก็บไว้นานไม่ได้จะมีกลิ่นและเรื่องความสะอาด ส่วนเรื่องการคัดแยกอะไรของเทศบาลฯเราก็ไม่ทราบข้อมูลเรื่องพวกนี้เลย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ก็คงจะเหมาะสมเห็นว่าใช้วิธีการฝังกลบ ก็คงจะดี แต่ต้องระวังเรื่องมลพิษในดินหน่อยห่วงเรื่องเวลาหน้าฝนน้ำจะซึมลงดินรีเปล่า

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ก็คงดีแต่คงจะไม่ได้เหมาะกับขยะทุกประเภท ก็คงจะต้องแยกขยะที่จะนำมาฝังควรเป็นขยะที่เหมาะสมกับการฝังกลบ ย่อยสลายได้ ส่วนขยะที่ย่อยไม่ได้ควรจะกำจัดด้วยวิธีการอื่น

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ก็คงต้องรณรงค์กันให้มากหน่อยเพราะว่าบางบ้านก็ทำ บางบ้านก็ไม่ได้ทำ ก็ยังไม่ได้ทำกันจริงจังทุกบ้าน

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็ควรจะเพิ่มประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้นกว่านี้

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ก็ควรจะเพิ่มประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้นกว่านี้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ วันปกติจะมีรถขยะมาเก็บ 2 รอบ... ภาชนะที่ใส่ขยะมีทั้งที่เป็นของร้านค้าเองและของเทศบาลที่มาแจกไว้... วันเสาร์ วันอาทิตย์ มีขยะเยอะ คนเยอะ เหมือนเค้าจะเพิ่มรอบมาเก็บด้วยนะ... เทศบาลเค้าก็มีมาตรวจสอบความเรียบร้อย สุขอนามัย เรื่องขยะในตลาดด้วย... อย่างภาชนะทิ้งขยะที่เทศบาลให้มา มันเป็นถังพลาสติกแบบมีฝาปิด คือ บางร้านค้าขายของสด เวลาที่มีของทิ้งใส่ภาชนะพวกนี้แล้ว มันควรจะมีการล้างถังขยะทุกวันแต่เค้าก็ไม่ได้ล้าง มันก็มีกลิ่น... แต่การมีภาชนะปิดแบบนี้มันก็สามารถรองรับน้ำได้ เรายังไม่ได้เอาไปทิ้งมันก็ทำให้มีกลิ่น... เวลาเราเก็บขยะเค้าก็จะมาขังของเค้ามาขนถ่ายไปจากถังขยะของเรา มันก็มีน้ำรั่วไปตามทาง พวกแม่ค้าเค้าก็ช่วยล้าง เพื่อไม่ให้มันเหม็น... เวลาที่ทิ้งก็จะแยกนะ ของเหลวที่เป็นน้ำก็ทิ้งลงท่อไป ส่วนพลาสติกหรือของที่เป็นชิ้นก็แยกทิ้งใส่ถุงพลาสติกหรือทิ้งไป มันดีกว่า... เห็นบางคนเค้าก็ไม่ได้แยกขยะ เวลาที่มีภาชนะให้ทิ้งเค้าก็เทใส่ไปทั้งหมดนั่นแหละ

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 20 นายฤทธิ์ มณีฉาย ประธานชุมชนหนองแก (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิธิธรรม ดีแล้วครับเครื่องความสะดวกในเมืองดีครับ การให้บริการก็ให้บริการความสะดวกเหมือนกันแต่ให้ความสำคัญแต่ละที่ไม่เท่ากัน

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯเคยไปพัฒนาชุมชน และเคยชวนชุมชนมาร่วมช่วยกัน คำดูแลดีครับ

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่มีความเห็นครับเพราะไม่ทราบข้อมูลเลย

1.4 หลักความรับผิดชอบ เรื่องการสร้างสถานที่ขึ้นมาอย่างเช่นสวนราชินี 19ไร่ สนามกีฬาสร้างมาดีแต่เรื่องความสะดวกไม่ดีเลย ไม่มีการติดตามดูแล

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เคยร้องเรียนไปทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้องเรียนไปทางสมาชิกสภาเทศบาล ก็เงียบไป ไม่เห็นได้รับการแก้ไขหรือชี้แจงอะไร

1.6 หลักความคุ้มค่า การจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาเก็บขยะก็มีการจ้างด้วยงบประมาณมากนะแต่ก็ทำให้สะอาดดี อย่างวันที่เป็นวันหยุดนักท่องเที่ยวเยอะเค้าก็เพิ่มรอบให้ทำให้ไม่มีขยะตกค้างแต่อย่างรดดูฝุ่น ดูดท่อก็อยากให้งานให้คุ้มค่าใช้บ่อยๆหน่อย

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลา ขยะไม่ล้นถัง เก็บเรียบร้อย

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรมดีครับ ไม่แพง

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ก็ดีครับเพราะทำให้ขยะลดลงแล้วยังสามารถนำไปขายได้ด้วย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็ดีครับแต่ผมก็ไม่ค่อยมีความรู้แต่ถ้าทำได้แล้วมันมีประโยชน์ผมก็ว่าดี

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ปัจจุบันการกำจัดขยะของเทศบาลด้วยวิธีการฝังกลบไม่ดีแล้ว เพราะบ่อปัจจุบันเป็นภูเขาไปแล้ว อีกทั้งสถานที่ฝังก็อยู่ใกล้กับแหล่งชุมชนกังวลเรื่องน้ำขยะที่จะไหลซึมลงดินด้วยเพราะว่าจะกลายเป็นมลพิษ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ การฝังกลบจะมีปัญหาเรื่องหาสถานที่ฝังกลบ ไม่ให้เดือนร้อนชาวบ้าน ซึ่งสำหรับหัวหินไม่เหมาะสมเพราะเมืองเจริญกันไปอย่างรวดเร็ว

5. การณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ดีครับเทศบาลฯเค้าก็รณรงค์ไปตามโรงเรียน ตามชุมชน แต่การตอบรับจากชุมชนก็ยังไม่ดีนัก

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลฯก็มีการรณรงค์นะ บางอย่างเราก็เห็นว่าไม่ได้มีความจำเป็นบางอย่างก็ไม่ได้ทำตาม แต่บางเรื่องเช่นการแยกขยะก็เริ่มทำกัน

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯก็มีการเชิญให้มาประชุมที่เทศบาลแต่เค้าก็ไม่ได้มาบอกที่ชุมชน ถือว่ายังไม่ค่อยมีอะไรมากระตุ้นให้ทำสักเท่าไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 21 นางดรุณี รัตโนภาส ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (พฤษภาคม 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ดีแล้ว และถือว่าการให้บริการเท่าเทียมกันดีค่ะ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ถือว่าประชาชนค่อนข้างมีส่วนร่วม อย่างเช่นสำหรับชุมชนที่อยู่นี้ก็เคยมีการประชุมกันแล้วตกลงสถานที่วางถังขยะแล้วแจ้งไปยังเทศบาล เทศบาลฯก็จัดการให้ตามที่ทางชุมชนเราต้องการ

1.3 หลักความโปร่งใส ถือว่าโปร่งใสอย่างเช่นการทำงานก็เป็นปกติและทำให้สะอาดอยู่เสมอ

1.4 หลักความรับผิดชอบ ก็คิดว่าพนักงานทำงานตามเวลาเป็นรอบปกติไม่ได้มีปัญหา

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าถ้าหากประชาชนขอเข้าไปตรวจสอบด้วยการสอบถามทางเทศบาลฯก็定会ตอบแต่ถ้าขอเอกสารก็ไม่น่าจะแน่ใจว่าทางเทศบาลฯจะยินยอมหรือเปล่า

1.6 หลักความคุ้มค่า ก็คิดว่าคุ้มค่า เพราะว่าการจัดการขยะของเทศบาลฯถือว่าออกมาดีกว่าเทศบาลหลายแห่ง อย่างเช่น จะนำขยะพลาสติกมาแปรรูปเป็นน้ำมัน มาใช้ประโยชน์ได้

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงเวลา ไม่มีขยะตกค้าง

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ราคาปัจจุบันดีแล้วไม่แพง

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องดีและจำเป็นมากเลยทำให้ช่วยลดปริมาณขยะได้

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นเรื่องดีและจำเป็นมากเลยทำให้ช่วยลดปริมาณขยะได้เช่นกัน อย่างที่ทราบเทศบาลฯเรามีการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน เป็นโครงการที่ดีมากเลย เพราะว่ามีคนจากที่อื่นต้องมาศึกษาดูงานที่เทศบาลฯหัวหินของเราเป็นการนำกลับมาใช้ให้ได้เกิดประโยชน์จริงๆ

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ก็ยังต้องปรับปรุงเลือกวิธีให้เหมาะสมกับประเภทขยะมากกว่านี้ไม่ใช่การนำมาฝังรวมกันหมด

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ วิธีการฝังกลบก็ไม่ใช่คำตอบที่ดีที่สุดมันต้องมีการแยกประเภทขยะก่อนทิ้งเพื่อนำไปฝังกลบให้สามารถย่อยสลายได้

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ถือว่าการรณรงค์ของเทศบาลฯต้องปรับปรุงเพราะคนยังรู้น้อยมากเลย ที่เห็นชัดเจนก็มีโรงเรียนเทศบาลบ้านบ่อฝ้าย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การรณรงค์ของเทศบาลฯต้องปรับปรุงถือว่ายังอ่อนมากเลย

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯต้องปรับปรุงเพราะไม่ค่อยได้ยินหรือมาถึงประชาชนเลย ส่วนใหญ่รู้แต่ในกลุ่มโรงเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 22 นายคมสัน ลีลาภีทรากุล บรรณาธิการ นสพ.เสียงประจวบ และประธานกลุ่มผู้สื่อข่าว นสพ. ไทยรัฐภาคกลางตอนล่าง (มิถุนายน 2555)

1.การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ต้องปรับปรุง มีกฎระเบียบแต่ไม่ปฏิบัติ ไม่มีการควบคุมให้เป็นไปตามกฎระเบียบ การให้บริการประชาชนก็ไม่เสมอภาคหลายพื้นที่ที่รถเก็บขยะไม่เข้าไปเก็บปล่อยให้ขยะล้นถึงโดยเฉพาะชุมชนด้านนอก

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม คิดกันเอง ทำกันเอง และยังไม่เคยเชิญให้ไปร่วมประชุมเกี่ยวกับเรื่องปัญหาขยะมูลฝอยเลย

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่โปร่งใส เพราะเทศบาลฯให้เอกชนเข้ามาจัดเก็บขยะแต่ไร้ประสิทธิภาพ แต่เทศบาลฯกลับไม่เคยดักเตือน ปรับ หรือลงโทษเอกชน จึงน่าจะมีการเอื้อประโยชน์กัน และเทศบาลฯไม่เคยชี้แจงใดๆแจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับเรื่องการใช้งบประมาณ

1.4 หลักความรับผิดชอบ คิดว่ากองงานสาธารณสุขเทศบาลฯไม่มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่เพราะขยะเต็มบ้านเมือง จัดเก็บไม่หมดแต่ไม่เคยหาทางแก้ไข

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าถ้าขอเข้าไปตรวจสอบการทำงานหรือสอบถามถึงปัญหาขยะมูลฝอยเจ้าหน้าที่เทศบาลฯคงจะยินดีให้ความร่วมมือและตอบคำถามแต่ถ้าเลี้ยงได้ก็เลี้ยง อาจจะเกรงใจสื่อมวลชนอยู่บ้าง แต่หากเป็นประชาชนเข้าไปขอข้อมูลคงจะยาก

1.6 **หลักความคุ้มค่า** การใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า ข้างแพงมากหลายล้านบาทแต่งงานออกมา เย่มาก แต่ไม่เคยมีการแก้ไขตรวจสอบ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 **การตรงต่อเวลา** นอกจากไม่ตรงเวลา บางพื้นที่ไม่เข้าไปเก็บขยะนานหลายวัน บางครั้ง นานเป็นอาทิตย์

2.2 **ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม** ราคาค่าธรรมเนียมเป็นธรรม เพราะราคาก่อนข้างถูก แต่คุณภาพ ก็แย่ตาม

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 **การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท** ไม่ดี เพราะยังเห็นว่าปริมาณขยะก็ยังคงมากอยู่ เลย ขยะเก็บมาก็ยังเอามารวมกันไปฝังกลบ

3.2 **การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่** การนำขยะกลับมาใช้ ประโยชน์เป็นเรื่องดี แต่ก็ขอให้การคัดแยกแล้วขายหรือนำกลับมาใช้ใหม่ใดๆก็ตามก็ขอให้เงินเข้า เทศบาลอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 **ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ** วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลปัจจุบัน ด้วยวิธีการฝังกลบไม่ดี ในอนาคตจะมีปัญหามลภาวะของดินและน้ำใต้ดิน

4.2 **การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ** เป็นวิธีการที่ไม่ดี ควรจะยกเลิกหรือหาวิธีการอื่นมา เสริมจะดีกว่า

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 **การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ** ไม่ดีต้องปรับปรุงไม่เห็นเคยมีในหัวหิน อย่างขยะ ของเทศบาลที่มีการคัดแยกที่บ่อขยะถ้าหากมีการคัดแยกแล้วนำไปขาย แล้วเอาเงินเข้าเทศบาลให้ เต็มเม็ดเต็มหน่วยก็คงดี

5.2 **การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่** การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ถ้า ทำได้ ก็ดีอยู่แล้ว แต่การรณรงค์ของเทศบาลไม่ดี ต้องปรับปรุงเพราะไม่เคยเห็นว่ามีในหัวหิน

5.3 **มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ** ไม่ดี ยังต้องปรับปรุง เพราะไม่เคยมีในหัวหิน ส่วนการให้ประชาชนคัดแยกแล้วเทศบาลยังเอาไปฝังกลบหรือเผารวมกัน อีกหรือเปล่า ไม่รู้จะคัดแยกไปเพื่ออะไร หากเทศบาลเอาไปรวมกันอีก

ปัญหาและข้อเสนอแนะ กองสาธารณสุขเทศบาลเมืองหัวหิน ต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การทำงานครั้งยิ่งใหญ่ ที่ผ่านมามีปัญหาที่นายกเทศมนตรีฯขาดวิสัยทัศน์ ไม่มีความคิดริเริ่มในการ

ทำงาน และขาดความรู้ในการจัดเก็บขยะ ประกอบกับไม่ควบคุมตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและบริษัทเอกชนที่ประมูลงานการจัดเก็บขยะมีแต่น้อย เปลี่ยนนายกใหม่คงมีอะไรดีขึ้นหวังว่าอย่างนั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 23 นายอภัย สังข์แก้ว ประธานชุมชนเขาพิทักษ์ (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ผมว่าเทศบาลฯเค้าวางแนวทางไว้ดีแล้ว แต่คนปฏิบัติไม่ค่อยปฏิบัติตาม แต่อย่างการให้บริการเมื่อเปลี่ยนมาเป็นบริษัทเอกชน ตรอกเล็ก ตรอกน้อยเค้าไม่ค่อยเข้า คือได้ยื่นปัญหานี้จากที่อื่นนะ แต่ชุมชนของเราไม่มีปัญหา

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการทิ้งขยะให้ตรงรอบเวลาเลย บางคนใส่ถุงมาเจอถึงขยะก็เหวี่ยงโยนทิ้งไม่สนใจว่าจะลงถึงขยะหรือไม่ และทางเทศบาลฯมีการเชิญชุมชนเข้าไปร่วมประชุมบ่อยมาก อย่างเวลามีปัญหาควรจะเชิญชุมชนที่มีปัญหาไปร่วมปรึกษาหารือกัน

1.3 หลักความโปร่งใส คิดว่ายังไม่ชัดเจนการประกาศมีน้อย

1.4 หลักความรับผิดชอบ เคยขอถึงขยะไปทางเทศบาลฯก็ไม่ได้รับแล้วก็เงียบไป ซึ่งเรามีปัญหาดังขยะไม่พอ

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ผมไม่เคยไปขอตรวจสอบหรือสอบถามอะไรเทศบาลฯหรือครับ แต่คิดว่าถ้าไปถามเค้าผมว่าเค้าน่าจะคิดว่าเราจุกจิก

1.6 หลักความคุ้มค่า อย่างการใช้บริการบริษัทเอกชนผมว่าเค้าก็บริการดีนะ มาตรงเวลา อย่างดีสี่ห้าห้าเค้าก็มาแล้วผมว่าการจ้างมันคุ้มค่ากว่าเทศบาลฯทำเอง

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา มาตรงเวลา

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ชุมชนเรายังไม่มีการเรียกเก็บเลยครับยังใช้บริการฟรีอยู่ครับ

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท คีได้รับเป็นเรื่องดีมาหลายแต่เทศบาลฯก็ยังไม่ได้ปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ควรจะมีการแยกประเภทขยะ หรือกำหนดชนิดของประเภทขยะในการทิ้งแต่ละวันไว้จะช่วยแยกประเภทขยะที่เอามาทิ้งแต่ละวันได้ แต่ทุกวันนี้ก็ยังทิ้งแบบรวมๆกันอยู่

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีเช่นเดียวกันครับเพราะจะทำให้ลดปริมาณขยะแล้วทำให้ประหยัดน้ำของกลับมาใช้ซ้ำได้ด้วย โครงการแปรรูปขยะเป็นน้ำมันของเทศบาลก็ดีครับ ก็ช่วยลดปริมาณขยะพลาสติกได้

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ผมว่าปัจจุบันมันไม่เหมาะสมนะ เพราะว่ามันเริ่มอยู่ใกล้ชุมชนมาก แล้วก็เกิดมลพิษทางดินและทางน้ำในดิน

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ก็อย่างที่บอกมันเป็นปัญหาถ้าหากอยู่ใกล้ชุมชนก็ดีไปแต่ถ้าหากเริ่มอยู่ใกล้ก็ไม่ดีแล้วก็จะมีความเสี่ยงที่มันย่อยสลายไม่ได้เอาไปฝังมันก็ไม่ย่อยสลาย

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุง

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 24 นางสาวทิสรารัตน์ อารีย์พงศา ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ก็ยังมีบางอย่างต้องปรับปรุงอย่างถึงขยะในบางชุมชนไม่พอ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลก็เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในชุมชน รับฟังและนำมาแก้ไข

1.3 หลักความโปร่งใส ก็โปร่งใสในระดับหนึ่ง

1.4 หลักความรับผิดชอบ คิดว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลในเรื่องรักษาความสะอาดมีจิตสำนึกในการทำงาน

1.5 หลักการตรวจสอบได้ คิดว่าเทศบาลคงเปิดโอกาสแต่อาจจะล่าช้าเพราะงานเค้าก็คงเยอะอยู่แล้ว

1.6 หลักความคุ้มค่า คิดว่าคุ้มค่าในบางเรื่อง

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา มาตรงเวลาเป็นประจำแต่ก็มีปัญหาขยะตกค้างบ้างเพราะคนมาทิ้งหลังจากรถเก็บขยะไปแล้ว

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ยังไม่เหมาะสมยังคิดว่าการให้บริการยังไม่เพียงพออยากให้มีการเพิ่มภาระ

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องดีสามารถช่วยลดปริมาณขยะได้มากแต่อย่างเทศบาลก็ยังไม่ได้มีการรณรงค์กันเยอะเท่าไร เห็นทิ้งขยะเป็นถุงๆรวมกันอยู่เลย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นเรื่องดีมากช่วยลดโลกร้อน ก็ได้ยินมาว่ามีโครงการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน ถ้าทำได้ก็ถือว่าช่วยลดปริมาณขยะที่ย่อยสลายได้ยากให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ แต่เรื่องการดำเนินโครงการเป็นอย่างไรก็ไม่ได้ทราบข่าวเลย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ เหมาะสมกับเมืองหัวหินเราแล้วเพราะว่าเป็นเมืองท่องเที่ยวแล้วเพราะถ้านำมาเผาก็คงมีมลพิษทางอากาศ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ เป็นวิธีการที่ดี

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ได้รับจดหมายให้รณรงค์มาถึงบ้าน ก็ถือว่าดีแล้ว

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็ยังไม่ค่อยได้รับการรณรงค์อย่างต่อเนื่องก็น่าจะต่อเนื่องและติดตามผลด้วย

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ก็มีตามโรงเรียนแต่สถานที่ทั่วไปก็ไม่ค่อยเห็นจะมี

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 25 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ระเบียบที่ทางเทศบาลกำหนดไว้ก็มีส่วนที่เหมาะสมมีอยู่หลายอย่าง เช่น เข้ามารถกวาดถนนแล้วกวาดเสร็จหมดแล้ว แต่ก็ยังมีส่วนอื่นที่ต้องปรับปรุง คือ รถเก็บขยะยังชอบทำงานอยู่ในชั่วโมงเร่งด่วนทำให้รถยังติด รถเก็บขยะควรจะเสร็จก่อนตอนเช้าจะดีมากๆเลย และการให้บริการบางส่วนก็ยังเข้าไปไม่ถึงเค้าอย่างทั่วถึงจริงๆ ก็ถือว่ายังมีส่วนที่ต้องปรับปรุง

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯควรจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าส่วนร่วมมากกว่านี้ และบางอย่างก็ทำให้ประชาชนงงกัน อย่างเช่นทางเทศบาลฯประกาศเลยว่าถนนเส้นนี้ปลอดถังขยะ แต่ก็เอาถังขยะเล็กมาแจก คือ ถ้าปลอดถังขยะก็ควรจะปลอดไปเลย ไม่ควรจะมีถังขยะเล็กมาแจกแล้วเก็บถังขยะใหม่ไป ในเรื่องการแก้ไขปัญหาต่างๆของเมืองหัวหินส่วนใหญ่เรานั่งฟังเฉยๆไม่ได้เสนอความเห็นอะไรเพราะว่าในเขตของเราไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย

1.3 หลักความโปร่งใส คิดเห็นว่าเค้ายังมีความโปร่งใสอยู่

1.4 หลักการรับผิดชอบ มีอยู่เห็นพนักงานกวาดถนนเค้าทำหน้าที่ตรงเวลาไม่บกพร่อง เห็นตอนเช้าสะอาด ใช้ได้ ถือว่าอยู่ในขั้นดี

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ก็คงจะให้ตรวจสอบเป็นบางส่วน คงจะไม่ให้ลึกเท่าที่ควรแต่คงจะตอบบ้าง

1.6 หลักความคุ้มค่า อย่างเช่นจ้างบริษัทเอกชนมาเก็บ ด้วยความมุ่งหวังให้การทำงานมันดีขึ้น ช่วงแรกก็ทำงานดีแต่ช่วงหลังด้วยความที่เริ่มสนิทสนมกันก็ทำให้การทำงานหลวมบ้าง ทางที่ดีผมว่าน่าจะจัดพนักงานของเทศบาลขึ้นมาแล้วจัดหาซื้ออุปกรณ์เพื่อจะได้ควบคุมการทำงานได้ดีกว่า

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา รถเก็บขยะไม่ค่อยตรงเวลาเพราะไปติดอยู่ที่ชั่วโมงเร่งด่วน

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ราคานี้ดีแล้ว ไม่ได้เอาเปรียบประชาชน

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องดีช่วยลดปริมาณขยะได้ แต่ทุกวันนี้การใช้ปริมาณขยะที่ย่อยสลายยากมีแต่ใช้กันมากขึ้น

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ควรจะพิจารณานำกลับมาใช้ซ้ำเป็นบางอย่างก็พอเพราะบางอย่างมันมีปัญหาเรื่องสกปรก

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ก็เทศบาลเริ่มมีการแยกขยะพลาสติกออกมาแปรรูปเป็นน้ำมันถือว่าดีมาก แต่ก็ไม่ควรเหลือขยะไว้ฝังกลบเพราะเปลืองพื้นที่ และเป็นมลพิษต่อดิน

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ เป็นวิธีที่ไม่ดีเลย เพราะปัจจุบันมีแต่ขยะที่ย่อยสลายยากแล้วยังมีสารอันตรายที่ออกมาจากขยะที่ย่อยสลายยากสู่ลงดิน ลงน้ำ

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ การณรงค์ของเทศบาลเรื่องการคัดแยกขยะยังต้องมีการปรับปรุงเพราะยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ควรจะมีการทำซ้ำให้ได้ผลมากกว่านี้

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์ให้ดีกว่านี้

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ การจัดกิจกรรมของเทศบาลยังไม่ดีต้องปรับปรุง เพราะที่มีอยู่แค่จัดตามแผน ตามโครงการ ตามวาระเท่านั้นควรจะมีการเพิ่มให้จริงจังกว้างขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 26 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ต้องปรับปรุง ไม่มีความชัดเจนเรื่องสายบังคับบัญชา มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่โดยไม่แจ้งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทราบเลย ไม่มีการประชุม ผู้ใหญ่อยากเปลี่ยนก็เปลี่ยน ทำให้สับสนว่าใครเป็นหัวหน้าของเรากันแน่ การประเมินผลงานก็เหมือนกัน คนทำงานเต็มที่แต่ไม่ใช่พวกพร้อมกันก็ไม่ได้รับการประเมินอย่างเป็นธรรม ที่คนไม่ได้ขยันผลประเมินออกมาจะดีเลย มีการถกกันแก่งัดกัน

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ไม่เห็นมีการเรียกประชุมประชาชนมาเพื่อการวางแผน ขอความร่วมมือ ปรับปรุงแก้ไขเรื่องการทิ้งขยะมูลฝอยเลย

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่ได้เคยติดตามเรื่องนี้ จึงไม่มีความคิดเห็น

1.4 หลักความรับผิดชอบ คนทำงานก็มีทั้งคนที่มึนตึ๊งและไม่มึนตึ๊งประปนกัน การแบ่งงานก็หนักเบาไม่เท่ากันด้วย

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เรื่องนี้ไม่ทราบ เพราะไม่เคยติดตาม แต่ก็คิดว่าเทศบาลก็คงให้ความร่วมมือถ้าหากมีใครมาสอบถาม หรือขอตรวจสอบ

1.6 หลักความคุ้มค่า การสรรหาจ้างพนักงานระดับล่าง ไม่ค่อยดี ยังต้องปรับปรุง เพราะพนักงานที่จ้างเข้ามาชอบย้ายกองกันทีหลัง ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่รับมา ทำให้ต้องรับคนเพิ่มเรื่อยๆ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ไม่ค่อยตรงเวลานะ แล้วแต่เขาจะมาเก็บตอนไหน

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม เป็นธรรมแล้ว ไม่แพงเลย

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องดี แต่ยังไม่ค่อยมีใครทำกันเยอะสักเท่าไร ก็ยังเห็นเหมือนๆเดิม ก็ยังมีขยะที่เก็บตามถังขยะ ยังสามารถนำมาคัดแยกได้อยู่อีกเยอะ

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นเรื่องดี แต่ก็ต้องดูด้วยว่าจะถูกสุขอนามัยหรือไม่

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ไม่ค่อยดีเท่าไร เพราะที่ปัจจุบันใช้วิธีการฝังกลบ พวกพลาสติกพวกนี้ใช้เวลานานกว่า 30 ปี จะย่อยสลาย ดังนั้นวิธีแบบฝังกลบก็จะมีแค่สะสมขยะไปเรื่อยๆ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดี ก็อย่างที่บอกไปแล้ว

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เป็นเรื่องดีเพื่อให้คนมีรายได้จากขยะ แต่ที่ยังทำกันไม่เยอะหรอก อย่างที่บอกยังมีขยะเหลือให้คัดแยกตามถังขยะกันอยู่อีกเยอะ

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดี แต่ก็ต้องดูเรื่องความสะดวกด้วย เพราะว่าอะไรที่ใช้ไปแล้วมันก็จะสกปรกต้องนำมาทำความสะอาดใหม่ก่อนใช้ เช่น ขวดพลาสติกหรือถุง

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ต้องปรับปรุงเทศบาลมีการรณรงค์เรื่องการคัดแยกขยะยังน้อย คนก็ยังไม่ค่อยใส่ใจกันเท่าไรทำให้ทุกวันนี้ขยะก็ยังเยอะอยู่เหมือนเดิม คนเก็บของเขาก็ยังมารื้อค้นขยะที่ขายได้ตามถังขยะ ทำให้สกปรกอยู่เลย

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาในเมืองส่วนใหญ่ก็คือ คนงานของเรายังไม่เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ในขณะนี้ เรื่องการกวาดยังมีปัญหาอยู่ สังคมยังไม่ให้ความร่วมมือ เรื่องคนกวาดกวาดไปแล้วแต่คนอื่นก็มากวาดตามหลังทิ้งไว้ให้อยู่ ปัญหายังมีอีกหลายอย่าง เทศบาลพยายามให้ประชาชนคัดแยกขยะ Recycle แล้วเทศบาลเค้าก็มารับซื้อ แต่ก็ยังมีการทำกันอย่างไม่ทั่วถึง พอมีรถขยะเอกชนเข้ามาช่วยเก็บก็ดีขึ้น แต่ปัญหาอย่างอื่นก็ยังอยู่ ขยะในน้ำ ขยะกิ่งไม้ ขยะจากเศษปูนที่ชาวบ้านเอามาทิ้ง ต้องลงไปให้ความรู้ ติดย่ำประชาสัมพันธ์ ให้สังคมให้ความร่วมมือรณรงค์เรื่องความสะดวก ปัญหาขยะถ้าต้องการให้ลดลงต้องแก้จากรั้วเรือน ให้คนในครัวเรือนรู้จักคัดแยกขยะออกมาจะลดปัญหาได้เยอะ ปัญหาสิ่งแวดล้อมชายทะเล มีผู้ประกอบการมาช่วยน้อยมาก เค้ายังมองว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาล น่าจะมาช่วยกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 27 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ดีแล้ว แต่ทุกอย่างมันจะถูกนำมาปฏิบัติได้เต็มประสิทธิภาพหรือเปล่าเท่านั้นเอง และประชาชนให้ความร่วมมือหรือไม่

1.2 หลักการมีส่วนร่วม ไม่ทราบ จึงไม่สามารถให้ความเห็นได้ แต่การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย โดยเฉพาะชุมชนหรือประชาชนต้องมีส่วนที่จะช่วยกันและให้ความร่วมมือ

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่มีความคิดเห็น

1.4 หลักความรับผิดชอบ มี เพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ทำงานนะ เขาก็ต้องมีความสำนึกในหน้าที่อยู่แล้ว

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ดีแล้ว เพราะ งานราชการทุกอย่างมีการตรวจสอบอยู่ในขั้นตอนของตัวเองอยู่แล้ว ไม่สามารถทำอะไรตามอำเภอใจ

1.6 หลักความคุ้มค่า คุ้มค่า ก็อย่างที่บอกไปงานราชการทุกอย่างมีการตรวจสอบอยู่ในขั้นตอนของตัวเองอยู่แล้ว ไม่สามารถทำอะไรตามอำเภอใจ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ตรงต่อเวลา

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ปัจจุบันราคาอยู่ที่ 10 บาทต่อครัวเรือน ถือว่าถูกมาก

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีมากเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่เทศบาลยังไม่สามารถทำให้เรื่องนี้เด่นชัด ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรเลย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ไม่สามารถให้ความเห็นได้ เนื่องจากต้องดูรายละเอียดของประเภทขยะก่อน

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ดีแล้วเหมาะกับหัวหินในปัจจุบัน เพราะไม่มีเห็นมีวิธีใดดีกว่านี้

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ไม่ดี เพราะขยะก็มีแต่เพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการช่วยลดปริมาณขยะ ทำให้มีรายได้ แต่เทศบาลยังไม่สามารถทำให้เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จได้เลย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นเรื่องดีถ้าสามารถนำวัสดุใดๆกลับมาใช้ให้คุ้มค่าได้ แต่เทศบาลยังไม่สามารถทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือได้เลย

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ถ้ามีกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกก็เป็นสิ่งดี แต่การรณรงค์ของเทศบาลยังต้องปรับปรุง การแก้ไขปัญหามลพิษในชุมชน ถ้าหากชุมชนใดขาดจิตสำนึก วินัย ปัญหาที่จะยังคงมีอยู่ การรณรงค์ปลูกจิตสำนึก ให้มีวินัยในการทิ้งขยะเป็นเรื่องสำคัญมาก

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 28 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ดีแล้ว แต่ยังควบคุมไม่ถึง ยังไม่หมด ยังใช้ได้ไม่ทั่วถึง และไม่เต็มประสิทธิภาพ

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสรับ แต่บางทีเวลามีปัญหาทางประชาชนเค้าก็ไม่ได้แจ้งมาที่เราทำให้เราไม่ทราบ เพราะพื้นที่เขตการดูแลให้บริการประชาชนมันกว้างมาก

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่ทราบ

1.4 หลักความรับผิดชอบ หลายคนมีจิตสำนึกครับ แต่อาจจะไม่รู้ซึ่งถึงหน้าที่ที่แท้จริงเท่าไร

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เป็นเรื่องของผอ.กับหัวหน้างานรักษาความสะอาดในการตอบคำถามครับ

1.6 หลักความคุ้มค่า พอเทศบาลมีการจ้างเอกชนเข้ามาร่วมงานทำให้การใช้งบประมาณต่างๆคุ้มค่า เพราะการจ้างเอกชนเข้ามาดูแลเก็บขยะ ก็ทำให้เราต้องซื้ออุปกรณ์น้อยลง

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา รอบการจัดเก็บขยะตรงเวลา แต่ก็มีชั่วโมงสายบ้าง อย่างในเมืองก็ควรจะเก็บให้เสร็จก่อนตีห้า แต่ไม่เสร็จยังเสาร์อาทิตย์ยังช้าลง

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ก็มีความเป็นธรรมดี ไม่แพง ถือว่าถูก

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีเพราะช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลง แต่เทศบาลก็ยังไม่ได้ทำให้เห็นผลอะไรเลย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดี เพราะเห็นทุกจังหวัดเค้าก็ทำกัน ช่วยลดปริมาณขยะ แต่การแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันก็ยังไม่ชัดเจนว่าจำหน่ายแล้วไปไหน ช่วงๆที่ทดลองเครื่องตัวอย่างน้ำมันที่ได้เอาไปใช้อะไรต่อ ต้องชัดเจนกว่านี้

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ วิธีปัจจุบันที่เทศบาลฯใช้ไม่ดี เพราะหวั่นกลายเป็นภูเขาขยะไปแล้ว ยังไม่ถูกสุขลักษณะคือของเก่าของใหม่รวมกันหมดต้องแยก

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ จริงๆแล้ววิธีการนี้เป็นวิธีการที่ดีนะ ถ้ามีการจัดการที่ดี ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและถูกสุขอนามัย

5. การณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุง เพราะยังประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงและประชาชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือกันเท่าไร

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุง ให้มีการบูรณรงค์ให้เยอะขึ้นและควรให้มีป้ายประชาสัมพันธ์ทุกๆไปในชุมชน

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุง เพราะทำกันอย่างไม่ต่อเนื่อง ไม่ค่อยได้ทำ และไม่มีการติดตามผล

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ปัญหาที่มีจากทั้งกิ่งกรองนุหรือเรียกราด ร้านค้าต่างๆกวาดขยะในร้านตัวเองแล้วก็มากองไว้ที่หน้าร้าน ไม่เก็บใส่ถุงไปทิ้งถังขยะ ก็เคยบอกเค้าแล้วว่าให้เก็บใส่ถุงแล้วเอาไปทิ้งถังขยะแล้วจะมีรถมาเก็บตามถังให้เอง เค้าก็ไม่ยอมทำกันไม่ให้ความร่วมมือเหมือนรู้ว่าเดี๋ยวก็มีคนมาเก็บให้ แล้วก็ปัญหาสุนัขมีเจ้าของ พนักงานกวาดถนนเขากวาดเสร็จไปตั้งแต่เช้ามีดแล้วแต่พอสายๆ เจ้าของสุนัขก็งูมออกมาถ่ายทำให้พื้นสกปรก เจ้าของสุนัขควรให้ความร่วมมือดูแลสุนัขของตนเองให้ถ่ายเป็นที่ที่เป็นทางในบ้านของตนเอง บางที บางบ้าน เค้าตัดต้นไม้ ก็เอามาทิ้งไว้ข้างทาง ไม่เอาไปทิ้งถังขยะ เรายังไม่เข้าใจว่าทำไมถึงทิ้งไว้ข้างทางไม่ทิ้งถังขยะ อยากให้ชาวบ้านช่วยกันให้ความร่วมมือมากกว่านี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 29 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม เทศบาลฯเมืองหัวหินยังต้องปรับปรุงระบบการจัดการขยะมูลฝอย การติดตามงานร้องเรียน และการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานให้มีความเป็นธรรมมากกว่านี้

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลเมืองหัวหินไม่เคยเชิญประชาชนในชุมชนเข้าไปหาหรือเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยของชุมชนเลย

1.3 หลักความโปร่งใส คิดว่าไม่มีความโปร่งใสนะ เพราะการใช้งบประมาณไปไม่เห็นมีการแจ้งให้ประชาชนรับทราบเลย

1.4 หลักความรับผิดชอบ พนักงานกองสาธารณะสุขไม่มีจิตสำนึกในหน้าที่ของตนเองเลย ทำงานไปวันๆเท่านั้น เคยแจ้งให้ทางเทศบาลไปปรับซื้อขยะที่คัดแยกไว้ แต่ทางเทศบาลก็ไม่ยอมมา

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลฯคงไม่ยินดีให้ไปตรวจสอบ เรื่องให้ไปจับผิดใครจะยอมให้ทำกันง่ายๆ

1.6หลักความคุ้มค่า การใช้งบประมาณไม่มีความคุ้มค่ากับผลลัพธ์ของงานที่ได้เลย น่าจะทำงานมากกว่านี้ หรือซื้อเครื่องมือเครื่องมือที่มีประโยชน์มากๆหน่อย

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา รถเก็บขนขยะมาตรงเวลาเป็นประจำทุกวันเลย

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม 10 บาท ไม่แพงเลย

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท เป็นเรื่องที่ดี เพราะช่วยลดปริมาณขยะที่จะนำมาฝังกลบได้ แต่เรื่องการคัดแยกขยะของเทศบาลก็ยังไม่เห็นผลว่าจะลดปริมาณขยะได้เลย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีช่วยประหยัดและใช้ทรัพยากรได้คุ้มค่ามากขึ้น แต่โครงการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน ชื่อโครงการดี แต่ยังไม่เห็นผลสำเร็จเลย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ การกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลปัจจุบันใช้วิธีการฝังกลบ ถือว่าไม่ดี เพราะขยะที่นำมาฝังกลบไม่มีการคัดแยกเลย มีแต่สะสมขยะให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ จริงๆวิธีการฝังกลบเป็นวิธีการที่ดี แต่ควรที่จะเลือกเฉพาะขยะที่ย่อยสลายได้เท่านั้นมาฝังกลบเพื่อให้ขยะย่อยสลายตามธรรมชาติ

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลฯ ไม่มีการรณรงค์เลย

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลฯ ไม่มีการรณรงค์เลย

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯ ไม่มีการรณรงค์เลย

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 30 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม ไม่มีการนำกฎระเบียบมาควบคุมกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การให้บริการของเทศบาลฯ ก็ไม่เสมอภาคกันคนที่มีความสนิทสนมกับคนในเทศบาลฯ จะได้รับการบริการก่อน

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเลย เพราะคิดว่าความคิดเห็นของประชาชนไม่มีความสำคัญ เพราะที่สุดแล้วก็ขึ้นอยู่กับเทศบาลฯ อย่างเดียว และเทศบาลฯ ก็ไม่อยากให้ประชาชนเข้ามารับรู้มากกว่าว่าเทศบาลฯ กำลังทำอะไรกันอยู่

1.3 หลักความโปร่งใส เทศบาลฯไม่มีความโปร่งใสในการทำงานเลยมีความต้องการผลประโยชน์มาก ที่ไหนให้ผลตอบแทนมากกว่า ก็จะเลือกที่นั่น อีกทั้งไม่เคยเปิดเผยประกาศให้ประชาชนทราบในเรื่องการใช้งบประมาณเลยอาจจะกลัวการตรวจสอบการใช้งบประมาณ

1.4 หลักความรับผิดชอบ พนักงานเทศบาลฯบางคนก็เข้ามาเซ็นชื่อแต่ไม่ทำงาน หรือถ้าทำก็ไม่ทำหน้าที่ของตนเอง

1.5 หลักการตรวจสอบได้ ตอบไม่ได้เพราะไม่มีข้อมูล

1.6 หลักความคุ้มค่า พนักงานเทศบาลฯทำงานไม่คุ้มกับค่าตอบแทนที่เทศบาลฯจ่ายให้ และบางคนทำงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ไม่เหมาะสมกับงาน คือ ไม่มีการจัดสรรบุคคลให้เหมาะสมกับงานที่ทำ

2. ประสิทธิภาพผลการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา การมาทำงานของพนักงานบางคนในกองงานสาธารณะสุขไม่ตรงตามเวลา แล้วแต่อารมณ์

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม คิดว่าไม่เป็นธรรมราคานี้บางบ้านก็ทิ้งขยะมากเกินไป

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ดีควรส่งเสริมให้มากจะช่วยลดปริมาณขยะได้ แต่ประชาชนก็ยังไม่เห็นทำกันเท่าไร เทศบาลฯยังรณรงค์ไม่ทั่วถึง

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ดีจะได้ใช้ของได้คุ้มค่ามากขึ้น แต่เทศบาลฯทำๆไปก็ยังไม่เห็นโครงการเป็นรูปเป็นร่าง ได้อะไรมาเป็นรูปธรรมเลย

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ ดีมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ ดีเป็นวิธีการที่ดีอย่างหนึ่งในปัจจุบันนี้

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ ยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องมากกว่านี้ ถึงจะสัมฤทธิ์ผล

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องมากกว่านี้ ถึงจะสัมฤทธิ์ผล

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ ยังต้องปรับปรุงให้มีการรณรงค์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องมากกว่านี้ ถึงจะสัมฤทธิ์ผล

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 31 ไม่ประสงค์ออกนาม (มิถุนายน 2555)

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย

1.1 หลักนิติธรรม เทศบัญญัติต่างๆคงต้องมีการปรับปรุงใหม่เนื่องจากล้าหลังและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนการให้บริการก็ไม่มี ความเท่าเทียมกันบ้านไหนรู้จักกับผู้ใหญ่ ในเทศบาลมีเส้นสายก็จะให้บริการพวกเขาดีกว่า

1.2 หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลฯไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ระดมความคิดเห็นเนื่องจากเทศบาลฯเข้าใจว่าเทศบาลตัดสินใจถูก ไม่ต้องอาศัยข้อมูลชาวบ้าน

1.3 หลักความโปร่งใส ไม่โปร่งใสการใช้งบประมาณส่วนการแจ้งปิดประกาศงบประมาณมี เฉพาะงบประมาณกรณีโอนเงินงบประมาณเท่านั้น

1.4 หลักความรับผิดชอบ พนักงานเทศบาลฯในกองงานสาธารณะสุขไม่มีจิตสำนึกในการ ปฏิบัติงานเนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ มาปฏิบัติงานไม่ ตรงเวลาแต่ลงชื่อว่ามาปฏิบัติงาน

1.5 หลักการตรวจสอบได้ เทศบาลฯคงไม่ยินดีให้ใครมาตรวจสอบหรือเพราะไม่อยากให้ ใครคนอื่นรู้เห็นสิ่งทีกระทำได้หรือไม่ดี

1.6 หลักความคุ้มค่า ทั้งงบประมาณและการจ้างพนักงานไม่คุ้มค่าต่องานที่ได้รับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย

2.1 การตรงต่อเวลา ไม่ตรงต่อเวลาเพราะแล้วแต่อารมณ์ของพนักงานขับรถ เพราะขาดการ ควบคุมและเอาใจใส่ของเทศบาลฯ

2.2 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม ราคาที่เทศบาลฯเรียกเก็บปัจจุบัน 10บาทต่อหลังคา เรือนไม่เป็นธรรมเนื่องจากบางบ้านมีขยะทั้งจำนวนมาก็ยังคิด 10บาท บางบ้านมีขายน้อยและต้อง นำขยะใส่ถุงเพื่อไปทิ้งถึงขยะที่อยู่ไกลๆเองก็ยิ่ง 10บาท

3. การลดปริมาณขยะ

3.1 การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท ก็คัดแยกกันอยู่แต่พอคัดแยกที่ปลายทาง อย่างนี้ก็ไม่รู้ว่าต้องทำกันถึงเมื่อไหร่ น่าจะช่วยกันลดขยะตั้งแต่ต้นทางมากกว่า ซึ่งทุกวันนี้ปริมาณ ขยะก็ไม่เห็นจะลดลงเลย

3.2 การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ ก็มีโครงการแปรรูปขยะ พลาสติกเป็นน้ำมัน น่าจะมีการเปิดเผยผลงานให้ประชาชนรับทราบบ้าง เพื่อจะได้ประเมินได้ว่าที่ ทำนี้ได้ผลจริงหรือไม่

4. วิธีการกำจัดขยะ

4.1 ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ วิธีการปัจจุบันที่เทศบาลฯใช้อยู่คือการฝังกลบเป็นวิธีที่ไม่ดี เนื่องจากเทศบาลฯไม่มีการจัดการตามหลักที่ถูกต้อง แต่เทศบาลฯก็สามารถทำให้การฝังกลบนี้เป็นวิธีการที่ดีได้โดยเทศบาลต้องทำตามระบบการจัดการที่ถูกต้อง แต่ก็ไม่ได้ทำ

4.2 การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ การกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบเป็นวิธีการที่ดี เป็นวิธีที่ง่ายแก่การจัดการและถ้ามีการจัดการอย่างถูกต้องก็จะสามารถใช้พื้นที่ได้คุ้มค่ามากกว่าพื้นที่เดิม

5. การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย

5.1 การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงการรณรงค์เนื่องจากกระทำไม่ต่อเนื่อง

5.2 การคัดแยกโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงการรณรงค์ให้มากกว่านี้เพราะปัจจุบันไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

5.3 มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เทศบาลฯยังต้องปรับปรุงการรณรงค์เนื่องจากกระทำไม่ต่อเนื่อง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ การจัดการขยะมูลฝอยควรให้บุคคลผู้มีความรู้ มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่จัดการ ไม่ใช่ใช้คนกวาดถนนหรือภารโรงเป็นคนควบคุมชำระราชการ ระดับ5-9

ตารางแสดงสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 31 คน

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Σ	N	IOC	ผลสรุป
1																																			
1.1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	+1	0	-1	+1	-1	-1	+1	-1	+1	-1	+1	-1	+1	+1	+1	-1	+1	-1	-1	-1	+1	+1	-1	-1	-1	-6	31	-0.19	ใช้ไม่ได้
1.2	+1	-1	-1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	-1	+1	-1	+1	-1	-1	-1	+1	+1	+1	-1	-1	+1	-1	-1	+1	+1	-1	-1	-1	-1	31	-0.03	ใช้ไม่ได้
1.3	+1	-1	-1	+1	-1	+1	+1	-1	0	0	-1	+1	+1	-1	+1	-1	0	-1	0	0	+1	+1	-1	+1	-1	-1	0	0	-1	-1	-1	-5	31	-0.16	ใช้ไม่ได้
1.4	-1	-1	-1	+1	-1	-1	+1	-1	+1	-1	-1	+1	+1	-1	+1	-1	0	0	+1	-1	+1	+1	-1	+1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	-1	-7	31	-0.22	ใช้ไม่ได้
1.5	+1	+1	-1	-1	-1	+1	+1	-1	+1	+1	-1	+1	+1	-1	+1	-1	+1	0	0	-1	0	-1	-1	+1	-1	0	+1	0	-1	-1	-1	-2	31	-0.06	ใช้ไม่ได้
1.6	+1	-1	-1	+1	-1	0	+1	-1	+1	0	+1	-1	+1	-1	+1	-1	0	0	+1	+1	+1	-1	+1	+1	-1	-1	+1	+1	-1	-1	-1	+1	31	0.03	ใช้ไม่ได้
2																																			
2.1	+1	+1	-1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	-1	-1	+1	+1	+1	-1	-1	+15	31	0.48	ใช้ไม่ได้
2.2	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	-1	-1	+23	31	0.74	ใช้ได้
3																																			
3.1	+1	+1	-1	+1	-1	+1	+1	-1	-1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	0	0	-1	+1	+1	-1	+1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	-1	-1	-13	31	-0.42	ใช้ไม่ได้
3.2	+1	+1	-1	+1	-1	+1	+1	-1	-1	+1	+1	+1	+1	-1	+1	-1	0	0	0	+1	+1	-1	+1	0	+1	0	0	-1	-1	-1	0	+3	31	0.09	ใช้ไม่ได้
4																																			
4.1	-1	-1	-1	+1	+1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	+1	-1	+1	-1	-1	+1	-1	-1	+1	-1	-13	31	-0.42	ใช้ไม่ได้
4.2	-1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	0	+1	-1	+1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	-1	+1	+1	+1	-14	31	-0.45	ใช้ไม่ได้
5																																			
5.1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	+1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-26	31	-0.83	ใช้ไม่ได้
5.2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-28	31	-0.90	ใช้ไม่ได้
5.3	-1	-1	-1	-1	-1	+1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-28	31	-0.90	ใช้ไม่ได้

ภาคผนวก ข.

แบบสัมภาษณ์

ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักการบริหารธรรมาภิบาล	
1.การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะมูลฝอย	
1.1	หลักนิติธรรม
1.2	หลักการมีส่วนร่วม
1.3	หลักความโปร่งใส
1.4	หลักความรับผิดชอบ
1.5	หลักการตรวจสอบได้
1.6	หลักความคุ้มค่า
2.ประสิทธิผลการจัดการขยะมูลฝอย	
2.1	การตรงต่อเวลา
2.2	ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม
3.การลดปริมาณขยะ	
3.1	การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท
3.3	การจัดการลดปริมาณขยะด้วยการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่
4.วิธีการกำจัดขยะ	
4.1	ความเหมาะสมการเลือกวิธีการกำจัดขยะ
4.2	การจัดการขยะด้วยวิธีการฝังกลบ
5.การรณรงค์การคัดแยกขยะมูลฝอย	
5.1	การคัดแยกขยะโดยการจำหน่ายต่อ
5.2	การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
5.3	มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักการบริหารธรรมาภิบาล

- ☐ ตำบลหัวหิน
☐ ตำบลหนองแก

หมายเหตุ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นและข้อเท็จจริงของท่านให้มากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1) เพศ

- ☐ ชาย ☐ หญิง

2) อายุ

- ☐ 18 ปี ☐ 19-30 ปี
☐ 31-40 ปี ☐ 41 ปี ขึ้นไป

3) รายได้

- ☐ ไม่มีรายได้ ☐ ไม่เกิน 6,000
☐ 6,001 – 10,000 บาท ☐ มากกว่า 10,000 บาท

4) ระดับการศึกษาสูงสุด

- ☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา ☐ อนุปริญญา ขึ้นไป

5) อาชีพ

- ☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ ☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ รับจ้าง ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ลูกจ้าง/อื่นๆ

6) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน

- ☐ 1-10 ปี ☐ 11-15 ปี
☐ 16 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 : แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักการบริหาร
ธรรมาภิบาล**

1. หลักนิติธรรม

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. หลักนิติธรรม						
1	การออกเทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและ สิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชน และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบโดยทั่วถึง					
2	เทศบาลจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์ ต่อการออก เทศบัญญัติเรื่องรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน					
3	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความ ความเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับงานรักษาความสะอาด ต่างๆ ที่จะ มีผลบังคับใช้กับชุมชน					
4	เมื่อรับเรื่องร้องเรียนเรื่องขยะมูลฝอยจาก ประชาชนแล้วเทศบาลเร่งดำเนินการและรายงาน ผลให้ทราบ					
5	การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลมี ความชัดเจนปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย, ระเบียบ และข้อบังคับ					
6	การบริหารงานขยะมูลฝอยของเทศบาลมีการ กระจายอำนาจอย่างทั่วถึงตามกฎหมาย					
7	ผู้บริหารมีนโยบายรณรงค์ให้บุคลากรงานรักษา ความสะอาดปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักนิติธรรม					
8	เทศบาลมีการปฏิรูปกฎระเบียบรักษาความสะอาด ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					

2. หลักคุณธรรม

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2. หลักคุณธรรม						
1	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานงานรักษาความ สะอาด ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบน พื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม					
2	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความ สะอาด มีมนุษยสัมพันธ์, มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ					
3	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความ สะอาด มีความซื่อสัตย์สุจริต, ถ้อยมั่นในศีลธรรม และจริยธรรม					
4	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความ สะอาด ปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมกระทำตนเป็น ตัวอย่างที่ดีในสังคม					
5	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความ สะอาด มีจิตสำนึก, ยึดมั่นหลักการและภาคภูมิใจ ต่อการให้บริการประชาชน					
6	ผู้บริหาร, เจ้าหน้าที่และพนักงานรักษาความ สะอาด บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและ เป็นธรรม					
7	การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาล ได้รับการยอมรับจากประชาชน					
8	การบริหารงานรักษาความสะอาดของเทศบาลเน้น ในหลักการบริหารประชาชนต้องมาก่อน					

3. หลักความโปร่งใส

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3. หลักความโปร่งใส						
1	การบริหารงานรักษาความสะอาด และ โครงการ ต่างๆ มีการสรุปเปิดเผยต่อสาธารณะ					
2	เปิดโอกาสให้ประชาชน และพนักงานติดตาม ตรวจสอบแผนงานรวมทั้งโครงการต่างๆของงาน รักษาความสะอาด และการใช้งบประมาณได้					
3	การบริหารงานจัดการขยะมูลฝอย มุ่งประโยชน์ สูงสุดต่อชุมชนเป็นหลัก					
4	นโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เหมาะสม กับโครงสร้างเทศบาลและง่ายต่อการปฏิบัติ					
5	ค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย และการจัดงบประมาณ กระทำอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม					
6	กระบวนการทำงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล เปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกัน และกันพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบตลอดเวลา					
7	เทศบาลกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานจัดการขยะ มูลฝอยที่เป็นรูปธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณชน					
8	ข้อมูลข่าวสารงานจัดการขยะมูลฝอยเผยแพร่ต่อ สาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง					

4. หลักการมีส่วนร่วม

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
4. หลักการมีส่วนร่วม						
1	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานจัดการขยะมูลฝอยที่มีความสำคัญและที่มีผลกระทบต่อชุมชน					
2	พนักงานรักษาความสะอาดทุกคนมีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะรวมทั้งสามารถตรวจสอบผู้บริหารได้อย่างแท้จริง					
3	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของเทศบาลต่อการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล					
4	ในการประชุมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ได้ โดยไม่จำกัดสิทธิของประชาชน					
5	ผู้บริหารงานและพนักงานของเทศบาล รับฟังและนำข้อเสนอแนะ, ข้อร้องเรียนงานจัดการขยะมูลฝอยไปดำเนินการอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ					
6	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจัดการขยะมูลฝอย					
7	เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหการจัดการขยะมูลฝอย					
8	เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมต่างๆในชุมชน ด้านงานรักษาความสะอาดของเทศบาล					

5. หลักการรับผิดชอบ

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ						
1	มีการนำโครงการ กิจกรรม หรือแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยที่แถลงไว้ ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้					
2	เทศบาลเอาใจใส่ต่อปัญหาขยะมูลฝอยของประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
3	เทศบาลจัดให้มีบริการงานรักษาความสะอาดอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึงทุกชุมชน					
4	การให้บริการงานรักษาความสะอาดของเทศบาลสนองตรงต่อความต้องการของชุมชน					
5	ใช้เวลาการปฏิบัติงานรักษาความสะอาดที่เหมาะสม, ไม่เลือกปฏิบัติ					
6	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดคำนึงถึงความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในชุมชน					
7	พนักงานรักษาความสะอาดเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการทำงาน ใส่ใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะแก้ไข					
8	ผู้บริหารและพนักงานรักษาความสะอาดมีความกล้าหาญพร้อมที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน					

6. หลักความคุ้มค่า

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
6. หลักความคุ้มค่า						
1	การจัดการขยะมูลฝอยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วม					
2	มีการรณรงค์ช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติในเทศบาล					
3	งานจัดการขยะการจัดอาคารสถานที่, เครื่องมือและอุปกรณ์ จัดได้มีความเหมาะสม สง่างามและมีความทันสมัย					
4	การจัดสรรตำแหน่งบุคลากรงานจัดการขยะมูลฝอยมีความเหมาะสมและความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่					
5	การใช้งบประมาณการจัดการขยะมูลฝอยมีความคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เทศบาลได้ตั้งเป้าไว้					
6	เทศบาลมีการสำรวจความพึงพอใจประชาชนต่อพนักงานรักษาความสะอาดในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
7	การปฏิบัติงานรักษาความสะอาดของเทศบาลมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ					
8	ผลการปฏิบัติงานจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน					

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองหัวหินตามหลักการบริหารธรรมาภิบาล

ข้อที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหัวหิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การตรงต่อเวลาการจัดเก็บ					
2	ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียม					
3	การลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกประเภท					
4	การลดปริมาณขยะด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่					
5	การกำจัดขยะด้วยวิธีการฝังกลบ					
6	การรณรงค์การคัดแยกขยะ					
7	การคัดแยกขยะโดยการนำกลับมาใช้ใหม่					
8	มีกิจกรรมหรือการรณรงค์ให้มีการคัดแยกเพื่อลดปริมาณขยะ					

ส่วนที่ 4 ข้อเท็จจริงปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่พบเจอและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาขยะมูลฝอยที่ท่านพบเจอหรือได้เห็นและต้องการให้เทศบาลแก้ไข / ปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	พรรณา พัฒนาภิรัต
วัน/เดือน/ปีเกิด	13 พฤษภาคม
ที่อยู่	56/2 ถนนเนบเคหาสน์ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
E-mail.	Puntipa_sdl@yahoo.com
Facebook	Ew Phantipa
Twitter	https://twitter.com/EwPhantipa

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด (2555)
ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวัสดุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2543)

ประวัติการทำงาน

ปี 2548	Plexus Components Co.,Ltd. (สาขาประเทศไทย)
ปี 2547	บริษัท ไทย เคเค อินดัสทรี จำกัด
ปี 2543	บริษัท สิทธิพรแอสโซซิเอต จำกัด

ประวัติการฝึกอบรม

ปี 2546	SGS International Certification Services.
ปี 2546	Technical Training Center ณ เมือง Idar-Oberstein FRISTSCH GMBH. Manufacturers of Laboratory Instruments. ประเทศเยอรมัน